

Yleiskaava 2029

Lausunnot, muistutukset, mielipiteet ja vastineet

SISÄLLYS

JOHDANTO	1
KESKEISIMPIÄ ESIIN NOSTETTUJA ASIOITA	2
LAUSUNNOT	5
Lausunto 1 Varsinais-Suomen ELY-keskus	5
Lausunto 2 Vapaa-aika, museopalvelut	8
Lausunto 3 Varsinais-Suomen liitto	14
Lausunto 4 Ålands landskapsregering	19
Lausunto 5 Puolustusvoimat	19
Lausunto 6 Ruskon kunta	21
Lausunto 7 VR-Yhtymä Oy	24
Lausunto 8 Kansallis-Yhtiöt	27
MUISTUTUKSET	29
Muistutus 1 Valio Oy ja Osuuskunta Länsi-Maito	29
Muistutus 2 Suomen Yliopistokiinteistöt Oy	30
Muistutus 3 Valmet Technologies Oy, Raisio	33
Muistutus 4 Mobimar Oy, Meriteollisuus ry ja Stairon Oy / Stairon Group Oy	34
Muistutus 5 Saarni Yhtiöt Oy	41
Muistutus 6 Mikon Lämpö Oy ja Karrin Lämpö Oy	42
Muistutus 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry	43
Muistutus 8 Turun luonnonsuojeluyhdistys ry	57
Muistutus 9 Elävän kulttuurin Koroinen ry	63
Muistutus 10 Kurjenmäen keltaiset puutalot, asukastoimikunta	65
Muistutus 11 Hamaron pientalot ry	66
Muistutus 12 Pro Pitkämäki-Kähäri ry	67
Muistutus 13 Svenska folkpartiet i Åbo rf	68
Muistutus 14 Itä-Turun Vasemmistoliitto ry	69
Muistutus 15 Korjasmäenkatu 3, Korjasmäenkatu 5, Korjasmäenkatu 7 ja Korjasmäenkatu 9	70
Muistutus 16	72
Muistutus 17	73
Muistutus 18	75
Muistutus 19	76
Muistutus 20	76
Muistutus 21	77
Muistutus 22	78
Muistutus 23	79
Muistutus 24	79
Muistutus 25	80
Muistutus 26	80
Muistutus 27	82
Muistutus 28	84
Muistutus 29	86

Muistutus 30.....	87
Muistutus 31.....	88
Muistutus 32.....	88
Muistutus 33.....	89
Muistutus 34.....	93
Muistutus 35.....	94
Muistutus 36.....	95
Muistutus 37.....	96
Muistutus 38.....	97
Muistutus 39.....	98
Muistutus 40.....	107
Muistutus 41.....	107
Muistutus 42.....	108
Muistutus 43.....	110
Muistutus 44.....	112
Muistutus 45.....	113
MIELIPITEET	124
Mielipide 1 Pahamiemen Omakotiyhdistys ry	124
Mielipide 2 Nummenmäen Pientalot ry	127
Mielipide 3 Kirveen Omakotiyhdistys ry	130
Mielipide 4 Peltolan siirtolapuutarhayhdistys ry.....	130
Mielipide 5.....	131
Mielipide 6.....	137
Mielipide 7	138

JOHDANTO

Yleiskaava 2029 ehdotus oli nähtävillä 31.1.–23.3.2022. Samaan aikaan pyydettiin lausuntojen täydennyksiä Varsinais-Suomen ELY-keskukselta, Varsinais-Suomen liitolta, naapurikunnilta, Turun museokeskukselta ja Puolustusvoimilta. Lausuntoja saatiin kahdeksan, joista kaksi muilta kuin lausuntopyyntöön saaneilta viranomaistahoilta. Muistutuksia jätettiin nähtävilläoloaikana yhteensä 45 kpl.

Lausuntojen ja muistutusten ohella tähän dokumenttiin on koottu 24.11.2021 jälkeen tulleet mielipiteet. Lisäksi kaupunkisuunnittelu on vastannut Turun palautepalvelussa yleiskaavaan liittyviin palautteisiin, joita on jätetty em. aikana kuusi kappaletta. Viidessä palautteessa kannatettiin Kupittaaan siirtolapuutarhan säilyttämistä ja yhdessä esitettiin, että alue sopisi esim. kohtuuhintaiseen asumiseen.

Dokumentin alkuun on koottu keskeisimpiä lausunnoissa mainittuja asioita sekä aiheita, joita käsiteltiin useissa kannanotoissa. Jäljempänä lausunnot ja muistutukset on käsitelty yksitellen. Ensimmäisenä ovat lausunnot, sitten muistutukset yrityksiltä ja järjestöiltä. Yksityishenkilöiden jättämät muistutukset on käsitelty aiheen mukaisessa järjestyksessä, jolloin samaa aluetta koskevat muistutukset ovat peräkkäin. Viimeisenä ovat mielipiteet.

Muistutuksista ja mielipiteistä on selkeyden sekä yksityisyyden suojan takia poistettu henkilöiden nimet, sähköpostiosoitteet, puhelinnumerot, muistutusten päiväykset ja allekirjoitukset. Kiinteistön nimi ja kiinteistötunnus mainitaan, jos se on muistutuksen sisällön kannalta merkityksellistä.

KESKEISIMPIÄ ESIIN NOSTETTUJA ASIOITA

Kupittaaan siirtolapuutarha

Yksi lausunto, 27 muistutusta ja 2 mielipidettä

Kupittaaan siirtolapuutarha oli osoitettu keskustatoimintojen alueeksi C-3-merkinnällä. Museokeskus lausui, että alueelle tulee lisätä merkintä RP ja siirtolapuutarha tulee merkitä arvokkaaksi rakennetun ympäristön kokonaisuudeksi asianmukaisella merkinnällä. Muistutuksissa tuotiin lisäksi esille siirtolapuutarhan rikas perinnekasvilajisto, alueen merkitys pölyttäjähönteisille, muut ekosysteemipalvelut, kaupunkikuvallinen ja sosiaalinen merkitys sekä virkistyskäyttö. Yksi perusteluista oli yleinen mielipide, joka kaupungin tekemän kyselyn perusteella on voimakkaasti siirtolapuutarhan säilyttämisen kannalla.

Vastine:

Siirtolapuutarha sijaitsee alueella, jolla maankäyttöä pyritään tehostamaan. Alue on vilkkaasti liikennöityjen väylien vieressä joukkoliikennereitin varrella, ja kävely- ja pyöräily-yhteydet ovat hyvät. Siirtolapuutarhan kulttuurihistorialliset arvot on tunnustettu, mutta koska alue on osoitettu muuttuvaksi alueeksi, ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa sitä samalla alueeksi, jonka ominaispiirteet säilyvät. C-3-merkintä mahdollistaa myös alueen nykyisen toiminnan. Merkintään liittyvää määräystä on täydennetty: ”Osa Kupittaaan siirtolapuutarhan alueesta tulee säilyttää rakentamattomana ja muuttaa virkistysalueeksi. Säilytettävän osan jatkosuunnittelussa tulee varmistaa, että kulttuurihistorialliset, puutarhataiteelliset ja maisemalliset arvot sekä luonnon monimuotoisuus tulevat riittävässä määrin huomioituiksi.” Tarvittavien erilaisten lisäselvitysten teko ja tarkempi vaikutusten arviointi kuuluvat asemakaavavaiheeseen.

Koroinen

Yksi lausunto ja 7 muistutusta

Kannanotot liittyivät eri aiheisiin, mm. Halistenväylään, asuinrakentamiseen ja Topinojan siirtoon. Kannanotoissa nostettiin esille vaikutukset kulttuuriympäristöön, valtakunnallisesti merkittävään maisema-alueeseen, muinaisjäännösalueeseen ja Topinojan uoman arvoihin. Museokeskus katsoi, että Topinojan ylittävä tielinjaus ja uusi asuinalue heikentävät merkittävästi Koroisten alueen maisemallisia arvoja. Tielinjaus sijoittuu Valtakunnallisesti merkittävän maisema-alueen reunaan ja asuinalue maisema-alueelle. Tielinjaus kulkee myös muinaisjäännöksen päältä.

Vastine:

Toteutuessaan tielinjaus ja asuinalue muuttavat oleellisesti Koroisten alueen kulttuuriympäristöä. Tämä tulee ottaa asemakaavoituksessa erityisen tarkasti huomioon, jotta kielteiset ympäristövaikutukset olisivat mahdollisimman vähäisiä. Koroisten kulttuurimaisemaa jakavaa voimalinjaa voidaan pitää arvokkaalle viljelymaisema-alueelle vieraana elementtinä. Rakentaminen tulisi sijoittumaan tämän voimalinjan koillispuolelle. Tällä alueella on jo ennestään uudempaa rakentamista.

Satamaraide

Viisi lausuntoa, yksi muistutus ja yksi mielipide

ELY-keskus katsoi, että radan tulee jatkua yleiskaavassa satamaan asti. Varsinais-Suomen liitto lausui, että sataman raideyhteys tulee ratkaista ja varmistaa yleiskaavassa valmisteilla olevien asemakaavojen sijaan. VR vastusti sellaista muutosta, joka johtaisi sataman matkustajalaitureiden siirtämiseen nykyistä kauemmaksi laivaterminaalista. Ålands landskapsregering painotti toimivien matkaketjujen merkitystä. Museokeskus muistutti, että Linnanniemen kehittämisen ja Historian ja tulevaisuuden museon kannalta radan siirtäminen on oleellinen tavoite.

Vastine:

Lausunnoilla ja nähtävillä olleessa yleiskaavaehdotuksessa sataman liikenne- ja ratkaisu perustuvat rahoitusjärjestelyn päätöksen (KV 14.6.2021 § 151) taustalla oleviin suunnitelmiin sataman liikennejärjestelyistä. Sataman henkilöliikenne- ja vaihtoehdoista asemapaikoista sekä niiden vaikutuksista on laadittu selvitys. Selvitykseen ja uusiin suunnitelmiin perustuen kaupunginhallitus päätti 6.6.2022 § 269 satamaraiteen sijainnista, minkä perusteella yleiskaavaehdotuksen merkintöjä on tarkennettu vastaamaan päätöstä.

Pansion PA-alue

Yksi lausunto ja kaksi muistutusta

Pohjoissalmen rannalle Puolustusvoimien alueen viereen oli osoitettu palvelujen ja asumisen alue (PA). Puolustusvoimat esitti lausunnossaan PA-merkinnän poistamista ja alueen osoittamista teollisuus- ja varastoalueeksi (T). Alue sijaitsee osittain ampumaradan 65 dB melualueella ja kokonaan 60 dB melualueella, mikä rajoittaa alueen käyttöä melulle herkkään toimintaan. Muistutuksissa tuotiin esille, että PA-varaus johtaisi tilanteeseen, jossa alueella toimivien yritysten toimintaedellytykset lakkaisivat eikä niillä olisi mahdollisuutta siirtää toimintaansa vastaavalle alueelle nykyisen sijainnin lähellä.

Vastine:

Pansion PA-merkintä on muutettu merkinnäksi T/PA Teollisuus- ja varastoalue / Palvelujen ja asumisen alue. Merkinnällä turvataan alueen tämänhetkisen teollisen toiminnan edellytykset.

Pansion Koivuluoto ja Verkkoluoto

Kaksi lausuntoa

Varsinais-Suomen ELY-keskus kiinnitti lausunnossaan huomiota Pansion Koivuluodon ja Verkkoluodon alueeseen, jonne oli osoitettu teollisuus- ja varastoalue T-1-merkinnällä. Maankäytön toteutuminen edellyttää maanlajitusta. Koivuluoto ja Verkkoluoto ovat kokonaan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta (luo). ELY-keskus katsoi, että maankäytön varauksella esitetään uhanalaisten luontotyyppien hävittämistä. ELY-keskus edellytti, että kaavatyössä on tehtävä intressivertailu ja ohjattava alueen maankäyttö siten, että MRL:n mukaisten velvoitteet ympäristön- ja luonnonsuojelun tarpeista on otettu huomioon. Puolustusvoimat puolestaan edellytti, että T-1-merkintä tulee poistaa Koivuluodossa Puolustusvoimien alueelta.

Vastine:

Koivuluodon–Verkkoluodon T-1-kaavamerkintä on poistettu. Kaupungin omistama osa alueesta on osoitettu T/kem-merkinnällä. Puolustusvoimien hallinnoima alueen osa on muutettu EP-alueeksi. Aiemman T-1-merkinnän alue on osoitettu maanlajityksen selvitysalue -merkinnäksi (se-2), jonka määräys on: "Mahdollisesta maanlajityksestä on tehtävä luontoon kohdistuvien vaikutusten arviointi ja intressivertailu. Vasta tämän jälkeen on ratkaistavissa, voidaanko alue ottaa läjitys- ja satamakäyttöön."

Puolustusvoimien alue Pihlajaniemessä

Yksi lausunto

Puolustusvoimat lausui, että Puolustusvoimien alueet (EP) tulee osoittaa yleiskaavassa lausunnon liitteissä esitetyn mukaisesti ja Puolustusvoimien alueille Pihlajaniemessä osoitetut virkistysalueet (V) sekä ulkoilureitti- ja ulkoilureittitarvemerkinnät tulee poistaa.

Vastine:

EP-aluevarausta on laajennettu ja ulkoilureittitarve-merkintä on poistettu Puolustusvoimien alueelta.

Sataman C- ja PA-merkinnät

Yksi lausunto

ELY-keskus lausui, että nykyisen satama-alueen osan ehdotettu muutos keskustatoimintojen alueeksi (C) ja palvelujen ja asumisen alueeksi (PA) alueeksi tulee harkita uudelleen. Maakuntakaavasta poikkeamiseen tulee olla riittävät perusteet.

Vastine:

Sataman C-aluetta on muutettu LS-alueeksi Juhana Herttuan puistokadun ja Kuljetuskadun väliseltä osalta mahdollistamaan satamaraiteen pohjoinen linjaus. Vapaavaraston laaja teollisuus- ja varastoalue (T) on muutettu luonnoksesta ehdotukseen satamatoimintojen alueeksi (LS). Vapaavaraston alue ja Länsisatama turvaavat satamatoiminnat myös tulevaisuudessa. Muita muutoksia aluevarauksiin ei nähdä tarpeellisina.

Ampumaradan melualueet

Yksi lausunto

Puolustusvoimat huomautti, että yleiskaavassa esitetty 65 dB LA_{lmax} melualue (kaavaehdotuksessa me-a) koskee ampumaradan melua eikä ampuma- ja harjoitusalueen melua. Puolustusvoimat esitti, että 65 dB melualueen lisäksi kaavaan lisätään 60 dB LA_{lmax} alue.

Vastine:

Ampumaradan 65 dB melualueen merkintää (me-1) on tarkennettu Puolustusvoimien lausunnon mukaisesti. Ampumaradan 60 dB melualue on lisätty yleiskaavaan merkinnällä me-2.

Tuomiokirkon edustan raitiotielinjaus

Yksi lausunto

Museokeskus toi esille, että Tuomiokirkko ympäristöineen on kaupunkikuvallisesti, kulttuurihistoriallisesti ja arkeologisesti hyvin merkittävä alue, johon ei missään muodossa ole toivottavaa palauttaa joukko- tai ajoneuvoliikennettä. Tuomiokirkko on Suomen ainoa keskiaikainen katedraali. Se on ympäristöineen valtakunnallisesti merkittävää rakennetun kulttuuriympäristön aluetta (RKY). Tuomiokirkko ja sitä ympäröivän muinaisjäännöksen keskiaikainen ydin on valittu valtakunnallisesti merkittäviksi arkeologisiksi kohteiksi (VARK).

Vastine:

Joukkoliikenteen laatuikäytävä -merkinnällä on esitetty vaihtoehtoiset reitit Tuomiokirkkosilta–Uudenmaankatu–Hämeenkatu ja Tuomiokirkkosilta–Tuomiokirkkontori–Akatemiankatu–Hämeenkatu. Reitistä pääte-tään raitiotien yleissuunnitelman valmistuttua. Reiteistä tehdään vaikutusten arviointi.

Innovaatio- ja osaamiskeskittymä -merkintä

Yksi muistutus

Suomen Yliopistokiinteistöt Oy esittää, että yliopistojen kampukset mukaan lukien lääketieteen kampukset lisätään innovaatio- ja osaamiskeskittymä -merkinnällä yleiskaavaan.

Vastine:

Innovaatio- ja osaamiskeskittymä -merkintä on laajennettu kattamaan myös kampusalueet.

Lausunto 1 Varsinais-Suomen ELY-keskus

Lausunto tarkistetusta kaavaehdotuksesta, Turun yleiskaava 2029

Turun kaupunki on asettanut yleiskaava 2029 tarkistetun, 20.12.2021 päivätyn, ehdotuksen nähtäville 31.1.-23.3.2022 väliselle ajalle.

Yleiskaava korvaa nykyiset yleiskaavat; lukuun ottamatta Ratapiha-alueen osayleiskaavaa ja Ruissalon osayleiskaavaa, joihin on kuitenkin tarkoitus tehdä joitain tarkennuksia. Luonnosvaiheesta poiketen Linnakaupungin osayleiskaava on tarkoitus muuttaa kokonaisuudessaan. Yleiskaava ei koske Hirvensalon, eikä vireillä olevien Satava-Kaksikerran, Maaria-Ilmaristen ja Lentoaseman osayleiskaavojen alueita.

ELY-keskus on antanut kaavan luonnokseen lausunnon 20.12.2018 ja ehdotukseen 4.9.2020. Aiemmissa lausunnoissa oli käsitelty mm. kaavan tavoitteita sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden asettamia lähtökohtia. Kaavaehdotusta on tarkistettu ja ELY-keskuksen aikaisemmissa lausunnoissaan esittämiä seikkoja huomioitu.

ELY-keskus kiinnittää tarkistetussa kaavaehdotuksessa vielä huomiota seuraaviin seikkoihin:

Luonnonsuojelu

ELY-keskuksen ehdotusvaiheessa antamassa lausunnossa kiinnitettiin huomiota Pansion Verkoluodon ja Koivuluodon alueeseen. Vastineessa esitetään, että vasta lupamenettelyn yhteydessä tehdään vaikutusten arviointi ja vasta sen yhteydessä voidaan ratkaista, miten alueen luontoarvojen suojelu on mahdollista toteuttaa ja mitä arvoja alueella säilyy. Vastine antaa ymmärtää, että kaavan varaus ei kuitenkaan välttämättä hävittäisi näitä kohteita kokonaan. Kaavaehdotuksessa kuitenkin esitetään maankäytön varauksella uhanalaisten luontotyyppien hävittämistä kahdella selvitysten mukaisella alueella kokonaan, joten sen vaikutus täytyy tunnustaa ja arvioida tästä lähtökohdasta eli niin sanottuna maksimivaikutuksena. Kaavatyössä on tehtävä intressivertailu ja ohjattava alueen maankäyttö siten, että MRL:n mukaisten velvoitteet ympäristön- ja luonnonsuojelun tarpeista on otettu huomioon. Luontoarvoihin liittyviä vaikutuksia ei voida ohjata vasta lupamenettelyssä ratkaistavaksi siitäkään syystä, koska kaava täytyy laatia siten, että se on arvioitavissa toteuttamiskelpoiseksi. MRL:n 39 §:n mukaan (yleiskaavan sisältövaatimukset) ”on otettava huomioon – luonnonarvojen vaaliminen.” Yleiskaavatasolla on mahdollista kattavammin arvioida kaavaratkaisuvaihtoehtojen kokonaisvaikutusta ja lieventämistoimenpiteiden vaikutusta kuin alemman tason suunnittelussa tai yksittäisessä rakennus- tai ympäristölupaprosessissa. Valittu kaavaratkaisu tulisi siis myös perustella (intressivertailu).

Suomi on sitoutunut EU:n biodiversiteettistrategiaan, jonka tavoitteena on pysäyttää luontokato ja kääntää luonnon monimuotoisuuden kehitys myönteiseksi vuoteen 2030 mennessä. Komissio edellyttää jäsenmailta kahta sitoumusta tämän vuoden 2022 loppuun mennessä ja sitoumusten sisältö on kansallisessa valmistelussa. Ensimmäinen sitoumus koskee suojeluverkoston täydennystä ja toinen sitoumus edellyttää jäsenmailta mm. tarkastelua, millaisilla toimilla jäsenmaat aikovat pysäyttää luonto- ja lintudirektiivien liitteiden lajien ja luontotyyppien suojelutason heikkenemisen sekä parantaa suojelutasoa 30 prosentilla lajeista ja luontotyypeistä. Vaikka strategia ei ole vielä em. yksityiskohdiltaan konkretisoitu, Suomi on strategian hyväksynyt. Biodiversiteettistrategian tavoitteiden saavuttaminen tarkoittaa, että luontoarvojen säilyttämiseen ja erityisesti uhanalaiseksi arvioituihin luontoarvoihin on tarpeen kiinnittää enemmän huomiota. Esimerkiksi tervaleppäluhdat on arvioitu erittäin uhanalaisiksi pitkän ajan kuluessa tapahtuneen määrän muutoksen perusteella. Ko. luontotyyppi myös sisältyy luontodirektiivin luontotyyppiin metsäluhdat (9080). Myös alueelta tunnustetut lehtoluontotyypit ovat uhanalaisia. Lisäksi alueella esiintyy lintulajeja, joiden suojeluun on kiinnitettävä erityistä huomiota. Alueella pesii muun muassa tukkasotka ja nokikana, jotka ovat

erittäin uhanalaisia (EN). Luontotyyppien ja lintulajiston perusteella alue on kokonaisuudessaan kaava-alueella luontoarvoiltaan merkittävä. Tällaisia luontoarvoja ei tule hävittää ilman erityistä syytä ja perustelua. Perusteluissa tulee tunnistaa ja arvioida, onko ko. luontoarvojen hävittäminen välttämätöntä vai voidaanko kaavan mukaiset rakentamistavoitteet saavuttaa kaava-alueella muullakin tavoin. Intressivertailussa on syytä arvioida ja tunnistaa, mitä hävittäminen tarkoittaa alueellisesti toisin sanoen Turun kaupungin alueella ja kaava-alueella. Uhanalaisten luontotyyppien osalta tällaiseen arviointiin on syytä kiinnittää erityistä huomiota, koska uhanalaisten luontotyyppien alat ovat usein, erityisesti kaupunkiympäristössä, pienialaisia.

Liikenne

ELY-keskus kehottaa kaupunkia edelleen harkitsemaan pyöräilyn pääreitit osoittamista maantielle 204 (Säkyläntie) välille entinen Paavolan koulu ja Tortinmäki sekä Auvaismäentielle (Maarian-Kreivilä maantie 12266) koko tiepituudelle.

Sataman raideyhteydet

Satamaterminaali kytkeytyy osaksi kansainvälistä TEN-T-liikenneverkkoa. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan on turvattu kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenneyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Yleiskaavaehdotuksessa on osoitettu raideyhteys satamaan nykyistä raidelinjaa pitkin. Raidteen loppuosa on osoitettu satamaraiteen selvitysalueeksi (se-2), jonka kaavamääräyksen mukaan alue varataan satamaraiteen selvitysalueeksi ja että raidteen pääteaseman sijainti ratkaistaan lähialueen yksityiskohtaisen suunnittelun yhteydessä. Satamaan on kaavakartalla osoitettu nykyinen raideliikennepaikka sekä tämän mahdollisesti korvaava uusi raideliikennepaikka, jonka sijainti on ohjeellinen.

Yleiskaavoitusta ohjaavassa maakuntakaavassa satamaan on osoitettu kaksi raidelinjausta, jotka jatkuvat maakuntakaavan satama-alueelle asti. Nykyisen ratalinjauksen lisäksi maakuntakaavassa ratayhteys on merkitty myös pohjoisesta satamaan. Pohjoisesta tuleva raideyhteys oli vielä kaavaehdotuksessa 30.6.2020, mutta se on poistettu tarkistetusta kaavaehdotuksesta.

Raidelinjauksen sijainti on noussut tarkasteluun myös sataman alueen vireillä olevien asemakaavahankkeiden yhteydessä. Asemakaavahankkeet eivät kuitenkaan kata koko aluetta, johon raidelinjauksen mahdollisella muutoksella on vaikutusta. Raidelinjauksen sijainnin ratkaiseminen on selkeintä tehdä yleiskaavan yhteydessä. Linjauksista on hyvä esittää selkeä vaihtoehtotarkastelu kaavoituksen taustaksi.

ELY-keskus katsoo, että kaavoitusta koskevien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja maakuntakaavan ohjauksen perusteella radan tulee jatkua yleiskaavassa satamaan asti. Radan toinen vanha linjaus Satamakadun paikkeilta voidaan merkitä yleiskaavaan esim. selvitysmerkinnällä, mikäli se on vaihtoehtona tarkoitettu ottaa harkittavaksi. Maakuntakaavan perusteella on tarpeen mahdollistaa raidteen linjaus satamaan myös pohjoisesta, varsinkin mikäli selvyyttä raidteen sijainnista ja vaihtoehtoista ei vielä ole. Nykyisen yleiskaavan satama-alueen osan ehdotettu muutos C-alueeksi ja PA-alueeksi tulee samalla harkita uudelleen. Maakuntakaavasta poikkeamiseen tulee olla riittävät perusteet.

Lausunto on laadittu yhteistyössä ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikön sekä ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen kesken.

Vastine:

Luonnonsuojelu

Turun edustan laivaväylät vaativat jatkuvaa kunnossapitoa. Kunnossapidon yhteydessä syntyy ruoppausmassaa. Turun Satama Oy on luopunut meriläjityksestä, ja maanläjitykseen soveltuvia alueita on hyvin niukalti. Tällä hetkellä maanläjitykseen on osoitettu Hirvensalossa sijaitseva Lauttarannan alue. Lauttarannan alueen on arvioitu täyttyvän seuraavan kymmenen vuoden aikana. Maanläjitykseen soveltuvia alueita selvitetään aktiivisesti koko ajan. Läjitysalueet voidaan ottaa rakentamiskäyttöön vasta useiden vuosien kuluttua läjityksen loppumisesta.

Kaupungin ja Senaatti-kiinteistöjen omistaman Koivuluodon–Verkkoluodon alueen soveltumista ruoppausmassojen sijoitusalueeksi tutkitaan parhaillaan. Alueesta on tekeillä alustava soveltuvuusarviointi, jossa tarkastellaan alueen soveltuvuutta maaläjitykseen niin ympäristön, teknisen soveltuvuuden kuin talouden näkökulmista.

Kaupungin omistama osa Koivuluodon–Verkkoluodon alueesta on osoitettu yleiskaavaehdotuksessa T/kem-merkinnällä sekä innovaatio ja osaamiskeskittymä -päällekkäismerkinnällä. Alueelle on suunniteltu sijoitettavan läjittämisen jälkeen Blue Industry Parkiin liittyviä satamatoimintoja. Satamatoimintojen sijoittaminen teollisuuspuiston muihin osiin ei ole mahdollista Meyer Turun telakan toimintojen vuoksi sekä siitä syystä, ettei teollisuuspuiston muista osista ole mahdollista toteuttaa suoraa pääsyä merenrantaan niin, että satama-alue toimisi tarkoitukseen soveltuvasti (mm. suurten komponenttien kuljettaminen meritse satamaan ja satamasta).

Vuonna 2019 Koivuluodon ja Verkkoluodon alueelle teetettiin luontoselvitys alueen luontoarvojen kartoittamiseksi. Luontoselvitys osoitti, että Koivuluoto on kokonaisuudessaan arvokas luontokohde, samoin Verkkoluodon kärki. Luontoselvityksessä todetaan, että Koivuluodon ja Verkkoluodon välisen ruovikkoalueen läjitysrakentaminen voisi olla vaaraksi Koivuluodon ja Verkkoluodon alavien alueiden luontotyyppikohteille. Koivuluodon ja Verkkoluodon rantojen luontotyyppien ominaispiirteiden ja vesitalouden turvaamisesta tulee huolehtia. Etupäässä uhattuna olisivat ruovikkoalueen perukassa sijaitseva tervaleppäluhta ja rannan tervaleppälehdot. Alueen läjitys vaikuttaisi myös alueella pesivään linnustoon.

Yleiskaavatyön yhteydessä on tunnistettu, että alueella on luontoarvoja ja alueella tapahtuva läjitystoiminta tulisi vaikuttamaan niihin. Alue, jonka soveltumista ruoppausmassojen läjittämiseen tutkitaan parhaillaan, on osoitettu yleiskaavaehdotuksessa maanläjityksen selvitysalue -merkinnällä (se-2). Alueen käyttömahdollisuuksia maanläjitykseen on yleiskaavatyön yhteydessä arvioitu alustavasti, mutta alueen soveltuvuus läjitykseen voidaan arvioida vasta tarkempien selvitysten, luontoon kohdistuvien vaikutusten arvioinnin ja intressivertailun jälkeen.

Toimenpiteet:

- Koivuluodon–Verkkoluodon T-1-kaavamerkintä on poistettu. Kaupungin omistama osa alueesta on osoitettu T/kem merkinnällä. Puolustusvoimien hallinnoima alueen osa on muutettu EP-alueeksi.
- Aiemman T-1-merkinnän alue on osoitettu maanläjityksen selvitysalue -merkinnäksi (se-2), jonka määräys on: ”Mahdollisesta maanläjityksestä on tehtävä luontoon kohdistuvien vaikutusten arviointi ja intressivertailu. Vasta tämän jälkeen on ratkaistavissa, voidaanko alue ottaa läjitys- ja satamakäyttöön.”

Liikenne

Toimenpiteet:

- Pyöräilyn pääverkosto -merkintä on lisätty maantielle 204 (Säkyläntie) välille entinen Paavolan koulu ja Tortinmäki sekä Auvaismäentielle (Maaria–Kreivilä maantie 12266) koko tiepituudelle.

Sataman raideyhteydet

Lausunnoilla ja nähtävillä olleessa yleiskaavaehdotuksessa sataman liikenne- ja ratkaisut perustuvat rahoitusjärjestelyn päätöksen (KV 14.6.2021 § 151) taustalla oleviin suunnitelmiin sataman liikennejärjeste-

lyistä. Sataman henkilöliikenneraiteen vaihtoehtoisista asemapaikoista sekä niiden vaikutuksista on laadittu selvitys. Selvitykseen ja uusiin suunnitelmiin perustuen kaupunginhallitus päätti 6.6.2022 § 269 satamaraiteen sijainnista, minkä perusteella yleiskaavaehdotuksen merkintöjä on tarkennettu vastaamaan päätöstä.

Toimenpiteet:

- Yleiskaavaehdotukseen on lisätty raideliikenteen pohjoinen linjavaihtoehto (VE7).
- Kaavaehdotuksesta on poistettu nykyinen raidelinjaus, sitä ympäröivä satamaraiteen selvitysalue -merkintä sekä nykyinen raideliikennepaikka -merkintä.
- Uusi raideliikennepaikka -merkintä on siirretty osoittamaan uuden pohjoisen linjavaihtoehdon pääteaseman sijaintia.
- Yleiskaavan taustaselvityksiin on lisätty raideliikenteen vaihtoehtotarkastelu: Turun satamaradan muutostyöt – vaihtoehtoiset asemapaikat sekä niiden vaikutukset.

Satamaan sijoittuvat C- ja PA-alueet

Yleiskaava tarkentaa olemassa olevaa maakuntakaavaa. Yleiskaavaehdotuksessa nykyisten satamatoimintojen alueelle Juhana Herttuan puistokadun länsipuolelle osoitettu keskustatoimintojen alue (C) kytkeytyy sataman uudelleenjärjestelyihin sekä yhteisterminaalin kehittämiseen (Turun Satama Oy:n Ferry Terminal Turku -hankkeen käynnistäminen ja hankkeen rahoitusjärjestelyt KV 14.6.2021 § 151).

Uuden matkustajaterminaalin toteutuminen mahdollistaa maankäytön kehittymisen Linnakaupungin alueella. Juhana Herttuan puistokadun länsipuolelle osoitettu C-alue on Linnakaupungin asutuksen laajenemissuunta. Entinen satamatoimintojen alue muuntuu osaksi kaupunkirakennetta ja muodostaa asuinalueelle myös uuden yhteyden rantaan. Sataman läheisyydessä sijaitseva uusi palvelujen ja asumisen alue (PA) jatkaa tätä muutosalueiden sarjaa.

20.12.2021 päivätyssä yleiskaavaehdotuksessa esitettyä C-aluetta on pienennetty ja muutettu LS-alueeksi, jotta satamaraidevaihtoehto 7 on toteutettavissa. Kaavaselostusta on täydennetty raideliikenteen vaihtoehtotarkastelun yhteydessä toteutetulla alustavan maankäyttösuunnitelman havainnekuvalla (ks. kaavaselostuksen kuva 45). Havainnekuva osoittaa edellä mainittujen C- ja PA-alueiden mahdollisen tulevan maankäytön pohjoisen satamaraidelinjauksen toteutuessa.

Vapaavaraston laaja teollisuus- ja varastoalue (T) on muutettu luonnoksesta ehdotukseen satamatoimintojen alueeksi (LS). Vapaavaraston alue ja Länsisatama turvaavat satamatoiminnot. Laajennetulle satamatoimintojen alueelle voidaan sijoittaa muun muassa niitä toimintoja, jotka sijaitsevat nykyään yleiskaavaehdotuksen uuden keskustatoimintojen alueen kohdalla.

Lausunto 2 Vapaa-aika, museopalvelut

Lausunto Turun yleiskaava 2029-ehdotuksesta, täydennys aiempaan lausuntoon

Viite: joutsenet 13278-2012

Turun museokeskus/kulttuuriperintöyksikkö/tutkijat Noora Gherghel, Piritta Häkälä, Sanna Kupila ja Tanja Ratilainen:

Turun kaupungin hallitus hyväksyi 20.12.2021 yleiskaavaehdotuksen ja hyväksymisen jälkeen ehdotus asetettiin nähtäville muistutusten esittämistä varten. Lausunnon antajille on annettu mahdollisuus täydentää aiempaa lausuntoaan, mikäli katsovat sen vielä tarpeelliseksi. Turun museokeskus on tutustunut kaupungin hallituksen hyväksymään ehdotukseen ja toteaa vielä seuraavaa:

Rakennettu kulttuuriperintö:

Yhtenä arvokkaana rakennetun ympäristön kokonaisuutena on merkitty Suikkilan lähiö (kohde 7/10), ”Hyvin säilynyt, 1970-luvun alkupuolen laadukasta arkirakentamista ja yhdys-

kuntasuunnittelua edustava lähiö, jossa metsälähiön piirteitä ja vahva horisontaalinen painotus. Päiväkoti, koulu ja neuvola 1972. Edustaa tyyppillistä Pekka Pitkäsen tuotantoa.” Aluekokonaisuuteen kuuluu myös Suikkilan liikekeskus, vaikka sitä ei erikseen mainita. Kokonaisuuden ymmärtämisen ja tarkentamisen vuoksi museo katsoo, että liikekeskus tulee myös lisätä mainintana kohteen 7/10 tekstiosuuteen.

Museokeskus on yleiskaava 2029:stä aiemmin annetuissa luonnos- ja ehdotusvaiheen lausunnoissa tuonut esille Kupittaaan siirtolapuutarhan kulttuurihistoriallisen merkittävyyden ja ainutlaatuisuuden keskustan lähellä ja vaatinut keskustatoimintojen aluemerkinän poistamista Kupittaaan siirtolapuutarhan kohdalta. Siirtolapuutarhalla on merkittävää kulttuurihistoriallista arvoa, ja sen vuoksi alueelle tulee lisätä merkintä RP, siirtolapuutarha-alue, jotta nykyinen käyttö ei muodostu yleiskaavan vahvistumisen jälkeen kaavanvastaiseksi toiminnaksi. Yleiskaavaan jo tullut muutos C-3, ”Osa Kupittaaan siirtolapuutarhan alueesta tulee säilyttää ja muuttaa virkistysalueeksi”, ei riitä. Koska siirtolapuutarhalla on kulttuurihistoriallista arvoa, tulee se myös merkitä arvokkaaksi rakennetun ympäristön kokonaisuudeksi asianmukaisella kaavamerkinnällä.

Siirtolapuutarhan läheisyydessä sijaitsee entinen Kurjenmäen sairaala-alue, jonka vanhin 1800–1900-luvun vaihteen rakennuskanta on suojeltu asemakaavalla. Alueeseen kuuluu olennaisena osana Kurjenmäenkadun varrella sijaitseva kunnalliskodin henkilökunnan asuinrakennus vuodelta 1956 (1034544721) sekä sen takana osoitteessa Kurjenmäenkatu 6 sijaitsevat vuonna 1989 valmistunut Kurjenmäkikoti 1 (1034544743) ja vuonna 1991 valmistunut Kurjenmäkikoti 2 (1034544754). Rakennukset on suunnitellut arkkitehtitoimisto Jarmo Saarinen ja ne toteutettiin kahdessa vaiheessa.

Turun museokeskus on vuonna 2018 kaupungin tonttipalveluille antamassaan lausunnossa (diario 5748-2018) edellä mainittujen kohteiden kulttuurihistoriallisesta arvosta todennut seuraavaa: ”Entinen kunnalliskodin henkilökunnan asuinrakennus edustaa tyyliään 1950-luvun rakentamista, ja sillä on kulttuurihistoriallista merkitystä osana Kurjenmäen sairaala-alueen kokonaisuutta. Rakennus rajaa taakseen uudemmat Kurjenmäkikoti 1 ja 2 rakennukset ja toimii siten myös yhtenä osana luomassa suojaisaa sisäpihaa takana oleville rakennuksille. Kurjenmäkikoti 1 ja 2 rakennusten kulttuurihistoriallinen arvo perustuu niiden merkitykseen hoivatyön uuden ajattelumallin ja toteutuksen eli kodinomaisen hoivakodin pioneereina. Rakennukset on myös suunniteltu siten, että ne sijoittuvat hyvin vanhojen kunnalliskodin rakennusten yhteyteen omana kokonaisuutenaan.”

Museokeskus ei ole valitettavasti huomannut aiemmin muistuttaa Kurjenmäen sairaala-alueen yllä mainittujen rakennusten kulttuurihistoriallisesta arvosta, mutta tuo nyt asian esille ja katsoo, että kyseiset rakennukset tulee huomioida yleiskaavassa arvokkaina rakennetun ympäristön kohteina.

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän toimitalo (Eerikinkatu 3, arvokas rakennetun ympäristön kohde 1/63) on yleiskaavaehdotuksessa osoitettu suojelukohteeksi. Museokeskus on täsmentänyt rakennuksen kulttuurihistoriallisia arvoja ja todennut, että Aninkaistenkadun puoleinen siipi (Aninkaistenkatu 1) on perusteltua jättää suojelurajauksen ulkopuolelle.

As Oy Maariankatu 12 on museokeskuksen paikallisesti merkittäväksi arvottama rakennus, jolla ei ole suojelustatusta asemakaavassa (21/1982), voimassa olevassa yleiskaavassa (45/1999) tai maakuntakaavassa (2002). Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY) Puolalanmäki ja Turun taidemuseo rajautuu viereiseen Puolalanmäen lukioon, ja As Oy Maariankatu 12 jää aluerajauksen ulkopuolelle. Rakennuksen erikoisuus on sen runkomateriaalina käytetty tapanilaatta. Maariankatu 12 on esitetty yhtenä esimerkkinä tapanilaattojen käyttökohteista yrityksen esitteessä vuodelta 1920. Museokeskus katsoo, että kohde on perusteltua lisätä yleiskaavan rakennetun ympäristön arvokohteiden luetteloon esimerkiksi kuvauksella *Tehtailija Juho Tapanin 1917–19 rakennuttama, tapanilaattarunkoinen jugendtyylinen asuinkerrostalo, suunnittelija Adrian Thomader*.

Museokeskus nostaa jälleen esille entisen merenkulkuoppilaitoksen (Malminkatu 5), joka puuttuu edelleen yleiskaava 2029:n rakennetun ympäristön arvokohteiden luettelosta, eikä sen suojelua ole vielä ratkaistu asemakaavalla. Arkkitehtitoimisto Elma ja Erik Lindroosin suunnittelema, vuosina 1964–1967 rakennettu merenkulkuoppilaitos on rakennustaiteelli-

sesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas. Tunnettujen suunnittelijoiden korkeatasoisena luomuksena rakennuksella on erityisansioita, joiden nojalla se tulee säilyttää jälkipolville esi-merkkinä modernistisesta arkkitehtuurista.

Museokeskus huomauttaa myös, että satamaradan uudesta linjauksesta ei ole vielä tehty päätöstä. Eri reittivaihtoehtojen huomioiminen yleiskaavassa on tärkeää, jotta kaava ei muodostu ratalinjauksen esteeksi. Museokeskus muistuttaa, että linnanniemen kehittämisen ja suunnitteilla olevan Historian ja tulevaisuuden museon kannalta radan siirtäminen on oleellinen tavoite.

Arkeologinen kulttuuriperintö:

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta museokeskus toteaa, että aiemmissa lausunnoissa esitetyt korjaukset on huomioitu. Olennaista suojelussa on kiinteän muinaisjäännöksen tai muun kulttuuriperintökohteen sijainti ja raja- ja laajuus. Merkittävä parannus on, että kaikki laaja-alaiset arkeologiset kohteet on nyt merkitty yleiskaavaan alueina.

Kahden muinaisjäännöskohteen paikkatiedoissa on vielä korjattavaa: *Pyhän Henrikin tie/Nunnapolku* (mj-tunnus 1000015888) sijainti ja laajuus on merkitty virheellisesti ja se tulee korjata. Myös muinaisjäännöksen *Turun kaupungin vanha asemakaava-alue* (853500004) aluerajaus on laajentunut ja se tulee korjata.

Arkeologisia kohteita koskevassa yleismääräyksessä on huomioitu arkeologisen tiedon kattavuuden ja ajantasaisuuden vaatimus ja siten myös mahdollisten lisätutkimusten tarve on tuotu esille. Muinaisjäännökset sekä muut arkeologiset kulttuuriperintökohteet on esitetty kaavan kartassa 7, jonka liitteessä 4 kohteet on esitetty numeroituna ja nimettyinä.

Kaavaselostuksessa tuodaan esille meneillään oleva VARK-hanke, jonka tarkoituksena on määrittää valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet. Kaavaselostuksessa mainitaan, että valtioneuvoston hyväksymästä listauksesta tulee maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuva valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittama inventointi. Yleiskaavan 2029 alueella sijaitsee 12 muinaisjäännöskohdetta, jotka on valittu tälle listalle. Kohteet ovat:

- *Gaddin puutarha* (1000037560)
- *Ispoisten vanha kylätontti* (1000027449)
- *Kaarinan kirkko* (1000014881)
- *Koroisten tila* (853010007)
- *Koroistenniemi* (853010001)
- *Kotirinne* (853010022)
- *Kuralan Kylämäki* (853010010)
- *Patterinhaka* (1000002106)
- *Pernon kartano* (1000040913)
- *Tuomiokirkko* (1000039354)
- *Turun kaupungin vanha asemakaava-alue* (853500004)
- *Turun linna* (1000019681)

Vaikka VARK-inventointi ei ole vielä valtioneuvoston hyväksymä, on listalle valikoituneet kohteet syytä huomioida jo tässä vaiheessa. On hyvin todennäköistä, että kohteet saavat VARK-statuksen. Nämä kohteet tulee huomioida yhtenä alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtana ja kuten kaavaselostuksessa todetaan, on niiden säilyminen pyrittävä turvaamaan kaikissa olosuhteissa. Museokeskus esittää, että nämä kohteet huomioitaisiin erikseen sekä kartalla että liitteen neljällä listauksella. On myös hyvä huomioida, että VARK-kohteen aluerajaus saattaa erota muinaisjäännöksen aluerajauksesta. Kohteiden yhteyteen tulisi liittää merkintä *VARK-inventointiin (Valtakunnallisesti merkittävä arkeologinen kohde) valittu kohde. VARK-alue saattaa erota muinaisjäännöksen aluerajauksesta. Kohteen alueella tai sen läheisyydessä tapahtuvan maankäytön suunnittelussa on oltava yhteydessä Turun museokeskukseen.*

VARK-kohteita koskien museokeskus tuo esille, että esimerkiksi kohteen *Kotirinne* aluerajauksen päälle on kaavassa merkitty TP-alue. Muinaisjäännöksen päälle ei voida osoittaa rakentamista. Kohteen *Pernon kartano* päälle on kaavassa osoitettu ulkoilureittitarve sekä pyöräilyn pääverkosto, mikä ei ole mahdollista.

Luonnosvaiheessa museo edellytti kaupunkiarkeologisen inventoinnin teettämistä ruutu-kaava-alueella, sillä inventointi vuodelta 1986 on vanhentunut. Päivitystarve ja sen perusteet on kirjattu asianmukaisesti kaavaselostukseen, mutta kyseistä selvitystä ei ole edelleenkaan teetetty. Tämä on merkittävä puute, minkä perusteella voidaan katsoa, että kaavan vaikutusta keskusta-alueen muinaisjäännöksiin ei ole riittävällä tavalla selvitetty.

Merkittävä muutos kaavaluonnokseen verrattuna on Tuomiokirkontorille merkitty joukkoliikenteen laatukäytävä, joka sallisi mm. raitiotieliikenteen tuomiokirkon ohitse. Tuomiokirkko ympäristöineen on kaupunkikuvallisesti, kulttuurihistoriallisesti ja arkeologisesti hyvin merkittävä alue, johon ei missään muodossa ole toivottavaa palauttaa joukko- tai ajoneuvoliikennettä. Kyseessä on Suomen ainoa keskiaikainen katedraali ja alueen maamerkki, joka edustaa ainoana vielä käytössä olevana keskiaikaisena rakennuksena Turun kaupungin vanhinta ja ainutlaatuisinta rakennuskantaa. Tuomiokirkon ympäristö on valtakunnallisesti merkittävää rakennetun kulttuuriympäristön aluetta (RKY). Lisäksi tuomiokirkko ja sitä ympäröivän muinaisjäännöksen Turun vanhan asemakaava-alueen keskiaikainen ydin on valittu VARK-kohteiksi. Alue on myös osa valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Tuomiokirkontori kuuluu osaksi Ympäristöministeriön nimeämää kansallismaisemaa Aurajokilaakson kulttuurimaisema, jolla on merkittävä symbolinen arvo ja suuri merkitys esimerkiksi nähtävyytenä. Kansallismaisemissa muutokset pyritään pitämään vähäisinä. Lisäksi alue kuuluu kansalliseen kaupunkipuistoon, jonka tavoitteena on säilyttää kaupunkiluontoa ja rakennettua kulttuuriympäristöä laajana, eheänä kokonaisuutena. Raitiotien ja siihen liittyvien pysäkkikatosten rakentaminen Tuomiokirkontorin kautta tuhoaa tämän kokonaisuuden ja heikentää alueen käyttömahdollisuuksia mm. tapahtumissa. Lisäksi on hyvä huomioida, että tuomiokirkontorin linjauksesta aiheutuvat arkeologisten tutkimusten kustannukset olisivat merkittävät. Näin ollen museokeskus esittää, että merkintä joukkoliikenteen laatukäytävästä Tuomiokirkontorin kautta poistetaan kaavasta.

Martinsillan alapuolelle on merkitty joen ylittävä joukkoliikenteen laatukäytävä, joka sallisi mm. raitiotieverkon laajentamisen Sairashuoneen- ja Sotalaistenkatuja pitkin sekä sillan rakentamisen Aurajoen ylitse. Laatukäytävä osuu kahden muinaisjäännöksen, Turun linnan tiilisalin ja Turun vanhan asemakaavan alueille. Muinaisjäännösten säilymisen kannalta suositeltavampi reitti raitiotielle on nykyisten siltojen käyttäminen, eikä uusien lisääminen Aurajoen maisemaan.

Räntämäkeen merkitty Maarian kirkkosillan ohitse Halisiin johtava Topinojan ylittävä tielinjaus ja teiden väliseen kolmioon merkitty uusi asuinalue heikentävät merkittävästi Koroisten alueen maisemallisia arvoja. Tielinjaus sijoittuu Valtakunnallisesti merkittävän maisema-alueen reunaan ja asuinalue maisema-alueelle. Tielinjaus kulkee myös muinaisjäännöksen Maarian kirkon lounaispuolen pelto (1000011111) päältä.

Vastine:

Rakennettu kulttuuriperintö

Suikkilassa on kaksi liikekeskusta. Kustavintie 4:ssä sijaitseva liikerakennus on erittäin edustava lähiöostari ja oleellinen osa Suikkilan kokonaisuutta. Rakennus on syytä mainita Suikkilan kohdekuvauksessa.

Kupittaaan siirtolapuutarhan kulttuurihistorialliset arvot on tunnistettu, mutta koska alue on osoitettu muuttuvaksi alueeksi, ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa sitä samalla alueeksi, jonka ominaispiirteet säilyvät. Yleiskaavaratkaisu on pitkän aikavälin linjaus, ja alueen käyttötarkoituksen muutos vaatii vielä toteutuakseen asemakaavan, jolla alueen käyttö ratkaistaan.

Siirtolapuutarhan osoittaminen keskustatoimintojen alueena (C-3) ei aiheuta kaavan vahvistamisen jälkeen nykyisen toiminnan kaavanvastaisuutta. Keskustatoimintojen alueelle soveltuva käyttö on moninaista, ja yleiskaavaehdotuksen kaavamerkintä mahdollistaa myös alueen nykyisen toiminnan.

C-3-merkintään liittyvää määräystä on lausunnon ja muistutusten perusteella täydennetty: ”Osa Kupittaaan siirtolapuutarhan alueesta tulee säilyttää rakentamattomana ja muuttaa virkistysalueeksi. Säilytettävän osan jatko suunnittelussa tulee varmistaa, että kulttuurihistorialliset, puutarhataiteelliset ja maisemalliset arvot sekä luonnon monimuotoisuus tulevat riittävässä määrin huomioituiksi.”

Ks. myös vastine muistutukseen 7 Kupittaaan Ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Kurjenmäen alueella on vireillä asemakaava Mooriankunnas (diaarinumero 2255-2021, kaavatunnus 15/2021). Kaavan lähtökohtana on Kurjenmäkikotien osalta mahdollistaa purkava uudisrakentaminen valmistelussa olevaa tarveselvitystä vastaavasti. Kaavoituksessa ei tutkita säilytettävää vaihtoa. Kohdetta ei ole tarkoituksenmukaista esittää säilytettävänä.

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän toimitalo on merkitty pistemäisesti ilman rajausta. Luettelossa osoitteeksi on merkitty Eerikinkatu 3. Kuvauksessa mainitaan 6- ja 3-kerroksiset osat. Aninkaistenkadun puoleinen 7-kerroksinen osa ei sisälly kuvaukseen.

As Oy Maariankatu on hyvä merkitä yleiskaavan arvokohteeksi.

Merenkulkuoppilaitos sisältyy vireillä olevaan asemakaavaan Malminkatu (diaarinumero 14016-2021, kaavatunnus 13/2022), jossa tutkitaan koulurakennuksen mahdollista korvaamista uudisrakentamisella. Samaa kaavamuutokseen sisältyvä Juhana Herttuan koulu on merkitty yleiskaavassa arvokohteeksi. Kaavoituksen näkemyksen mukaan merenkulkuoppilaitos ei ole arkkitehtonisesti eikä kaupunkikuvallisilta vaikutuksiltaan yhtä onnistunut kuin Juhana Herttuan koulu.

Satamaraiteen osalta ks. vastine lausuntoon 1 Varsinais-Suomen ELY-keskus.

Toimenpiteet:

- Suikkilan lähiön kohdekuvaukseen on lisätty Kustavintien liikekeskus.
- As Oy Maariankatu on lisätty arvokkaaksi rakennetun ympäristön kohteeksi.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Virheellisesti merkittyjen muinaisjäännöskohteiden rajaukset tarkistetaan. Pyhän Henrikin tie/Nunnapolku -niminen kohde ulottuu suurimmaksi osaksi kaava-alueen ulkopuolelle. Merkintä on muutettu viivasta pisteeksi.

Kuten muistutuksessa todetaan, kaavaan on syytä merkitä erikseen VARK-luetteloon ehdolla olevat muinaisjäännöskohteet.

Muinaisjäännöskohteiden säilyttämistä koskevat kaavamääräykset ovat voimassa kaikilla aluevarauksilla, myös TP-alueilla.

Pernon kartanon tontille ei ole tarkoitus rakentaa uusia väyliä. Pernossa pyöräilyn pääverkosto -merkintä samoin kuin ulkoilureittitarve-merkintä seuraavat olemassa olevaa kävelyn ja pyöräilyn väylää. Reitit on merkitty pääkokoojaväylä-merkinnän viereen. Reitit on merkitty hieman toisistaan erilleen, jotta ne erottuvat yleispiirteisellä kaavakartalla paremmin.

Koko keskustaa koskevaa arkeologista selvitystä ei katsottu välttämättömäksi tehdä yleiskaavan valmistelun yhteydessä. Lain lähtökohtana selvitysten riittävyttä arvioitaessa on kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kun kohteiden jatko suunnittelu tullaan ratkaisemaan keskusta-alueella asemakaavoituksella, ei selvitysten tule olla yhtä yksityiskohtaisia kuin esimerkiksi suoraan rakentamista ohjaavalta yleiskaavalta edellytettäisiin. Arvioinnissa on otettu huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, joten selvitykset ja arviointi on tehty yleiskaavalta edellytettävällä tarkkuudella. Maata muokkaavien toimenpiteiden yhteydessä on keskustassa joka tapauksessa otettava selvää, ovatko nykyiset selvitykset ko. kohteessa riittävät ja varauduttava arkeologisten selvitysten teettämiseen. Selostuksessa on todettu, että keskustan arkeologinen inventointi tulisi päivittää. Arkeologisia kohteita koskevan yleismääräyksen mukaan ”Maata muokkaavien toimenpiteiden suunnitteluvaiheessa tulee selvittää museoviranomaiselta arkeologisten inventointien kattavuus ja

ajantasaisuus. Alueen käytön tarkentuessa muinaisjäännöksen laajuus ja tarkat rajat voidaan joutua selvittämään ennen rakennusluvan myöntämistä.” Keskusta-alue on Turun kaupungin vanhan asemakaava-alueen osalta osoitettu muinaismuistokohteeksi aluerajauksella, jota koskee kaavamääräys: ”Muinaismuistolaille (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto. Kohteista on luettelo yleiskaavan liitteenä.”

Toimenpiteet:

- VARK-luetteloon ehdolla olevat kohteet on merkitty kaavakartalle ja luetteloon.
- Virheellisesti merkittyjen muinaisjäännösalueiden rajausta on tarkistettu.
- Pyhän Henrikin tie/Nunnapolku -nimisen arkeologisen kohteen merkintä on muutettu viivasta pisteeksi.

Joukkoliikenteen laatukäytävä -merkinnät

Joukkoliikenteen laatukäytävä -merkinnällä on esitetty vaihtoehtoisina raitiotien reitteinä Tuomiokirkkosilta–Uudenmaankatu–Hämeenkatu ja Tuomiokirkkosilta–Tuomiokirkkontori–Akatemiankatu–Hämeenkatu. Reitit suunnitellaan ja arvioidaan käynnissä olevassa raitiotien yleissuunnitelmassa, minkä jälkeen päätetään reitistä. Osana vaikutusten arviointia arvioidaan mm. vaikutuksia kaupunkikuvaan ja kaupunkitilan laatuun.

Martinsillan alapuolelle merkitty joukkoliikenteen laatukäytävän varaus perustuu vuonna 2019 tehtyyn vaihtoehtotarkasteluun Aurajoen siltavaihtoehdot Hirvensalon reitillä (https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/hirvensalon_haaran_reittivertailumateriaali.pdf). Vaihtoehtotarkastelun mukaan mm. Martinsillan ja Myllysilän käyttäminen raitiotiereittinä olisi heikentänyt merkittävästi autoliikenteen toimivuutta Martin, Hirvensalon ja Uittamon suunnalla. Uusi silta mahdollistaa lisäpysäkin Eerikinkadulle, mikä taas parantaa joukkoliikenteen saavutettavuutta. Vaihtoehtotarkastelun perusteella Martinsillan alapuolen reitti on esitetty osaksi raitiotien tavoiteverkkoa. Martinsillan alapuolen reitti on esitetty yleiskaavaehdotuksessa varaukseksi raitiotien myöhemmälle vaiheelle.

Tarkemmassa toteutussuunnitelmassa ratkaistaan reitin yksityiskohtainen linjaus. Mikäli rakentaminen tulisi sijoittumaan muinaisjäännöksen vaikutusalueelle, tehdään tarvittavat arkeologiset tutkimukset ja tarvittaessa haetaan lain edellyttämä kajoamislupa.

Räntämäen uusi tielinjaus ja asuinalue

Voimassa olevassa yleiskaavassa Koroisten alueelle on osoitettu uusi pääkatu (ns. Halistenväylä) sekä maankäyttöä. Nyt vireillä olevassa yleiskaavassa kadun linjausta on ainoastaan tarkennettu ja maankäytön muotoa on muutettu palveluista ja hallinnosta asumiseen. Täten vireillä oleva yleiskaava ei tuo merkittävää muutosta aiempaan kaavatilanteeseen verrattuna.

Toteutuessaan tielinjaus ja asuinalue muuttavat oleellisesti Koroisten alueen kulttuuriympäristöä. Tämä tulee ottaa asemakaavoituksessa ja mahdollisessa toteutussuunnittelussa erityisen tarkasti huomioon, jotta kielteiset ympäristövaikutukset olisivat mahdollisimman vähäisiä.

Koroisten kulttuurimaisemaa jakavaa voimalinjaa voidaan pitää arvokkaalle viljelymaisema-alueelle vieraana elementtinä. Rakentaminen tulisi sijoittumaan tämän voimalinjan koillispuolelle. Tällä alueella on jo ennestään uudempaa rakentamista: Halisten liikekeskus, päiväkotit ja seurakuntatalo.

Maarian kirkon lounaispuoleisen pellon muinaisjäännösaluetta on tutkittu vuonna 2008. Näissä tutkimuksissa kyntökerroksen alta ei löydetty kulttuurikerrosta tai säilyneitä rakenteita. Museon mukaan kuoppien määrä ja sijainti tutkimuksissa ei ollut riittävä, minkä vuoksi on edellytetty lisäselvityksiä asemakaavaa laadittaessa.

Asemakaavoituksessa selvitetään myös Halistenväylän linjausta, jossa hyödynnetään Maaria kirkkosillan ja Vanhan Tampereentien linjausta Markulantieltä Maunu Tavastin kadulle. Tällöin Halistenväylä ei kulkisi muinaisjäännösalueen halki ja sen maisemaa muuttava vaikutus olisi vähäisempi. Katulinjauksen sijainti tarkentuu asemakaavoituksen yhteydessä.

Lausunto 3 Varsinais-Suomen liitto

LAUSUNTO TURUN KAUPUNGILLE TURUN YLEISKAAVA 2029 EHDOTUKSESTA (M8/28.3.2022)

Asia Turun kaupunki on 11.2.2022 lähetetyllä viestillä tiedottanut Varsinais-Suomen liitolle, että Turun Yleiskaava 2029 ehdotus (päiväty 20.12.2021, diaario 13278-2012) on asetettu julkisesti nähtäville 31.1.–23.3.2020 väliselle ajalle. Viestissään kaupunki tiedottaa, että erillistä lausuntopyyntöä ei lähetetä, mutta 30.6.2020 päivätyistä yleiskaavaehdotuksesta syksyllä 2020 annettuja lausuntoja voi tässä vaiheessa täydentää. Täydennykset tulee toimittaa 23.3.2022 mennessä osoitteeseen kaupunkisuunnittelu@turku.fi.

Turun nykyinen Yleiskaava 2020 on tullut voimaan vuonna 2004. Uuden yleiskaavan valmistelu aloitettiin jo vuonna 2010 laatimalla osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja perusselvityksiä. Vauhtiin työssä päästiin vasta Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035:n valmistuttua vuonna 2012. Yleiskaavan laatimista on rakennemallin ja maakuntakaavan lisäksi ohjannut Turun kaupunkistrategia Turku 2029. Yleiskaava 2029:n päämääränä on Turun aseman, vetovoiman ja kilpailukyvyn vahvistaminen.

Yleiskaavaluonnoksen lähtökohdaksi valittiin eri vaihtoehtoja vertaamalla Kasvukäytävät-kehityskuva, jonka mukaisesti kaupungin kasvu suunnataan pääasiassa keskustaan ja joukko liikenteen pääreittien varsille.

Yleiskaava 2029 korvaa voimaan tullessaan Yleiskaava 2020:n sekä Skanssin ja Piispanristin, Linnakaupungin ja Yli-Maaria–Koskennurmen osayleiskaavat. Ratapiha-alueen ja Ruisalon osayleiskaavat jäävät voimaan lukuun ottamatta osaa Ratapiha-alueen LR-merkinästä. Yleiskaava 2029:ssä osoitetaan joitakin muutoksia ja täydennyksiä osayleiskaavojen alueille. Yleiskaava 2029 ei korvaa vireillä olevia Hirvensalon, Satava–Kaksikerran, Maaria–Ilmaristen sekä Lentoaseman ja sen ympäristön osayleiskaavoja.

Yleiskaavaa varten on laadittu useita väestöennusteita ja kasvuarvioita. 2010-luvulla nopeutunut kaupungistumiskehitys on ylittänyt sekä tilastokeskuksen trendiennusteet että kaupunkiseudun rakennemallissa asetetut tavoitteet. Yleiskaavan keväällä 2020 tarkistetulla kasvutavoitteella 211 000 asukasta vuonna 2029 varaudutaan tapahtunutta nopeampaan kehitykseen.

Varsinais-Suomen liiton maankäyttöjaosto on käsitellyt Turun yleiskaavaluonnosta kokouksissaan 16.11.2015 § 112 ja 21.1.2019 § 6. Jaosto antoi yleiskaavaehdotuksesta seuraavan lausunnon (21.9.2021 § 59):

Yleistä

Maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimukset yleiskaavalle ovat jo lähtökohdaisesti korkeat. Tämä näkyy vaadittavien selvitysten määrässä ja prosessien pituudessa. Turun yleiskaava 2029 ehdotusta on laadittu koko 2010-luvun ajan. Tuona aikana toimintaympäristössä (ympäröivän yhteiskunnan kehityksessä) on tapahtunut useita suuria muutoksia, jotka ovat vaikuttaneet myös kaavatyön lähtökohtiin. Varsinaisen-Suomen taloudellinen menestys on näkynyt erityisesti Turkuun kohdistuneena kasvuna. Samanaikaisesti yhdyskuntarakenteen hajautuminen on kääntynyt voimakkaaksi kaupungistumiseksi, liikenteen päästötavoitteet ovat kiristyneet ja maahanmuutto ja koko Eurooppaa koskeva pakolaisuus ovat lisänneet alueellista segregatiota. Covid-pandemian pitkäaikaiset vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteen ja liikenteen kehitykseen ovat vasta arvailtavissa.

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa. Sekä yleiskaavaehdotus että tuore lainvoimainen taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaava perustuvat pitkäjärjestykselle suunnittelu-yhteistyölle ja sen pohjalta laadituille kaupunkiseudun rakennemallille ja liikennejärjestelmäsuunnitelmille. Yhteisten tavoitteiden toteutuminen – elinvoimaisen ja kestäväen maakunnan kehitys rakentuu maakuntakeskuksen menestykselle.

Yleiskaavaehdotuksen Kasvukäytävät-kehityskuvalle perustuva yhdyskuntarakenteen kehittäminen kasvutavoitteineen on yleiskaavoitusta ohjaavan maakuntakaavan ja sen tavoitteiden mukainen. Yleiskaava tunnistaa alueen erityispiirteet ja luo edellytykset kestävän ja vetovoimaisen kaupungin rakentumiselle. Yleiskaavan tueksi on laadittu useita perusteellisia tutkimuksia ja kunnianhimoisia kaupunkivisioita.

Sekä maakunta- että yleiskaavan toteutumisen edistämiseksi tulee kaupunkiseudun suunnitteluyhteistyötä edelleen aktiivisesti kehittää. Tuoreen MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteuttaminen luo tälle yhteistyölle hyvän pohjan. Sopimuksella valmistaudutaan myös kaupunkiseudun rakennemallin päivitykseen laatimalla tarvittavia rajat ylittäviä selvityksiä.

Kauppa

Maankäyttö- ja rakennuslain kauppaa koskevat säädökset ovat kaavaprosessin aikana muuttuneet useaan kertaan. Säädösten pääpaino on palveluiden monipuolisessa saavutettavuudessa. Yleiskaavaa varten laaditussa selvityksessä todetaan, ettei palveluverkossa ja palveluiden saavutettavuudessa nykyisellään ole suuria puutteita. Yleiskaavaehdotus onkin kaupan teeman osalta suurelta osin nykytilanteen toteava ensisijaisen tavoitteen ollessa keskustan kaupan palveluiden turvaaminen. Yleiskaavaehdotus on tältäkin osin maakuntakaavan mukainen.

Virkistys, viherverkko

Turun yleiskaava 2029 on virkistys- ja viherrakenneteeman osalta pääosin linjassa maakuntakaavan ja sen tavoitteiden kanssa. Maakuntakaavassa painopiste on laajoissa, kuntarajatkin ylittävissä viher- ja virkistysalueyhteyksissä. Maakuntakaavan Kaupunkikehittämisen kohdealue -merkintään liittyy useita määräyksiä, joiden tavoitteita ovat alueen vetovoima, ympäristön laatu, arvojen turvaaminen sekä virkistysalueiden ja ekologisten yhteyksien jatkuvuus.

Yleiskaavan V-, MA- ja MY-alueet voidaan nähdä osittain virkistys- ja viheryhteyksiä turvaavina yleiskaavamerkintöinä. Myös kaupunkirakenteen sisäisten viheryhteyksien jatkuvuus on turvattava ja niiden merkitys monipuolisten ekosysteemipalveluiden tuottajana tunnistaa. Kulunut vuosi erityisesti on osoittanut helposti saavutettavien viheralueiden ja puistojen merkityksen vetovoimaiselle kaupunkiympäristölle. Yleiskaavan tulee tarjota ohjeet ja selkänöjä asemakaavoitukselle myös keskusta-alueilla haettaessa tasapainoa rakennettavan ja rakentamattoman ympäristön välisille suhteille.

Virkistyksen osalta liitto kiinnittää huomiota muutamaan ehdotusvaiheessa olevan Luonnonarvojen ja -varojen maakuntakaavan merkintään, joiden jalkauttamista Turun yleiskaavaan 2029 liitto suosittelee pohdittavan. Seuraavat huomiot kohdistuvat virkistysalueiden muodossa esitettyihin viher- ja virkistysyhteyksiin.

- 1. Itä-länsisuuntainen virkistysyhteys välillä Raisionjoki–Metsäaro. Yleiskaavaehdotuksessa Raision rajan ja Naantalın pikatien välinen osuus on merkitty ulkoilureittimerkinnällä, mutta pohja-maankäyttönä on TP. Maakuntakaavassa tässä kohdin on Turusta Raision suuntaan Raision rajan tuntumassa oleva virkistyskäytävä. V-yhteyden jatkuvuus tulisi osoittaa yleiskaavassa.*
- 2. Maarian altaan itäpuoleinen osuus Maarian eteläpuolella on alue, jota kehitetään Turun ja Liedon yhteistyöllä virkistysalueena. Myös maakuntakaava tunnistaa tämän alueen merkityksen. Yhteys Maariaan on luontevasti olemassa, ja vaikka voimassa olevassa Yleiskaava 2020:ssä virkistysalueita ollaan tässä kaavatyoässä ja tällä alueella valtaosiltaan muuttamassa MA-alueiksi, niin voidaan nähdä, että virkistys- ja maisema-arvot säilyvät alueella juuri maanviljelyksen harjoittamisen ansiosta, ja tästä syystä liitto ei näe siinä suurta ongelmaa. Liitto kuitenkin näkee, että yhteys Paimalan kohdalta yli yleiskaavaehdotuksen TP-alueen Moision suuntaan*

tulisi osoittaa yleiskaavassa. Vastaava yhteys on Luonnonarvojen ja -varojen maakuntakaavaehdotuksessa osoittamassa yhteyttä Paimalasta Moisiin ja edelleen Ruskolle.

- 3. Moision ja Yli-Maarian välillä edellisessä kohdassa mainittu virkistysyhteys jatkuu Luonnonarvojen ja -varojen maakuntakaavaehdotuksessa kohti Ruskoa. Yhteys olisi syytä tunnistaa myös yleiskaavassa.*

Varsinais-Suomen liiton laatimassa Luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavaehdotuksessa ulkoilureitit on osoitettu ohjeellisina ja jo olemassa olevina. Tällä pyritään lisäämään kaavan suunnitelmallisuutta ja sen välineellistä arvoa ulkoilureittiverkoston kehittämisessä. Joitain toteutumattomia ulkoilureittiyhteyksiä olisi mielekästä esittää myös yleiskaavassa esim. yhteystarpeina. Tämän lausunnon liitedokumentissa on esimerkinomaisesti näytetty maakuntakaavan ohjeellinen ulkoilureittilinjaus välillä Auvaismäki-Yli-Maaria. Liitto voi toimittaa maakuntakaavaehdotuksen pohjalla olevan ulkoilureittien paikkatietoa-aineiston Turun yleiskaavan laatijoille.

Liikennejärjestelmä

Autoliikenteen verkossa on osoitettu Turun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaluonnoksen mukainen tie- ja katuverkko, jonka lisäksi on merkitty maakuntakaavan mukaiset HAKU-tien varaus, HAKU-tien ja valtatie 10 käynnön edellyttämät uudet eritasoliittymät. Yleiskaavatasolla väylät tulisi erotella maantie- ja katuverkoksi tai tarkentaa jaottelu kaavamääräyksessä.

Turun kehätien ja Turun välikehän liikennemäärien odotetaan kasvavan edelleen mm. maankäytön ja asukasmäärän lisääntymisen ja Turun keskustaliikenteen rajoittamisen vuoksi. Kaavassa on huomioitu Turun kehätien kehittäminen lisäkaistoilla ja rinnakkaisyhteydet. Turun välikehälle on osoitettu uusia tai kehitettäviä kaupunkiseudun pääväyliä, joissa rakennetaan lisäkaistoja. Varsinais-Suomen maakuntakaavassa osoitettuun koko Turun välikehän nelikaistaistamiseen tulisi varautua yleiskaavassa myös kaavaehdotuksesta puuttuvilla Suikkilantien (välillä Rauman valtatie-Satakunnantie) ja Markulantien (välillä Tampereen valtatie-Raunistulan puistotie) osuuksilla. Rakennemallissa ja Turun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on esitetty välikehän kehittämistä toteuttamalla Vanhan Tampereentien tasoristeyksen korvaaminen sillalla, Halistenväylä sekä Uittamonsilta. Kadut ovat keskeinen osa kaupunkisuunnittelua ja liikennenympäristön laadun merkitys kaupunkikuvalle tulee ottaa huomioon nykyistä vahvemmin.

Joukkoliikennettä tulee kehittää huomioiden sujuvat matkaketjut, siten että paikalliseen joukkoliikenteeseen voi helposti liittyä myös seudullisesta tai pitkämatkaisesta joukkoliikenteestä. Liityntä ja vaihtojärjestelyille tulee löytää sopiva tila ja suunnittelussa tulee huomioida raide- ja linja-autoliikenteen liityntä- ja saattoliikenne, sekä vaihtomahdollisuudet. Turun seudun liikennejärjestelmätyö teettää syksyllä 2020 Turun seudun joukkoliikenteen vaihtopaikoista ja solmupysäkeistä selvityksen, jossa Kupittaaan alue on valittu yhdeksi joukkoliikenteen solmupisteiden tarkastelukohteeksi. Matkakeskus ja kupittaaan alue nivoo tulevaisuudessa yhteen paikallisen, seudullisen ja valtakunnallisen pyörillä ja raiteilla kulkevan joukkoliikenteen, johon lukeutuvat myös Varsinais-Suomen paikallisjunaliikenne ja Tunnin juna Helsinkiin. Yleiskaavassa paikallisjunaliikenteen asemat on osoitettu maakuntakaavan mukaisiin sijainteihin ohjeellisesti merkintöinä.

Yleiskaavassa esitetyillä joukkoliikenteen laatukäytävillä, jossa kulkevat runkobussireitit ja raitiotien tavoitelinjasto, katua kehitetään joukkoliikenteen sujuvuus edellä ja huomioiden mm. kaistajärjestelyt ja pysäkkien saavutettavuus. Raitiotien suunnittelun jatkamisesta on tehty päätös ja se on kirjattu Turun seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen (MAL-sopimus). Raitiotien suunnittelun edistämisen ja siihen varautumisen vuoksi olisi selkeää esittää raitiotien tavoitelinjasto omana kaavamerkintänä. Keväällä 2020 valmistuneissa Turun seudun liikennemallitarkasteluissa yhtenä tuloksena todettiin

joukkoliikenteen nopeuden olevan yksi kulkutavan käyttöä lisäävä tekijä. Varsinais-Suomen liitto pitää Turun joukkoliikenteen laatukäytävien, joukkoliikenteen nopeustason, sekä sujuvuuden kehittämistä tärkeänä koko Varsinais-Suomen maakunnan kannalta. Turussa tehtävät ratkaisut vaikuttavat paikallisen joukkoliikenteen lisäksi seudulliseen ja valtakunnalliseen joukkoliikenteeseen etenkin kaupungin pää- ja sisääntuloväylillä, joiden liikenteen sujuvuus vaikuttaa myös seutukuntien ja naapurimaakuntien sekä Turun välillä liikennöivään joukkoliikenteeseen. Joukkoliikenteen ja sen solmupaikkojen suunnittelussa tulee edelleen tiivistää yhteistyötä kaupunkiseudulla ja maakunnassa.

Yleiskaavassa esitetty pyöräilyn pääverkosto parantaa pyöräilyn edellytyksiä kaavaan täydennettyjen verkon puuttuvien osuuksien toteutuessa ja edistää osaltaan pyöräilyväylien huomiointia katu- ja tiesuunnittelussa. Pyöräilyn pääverkostomerkinnän lisäksi yleiskaavassa tulisi kuvata myös pyöräilyn laatukäytäväosuudet Turun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaluonnoksen pyöräilyn seutureitit 2040+ vision mukaisesti.

Seudullisessa liikennesuunnittelussa on pitkään tunnustettu tärkeäksi ja edistetty seudullista jatkuvaa pyöräilyverkkoa ja laatukäytäväosuuksia. Pyöräilyn edellytysten kannalta erityisen tärkeää pitkällä matkoilla on pyöräreittien jatkuvuus ja tasalaatuisuus, jonka vuoksi Varsinais-Suomen liitto toteaa, että Yli-Maarian suunnan pyöräilyn seutureitti tulisi esittää yleiskaavassa jatkuvana myös Aerotieltä Moisiantielle, vastaavalla tavalla kuin Turun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaluonnoksen pyöräilyn seutureittien visiokartalla.

Kävelyn ja pyöräilyn kehittämisalueiden priorisointi ja kehittämisperiaatteiden määrittäminen on osa Turun seudun MAL-sopimusta. Yleiskaavan keskustan liikenneratkaisut tulevat olemaan hyvänä lähtökohtana tälle työlle.

Turun Yleiskaava 2029 ehdotus ja sitä varten laaditut selvitykset ja vaikutustenarvioinnit on laadittu huolella. Varsinais-Suomen liitto puoltaa ehdotuksen viimeistelyä ja hyväksymistä.

Yleiskaavaehdotukseen on vuoden 2020 palautteen perusteella tehty lukuisia tarkistuksia ja korjauksia.

Lisätietoja Turun verkkosivuilta: <https://www.turku.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaupunkisuunnittelu/yleiskaavoitus/yleiskaava-2029/yleiskaavan-2029>

Korkean rakentamisen selvitys 2017: https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files//turun_korkean_rakentamisen_selvitys_id_74071.pdf

Valmistelija HS/SM/VM/AK/AKo/hm

Ehdotus Varsinais-Suomen liiton maankäyttöjaosto päättää antaa Turun yleiskaava 2029 ehdotuksesta seuraavan lausunnon.

Kaikkiaan Varsinais-Suomen liiton maankäyttöjaosto katsoo, että Turun yleiskaava 2029 ehdotuksessa on ansiokkaasti huomioitu keskeisimmät maankäyttöön liittyvät kysymykset ja näkökulmat. Yleiskaava 2029 ehdotus pohjaa perusteelliseen selvitys- ja kaavoitustyöhön antaen vankan pohjan paitsi Turun myös koko kaupunkiseudun ja maakunnan elinvoimaiselle kehitykselle. Maankäyttöjaoston syksyllä 2020 antaman lausunnon kirjaukset on tarkistettu yleiskaavaehdotuksessa pääosin huomioitu. Maankäyttöjaosto muistuttaa aiemmasta lausunnostaan ja täydentää sitä seuraavin huomioin.

Korkea rakentaminen

Turun korkean rakentamisen selvityksessä on paneuduttu hyvin korkean rakentamisen kysymyksiin. Selvityksessä on kartoitettu Turun korkeaan rakentamiseen soveltuvat paikat –

alueet, joilla korkealle rakentamiselle on parhaat edellytykset ja joiden kehittämisessä korkeasta rakentamisesta voidaan saada imagohyötyä samalla tunnistaen mm. etusijalle asetettavat kulttuuriympäristön arvot. Selvitykseen tukeutuen yleiskaavamerkinnöin ohjataan korkea rakentaminen kaupunkirakenteellisesti ja -kuvallisesti perusteltuihin paikkoihin niin, että Turun kaupunkikuvan erityisyys ja vaalittavat ominaispiirteet säilyvät. Maankäyttöjaosto katsoo, että merkintä korkean rakentamisen rajoittamisesta keskusta-alueella tulee palauttaa yleiskaavaehdotukseen laaditun selvityksen mukaisena.

Yhdyskuntatekniikka

Kallioresurssialueen merkinnällä turvataan nykyisten ja tavoiteltujen maanalaisten tilojen sekä tunneleiden toteutusedellytykset. Yhdyskuntatekniikan käytössä olevien tilojen ja tilavarausten osalta, kuten jätevesi- ja raakavesitunnelien ja kaukolämmön siirtolinjojen osalta, ei kyseistä kallioresurssialuetta ole merkitty. Näiden osalta erityisesti Kakolan jätevesipuhdistamon poistoputken sekä Aurajoen alittavien tunneleiden ja Luolavuoren alueen tilavarausten osoittamisen tarpeellisuutta on hyvä harkita.

Virkistys

Virkistys- ja ulkoilukäytön, erityisesti ulkoilureittien ja ulkoilureittitarpeiden merkinnät on osoitettu kattavasti ja pääosin maakuntakaavan merkintöjen mukaisesti. Kaupunkiseudulla useat eri merkinnät, kuten virkistykseen, maa- ja metsätalouden ja suojelualueiden aluevarausmerkinnät sekä ekologisten yhteyksien ja maisema-alueiden merkinnät tukevat virkistystä ja luovat edellytyksiä viihtyisälle elinympäristölle. Turun pohjoisosassa, Paattisten pohjoispuolella on maakuntakaavaan merkitty Aurasta Ruskon kautta Kurjenrahkan alueelle ulottuva ohjeellinen ulkoilureitin merkintä. Tämän yhteyden osoittaminen yleiskaavaan merkitylle MY-alueelle ulkoilureittitarve-merkinnällä on perusteltua.

Liikennejärjestelmä

Syksyn 2020 yleiskaavaehdotuksessa ratayhteys Turun päärautatieasemalta Turun satamaan oli osoitettu maakuntakaavan ja kaupunkiseudun liikennejärjestelmän mukaisesti uudelle yhteisterminaalille hyödyntäen olemassa olevaa satamaraidetta. Nyt lausunnolla olevassa ehdotuksessa yhteydestä on luovuttu ja ratayhteys asemapaikkoineen on esitetty nykyisellä linjauksella ainoastaan satamaraidteen selvitysalueena. Satamayhteysselvitystä ollaan laatimassa vuoden 2022 aikana. Turun satama on TEN-T-ydinverkon satama ja Turku verkon kaupunkisolmu. Ydinverkkoa ja kaupunkisolmujen välisiä yhteyksiä kehitetään kokonaisuutena. Varsinais-Suomen liitto on kannanotoissaan TEN-T-asetuksen tarkistukseen korostanut, että kaikki satamayhteydet tulee osoittaa TEN-T-ydinverkkoon kuuluvina. Myös tämän vuoksi TEN-T-satamayhteydet yhteydet tulee ratkaista ja varmistaa yleiskaavassa valmisteilla olevien asemakaavojen sijaan. Sataman raideyhteyden esittämistä yleiskaavassa tukevat myös muutokset valtakunnallisessa liikennepolitiikassa sekä paikallisjunaliikennekeskustelun viimeaikainen aktivoituminen. Tässä yhteydessä on noussut lisäksi aseman osoittaminen Artukaisiin tukemaan alueen mahdollisia uusia liikuntapalveluita ja muita toimintoja.

Vastine:

Korkea rakentaminen

Yleiskaavaehdotuksessa on ollut yleismääräys ”Korkea rakentaminen tulee sijoittaa ruutukaava-alueen ulkopuolelle kaupunkikuvallisesti ja -rakenteellisesti perusteltuihin paikkoihin Turun korkean rakentamisen selvityksen periaatteita noudattaen.” Kaupunkiympäristölautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle määräyksen poistamista 14.12.2021 § 492, ja kaupunginhallitus poisti määräyksen 20.12.2021 § 582.

Yhdyskuntatekniikka

Yhdyskuntatekniikan maanalaisten tilojen osoittamista laajemmin on pohdittu. Lausunnossa mainitut yhdyskuntatekniset rakenteet ja tilavaraukset on kuitenkin jätetty pois kartalta, koska ne ovat yhteiskunnan huoltovarmuuden turvaamisen kannalta merkittävää infrastruktuuria.

Virkistys

Toimenpiteet:

- *Maakuntakaavan ohjeellisen ulkoilureitin merkintä on lisätty ulkoilureittitarve-merkinnällä.*

Liikennejärjestelmä

Satamaraiteen osalta ks. vastine lausuntoon 1 Varsinais-Suomen ELY-keskus.

Lausunto 4 Ålands landskapsregering

Hörande

Hej

Ålands landskapsregering har den 21.3.2022 emottagit en förfrågan om hörande gällande Generalplan 2029 Åbo ur ett resekedje-perspektiv. Då sista inlämnande är idag den 23.3. hinner vi inte formulera ett längre utlåtande, men landskapsregeringen omfattar VR Groups lyftande av att hamnspåret ej ska flyttas eller att hamnens passagerarformar flyttas. Landskapsregeringen understöder vikten av välfungerande resekedjor.

Vastine:

I förslaget till generalplan som har varit på remiss och framlagt grundar sig lösningarna för hamntrafiken på planerna för trafikarrangemang i hamnen som ligger bakom beslutet om finansieringsarrangemang (SFM 14.6.2021 § 151). En utredning har utarbetats av alternativa stationsplatser för persontrafiken och deras verkningar. På basis av utredningen och de nya planerna beslutade stadsstyrelsen 6.6.2022 § 269 om hamnspårets läge, och beteckningarna i förslaget till generalplan har preciserats så att de motsvarar detta beslut.

Åtgärder:

- *I förslaget till generalplan har tillagts en alternativ nordlig sträckning av spårtrafiken (ALT7).*
- *Ur förslaget ströks den nuvarande spårsträckningen, beteckningen för det omgivande utredningsområdet för hamnspåret samt beteckningen för den nuvarande spårtrafikplatsen.*
- *Beteckningen för en ny spårtrafikplats har flyttats för att ange läget för ändstationen för det nya nordliga sträckningsalternativet.*
- *I bakgrundsutredningarna i generalplanen har tillagts en granskning av spårtrafikalternativen: Turun satamaradan muutostyöt – vaihtoehdot asemapaikat sekä niiden vaikutukset (Ung. Ändringsarbeten i Åbo hamn - alternativa stationsplatser och deras verkningar).*

Lausunto 5 Puolustusvoimat

1. Turun kaupungin kirje, 11.2.2022 /BS3222
2. Puolustusvoimien lausunto yleiskaavaluonnoksesta, 31.12.2018 /BO20064
3. Puolustusvoimien lausunto yleiskaavaehdotuksesta, 7.9.2020 /BQ11768
4. Taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaava, 11.6.2018

TURUN KAUPUNGIN YLEISKAVAEHDOTUS (DIAARIO 13278-2012)

Turun kaupunki on 1. viiteasiakirjalla ilmoittanut Puolustusvoimille Turun yleiskaava 2029 kaavaehdotuksen nähtävillä olosta ja mahdollisuudesta antaa asiassa lausuntoja.

Puolustusvoimien lausunto

Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava maanpuolustuksen, rajaturvallisuuden ja raja-valvonnan, väestönsuojelun sekä huoltovarmuuden edellyttämät kehittämistarpeet ja varmistettava, ettei niistä vastaavien tahojen toimintamahdollisuuksia heikennetä. (Maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999, 4 a §)

Puolustusvoimat on aikaisemmin antanut lausunnon kaavaluonnoksesta (viite 2) sekä yleiskaavaehdotuksesta (viite 3). Lausunnoissaan Puolustusvoimat on esittänyt muutoksia muun muassa Puolustusvoimien alueiden, melualueiden, suojavyöhykkeiden sekä virkistysalueiden ja ulkoilureittien merkintöihin ja määräyksiin.

Puolustusvoimat toteaa edelleen, että Puolustusvoimien alueet (EP) tulee osoittaa yleiskaavassa viitteen 3 liitteissä esitetyn mukaisesti. Puolustusvoimien alueille Pihlajaniemessä osoitetut virkistysalueet (V) sekä ulkoilureitti- ja ulkoilureittitarvemerkinnät tulee poistaa yleiskaavan kartoilta 1 ja 7. Pansion Koivuluodossa Puolustusvoimien alueelta tulee poistaa teollisuus- ja varastoalueen (T-1) merkintä. Alueita kehitetään Puolustusvoimien tarpeisiin ja Puolustusvoimien toimintamahdollisuudet alueilla on turvattava. Alueet ovat Puolustuskiinteistöjen omistuksessa ja Puolustusvoimien käytössä. Puolustusvoimien näkemyksen mukaan yleiskaavaehdotus on ristiriidassa MRL 4 a §:n sekä MRL 3 luvussa säädettyjen valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa.

Viitaten yleiskaavan karttaan 6 Puolustusvoimat huomauttaa, että Pansioon viitteessä 3 esitetty 65 dB LA_{lmax} melualue (kaavaehdotuksessa me-a) koskee ampumaradan melua eikä ampuma- ja harjoitusalueen melua. Puolustusvoimat esittää, että 65 dB melualueen lisäksi kaavaan lisätään 60 dB LA_{lmax} alue. Perustuen valtioneuvoston päätökseen ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (VNp 53/1997), Puolustusvoimat esittää melualueille seuraavia kaavamääräyksiä:

me-a1

Ampumaradan melualue 1 (65 dB)

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon ympäristömelulle asetetut säädökset. Enimmäisäänitason yli 65 dB LA_{lmax} mukaiselle melualueelle ei tule sijoittaa asuinrakennuksia, oppilaitoksia tai muita melulle herkkiä toimintoja.

me-a2

Ampumaradan melualue 2 (60 dB)

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon ympäristömelulle asetetut säädökset. Enimmäisäänitason yli 60 dB LA_{lmax} mukaiselle melualueelle ei tule sijoittaa loma-asuntoja, virkistysalueita, hoitolaitoksia, luonnonsuojelualueita tai muita melulle erityisen herkkiä toimintoja.

Puolustusvoimien toimintamahdollisuuksien turvaamiseksi puolustusvoimat esittää, että Pansion lounaisosaan osoitettu palvelujen ja asumisen alue (PA) (kaavaselostus s.142, alue 41) poistetaan ja alue osoitetaan teollisuus- ja varastoalueeksi (T). Alue sijaitsee osittain ampumaradan 65 dB melualueella ja kokonaan 60 dB melualueella, mikä rajoittaa alueen käyttöä melulle herkkään toimintaan. Lisäksi tulee huomioida, että viitteen 4 vaihemaakuntakaavassa alue on osoitettu teollisuustoimintojen alueeksi ja satama-alueeksi. Alue tulisi tästä syystä osoittaa vaihemaakuntakaavan mukaiseen tarkoitukseen.

Puolustusvoimat katsoo, että yleiskaavaehdotus heikentää puolustusvoimien toimintamahdollisuuksia. Tästä johtuen Puolustusvoimat ei puolla yleiskaavaehdotuksen hyväksymistä.

Puolustusvoimat esittää, että ennen yleiskaavan hyväksymistä asiasta järjestetään Puolustusvoimien ja Turun kaupungin välinen työneuvottelu. Neuvottelussa tarkennetaan Puolustusvoimien yleiskaavaehdotukseen esittämiä muutoksia.

Vastine:

Puolustusvoimien alueet

Toimenpiteet:

- *Pihlajaniemen EP-aluevarausta on laajennettu Puolustusvoimien lausunnon mukaisesti.*
- *Pihlajaniemeen Puolustusvoimien alueelle esitetty ulkoilureittitarve-merkintä on poistettu.*

- *Tuotantotoiminnan ja logistiikan vyöhyke -pääallekkäismerkintä on poistettu Pansiosta Puolustusvoimien alueelta.*

Pansion Koivuluodon osalta ks. myös vastine lausuntoon 1 Varsinais-Suomen ELY-keskus.

Pansion melualueet

Toimenpiteet:

- *Ampumaradan melualue (65 dB) -merkintää (me-1) on tarkennettu Puolustusvoimien lausunnon mukaisesti.*
- *Kaavaan on lisätty ampumaradan melualue (60 dB) -merkintä (me-2). Merkintään liittyy kaavamääräys: "Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon ympäristömelulle asetetut säädökset. Enimmäisäänitason yli 60 dB LAImax mukaiselle melualueelle ei tule sijoittaa loma-asuntoja, virkistysalueita, hoitolaitoksia, luonnonsuojelualueita tai muita melulle erityisen herkkiä toimintoja."*

Pansion PA-alue

Pansion lounaisosaan osoitettu PA-merkintä on muutettu T/PA-merkinnäksi, jolla turvataan alueen tämän hetkisen teollisen toiminnan edellytykset. Alueen mahdollisen uudiskäytön mahdollisuudet tulevat tarkasteltavaksi osana Merellisen Turun kehittämisen visiota ja sitä seuraavaa yleiskaavan päivitstyötä, joka huomioi erityisesti Länsi-Turun alueen painottuen alueen asumisviihtyvyyteen, asumisen lisäämiseen sekä merellisyyteen.

Toimenpiteet:

- *Pansion PA-merkintä on muutettu merkinnäksi T/PA Teollisuus- ja varastoalue / Palvelujen ja asumisen alue (vuoden 2029 jälkeinen). Merkintään liittyy kaavamääräys: "Teollisuus- ja varastokäyttöön varattu alue. Alueet voivat sisältää myös pääasiallisia toimintoja palvelevia tiloja, kuten toimisto- ja terminaalituloja. Alue voi vaihteittain muuntua palveluiden ja asumisen alueeksi, kun edellytykset sille ovat olemassa. Alueen palvelujen tulee olla asumisen yhteyteen soveltuvia, eivätkä ne saa aiheuttaa ympäristöhäiriöitä. Asumisen ja palvelujen määrä ja sijoittuminen ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa."*

Lausunto 6 Ruskon kunta

Lausunto Turun kaupungin yleiskaava 2029 -ehdotuksesta

Turun kaupunkiympäristötoimiala pyytää Ruskon kunnan lausuntoa 24.8.2018 päivätyistä ja 25.9.2018 muutetusta Turun yleiskaavaluonnoksesta ja siihen liittyvästä keskustan liikenneverkon vaihtoehtotarkastelusta. Turun kaupunginhallitus päätti (5.11.2018 § 420) hyväksyä alkusyksystä laaditun yleiskaavaluonnoksen ja asettaa sen nähtäville.

Yleiskaavan valmistelua ohjaa Turun ja naapurikuntien hyväksymä Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035. Koko kaupunkia koskevan uuden yleiskaavan päämääränä on Turun aseman, vetovoiman ja kilpailukykyyn vahvistaminen. Yleiskaavan tavoitevuosi on 2029, jolloin kaupunki täyttää 800 vuotta. Yleiskaava suuntaa kasvua pääasiassa keskustaan ja joukko liikenteen pääreittien varsille kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti.

Ruskon kunta on laatimassa Vahdon kunnanosan osayleiskaavaa, joka on tulossa uudelleen nähtäville. Osayleiskaavassa on huomioitu myös maakuntakaavan aluevaraukset. Ehdotukseen on merkitty seututien yhteystarve (HAKU -tie) ja Fingridin Naantali-Lieto 400 kV voimajohdon varaus. Näitä varauksia ei ole huomioitu Turun uudessa yleiskaavan luonnoksessa.

Lausunto tulee jättää 31.12.2018 mennessä kaupunkiympäristöalalle, PL 355, 20101 Turku tai sähköpostilla osoitteeseen: kaupunkisuunnittelu@turku.fi.

Yleiskaavaluonnos ja keskustan liikenneverkon vaihtoehtotarkastelu ovat nähtävänä kaupunkiympäristötoimialan asiakaspalvelussa, os. Puolalankatu 5, 2. krs. sekä internetissä osoitteessa: <https://www.turku.fi/yleiskaava2029>

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää antaa Turun kaupungille Turun yleiskaavaluonnoksesta seuraavan lausunnon:

Ehdotuksen valmistelussa tulisi tarpeen mukaan huomioida Naantali-Lieto 400 kV -voimajohdon ja seututien (HAKU -tie) varaukset, jos niiden tarve ei ole poistunut.

Turun keskustan liikenneverkon vaihtoehtotarkastelusta ei ole huomautettavaa.

Lausunnon liitteenä on kaavaote Ruskon Vahdon kunnanosan osayleiskaavaehdotuksesta.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Kunnanhallitus 10.8.2020

Turun kaupunkiympäristötoimiala pyytää Ruskon kunnan lausuntoa 30.6.2020 päivätystä Yleiskaava 2029 -ehdotuksesta. Yleiskaavaehdotus koostuu kahdeksasta kartasta sekä kaavaselostuksesta. Yleiskaavan yhteydessä on laadittu keskustan liikenneverkon vaihtoehtotarkastelu. Lausuntojen jälkeen yleiskaavaehdotus tulee julkisesti nähtäville syksyllä, jolloin kuntalaisilla ja muilla osallisilla on mahdollisuus tehdä muistutus kaavaehdotuksesta.

Yleiskaavakartat ovat nähtävänä Turun seudun karttapalvelussa: <https://opas-kartta.turku.fi/ims/> (vasemmalta "tasot" -valikko ->Kaavoitus ->Yleiskaava 2029 ehdotus lausunnoille). Karttapalvelun ohjeet ovat oheismateriaalina olevassa lausuntopyyntöissä.

Kaavaselotus sekä kaavaan liittyvät selvitykset ja muut taustamateriaalit löytyvät Turun kaupungin sivuilta, Yleiskaavan 2029 selvitykset ja vuorovaikutus <http://www.turku.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaupunkisuunnittelu/yleiskaavoitus/yleiskaava-2029/yleiskaavan-2029>

Lausunto tulee jättää 31.8.2020 mennessä sähköpostilla osoitteeseen: kaupunkisuunnittelu@turku.fi tai kirjeitse Kaupunkiympäristötoimiala, PL 355, 20101 Turku.

Ehdotukseen on lisätty luonnoksen Ruskon lausunnossa huomioituiden voimajohto- ja seututievaraukset, jotka jatkuvat yhteneväisesti Ruskon Vahdon kunnanosan osayleiskaavaehdotuksessa. Muiltakin osin ehdotus on soveltuvin osin liitettävissä Vahdon kunnanosan osayleiskaavaehdotukseen.

Kaharintien / Kaharinkadun eteläpuolelle on merkitty "hulevesien kannalta tärkeitä avoimena säilytettäviä ojauomia", jotka jatkuvat Ruskon kunnan puolelle. Moision asuinrakentamisen kasvun ja kyseisten uomien muokkaamisen johdosta asuinkiinteistöjen hulevesitulvat ovat lisääntyneet myös Ruskon puolella, joten alue olisi tarkoituksenmukaista merkitä "hulevesien toimenpidealueeksi".

Ruskon kunnalla on käynnissä maankäytön suunnittelua, joka koskee Moision ja Ruskon keskustajaman välisen alueen kehittämistä. Suunnittelussa tullaan huomioimaan Ohjaluodontien parantaminen / muuttaminen kaduksi (kokoojaväyläksi). Ohjaluodontien jatkuu Turun alueelle Isovuorentienä.

Ehdotus

Esittelijä: Kari Lehtinen

Kunnanhallitus päättää antaa Turun kaupungille Turun yleiskaavaehdotuksesta (2029) seuraavan lausunnon:

Ehdotuksen käsittelyssä huomioitaisiin Kaharintien / Kaharinkadun -alueen hulevesien toimenpidetarve ja Ruskon Ohjaluodontien / Turun Isovuorentien kokoojaväylän kehittäminen.

Lausunnon liitteenä on karttaotteet kehittämistarvealueista.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kunnanhallitus, 07.03.2022, § 43

Valmistelija / lisätiedot:

Niko Paloposki

niko.paloposki@rusko.fi

rakennustarkastaja

Turun kaupungin Yleiskaavaehdotus (Diaario 13278-2012) on asetettu julkisesti nähtäville 31.1.-23.3. väliselle ajalle.

Ruskon kunnalta pyydettiin lausuntoa 30.6.2020 päivätystä Yleiskaava 2029:n ehdotuksesta. Lausuntojen ja saadun palautteen pohjalta nyt nähtäville asetetusta yleiskaavaehdotuksesta (päivätty 20.12.2021) ei lähetä erikseen virallista lausuntopyyntöä, mutta tarvittaessa voi täydentää edellistä lausuntoa, jos se katsotaan tarpeelliseksi. Saadut lausunnot käsitellään yleiskaavaehdotuksesta saatujen muistutusten yhteydessä.

Yleiskaavakartat ovat nähtävänä Turun seudun karttapalvelussa:<https://opaskartta.turku.fi/ims> (vasemmalta "tasot" -valikko ->Kaavoitus ->Yleiskaava 2029 ehdotus 20.12.2021).

Kaavakartat, kaavaselostus sekä kaavaan liittyvät selvitykset ja muut taustamateriaalit löytyvät Turun kaupungin sivuilta Yleiskaavan 2029 selvitykset ja vuorovaikutus, osoitteesta: www.turku.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaupunkisuunnittelu/yleiskaavoitus/yleiskaava-2029/yleiskaavan-2029.

Mahdollinen täydennetty lausuntonne tulee jättää 23.3.2022 mennessä sähköpostilla osoitteeseen: kaupunkisuunnittelu@turku.fi tai kirjeitse Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuus PL 355,20101 Turku.

Ruskon aiemmasta lausunnosta on annettu vastineita seuraavasti (Yleiskaava 2029 ehdotusvaiheen lausunnot ja vastineet):

- Maankäytön kehittäminen Ohjaluodontien varteen yksityisautoiluun perustuen ja ohjaten se Turun katuverkolle ei ole tarkoituksenmukainen ratkaisu muun muassa liikkumista koskevien tavoitteiden tai liikenteestä aiheutuvien haittojen vuoksi. Isovuorentien liikenneverkollinen asema ei ole pääkokoojaväylä-merkinnän mukainen.
- Tärkeät ojaumat on esitetty selkeyden vuoksi kokonaisina, vaikka ne kulkisivat osittain viireillä olevien osayleiskaavojen alueella. Etelän suunnasta Ruskon puolelle jatkuva oja sijaitsee Lentoaseman ja sen ympäristön osayleiskaavan alueella, joten tulvanhallintatoimenpiteiden tarkastelut tehdään osayleiskaavan yhteydessä. Pohjoisemman ojauman yhteyteen voidaan lisätä toimenpidealue, koska uoma sijaitsee Yleiskaava 2029:n alueella.

Toimenpiteet

Uusi hulevesien toimenpidealue on lisätty Kuoppamäenkujan pohjoispuolen asuinalueelle.

Ehdotus

Esittelijä: Kari Lehtinen

Kunnanhallitus päättää tarkentaa Turun kaupungille Turun yleiskaavaehdotuksesta (2029) annettua lausuntoa seuraavasti:

Väyliin liittyvä kehittäminen ei ole ainoastaan Ohjaluodontien kehittämiseen liittyvä hanke ja suunnittelussa huomioidaan myös julkinen liikenne sekä Ruskon keskustaaajaman ja Yli-Maarian välinen kevyt liikenne. Isovuorentie on Turun kaupungin alueella asemakaavan katualue (ajorata ja kevyen liikenteen väylä), joka päättyy kuntarajaan, ja jollaisena se on tarkoitus jatkaa Ruskon kunnankin alueelle. Suunnittelu koskee Ruskon kunnan alueella Ohjaluodontien

ja Isovuorentien välistä aluetta,ei vain Ohjaluodontien vartta. Nykyisin alueella asuvat käyttävät liikennöintiin Ruskon alueen yksityisteitä ja ne uudistettaisiin asemakaavan katuverkolle.

Yleiskaavaehdotuksen aiemmassa käsittelyssä (17.12.2018 § 238) on ollut liitteenä Ruskon Vahdon kunnanosan osayleiskaavaehdotus,joka on nyt lainvoimainen. Ruskon kunta toimittaa lainvoimaisen osayleiskaavan lausunnotäydennyksen liitteenä,jotta kuntarajaan rajautuvat merkinnät voidaan tarkastaa ennen yleiskaavan hyväksymiskäsittelyä.

Päätös

Kunnanhallitus päätti asian ehdotuksen mukaisesti ja todeten samalla,että lentomelualue olisi hyvä esittää esitettäväksi yhdellä viivalla Turun kaupunkiseudun maakuntakaavan mukaisesti.

Vastine:

Ruskon maankäytön kehittämisen aiheuttaman liikenteen ohjaaminen Turun katuverkolle ei ole tarkoituksenmukainen ratkaisu. Isovuorentien liikenneverkollinen asema ei ole pääkokoojaväylä-merkinnän mukainen.

Yleiskaavaehdotuksessa lentomelualue on esitetty yhdellä viivalla maakuntakaavan merkintää vastavasti. Lentomelualue on tarkistettu vastaamaan Finavian vuonna 2020 tekemää meluselvityksen ennustetilannetta vuodelle 2030. Rajaus poikkeaa maakuntakaavassa esitetystä yleiskaavan taustamateriaalin ollessa maakuntakaavassa esitettyä uudempi.

Melumääräyksen päivittämisen yhteydessä yleiskaavakartalla esitetty lentokoneiden laskeutumissectori -merkintä on korvattu lentokoneiden laskeutumisvyöhyke -merkinnällä. Lisäksi on tehty esterajoituspintoja koskevia muutoksia. Kaavaehdotuksessa esitettiin ainoastaan esterajoituspinta, jonka vaikutusalue ulottui 94 metriin. Pintojen laaja-alaisuuden vuoksi pintojen esittäminen kaavakartalla kokonaisuudessaan osoitettiin hankalaksi ja aiheutti vaikealukuisuutta. Tästä syystä esterajoituspinta-merkintä on poistettu kaavakartalta. Esterajoituspintoja koskevaa kaavamääräystä on muutettu ja se on siirretty yleismääräykseksi. Kaavaselostukseen on lisätty kartta esterajoituspinoista.

Toimenpiteet:

- *Lentomelualue ja sen määräys on päivitetty vastaamaan Finavian vuonna 2020 tekemää meluselvityksen ennustetilannetta vuodelle 2030. Kaavamerkintä on muutettu me-l-merkinnästä me-3-merkinnäksi.*
- *Yleiskaavassa on osoitettu lentokoneiden laskeutumisvyöhyke -merkintä, joka korvaa lentokoneiden laskeutumissectori -merkinnän. Laskeutumisvyöhyke perustuu Finavian lausuntoon Maari-Ilmaristen osayleiskaavasta.*
- *Esterajoituspinta-merkintä on poistettu kaavakartalta ja esterajoituspintoja koskeva kaavamääräys on siirretty yleismääräykseksi. Kaavaselostukseen on lisätty kartta esterajoituspinoista.*

Lausunto 7 VR-Yhtymä Oy

VR-Yhtymä Oy:n kannanotto Turku yleiskaava 2029 ehdotukseen

Turun kaupunki on asettanut julkisesti nähtäville kaupungin yleiskaava 2029:n ehdotuksen muistutuksia varten. VR-Yhtymä Oy (VR) on tutustunut yleiskaavaehdotukseen ja lausuu siitä seuraavaa.

1. YHDYSKUNTARAKENNE - Päästövähennystavoitteet tulee huomioida kokonaisvaltaisesti kaupunkisuunnittelun päätöksenteossa

VR:n näkemyksen mukaan kaikissa maankäyttöön, asumiseen ja liikenteeseen liittyvissä toimenpiteissä lähtökohtana tulee olla joukkoliikenteen ja sitä kautta kestäväen kehityksen edistäminen raideliikenteen kulkumuoto-osuutta lisäämällä. Raideliikenteen kasvu on välttämätön edellytys ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Suomi tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä, mikä vaikuttaa väistämättä myös liikennesektorille asetettuihin päästövähennysvelvoitteisiin sekä liikennejärjestelmäsunnittelun painotuksiin. Ympäristöystävällinen, turvallinen ja energiatehokas raideliikenne on osa ratkaisua ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.

Yleiskaavaehdotuksen strategisilla kehittämistavoitteilla on osoitettu maankäytön, liikenteen ja palvelujen kannalta keskeisimmät alueet, jonne kaupungin kasvua tullaan ensisijaisesti ohjaamaan. Tavoitteissa kasvu ja täydennysrakentaminen pyritään ohjaamaan tiivistyvälle kestäväen kaupunkirakenteen vyöhykkeelle, joka ulottuu kehämäisesti n. 3 km säteelle ydinkeskustasta ja jatkuu siitä ulospäin joukkoliikennekäytäviä pitkin.

Yleiskaavaehdotukseen kirjatut yhdyskuntarakenteen kehittämisen tavoitteet ovat oikeasuuntaisia ja VR:n tavoitteita tukevia. Panostaminen ensisijaisesti nykyisen asemaseutujen täydennysrakentamiseen ja tiivistävään aluerakentamiseen on kannatettava asia. Täydennysrakentaminen asemanseuduille mahdollistaa parhaimmillaan vielä itse hankkeita suurempien ilmiöiden syntymisen ja kasaantumishyötyjen kertymisen. Esimerkiksi Turun Tiedepuiston innovaatio- ja osaamiskeskittymä on paitsi paikallisesti maankäytöllisesti, myös valtakunnallisesti merkittävä hanke, joka sijoittuu raideyhteyksien äärelle.

Sekä Turun aseman että Kupittaa aseman saavutettavuudesta kaikilla liikennemuodoilla tulee huolehtia myös alueiden suunnittelussa ja mm. kevyen liikenteen asemayhteyksiin tulee tavoitella edelleen parannuksia, jotta joukkoliikenteen matkaketjut ja liittyminen junaliikenteeseen tulisi mahdollisimman helpoksi valita ja käyttää. Pyöräilyn pääverkoston parantamista erityisesti Turun aseman läheisyydessä ja pohjoispuolella olisi syytä tutkia.

Panostaminen asemaseutujen kehittämiseen, liikenteen solmupisteiden sujuvuuteen sekä liityntäpysäköintiin on tehokas keino ohjata väestöä ympäristöystävällisen joukkoliikenteen käyttäjiksi.

2. LIIKENNE - Raideliikenteen toimintaedellytyksiä ei tule heikentää vaan päinvastoin parantaa yhdyskuntarakennetta ja maankäyttöä suunniteltaessa

Kaikki yleiskaavaehdotuksen keskeiset vaikutukset junaliikenteeseen ja rautateille on selvitettävä ennen yleiskaavan hyväksymistä huomioiden tavoitteet liikennejärjestelmän toimivuuden, tehokkuuden ja kestävyuden näkökulmasta.

Turun satamaraiteen alue on varattu yleiskaavaehdotuksessa selvitysalueeksi se-2. Selvitysaluemerkinnän mukaan raiteen pääteasemansijainti ratkaistaan yksityiskohtaisen suunnittelun yhteydessä. Selvitysalueelle on myös varattu uusi raideliikennepaikka paikallisjunaliikenteen asemaa varten.

Satamaraiteen sijainti ja satamaraiteen pääteaseman sijainti ovat liikennejärjestelmätason asioita, jotka tulee ratkaista maankäytön suunnittelussa vähintään yleiskaavatasolla, koska kyse on valtakunnallisesti sekä myös Euroopan laajuisesti merkittävästä yhteydestä.

Turun Satama ja Helsinki–Turku-rautatie kuuluvat Euroopan laajuiseen liikenneverkkoon TEN-T. TEN-T-verkon tavoitteena on turvallinen ja toimiva EU:n liikennejärjestelmä, joka edistää tavaroiden ja ihmisten saumatonta liikkumista kestäväällä tavalla. Vaikka Turun asemalta Turun satamaan johtava satamaraide ei ole tällä hetkellä teknisesti osa TEN-T verkostoa, kyse on kuitenkin verkoston toiminnallisuuden kannalta kriittisestä osuudesta. Väylävirasto on ilmoittanut hakevansa myös satamaraiteen osuudelle TEN-T-statusta lähitulevaisuudessa.

VR vastustaa sellaista muutosta, joka johtaisi satamaraiteen lyhentämiseen ja sataman matkustajalaitureiden siirtämiseen nykyistä kauemmaksi laivaterminaalista, mikäli muutokseen ei samalla sisälly satamaraiteiden uudelleenlinjausta, jolla junaliikenteen toimintaedellytykset

ja saumaton joukkoliikenteen matkaketju sekä junan ja laivan välinen etäisyys saadaan säilytettyä vähintään nykyisellä tasolla. Junaliikenteen toimintaedellytysten heikentäminen Euroopan laajuiseen TEN-T-liikenneverkkoon kuuluvalla joukkoliikenneyhteydellä Tukholma–Turku–Helsinki olisi paitsi vastoin TEN-T-verkon tavoitteita turvallisesta ja toimivasta EU:n liikennejärjestelmästä sekä myös vastoin kansallisia joukkoliikenteen vihreän siirtymän tavoitteita.

Turun sataman vahvuus ja kilpailuetu valtakunnallisten ympäristöystävällisten matkaketjujen näkökulmasta on nimenomaan saumaton yhteys kaukojunista Turun kautta Tukholmaan. Helsingin satamasta poiketen Turusta on risteilyjen lisäksi merkittävässä määrin säännöllistä reittiliikennematkustusta Tukholmaan ja Ahvenanmaalle. VR näkee Turun juna–laiva-yhteydessä merkittävää tulevaisuuden potentiaalia kotimaan matkailun vauhdittamiseksi sekä siirtymiseksi yhä suuremmissa määrin ympäristöystävällisiin matkustusmuotoihin Manner-Suomen ja Ahvenanmaan sekä Ruotsin välillä.

Kriisitilanteessa Turun satama on tärkeässä roolissa matkustajaliikenteen reittinä Ruotsiin. Satamaraiteiden purku katkaisisi huoltovarmuuden kannalta tärkeän matkaketjun länteen.

Turun tunnin junan tavoitteena on kaksinkertaistaa Helsinki–Turku-radnan matkamäärät, mikä tulee jatkossa varmasti lisäämään alueen sataman ja kulttuurikohteiden matkaketjumääriä. Lisäksi on mahdollista, että myös laivaliikenteeseen tulee tulevaisuudessa lisää uusia yhteyksiä.

Matkaketjuissa jokainen vaihtopiste heikentää matkaketjun sujuvuutta ja joukkoliikenteen houkuttelevuutta. Matkaketjujen toimivuuden kannalta satamaraiteen lyhentäminen Linnankadulle olisi ilmeinen ja kriittinen heikennys joukkoliikenteen käyttäjille. Se tarkoittaisi matkustajille yli 600 metrin käveltävää siirtymää terminaalista junaan, mikä ympärivuotisesti ja matkatavaroiden kanssa tehtynä tulisi heikentämään sataman junayhteyden käytettävyyttä ja sitä myötä vähentäisi matkustajamääriä.

Satamaraiteen päätepisteen tulee olla mahdollisimman lähellä laivaterminaalia siten, että siirtymän pituus vaihtelevissa sääolosuhteissa eri vuodenaikoina ei nosta asiakkaan kynnystä valita juna liikemismuodoksi.

VR:n lähtökohtana on, että satamaraiteen linjaus ja pääteasema säilyvät nykyisillä paikoillaan. VR painottaa, että yleiskaavan osalta on luovuttava selvitysaluumerkinnästä, jolla tutkitaan satamaan johtavan raideyhteyden katkaisemista jo Linnankadun kohdalla. Selkeästi maankäytön suunnittelujärjestelmässä yleiskaavatasolle kuuluvaa asiaa ei voida myöskään jättää yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ratkaistavaksi.

Mikäli vaihtoehtoisia ratkaisuja halutaan tutkia maankäytön ja liikenteen tarpeiden yhteensovittamiseksi, tulee etenkin satamaraiteen muut mahdolliset linjausvaihtoehdot tunnistaa, esittää ja tutkia jo yleiskaavatasolla eikä rajoittua vain nyt esitettyyn raiteen lyhentämisvaihtoehtoon. Jos esimerkiksi ns. pohjoinen ratalinjaus nähdään satamaradan potentiaalisena toteutusvaihtoehtona, se tulisi olla yleiskaavaehdotuksessa mukana.

Myös mahdollisista muista yhteensovitushaasteen vaihtoehtoisista ratkaisumalleista, kuten raideyhteydelle tehtävästä tunnelista tai radan ali- ja ylikuluista tulee esittää jo yleiskaavassa kuvaus, eikä jättää asiaa ratkaistavaksi tarkemmassa suunnittelussa, jotta ratalinjausta muuttava merkintä voitaisiin yleiskaavassa hyväksyä.

Vastine:

Yhdyskuntarakenne

Turun aseman läheisyydessä Turussa on 28.11.2009 voimaan tullut oikeusvaikutteinen Ratapiha-alueen osayleiskaava (diaarinumero 8247-2005, kaavatunnus 25/2005), jonka merkintöjä pyöräilyn osalta ei muuteta yleiskaavaehdotuksessa. Ratapiha-alueen osayleiskaavassa on esitetty mm. kevyen liikenteen reitti Humalistonsillan kohdalle, kevyen liikenteen kehittämistarve Humalistonsillan pohjoispuolelle, kevyen liikenteen kehittämistarve rautatieasemalta rautatien suuntaisesti sen eteläpuolella Linnakaupungin suuntaan sekä mm. useita kevyen liikenteen kehittämistarpeita ratapihan yli välillä Ajurinkatu-Brahenkatu. Logomonsillan toteutumisen lisäksi näitä kehittämismerkintöjä on tutkittu tarkemmin asemakaavoituksen, raitiotien yleissuunnitelman sekä matkakeskuksen suunnittelun yhteydessä.

Liikenne

Satamaraiteen osalta ks. vastine lausuntoon 1 Varsinais-Suomen ELY-keskus.

Radan ali- tai ylikulkuja ei esitetä yleiskaavassa.

Lausunto 8 Kansallis-Yhtiöt

Yleiskaava 2029, ehdotusvaihe

Lausunto nähtävillä olevasta yleiskaavaluonnoksesta

Tausta Kansallis-yhtiöt on turkulainen perheomisteinen kiinteistösijoitus ja -kehitysyhtiö. Tämä yleiskaavaehdotusta koskeva lausunto on annettu kiinteistöomistajan ja kiinteistökehittäjän näkökulmasta keskittyen erityisesti keskustan täydennysrakentamiseen.

Huomiot **1) Kartta 1: Tiivistyvä kestävän kaupunkirakenteen vyöhyke**

Tiivistyvä kestävän kaupunkirakenteen vyöhyke -merkinnän yhteydessä mainitaan, että ”Alueet tulee toteuttaa vihertehokkaasti.” Toteamus on epämääräinen ja ehdotamme sen poistamista tarpeettomana. Vaihtoehtoisesti vihertehokkuutta tulisi kuvata tarkemmin esim. selostuksessa.

2) Kartta 4: Liikenne

Ehdotamme ”Keskustan kävelyalue” kirjaukseen lisäystä, joka varmistaa, että mahdolliset moottoriajoneuvoliikennettä rajaavia toimenpiteitä toteutettaessa pidetään kuitenkin huoli keskustan saavutettavuudesta myös yksityisautoilla. Kirjauksen ehdotettu uusi muotoilu alla:

”Kävelyalue tulee toteuttaa ensisijaisesti jalankulkua palvelevana ympäristönä. Moottoriajoneuvoliikenteen läpikulkua rajoitetaan nopeusrajoituksen lisäksi tarvittaessa rakenteellisin keinoin. Huoltoliikenteen, keskusta-alueen asukkaiden ja toimistokäyttäjien tarpeet otetaan huomioon yksityiskohtaisessa suunnittelussa.”

Tilanne on potentiaalisesti vaikea erityisesti Linnankadun kautta kiinteistöille kulkeville käyttäjille, jos rakenteellisia keinoja ovat esim. Aurasillan sulkeminen yksityisautoilulta ja Linnankadun käytön rajoittaminen. Ydinkeskustan kiinteistöjen asukkaat ja toimistojen käyttäjät ovat oleellinen osa keskustan elinvoimaisuutta eikä kiinteistöjen saavutettavuutta saa oleellisesti heikentää.

3) Kartta 8: Arvokkaat rakennetun ympäristön kohteet

Kansallis-yhtiöt omistaa tontin 853-7-9-16 Linnankadun ja Aurakadun kulmassa. Tontilla sijaitsee kolme rakennusta, joista vanhin on suojeltu asemakaavan sr-2 merkinnällä. Tontilla on käynnissä asemakaavan muutos, jossa tutkitaan tontin tehokkaampaa käyttöä ja erityisesti ei suojeltujen rakennusten purkamista ja korvaamista uudisrakennuksilla. Nämä rakennukset ovat teknisesti vanhanaikaisia ja epäkäytännöllisiä.

Yleiskaavan Arvokkaat rakennetun ympäristön kohteet -kartalla on merkitty arvokkaaksi kohteeksi ”1/80 Kauppahallin liike- ja asuinkortteli”. Tarkemmassa listauksessa on mukana ”liikekerrostalo 1959”, joka tarkoittaa tontilla 853-7-9-16 sijaitsevaa Linnankadun varren rakennusta. Osana käynnissä olevaa asemakaavan muutosta kyseisen rakennuksen purkaminen on ollut yksi vaihtoehto. Toinen vaihtoehto on ollut rakennuksen käyttötarkoituksen muuttaminen siten, että rakennuksessa ei tulisi, runkoa lukuun ottamatta, säilymään mitään alkuperäistä.

Maininta ”liikekerrostalo 1959” tulee poistaa kohdan 1/80 listauksesta, koska kyseisen rakennuksen suojelutarve tutkitaan käynnissä olevassa asemakaavan muutoksessa. Jos mää-

räys jäisi yleiskaavaan, tulisi se tarpeettomasti hankaloittamaan asemakaavoittamista ja antaisi valitusperusteen, jos asemakaavaprosessin lopputuloksena rakennusta ei päädytä suojelemaan.

Vastine:

Kartta 1: Tiivistävä kestävä kaupunkirakenteen vyöhyke

Toimenpiteet:

- *Tiivistävä kestävä kaupunkirakenteen vyöhyke -merkintään liittyvää määräystä on täsmennetty seuraavasti: "Alueet tulee toteuttaa vihertehokkaasti eli siten, että kasvillisuutta ja läpäiseviä pintoja on runsaasti suhteessa rakennettuun pinta-alaan."*

Kartta 4: Liikenne

Keskustan kävelyalue -merkinnän määräyksen mukaan moottoriajoneuvoliikenteen läpikulkua rajoitetaan tarvittaessa rakenteellisin keinoin. Rakenteellisten keinojen tarve ja vaikutukset selvitetään tarkemmassa suunnittelussa. Tonteille kulun mahdollisuus säilyy.

Kartta 8: Arvokkaat rakennetun ympäristön kohteet

Yleiskaavan eräs lakisääteinen vaatimus on osoittaa kulttuuriympäristön kannalta arvokkaat kohteet tarkempaa suunnittelua varten. Kohteiden säilyttämisestä päätetään asemakaavoitetulla alueella asemakaavanmuutoksen yhteydessä. Tarkempiin selvityksiin perustuvassa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan perustelluista syistä päätyä yleiskaavasta poikkeavaan ratkaisuun. Rakennuksen vanhanaikaisuus ja epäkäytännöllisyys sekä näihin ominaisuuksiin liittyvä ajanmukaistamisen tarve koskee useita vanhoja rakennuksia. Nämä tekijät eivät ole ratkaisevia arvioitaessa rakennuksen kulttuurihistoriallista, kaupunkikuvallista tai arkkitehtonista merkitystä, eivätkä ne siten ole myöskään riittäviä perusteluja säilyttämistavoitteen muuttamiseksi.

Muistutus 1 Valio Oy ja Osuuskunta Länsi-Maito

Muistutus Turun 2029 yleiskaavaehdotukseen

Esitämme, että Valio Oy:n ja Osuuskunta Länsi-Maidon omistamien kiinteistöjen, jotka sijaitsevat osoitteessa Rieskalänteentie 68 ja 70, tuleva yleiskaavamerkintä tulisi sisältää voimassa olevan yleiskaavan tavoin laajat maankäyttötarkoitukset.

Voimassa olevassa yleiskaavassa koko alueella on selkeästi uutta esitystä laajempi yleiskaavamerkintä, ja koko alue on osoitettu palveluiden ja hallinnon alueeksi (PK), mikä mahdollistaa myös asumisen. Nähtävillä olevassa yleiskaavaehdotuksessa esitetty merkintä TP sekä kaventaa alueen eri kehitysmahdollisuuksia että alentaa maapohjan arvoa verrattuna tällä hetkellä voimassa olevaan yleiskaavamerkintään PK. Uudella yleiskaavalla ei tulisi poisulkea tällä hetkellä voimassa olevan yleiskaavan sallimia toimintoja. Kiinteistön kehittymisen mahdollisuuksia tulee lisätä, ei vähentää - yhden teeman yleiskaavamerkintä olisi vaikutuksiltaan liian rajaava. Tulevaisuuden rakentamista ohjaavan uuden yleiskaavan ei tule olla nykyisin voimassa olevaa yleiskaavaa rajaavampi, sillä se rajoittaisi merkittävästi tulevaisuudessa muutoksen alla olevien kiinteistöjen joustavaa kehittymistä.

Nyt esillä olevassa Turun yleiskaavaehdotuksessa 2029 kiinteistöillemme on esitetty pääosin TP-4 alueena ja pieneltä osin A:ta. Esityksemme nähtävillä olevaan yleiskaavaehdotukseen on, että kaavamerkinnät ja niiden rajaukset sinällään voivat säilyä nykyisen kaltaisena (A ja TP), mutta TP-merkinnän tulee sisältää laajemmat mahdollisuudet alueen joustavaan asemakaavoitukseen. Yleiskaavamerkinnän tulee olla joustavasti tulevaisuuden asemakaavoituksella osoitettavissa niin työpaikka-, palvelu- hybridirakentamiseen kuin asuntorakentamiseenkin. Yleiskaavan muuntojoustavuus tulevaisuudessa sallii alueen kehittymisen monenlaisen toiminnan kautta pelkkien yleiskaavaluonnoksessa esitettyjen työpaikkatoimintojen (TP-4) sijaan. Yleiskaavan tulisi sallia alueen maankäytön ohjaus tulevaisuuden tarpeiden mukaan asemakaavoituksella ilman, että yleiskaavaa on tarvetta muuttaa.

Olemme yhteistyössä Schauman Arkkitehdit Oy:n kanssa keskustelleet kiinteistöjen kehitysmahdollisuuksista ja siten tarkensimme 20.5.2022 28.12.2018 lähettämäämme mielipidetämme ase-makaavaluonnokseen (tarkennetun mielipiteen liitteenä toimitettu Schauman Arkkitehdit Oy:n laatima alueanalyysi vaihtoehtoinen). Valio ja Osuuskunta Länsi-Maito ovat ajatelleet, että kiinteistöille laaditut luonnosvaihtoehdot toteutettaisiin vaiheittain. Näkemyksemme mukaan olisi tarkoituksenmukaista kaavoittaa kiinteistöjä useammassa osassa, jolloin nykyisen rakennuskannan käyttö voisi jatkua mahdollisimman pitkään. Uusien asemakaavojen vaiheittainen toteutus mahdollistaisi ja tukisi alueen kehittymistä monipuolisena työpaikka- ja asuinalueena.

Kiinteistöjemme tulevaisuuden asemakaavoituksessa on oltava yleiskaavan myötä riittävästi joustoa, koska tulevaisuudessa kiinteistön käyttötarkoitus tulee muuttumaan nykyisestä. Alue sijoittuu Turun kaupunkiseudun maakuntakaavassa kaupunkikehittämisen kohdealuekäytävälle, jolla yhdyskuntarakennetta tulee tiivistää ja rakentamistehokkuutta tehostaa. Yhdyskuntarakenteen tiivistämisen tulee olla ympäristön laatua kehittävä. Suuri kiinteistö soveltuu erityisen hyvin monimuotoiseen käyttöön, jolloin alueella voidaan tukea työpaikkojen säilymistä asuntorakentamisen rinnalla. Hybridikorttelirakentaminen mahdollistaisi myös uusien tulevaisuuden työskentelytapojen integroimisen asumisen kanssa ja siten jopa kasvat- taisi työpaikkojen määrää kiinteistöjen alueella tulevaisuudessa.

Tontin sijainti maisemallisesti arvokkaan asutuksen ja tärkeän viheralueen vieressä asettaa rajoitteita tontin kehittämiseksi työpaikka-alueena. Nykyisen rakennuskannan elinkaari elintarviketeollisina rakennuksina lähestyy loppuaan ja rakennusten soveltuvuus työpaikkoja palvelevassa käytössä tulee tulevaisuudessa kyseenalaiseksi. Se, että alue on keskustan läheisyydessä, julkisen liikenteen varrella ja lähivirkistysalueiden vieressä, tukee asuntorakentamista ja alueen monimuotoista kehittämistä.

Vastine:

Valio Oy:n ja Osuuskunta Länsi-Maidon omistaman alueen länsiosa on osoitettu asumisen mahdollistavalla merkinnällä A. Tehty aluerajaus noudattelee tarkennetun mielipiteen liitteenä ollutta alueanalyysiä vuoteen 2030 mennessä tapahtuvasta kiinteistön kehittämisestä. Alueen vaiheittainen kehittäminen on kaupungin näkemyksen mukaista. Kiinteistöjen muut osat on osoitettu työpaikka-alueina. Niiden mahdollinen tulevaisuudessa tapahtuva kehittäminen tai muuntuminen muuhun käyttöön tulee uudelleen harkittavaksi tätä yleiskaavaa seuraavissa kaavoissa.

Yleiskaavaprosessia sujuvoitetaan jatkossa niin, että siirrytään jotain osa-aluetta tai teemaa koskeviin yleiskaavoihin. Näin pystytään reagoimaan myös nopeammin eri alueiden mahdollisiin maankäytön muutostarpeisiin.

Muistutus 2 Suomen Yliopistokiinteistöt Oy

MUISTUTUS

TURKU YLEISKAAVA 2029

Kaavatunnus 1/2009

Viitteenne: 13278-2012

Suomen Yliopistokiinteistöt Oy esittää seuraavan muistutuksen koskien nähtävillä olevaa yleiskaavaehdotusta:

1) Innovaatio- ja osaamiskeskittyminen

Yleiskaava 2029 -ehdotuksessa on esitetty Innovaatio- ja osaamiskeskittyminen –merkintä yhtenä strategisena kehittämistavoite-merkintänä.

Innovaatio- ja osaamiskeskittymän tavoitteena on ollut toiminnoiltaan monipuolinen osaamisen ja korkean teknologian työpaikkojen kasvukeskus ja alueelle voi sijoittua esim. opetus-toimintaa, tutkimuslaitoksia, yritystoimintaa, terveys- ja hyvinvointipalveluita, asumista sekä muuta innovaatiokeskittymään oleellisesti kuuluvaa toimintaan.

Yleiskaavaehdotuksessa on Innovaatio- ja osaamiskeskittyminen -merkinnällä osoitettu Turun Tiedepuiston alue.

Suomen Yliopistokiinteistöt Oy yhdessä Turun yliopiston ja Åbo Akademin kanssa katsovat, että yliopistot tukevat innovaatio- ja osaamiskeskittymään oleellisesti kuuluvia toimintoja. Yliopistojen tulevaisuuden tavoitteena on entisestään vahvistaa kilpailukykyä luomalla korkeatasoista tiede- ja yritysyhteistyötä, jonka johdosta yliopistotoimintojen kehittyminen innovaatiokeskittymänä eri tieteenaloilla on olennainen tavoite.

Suomen Yliopistokiinteistöt Oy, Turun yliopisto ja Åbo Akademi ovat tässä asiassa ilmaisseet mielipiteensä jo aiemmin (liite).

Suomen Yliopistokiinteistöt Oy esittää, että yliopistojen kampukset mukaan lukien lääketieteen kampukset lisätään innovaatio- ja osaamiskeskittyminen -merkinnällä yleiskaavaan.

2) Arvokkaan rakennetun ympäristön kohteet

Yleiskaava 2029 -ehdotuksessa on esitetty seuraavat arvokkaan rakennetun ympäristön kohteet, joita ei ole suojeltu asemakaavalla, rakennusperintölaitilla/rakennussuojelulaitilla, kirkkotalilla tai asetuksella valtion omistamisen rakennusten suojelusta (480/85):

Dentalia – Turun yliopiston hammaslääketieteen laitos
Turun kauppakorkeakoulu – Turun yliopiston kauppakorkeakoulu
Turun yliopiston normaalikoulu
Turun yliopisto – RKY alue
Sirkkalan kasarmi – RKY alue

Nämä kohteen on yleiskaavassa merkitty ”Arvokas rakennus tai rakennetun ympäristön kokonaisuus” -merkinnällä, jonka mukaan kyseessä on arkkitehtonisesti, kulttuurihistoriallisesti ja/tai kaupunki- tai kyläkuvallisesti arvokas rakennetun ympäristön kohde, jonka ominaispiirteet tulee säilyttää ja joiden osalta luvanvaraisista toimenpiteistä tulee kuulla museoviranomaisia. Näistä kohteista ei ole tehty oikeusvaikutteista suojelupäätöstä.

Yliopiston opetuksen ja tutkimuksen kehittyessä näiden alueiden ja rakennusten osalta pitää kiinteistöjä ja rakennuksia pystyä muuttamaan ja kehittämään ja mahdollisesti purkamaan, jotta ne vastaavat yliopiston tarpeita nyt ja tulevaisuudessa.

Suomen Yliopistokiinteistöt Oy katsoo, että yksittäisen rakennuksen suojelumääräyksiä ei pidä antaa yleiskaavassa vaan mahdollinen suojelu pitää selvittää asemakaavatasolla tai rakennusluvan yhteydessä.

Suomen Yliopistokiinteistöt Oy esittää, että arvokkaita rakennuksia tai rakennetun ympäristön kokonaisuuksia koskeva yleiskaavamerkintä muutetaan niin, että yksittäisen rakennuksen ominaispiirteitä ei määritellä säilytettäväksi.

Liite: Mieli-pide koskien nähtävillä olevaa Turun yleiskaavaluonnosta, Suomen Yliopistokiinteistöt Oy, Turun yliopisto, Åbo Akademi, 21.12.2028

Mieli-pide koskien nähtävillä olevaa Turun Yleiskaavaluonnosta

Suomen Yliopistokiinteistöt Oy, Åbo Akademi ja Turun yliopisto esittävät mieli-piteen koskien nähtävillä olevaa Turun Yleiskaavaluonnosta.

Yleiskaava 2029 on hankkeena tärkeä ja ajankohtainen. Yleiskaavan tavoitteet ja päämäärä asettavat riman korkealle, mikä näkyy myös kattavassa kaavaluonnosaineistossa. Ylipää-tään haluamme kiittää kaupunkia ansiokkaasti valmistellusta ja tehdystä kaavatyöstä.

Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:n (SYK Oy) tavoitteena on kehittää Turun yliopiston kampusta eläväksi ja elinvoimaiseksi kampusalueeksi, joka sisältää monipuolisesti yksityisiä ja julkisia palveluja, opetus- ja tutkimustoimintaa, yritystoimintaa, kaupallisia palveluja ja asumista si-ten, että kampusalueella on mahdollista toimia ympäri vuorokauden ja ympäri vuoden. Tä-män tavoitteen toteutumisessa on olennaista, että eri kaavatasot mahdollistavat monipuoli-esti eri toimintojen sijoittumisen koko kampusalueelle ja sen ympäristöön.

KOHDENNETUT HUOMAUTUKSET

Innovaatio- ja osaamiskeskittymä

Yleiskaava 2029 -kaavaluonnoksessa on osoitettu innovaatio- ja osaamiskeskittymä -mer-kinnällä Turun Tiedepuiston alue. Turun Tiedepuisto on esitetty yhdeksi koko seudun kan-nalta tärkeimmistä kehittämisen kohdealueista, jolla luodaan mahdollisuudet opetuksen, tut-kimuksen, yritystoiminnan ja asumisen yhdistämiseen. Tavoitteena on sekoittunut keskusta-mainen kaupunkirakenne. Turun Tiedepuiston alue sijoittuu pääasiassa Helsingintien etelä-puolelle Kupittaaan ja Itäharjun alueelle, josta Turun yliopistollisen keskussairaalaan rajau-tuva alue on lisäksi merkitty keskustatoimintojen alueeksi.

Turun yliopistollisen keskussairaalan kehittyminen uudisrakennushankkeiden myötä luo alu-eelle yhdessä muiden terveydenalan toimijoiden kanssa merkittävän terveyden- ja sairaan-hoidon osaamiskeskittymän sekä vahvistaa yritysyhteistyötä, jonka johdosta aluetta esite-tään osaksi Turun tiedepuiston muodostamaa innovaatiokeskittymää.

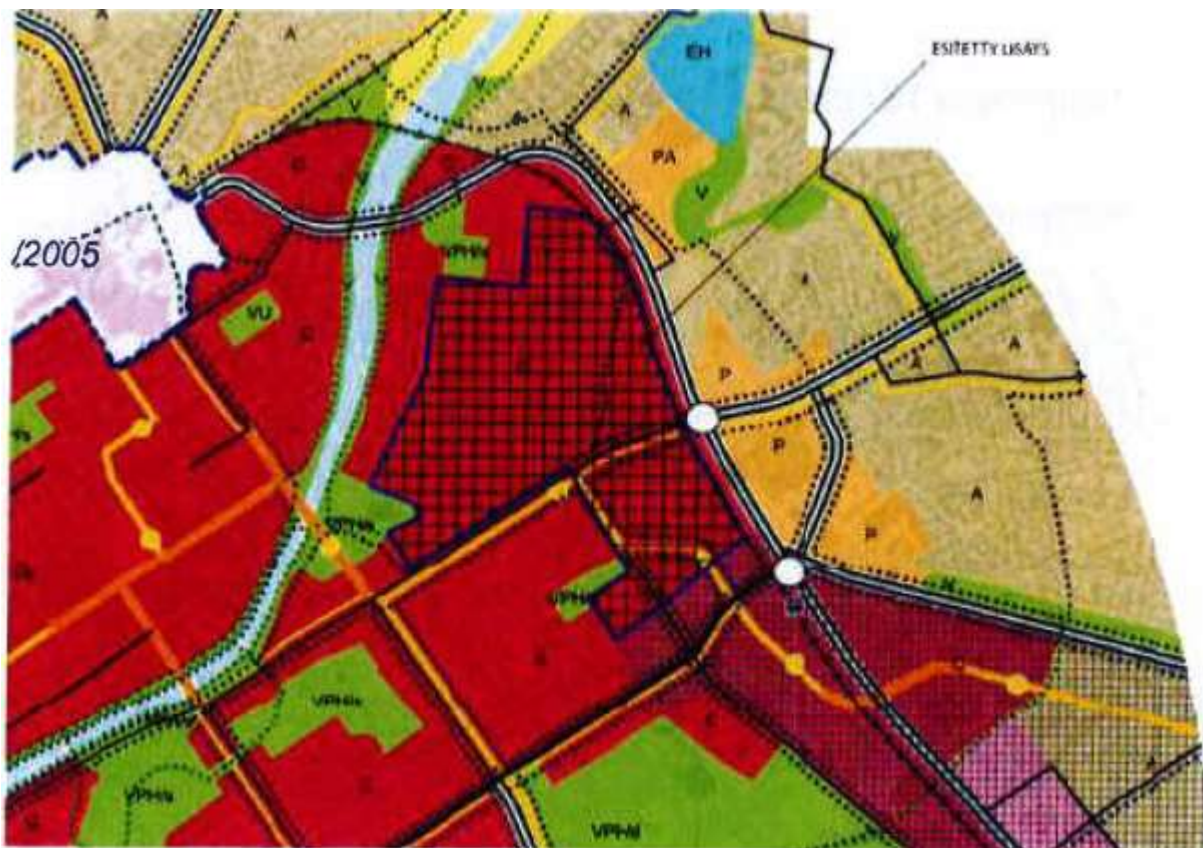
Turussa on Suomen opetustoimintaan liittyen merkittävä historia 1300-luvulta lähtien, jolloin Turun Tuomiokirkon ympärystymuurakennuksissa toimi katedraalikoulu. Katedraalikoulu muutettiin 1600-luvulla Akatemiaksi, joka oli Ruotsin kuningaskunnan 3. Akatemia. Helsingintien eteläpuolelle Aurajoen ja Tuomiokirkon väliseen alueeseen onkin vuosien saatossa sijoittunut sekä Åbo Akademin että Turun yliopiston kampukset, jotka sijaitsevat Suomessa poikkeuksellisesti kaupunkirakenteeseen integroituneena.

Åbo Akademi ja Turun yliopisto tekevät monialaista huippututkimusta. Yliopistotoimintojen tulevaisuuden tavoitteena on entisestään vahvistaa kilpailukykyä luomalla korkeatasoista tiede- ja yritys yhteistyötä, jonka johdosta yliopistotoimintojen kehittyminen innovaatiokeskittymänä eri tiedealoilla on olennainen tavoite. Tästä viimeisin esimerkki on kemian ja luonnontieteen toimintoja käsittävä uudisrakennus Aurum, joka vahvistaa merkittävästi yliopistojen välistä yhteistyötä.

Suomen Yliopistokiinteistöt Oy (yhdessä Turun yliopistollisen keskussairaalan, Åbo Akademin ja Turun yliopiston) kanssa katsovat em. alueiden toimintojen kokonaisuudessaan tukevan opetustoimintaa, tutkimuslaitoksia, yritys toimintaa, terveys- ja hyvinvointipalveluja, asumista sekä muuta innovaatiokeskittymään oleellisesti kuuluvaa toimintaa ja siten ehdottavat tarkennuspyyntönä em. alueiden lisäämisen Turun Tiedepuiston muodostamaan kokonaisuuteen.

Muutosehdotus kaavaluonnokseen:

Pyydämme, että yleiskaavaluonnokseen lisätään Turun Tiedepuisto -rasterointi Helsingintien eteläpuoleiselle alueelle käsittäen Kasarmialueen, Yliopistonmäen sekä Aurajoen ja Tuomiokirkon välisen Åbo Akademin ja Turun yliopiston kampusalueen. Kartta muutosehdotuksesta on alla olevassa kuvassa.

Ehdotettu lisäys Turun Tiedepuisto -rasterointiin

Liikenne- ja paikoitusratkaisut:

Yliopiston ja Tiedepuiston alueella liikkuu tuhansia opiskelijoita, tutkijoita ja korkeakoulujen henkilökuntaa niin autolla, polkupyörällä kuin jalan. Yleiskaavassa on huomioitava joustavat liikenne- ja pysäköintiratkaisut niin autoille kuin kevyelle liikenteelle.

Medisiina D ja TYKS:n suojelumerkinnot

Turun yliopistollisen keskussairaalan alue on kokonaisuudessaan valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Lisäksi alue on suojeltu lailla tai asetuksella. Alueen viimeisin uudisrakennus on vuonna 2018 valmistunut Medisiina D, joka on arkkiteh-

tonisesti suunniteltu olemassa olevaan suojeltuun rakennettuun kulttuuriympäristöön sopivaksi. Suomen Yliopistokiinteistöt Oy ehdottaa, että Medisiina D jätetään suojelumerkinnän aluerajauksen ulkopuolelle.

Vastine:

Innovaatio- ja osaamiskeskittymä

Toimenpiteet

- *Innovaatio- ja osaamiskeskittymä -merkintä on laajennettu kattamaan myös kampusalueet.*

Liikenne- ja paikoitusratkaisut

Pysäköintiratkaisuja ei ole kallioresurssialueita lukuun ottamatta esitetty yleiskaavassa, vaan ne tarkentuvat jatkosuunnittelussa.

Arvokkaat rakennetun ympäristön kohteet

Yleiskaavan eräs lakisääteinen vaatimus on osoittaa kulttuuriympäristön kannalta arvokkaat kohteet tarkempaa suunnittelua varten. Yleiskaavassa on tarpeellista esittää arvokohteina sekä yksittäisiä rakennuksia että laajempia kokonaisuuksia. Kohteiden säilyttämisestä päätetään asemakaavoitetulla alueella asemakaavanmuutoksen yhteydessä. Rakennuksen ajanmukaistamisen tai mahdollisen korvaamisen tarpeiden ennakointi eivät vaikuta arvioon rakennuksen kulttuurihistoriallisesta, kaupunkikuvallisesta tai arkkitehtonisesta merkityksestä, eivätkä ne siten ole myöskään riittäviä perusteluja säilyttämistavoitteen muuttamiseksi.

Muistutus 3 Valmet Technologies Oy, Raisio

Muistutus Yleiskaava 2029 ehdotus (kaavatunnus 1/2009)

Suunnitelma Turun Yleiskaava 2029:stä, ja sen vaikutukset alueen teolliseen toimintaan

Arvoisat vastaanottajat,

Olemme saaneet Pansiossa toimivilta pitkäaikaisilta alihankkijoiltamme arvion Turun Yleiskaava 2029:n vaikutuksista heidän toimintansa jatkuvuuteen, mikäli kaava hyväksytään nykyisensuunnitelman mukaisena. Tämän mukaan alihankkijoillamme ei olisi mahdollisuutta siirtää toimintaansa jouhevasti vastaavalle tai paremmalle alueelle nykyisen sijainnin lähellä. Haluamme tässä kirjeessä tuoda esille asian mahdolliset vaikutukset Valmetin paikalliseen toimintaan sekä näkemyksemme mahdollisista laajemmista seurauksista Turun teollisuustoiminnalle.

Eri puolille maailmaa suuntautuvat asiakastoimituksemme nojaavat merkittävällä tavalla toimituksiin ja palveluihin, joita saamme alihankkijoiltamme. Alihankkijoidemme osaamisen ja infrastruktuurin kehittyminen vastaamaan tarpeitamme on ollut pitkän kehityskaaren tulos. Mikäli alihankkijoidemme toiminta vaarantuu Yleiskaava 2029:n vuoksi, joudumme varmistamaan hyvissä ajoin oman toimintamme jatkuvuuden. Käytännössä tämä tarkoittaa sellaisten uusien alihankkijoiden löytämistä, joilla olisi käytössään sekä tarvittava infrastruktuuri että valmiudet oppia tuottamaan asiakkaidemme tarvitsemia tuotteita ja palveluja. Tiedossamme ei ainakaan toistaiseksi ole, että nykyisille alihankkijoillemme löytyisi Turusta toista vastaavaa tai parempaa infrastruktuuria.

Huomioiden korvaavien yhteistyöyritysten löytämiseen ja yhteistoiminnan käynnistämiseen tarvittava aika, joutuisimme tekemään päätökset uusista alihankkijoista joitain vuosia ennen kuin nykyisten kumppaneiden toiminta Pansiossa keskeytyisi. Mikäli päätöksenteon aikaan sopivien alihankkijoiden löytäminen Turusta näyttäisi epävarmalta, meidän pitäisi etsiä niitä toisaalta. Tällä olisi epäsuotuisa vaikutus Turun teolliselle toiminnalle ja työpaikoille, minkä toivomme voivamme välttää.

Haluamme tukea Turun ja sen lähialueen uudistumista suuntaan, jossa seudun vetovoimatekijät edistävät työvoiman saatavuutta sekä menestyksekkään liiketoiminnan edellytyksiä. Olemme valmiit osallistumaan keskusteluun sellaisen ratkaisun löytämiseksi, jolla yhteistyökumppaneidemme toiminnan jatkuvuus saadaan varmistettua ja myös Yleiskaava 2029:lle asetetut tavoitteet huomioitua.

Vastine:

Ks. vastine lausuntoon 5 Puolustusvoimat.

Muistutus 4 Mobimar Oy, Meriteollisuus ry ja Stairon Oy / Stairon Group Oy

Muistutuksen keskeinen sisältö

Muistutuksen esittäjä esittää, että vireillä olevan yleiskaava 2029 -ehdotuksen osoitteessa Pansiontie 56 sijaitsevaa, läntisen Pansion satama/teollisuusaluetta koskevaa kaava-alueen (jäljempänä "kaava-alue") merkintää ja määräyksiä ei tule hyväksyä sellaisenaan. Kaava-alue on merkitty Liitteeseen 1.

Jäljempänä selostetuista syistä muistutuksen esittäjä pyytää, että kaavamerkinnet muuttetaan Liitteen 2 mukaisesti vaihtoehtoiseksi T-I/PA-merkinnäksi tai muulla tavalla, joka mahdollistaisi (meri)teollisen toiminnan edellytykset jatkossa, kun alueen tarkempi kaavallinen ja muu suunnittelu jatkuu.

Vireillä olevan ehdotuksen mukainen kaava johtaisi tilanteeseen,

1. jossa ainakin yhden merkittävän turkulaisen meriteollisuuden yrityksen toimintaedellytykset todennäköisimmin lakkaavat tai tulevat käytännössä mahdottomiksi vähintään Turussa, kun kaava pantaisiin täytäntöön joko yleiskaavan tai myöhemmin laadittavan asemakaavan nojalla.
2. jossa kohdan 1. seuraukset olisivat mahdollisesti merkittävät myös muulle alueen meriteollisuudelle ja mittakaavaltaan suurimmalle ja keskeiselle Turun meriteollisuudelle, kuten Meyerin Turun telakalle.
3. jossa mahdollisesti riskeerattaisiin merenkulkuun liittyvää huoltovarmuutta.
4. joka johtaisi mahdollisesti maankäyttö- ja rakennuslain 5 luvun 39 §:n tarkoittamaan kohtuuttomaan haittaan alueen nykyisen vuokralaisen eli muistutuksen esittäjän ja alueen muidenkin vuokralaisten kannalta.

Valmistelussa ei ole tähän asti otettu riittävästi huomioon vaikutuksia, joita ehdotuksen mukaisella kaavamerkinneillä todennäköisesti olisi Turun kaupungin elinkeinorakenteen ja alueen toimijoiden kannalta, eikä sitä, että alue on Turussa meriyhteytensä vuoksi poikkeuksellinen teollisuusalue, joka ei ole itseltään selvästi, eikä välttämättä lainkaan korvattavissa. Valmistelussa ei vaikuta täysin arvioidun sitä, voidaanko kaavaehdotuksentaustalla olevia ja toisaalta tässä muistutuksessa esille nostettuja tavoitteita ja arvoja sovittaa nykyistä ehdotusta paremmin yhteen.

Muistutuksen esittäjän ehdotus ei rajaa pois mahdollisuutta, että kaava-alue myöhemmin kokonaan tai osittain tulisi palvelujen ja asumisen alueeksi.

Vuorovaikutus

Muistutuksen esittäjää ei muistutuksen esittäjän käsityksen mukaan ole nimenomaisesti kuultu kaavoituksen aiemmissa vaiheissa ja kaava-alueen merkintä on ehdotuksessa muuttunut nykyiseen ehdotukseen suhteellisen myöhäisessä vaiheessa kaavavalmistelua. Muistutuksen esittäjä toivookin siksi, että muistutuksen sisältö otetaan nyt erityisesti huomioon.

Muistutuksen esittäjä esittelee mielellään alueen toimintaa kaikille kaavavalmistelussa toimiville ja päättäjille. Toiminnan fyysisen mittakaavan hahmottaminen on vaikeahkoa ilman tutustumista alueeseen paikan päällä.

Tarkemmat perustelut

1. Kaava-alueen nykyinen käyttö ja sijoittumisvaihtoehdot

Kaava-alueella toimivat merenkulun- ja raskaan prosessiteollisuuden aloilla toimivat muistutuksen esittäjä, Stairon Oy, Sahlsten Pakkaus Oy ja Raision Valmisasennus Oy.

Muistutuksen esittäjän vuokraama alue, joka siis kaava-alueeseen sisältyy, on ominaisuuksiltaan erityinen Turun ja Turun alueenkin mittakaavassa. Alueelta on läheinen ja välitön meriyhteys, yhteys kuljetuksille riittävän isoon laituriin, riittävän suuret tuotantotilat, mahdollisuus nosturien käyttöön ja meriväylässä riittävä syväys (vähintään 5 metriä).

Muistutuksen esittäjä tuottaa raskaita ja isoja merenkulun välineitä sekä globaalistakin katsoen erityisiä ja harvinaisia rakennelmia ja esineitä, kuten

- pelastus- ja huoltoveneitä, mukaan lukien öljyntorjunta- ja tuulipuiston huoltoalukset
- erilaisia, yleensä hyvin yksilöityjä moduuleita, kuten vesiliukumäkien torneja, surffisimulaattoreita ja liikkuvan ravintolan
- turistikellusveneitä.

Tuotettavien alusten ja muiden esineiden koko huomioiden läheinen ja välitön meriyhteys on olennainen muistutuksen esittäjän toiminnan kannalta. Alusten ja moduulien koko vaihtelee useiden kuutiometrien kokoisista rakennelmista kymmenien ja satojen kuutiometrien kokoihin rakennelmiin (pelkistäen kuorma-auton kokoisista kappaleista kerrostalon kokoihin). Kuljetettavien esineiden koko voi siis olla kymmeniä metrejä leveä ja korkea, eikä niitä voida järkevästi tai lainkaan kuljettaa maantiekuljetuksena. Maantiellä mahdollisia ovat alle kolme metriä leveät kuljetukset ilman erityislupaa ja yli kahdeksan metriä leveät vaativat poliisi/viranomaissaattueen. Käytännössä ennen muuta teiden ominaisuudet ja kuljetusten korkeus- ja leveysvaatimukset estävät maantiekuljetukset isoimpien kappaleiden osalta.

Muistutuksen esittäjä on toiminut kaava-alueella pitkään ja hyvässä yhteistyössä nykyisen yksityisen vuokranantajan eli maanomistajan kanssa. Vuokra-alueelle on investoitu muistutuksen esittäjän käyttämiin rakennuksiin ja rakennelmiin, joista tärkeimmät ja rakennuskannallisesti poikkeuksellisimmat ovat:

- hallit 7 000 m² (joista korkein noin 8-kerroksisen kerrostalon kokoinen)
- hallin nosto-ovi, jonka koko on 19 x 14 metriä
- kiinteät siltanosturit.

Valokuvia toimitiloista on [Liitteenä 3](#).

Tällä hetkellä Turussa ei ole vastaavaa aluetta, johon toiminnan voisi siirtää, eikä minkäänlaista varmuutta sellaisen alueen järjestymisestä ole ainakaan muistutuksen esittäjän näköpiirissä. Muut soveltuvat rannat ovat muiden toimijoiden hallinnassa ja siellä missä rantaa ja tilaa ylipäättään on, väylien syväykset eivät pääosin ole riittäviä. Yksittäinen yritys, kuten muistutuksen esittäjä, voi hyvin rajallisesti vaikuttaa sopivien korvaavien olosuhteiden syntymiseen, koska ne edellyttävät poikkeuksetta muiden maanomistajien ja kaupungin myötävaikutusta, ja lisäksi todennäköisesti raskaita toimenpiteitä ja investointeja, kuten ruoppausta ja/tai merkittävää maanrakennusta.

Pansiossa sijaitsevaa Blue Industry Parkin aluetta on suunniteltu merkittäväksi meriteollisuustoiminnan keskittymäksi. Alue ei kuitenkaan mahdollista sellaista

toimintaa, jota esimerkiksi muistutuksen esittäjä harjoittaa, muun muassa soveltuvan meriyhteyden puuttumisen vuoksi. Blue Industry Parkin yhteyteen on muistutuksen esittäjän käsityksen mukaan suunnitteilla läjitystä, jonka myötä sinne voisi tulla tarvittavia meri- ja satamayhteyksiä. Tämä on kuitenkin epävarmaa ja prosessina pitkäkestoinen, ennen kuin paikalla olisi raskaan meriteollisuuden käyttöön sopivaa maa-aluetta ja meriyhteyttä.

2. Muistutuksen esittäjän merkitys Turun ja Varsinais-Suomen elinkeinoelämälle

Alueen toimijoiden yhteenlaskettu liikevaihto on noin 30 miljoonaa euroa ja suora työllistämisaikutus noin 200 henkilöä. Yhtä merkittävää on etenkin muistutuksen esittäjän toiminnan merkitys Turun muulle meri- ja telakkateollisuudelle sekä turkulaiselle viennille ja osaamisen säilymiselle Turussa.

Muistutuksen esittäjä on Meyer Turulle merkittävä alihankkija, mistä Meyeria voitaneen halutessa kuulla.

Kuten edellä on kuvattu, muistutuksen esittäjä toimii kansainvälisestikin katsoen markkinalla, jossa osaaminen ja tietotaito on rajallista. Yrityksenosaamisen ydintä on erikoistunut laivanrakennus-, vene- ja koneenrakennustako eli etenkin insinööritaito. Tällä hetkellä tämä osaaminen on Suomessa ja nimenomaan Turussa. Mikäli yrityksen fyysiset toimintaedellytykset lakkaavat, on riski, että kyseessä oleva tietotaito katoaa ainakin Turun alueelta.

Yrityksen kolmen viimeisen tilikauden liikevaihdosta keskimäärin 90 % on vientiä.

Yleisemmän kontekstin asettamiseksi: Teknologiateollisuus ry:n aluepäällikkö Teppo Virran mukaan teknologia- ja meriteollisuus edustavat yhdessä puoli-osuutta Varsinais-Suomen viennistä. Liitteenä 4 oleva dia tiivistää koko merisektorin ja meriteollisuuden taloudellisen merkityksen Varsinais-Suomessa (tilinpäätösvoodelta 2017; uudempi selvitys on käsityksemme mukaan tekeillä). Yhteenlaskettu liikevaihto on ollut yli 2,5 miljardia euroa ja työllisyysvaikutus yli 8 500 henkilöä.

Muistutuksen esittäjä on myös Huoltovarmuusorganisaation huoltovarmuskriittisten yritysten listalla.

3. Yleiskaavaehdotuksen sisältö

Muistutuksen esittäjän käsityksen mukaan vireillä olevassa kaavaehdotuksessa oleva PA-merkintä perustuu tavoitteisiin merellisen Turun kehittämisestä ja Pansion-Pernon alueen tasapainoisen asuntorakenteen tukemisesta, sekä niihin Turun kaupungin strategisiin asiakirjoihin, joissa näitä tavoitteita on määritelty. Nämä ovat hyviä tavoitteita, jotka muistutuksen esittäjä jakaa.

Toisaalta Turun kaupunginvaltuuston 14.2.2022 hyväksymässä strategiassa on määritelty seuraavasti:

" [Kohdassa "Elinvoimainen ja kasvava kaupunki" tavoitteet, s. 14:]

Turku houkuttaa kasvuyrityksiä ja investointeja tarjoamalla osaavaa työvoimaa, hyviä sijoittautumispaikkoja, toimivat kärkialat ja verkostot sekä laadukkaat logistiset yhteydet. Turku on yritysystävällinen kaupunki."

Sekä strategiassa että pormestarisopimuksessa painotetaan lisäksi kaupungin kasvua, uudistumista ja innovaatioita sekä kansainvälisyyttä. Muistutuksen esittäjä toteuttaa näitä tavoitteita omassa toiminnassaan ja edistää, että myös kaupunki niitä saavuttaa. Kansainvälisen liiketoiminnan merkitystä kansainvälisten yhteyksien luomisessa ei voi väheksyä. Muistutuksen esittäjä on osa merkittävää kansainvälisen teollisuudenalan paikallista osaamis- ja tuotantoverkostoa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 5 luvun 39 §:ssä on määritetty seikkoja, joita yleiskaavassa tulee ottaa huomioon [alleviivaukset kirjoittajan]:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyenliikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Edellä 2 momentissa tarkoitettut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Huomioiden edellä selostetut seikat ja lainkohdat muistutuksen esittäjäesittääkin, että kaupungin strategiset tavoitteet sovitetaan nykyistä ehdotusta paremmin yhteen siten, että joustavamman kaavamerkinnän myötä alueen tulevaisuus voidaan tarkentaa jatkosuunnittelussa ja tarkempien selvitysten myötä.

Muistutuksen esittäjä haluaa vielä nostaa esille, että yleiskaavaehdotuksessa (Selostus, s. 75) todetaan kaava-alueesta seuraavasti [alleviivaus kirjoittajan]:

" Yleiskaavaaluonnoksessa Pansion öljysataman länsipuolinen alue oli osoitettu virheellisesti T/kem-alueeksi. Alueella ei sijaitse sen tyyppistä toimintaa, joka vaatisi kyseisen /kem aluemäärittelyn. Alue on muutettu kaavaehdotukseen palvelujen ja asumisen alueeksi (PA). Alueen teollinen toiminta on tulevaisuudessa väistymässä. Muutoksella mahdollistetaan Pansion alueelle uusia houkuttelevia mereen tukeutuvia asuinalueita mahdollisine palveluineen. Muutos tukee Pansio-Pernon aluekehitystä ja mahdollistaa alueen nykyisen asuntorakenteen monipuolistamisen."

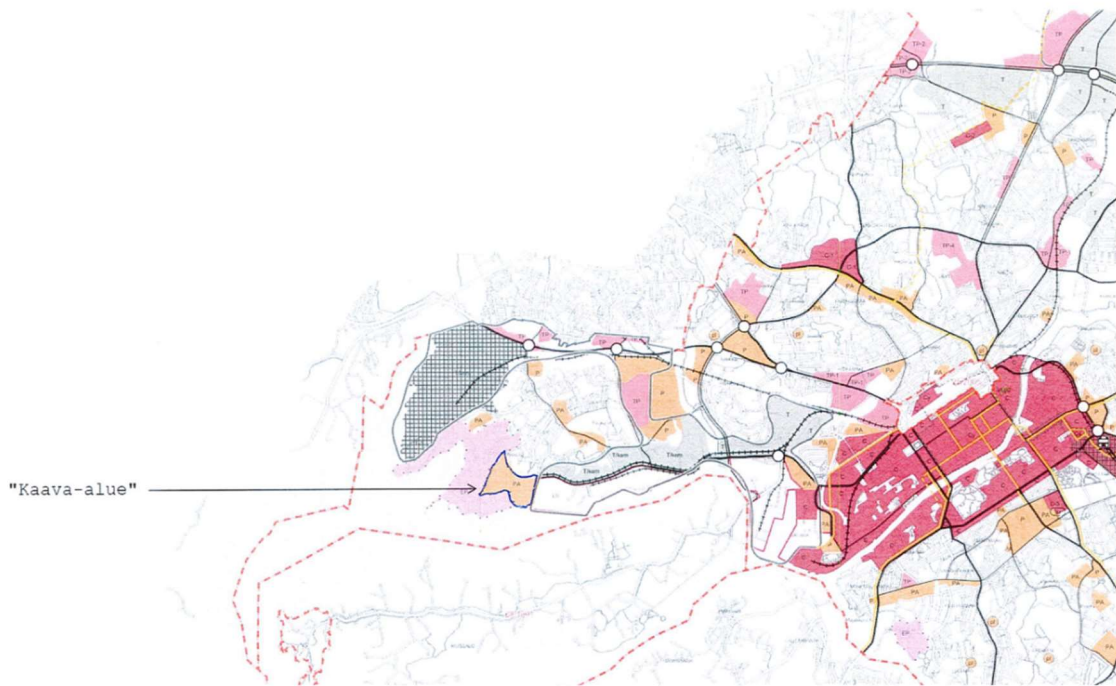
Toteamus toiminnan väistymisestä ei ole ainakaan muistutuksen esittäjän näkemys eikä sen käsityksen mukaan alueen muidenkaan toimijoiden näkemys. Kaavaehdotuksen sisältöä tulisi tästäkin syystä arvioida vielä uudelleen, sikäli kun tämä näkemys on vaikuttanut kaavaehdotuksen sisältöön.

Muistutuksen puoltaminen

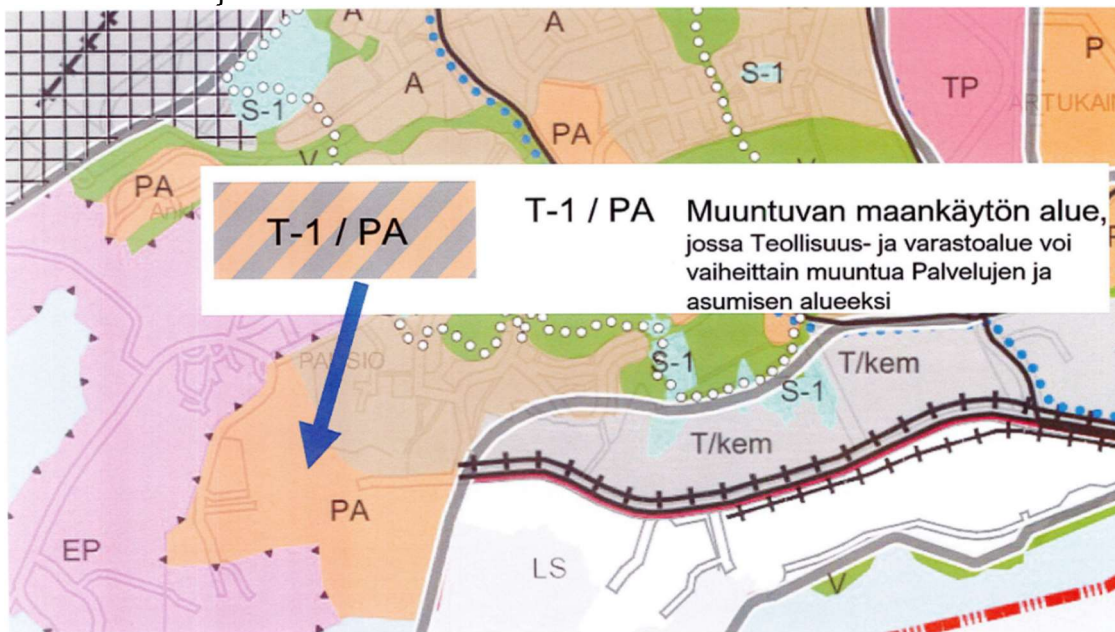
Liitteenä 5 olevilla ilmoituksillaan Meriteollisuus ry. ja Stairon Oy / Stairon Group Oy ovat ilmoittaneet puoltavansa ja yhtyvänsä muistutuksessa esitettyyn omalta osaltaan.

Liitteet

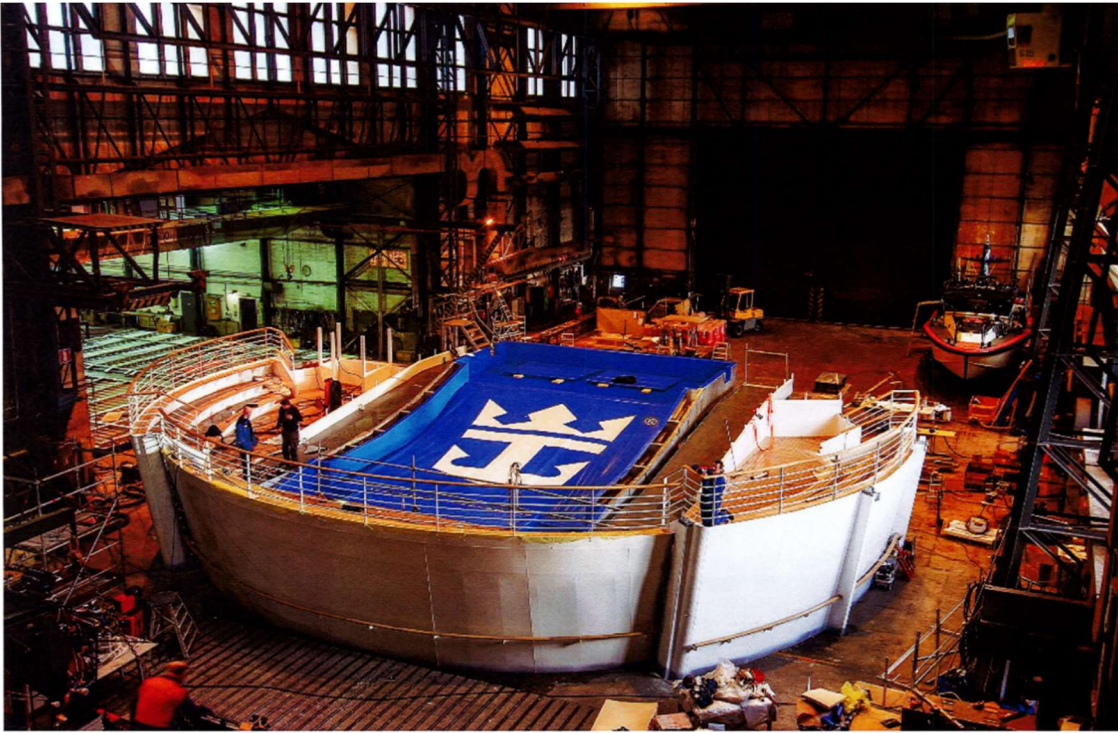
1. Karttaote yleiskaavaehdotuksesta
2. Muistuttajan ehdotus kaavamerkinnän muuttamiseksi
3. Valokuvat muistutuksen esittäjän toimitiloista
4. Dia meriklusterin taloudellisesta merkityksestä
5. Puoltavat lausunnot

Liite 2. Muistuttajan ehdotus kaavamerkinän muuttamiseksi

Liite 3. Valokuvat muistutuksen esittäjän toimitiloista

Liite 4. Dia meriklusterin taloudellisesta merkityksestä

LIITE 4

Meriklusterin taloudelliset tunnusluvut 2017

Meriklusterin päätoimialaryhmät	Varsinais-Suomi			Satakunta		
	Yritysten lukumäärä	Merisektorin osuus		Yritysten lukumäärä	Merisektorin osuus	
		Liikevaihto (1 000 euroa)	Henkilöstömäärä		Liikevaihto (1 000 euroa)	Henkilöstömäärä
Meriteollisuus	309	1 801 100	5 980	74	512 500	1 900
Varustamot ja muut merenkulkuelinkeinot	69	728 400	2 200	13	15 000	100
Satamatoiminnot	41	80 000	290	16	97 300	670
Muut meriklusteria palvelevat toiminnot	40	27 400	120	15	22 600	170
Yhteensä	459	2 636 800	8 590	118	657 400	2 850

Mukana luvuissa ovat Suomeen rekisteröidyt osakeyhtiömuotoiset yritykset, jotka ovat toimittaneet tilinpäätöstietonsa kaupparekisteriin.

Lähde: Ranti, T., Grönlund, M. & Karvonen, T. Turun yliopiston Brahea-keskus 2019

**Meriteollisuus
Finnish Marine Industries**

22.3.2022

Puolto Mobimar Oy:n muistutukseen

Puollamme ja yhdyimme Turun yleiskaava 2029 -ehdotusta koskevaan Mobimar Oy:n tekemään muistutukseen.

Espoossa 22.3.2022

Elina Andersson
Toimitusjohtaja
Meriteollisuus ry

Puolto Mobimar Oy:n muistutukseen

Puollamme ja yhdyimme Turun yleiskaava 2029 -ehdotusta koskevaan Mobimar Oy:n tekemään muistutukseen.

Turussa 22.3.2022

Toimitusjohtaja, Yrittäjä
Stairon Oy / Stairon Group Oy

Vastine:

Ks. vastine lausuntoon 5 Puolustusvoimat.

Muistutus 5 Saarni Yhtiöt Oy

Muistutus yleiskaavaehdotukseen 1/ 2009

Ehdotus on ristiriidassa oikeusvaikutteisen Skanssin ja Piispanristin osayleiskaavan 37/ 2001 kanssa.

Kaavasta sovittiin kanssamme niin, että siinä huomioitiin tarpeemme kehittää osoitteessa Uudenmaantie /Nurkkalankatu 2 sijaitsevaa kiinteistöämme käyttötarkoitukseltaan ja sisätiloiltaan toimisto / liikekiinteistön suuntaan. Valinta näyttää olleen oikea, kun kiinteistö on ollut koko ajan myynti / toimistokäytössä niin, että enimmillään työntekijöitä on ollut lähes 100.

Tontin käyttötarkoitus pitäisi siis säilyttää merkintänä KTY, jotta kiinteistön jatkokehitys voidaan tarvittaessa toteuttaa.

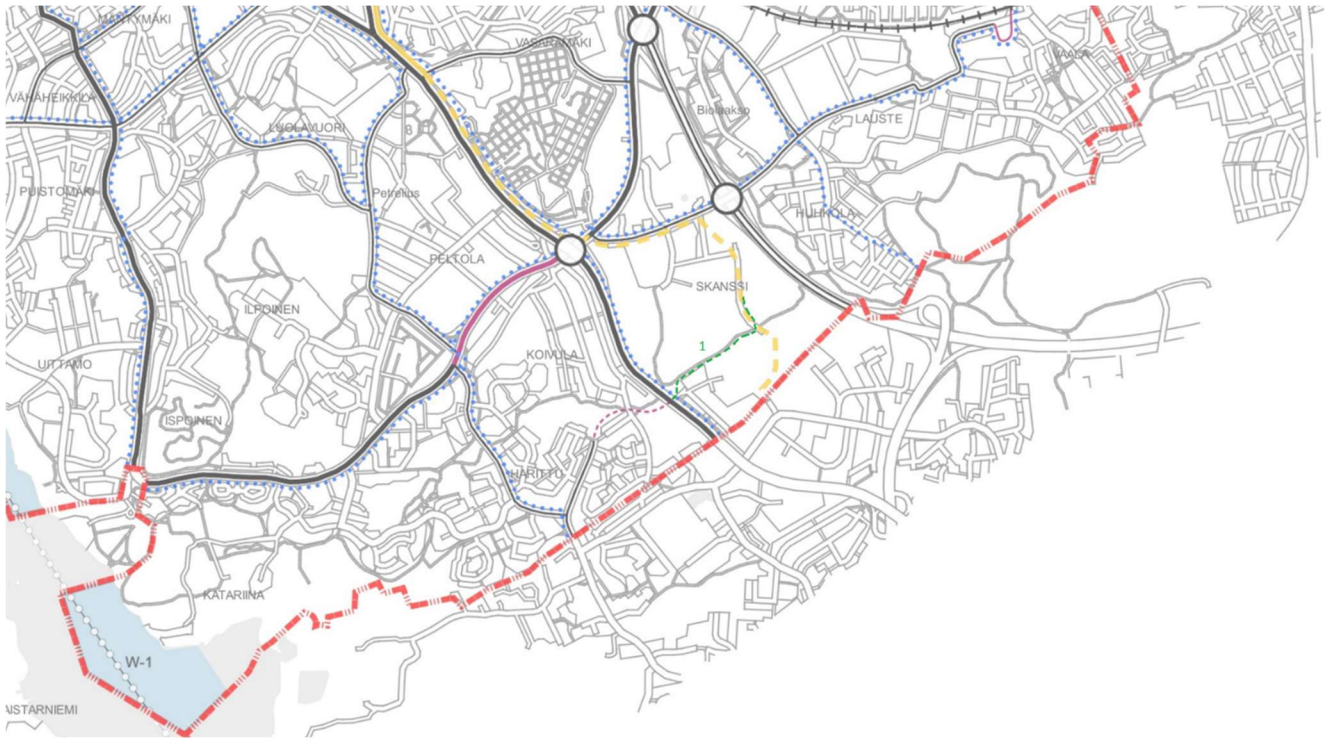
Oikeusvaikutteista osayleiskaavaa 37/ 2001 toteutettaessa sovittiin myös siitä, että ajoyhteys Uudenmaantien Haritun liittymästä Skanssiin säilytetään.

Tältäkin osin uuden yleiskaavan tulisi olla nykyisen osayleiskaavan mukainen.

Liitämme mukaan otteen yleiskaavaehdotuksesta. Siihen olemme vihreällä katkoviivalla (1) esittäneet missä olisi ajoyhteyden luonnollinen sijainti.

Näkemyksiimme ovat yhtyneet jo aiemmin Skanssin Kauppatalo Oy, Kauppakeskus Skanssi Oy ja Almaco Group Oy.

Olemme halukkaita toimittamaan lisää perusteita ja selventämään näkemyksiämme tarkemmin ja pyydämme neuvottelua asiassa.

Vastine:

Kyseinen KTY-kiinteistö on yleiskaavaehdotuksessa näytetty osana asuinalueita, jonka kaavamerkintänä on A. Yleiskaavassa on esitetty alueen pääkäyttötarkoitus, joka kyseisellä alueella on asuminen. Asuin-alueita koskeva yleismääräys sallii alueella harjoitettavan nykyisen toiminnan: ”Alueelle saa sijoittaa myös sellaisia pienimuotoisia työtiloja, josta ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja.” Kaavamerkintää ei ole tältä osin tarkoituksenmukaista muuttaa.

Skanssin alueen liikenneyhteydet perustuvat 19.5.2014 päivättyyn yleissuunnitelmaan (KH hyväksyi ohjeellisena noudatettavaksi 13.10.2014 § 392) sekä kaupunginhallituksen täydennysten perusteella päivitettyyn Skanssin yleissuunnitelmaan 30.7.2015, joissa molemmissa autoliikenteen läpikuljettava yhteys Piispanristin ja Skanssin kauppakeskuksen välillä kulkee Uudenmaantietä pitkin. Läpikulun järjestämistä ei estetä rakenteellisilla ratkaisuilla siten, ettei läpikulkua voida tarvittaessa tulevaisuudessa järjestää (KH 13.10.2014 § 392).

Muistutus 6 Mikon Lämpö Oy ja Karrin Lämpö Oy

Muistutus yleiskaava 2029 ehdotukseen

Nättinummen alueen kehitysnäkymiä

Nättinummi on valmiiksi rakennettu luonnonläheinen asuinalue. Aikojen kuluessa on tullut esille tarvetta miettiä ja kehittää joitakin lähinnä alueen ja taloyhtiöiden huoltoon liittyviä toimintoja. Nättinummen kahdeksaa eri asuntoyhtiötä palvelee kaksi lämpöyhtiötä ja niiden omistuksessa olevaa kahta talohuolto- ja lämpökeskusta. Näiden käyttö tarve on muuttunut muun muassa kaukolämmön käyttöönoton myötä. Lisäksi alueella on nähty mahdollista kehittämistarvetta pysäköintialueiden järjestämisessä ja myös lisä- ja täydentämISRakentamiseen mahdollisuuksia, sillä alueen voimassa olevissa asemakaavoissa on tonttivarantoa.

Alueella on käynnistetty hanke edellä mainittujen asioiden kehittämiseksi ja siihen liittyy oleellisesti maankäytönsuunnittelua. Nyt laaditussa yleiskaavaehdotuksessa Nättinummi on

tulkittu valmiiksi asuinalueeksi, jossa ei ole tarvetta merkittäviin muutoksiin. Tämä tulkinta rajoittaa alueen kehittämistä varsinkin talohuoltoon varattujen alueiden kehittämisen osalta.

Toinen Nättinummen pohjoisosan kehittämistä haittaava merkintä on sähkölinjavaraus, joka on merkitty poikkeavasti sen nykyisestä sijainnista. Sähkölinja on siirretty viitisen vuotta sitten ja jos se on väärin merkittynä yleiskaavassa, niin se haittaa turhaa tarkempaa alueen maankäytön suunnittelua.

Muistutus 1

Nättinummen alue merkitään Täydentyvä asuinalue -merkinnällä, sillä se vastaa paremmin tilannetta Nättinummen alueella, jossa on vireillä kehittämishanke alueen täydentämiseksi ja kiinteistöjen huoltoon varattujen alueiden muuttamiseksi. Rakentamisen määrä tai mittakaava ei tule muuttamaan oleellisesti alueiden nykyistä luonnetta.

Muistutus 2

Sähkölinjavaraus tulisi merkitä vastaamaan nykyiselle paikalle siirrettyä linjausta. Uusi sähkölinja sijainti on selvästi havaittavissa esim, ilmakuvassa. Nyt esitetty vanha sähkölinjan varaus on virheellinen myös asemakaavassa ja näin esitettynä se haittaa turhaa tarkempaa alueen maankäytön suunnittelua.

Vastine:

Nättinummen alueella ei tällä hetkellä ole sellaista maankäytön kehittämistä, jonka perusteella yleiskaavaehdotuksen valmis asuinalue -merkintä tulisi muuttaa täydentyvä asuinalue -merkinnäksi. Valmis asuinalue -merkintä mahdollistaa alueen ominaispiirteet huomioon ottavia muutoksia, eikä merkintä rajoita alueen tulevaa kehittämistä.

Yleiskaavaprosessia sujuvoitetaan jatkossa niin, että siirrytään jotain osa-aluetta tai teemaa koskeviin yleiskaavoihin. Näin pystytään reagoimaan myös nopeammin eri alueiden mahdollisiin maankäytön muutostarpeisiin.

Toimenpiteet:

- 100–400 kV sähkölinja -merkinnän sijainti on tarkistettu ja muutettu Markulantien kohdalta.

Muistutus 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry

TURUN KAUPUNKI

Kaupunkiympäristö

Asia: Muistutus yleiskaava 2029 ehdotuksesta (kaavatunnus 1/2009), diaarinumero 13278-2012

MUISTUTUS

Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry esittää muistutuksenaan, että yleiskaavaa ei tule vahvistaa ehdotetussa muodossa vaan kaavaa tulee muuttaa niin, että kaavassa C3 alueeksi merkitty Kupittaaan siirtolapuutarhan alue tulee muuttaa kaavaan RP -alueeksi eli siirtolapuutarha-alueeksi.

Yleiskaavaa tulee muuttaa niin, että Kupittaaan siirtolapuutarha voi myös kaavan vahvistamisen jälkeen sijoittua samaan paikkaan kuin aikaisemminkin niin, että siirtolapuutarhaa ei siirretä muualle. Kupittaaan siirtolapuutarhan alue tulee käsitellä yleiskaavassa siirtolapuutarhan alueena RP.

Muistutuksen perustelut:

1. Asian tausta ja Kupittaaan siirtolapuutarhan merkitys Turun kaupungille

Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry katsoo, että yleiskaavaehdotusta tulee muuttaa niin, että Kupittaaan siirtolapuutarhan säilyy yleiskaavassa siirtolapuutarhana. Siirtolapuutarhan kaavoitusta tulee käsitellä osana viherympäristöä kaupungin kestävän kehityksen strategian ja kansainvälisten sitoumusten mukaisesti.

Kupittaaan siirtolapuutarhan säilyttäminen ja kehittäminen nykyisellä paikallaan on sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävän kehityksen mukaista. Luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen, siirtolapuutarhan hyödyntäminen oppimisympäristönä ja elävän kulttuuriperinnön vaaliminen ovat osaltaan valtakunnallisena ja kansainvälisenä osoituksena Turun ympäristöstrategian toteuttamisesta. Viherympäristön merkitys ilman laadun ylläpidossa, pölyttäjäkadon ehkäisyssä, hiilineutraaliuuden saavuttamisessa sekä ilmastonmuutoksen haittavaikutusten hillitsemisessä ovat jo sinällään vahvoja säilyttämisen perusteita. Viheralueiden terveysvaikutukset esim. autoimmuunisairauksien osalta ovat tieteellisesti todistettuja.

Kupittaaan siirtolapuutarha on osa monimuotoista laajoille kohderyhmille suunnattua Kupittaaan puistoa Kupittaaan ruotsalaistaloalueen ja Kunnallissairaalan bulevardin vierellä. Kupittaaan puistoalueelle 1934 perustettu Turun vanhin siirtolapuutarha on miljööltään ja kasvimäärältään ainutlaatuinen koko maassa.

Lajirunsaus on eduksi luonnon eliöstölle, pölyttäjähöynteisille, perhosille ja tarhamehiläisille. Pitkä kasvukausi pitää yllä pölyttäjälajistoa. Luonnonmukaisuus ja monimuotoinen kasvusto suojelevat puutarhassa pesiviä lintuja ja siilejä.

Luonnonkasvit ja puut ovat osa Kupittaaan siirtolapuutarhan lajistoa perinnekasvien lisäksi. Puutarhalla kasvaa myös arkeofyyttejä eli muinaistulokkaita. Palstoilta löytyy yllättäviä harvinaisuuksiakin, muualta lähes kadonneita lajeja, joista tärkeimmät ovat aito Kuolanpioni ja metsätulppaani. Koska alueen maaperä on vuosien työn perusteella hyvä, ovat monet kasvit hyvin vahvoja ja kestäviä, parikymmentä lajia siementää ja leviää itsestään palstoilla. Puutarhan merkitys paikallisten siementen säilyttäjänä ja kasvattajana edistää luonnonsuojelua. Viljely on ekologista, luonnonmukaista ja myrkytöntä.

Kupittaaan siirtolapuutarha on viljelykasvien monimuotoisuuden keidas keskellä Turku. Vuosien varrella kasvillisuutta on kartoitettu. Palstoilla kasvaa yli 300 omenapuuta, joistasuurin osa on vanhoja lajikkeita. Siirtolapuutarhasta on talletettu omenalajikkeita myös Luonnonvarakeskuksen koordinoiman Kansallisen kasvigeenivaraohjelman tarhaomena-puiden keskuskokoelmaan.

Kupittaaan siirtolapuutarhalla on talkoovoimin Uudenmaantien vierelle perustettu luonnonmukainen puistoalue. Omenapuiden katveessa luonnollisesti mutkitteleva puutarhapolku johdattaa värikkäästi kukkivaan perhospuutarhaan. Kaupungin asukkaat ja vierailijat ovat tervetulleita tutustumaan puutarhaan ja luonnonmukaiseen puistoalueeseen päivittäin ympäri vuoden. Järjestämme yhdistyksille ja turistiryhmille esittelykierroksia.

Kupittaaan siirtolapuutarha on Turun kaupungin edistämän kaupunkiviljelyn muoto, jolla on tärkeä rooli yhteisöllisyyden lisäämisessä ja syrjäytymisen ehkäisyssä. Siirtolapuutarhojen kansainvälisestäkin katsottu vahvistavan sosiaalisia siteitä esimerkiksi vähentämällä eri kulttuureihin kohdistuvia ennakkoluuloja, tarjoamalla syrjäytymisvaarassa oleville mielekästä tekemistä ja työssä käyville rentoutusta.

Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry on vastannut kaupungin asettamiin vaatimuksiin avaamalla puutarhaa yleisölle entistä enemmän. Puutarhan portit ovat päivittäin auki vierailijoille, jotka voivat levähtää puutarhapolun varrella olevilla penkeillä tai piipahtaa piknikillä perhospuutarhassa mutta myös kierrellä alueella muutenkin ihastelemassa siirtolapuutarhan toinen toistaan kauniimpia palstoja ja persoonallisia mökkejä.

Koulut ja päiväkodit hyödyntävät aluetta oppimisympäristönä, mistä kertoo myös tiivis yhteistyö Sateenkaari Koto ry:n kanssa. Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry on palkittu Kansainvälisen Siirtolapuutarhaliiton sosiaalisen toiminnan diplomilla Sateenkaari Koto ry:n puutarhalla toimivien päiväkotien Multaa ja Mukuloita-hankkeen ansiosta.

Kotouttamista ja kuntoutumista tuetaan tekemällä yhteistyötä Opetuskoti Mustikan kanssa mahdollistamalla palstaviljelyä. Puutarha toimii virkistys- ja oppimisympäristönä myös aikuisille maahanmuuttajille. Kurjenmäkikodin kanssa teemme yhteistyötä vanhusten viikon tapahtuman merkeissä ja puutarhalla käydään ulkoiluttamassa asukkaita myös muina aikoina.

Kupittaaan siirtolapuutarhan alueella järjestetään avoimia yleisö tapahtumia, jotta saavutettaisiin mahdollisimman laaja ja monipuolinen kohderyhmä. Siirtolapuutarhan viihtyisyyttä, avoimuutta ja käyttöastetta lisää entisestään Kupittaaan Kesäkahvila, jota pitävät Turun 4H-yhdistyksen nuoret yrittäjät.

Tulevaisuudessa tavoitteena on laajentaa alueen käyttäjäkuntaa kehittämällä yhteiskäytössä olevia alueita ja osallistamalla kaupunkilaisia niiden hoitoon ja viljelyyn. Suunnitteilla on esimerkiksi yhteistyön lisääminen opiskelijoiden (erityisesti kansainvälisten jatko-opiskelijoiden) kanssa, sillä Kupittaaan siirtolapuutarha tarjoaa loistavat puitteet yhteisölliseen toimintaan, virkistykseen ja mielenterveyden hyvinvoinnin ylläpitoon.

Turun kaupunkistrategian mukaan ilmastopolitiikan päätavoite on hiilineutraali kaupunkialue vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi kaupunki on linjannut vahvistavansa hiilinieluja esimerkiksi kehittämällä kaupunkipuistoa ja siihen liittyvää viherverkostoa. Linjauksen mukaan tarkoituksena on myös kannustaa kansalaisia, yhteisöjä ja muita sidosryhmiä luomaan ilmastotoimia ja toteuttamaan hiilineutraalia Turku. Kupittaaan siirtolapuutarhassa on hyvät mahdollisuudet näiden toimenpiteiden toteuttamiseen ja Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry on halukas tekemään kaupungin kanssa entistä tiiviimpää yhteistyötä niiden edistämiseksi.

Kehittyvissä Euroopan kaupungeissa arvostetaan siirtolapuutarhoja ja alueet ovat myös suosittuja turistikohhteita. Helsingin kaupunki on tiiviisti yhteistyössä siirtolapuutarhojen kanssa ja säilyttämistä pidetään tärkeänä. Myös Tampereella siirtolapuutarhakulttuuria arvostetaan ja toiminnan jatkuvuutta ylläpidetään. Siirtolapuutarhat eivät ole suurien kaupunkien kehittämisen esteenä.

EU:n Green City Accord -aloitteeseen liittyneessä Turussa laaditaan tällä hetkellä käytännön ohjelmaa luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi. Turku on liittynyt mukaan sopimukseen ensimmäisten eurooppalaisten kaupunkien joukossa.

Turun kaupungin luonnon monimuotoisuusohjelman esittelyssä todetaan, että vihreän lisääminen tuo kaupunkiympäristöön ekosysteemipalveluita. Ympäristöarvojen säilyttämiseksi on tavoitteena luoda käytännön toimenpiteitä luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja edistämiseksi.

"Luonnosta saatavien viherpalveluiden laatu heikkenee, jos kaupunkien viheralueet vähenevät ja luonto muuttuu yhä pienipiirteisemmäksi. Rakentaminen sirpaloi luontoa ja jäljelle jäävien viherlaikkujen on vaikeampi ylläpitää monimuotoista lajistoaan."

Kupittaaan siirtolapuutarha on biodiversiteetiltään runsaslajinen, vanhakantainen ja kasvigeneettisesti monimuotoinen. Kupittaaan siirtolapuutarhan lakkauttaminen heikentäisi kaupunkiympäristöä vakavasti ja tuhoaisi ihmisten, kasvien ja eläinten muodostaman poikkeavan monimuotoisen kaupunkialueen, joka pitää yllä eri-ikäisten kaupunkilaisten fyysistä ja henkistä hyvinvointia, runsasta pölyttäjäjoukkoa ja viljellyn maaperän tervettä eliötoimintaa. Kustannustehokkain ekosysteemipalvelujen vaihtoehto on olemassa olevien viherympäristöjen säilyttäminen.

Huomioitavaa on myös lämpösaarekeliöiden yhteys huonoon ilman laatuun: "Lämpösaarekeliöiden vaikutusta on mahdollista vähentää paikallisesti perustamalla nurmikoita ja istuttamalla puita. Jo olemassa olevia puistoja ja puutarhoja ei tulisi ottaa rakennuskäyttöön tai muuttaa pysäköintialueiksi."

Kaupunginhallitus hyväksyi 20.12.2021 (§ 582) yleiskaavaehdotuksen. Kupittaaan siirtolapuutarhan osalta todetaan:

"Vuonna 1934 perustettu Kupittaaan siirtolapuutarha on Turun vanhin siirtolapuutarha. Geometrisen rakenteen ja pienikokoisten kesämajojen lisäksi alkuperäisestä suunnitelmasta muistuttavat yhä hedelmäpuut ja perennalajisto. Siirtolapuutarhan muodostaa yhdessä Kupittaaan puiston ja ruotsalaistalojen alueen kanssa historiallisesti merkittävän alueen, jossa siirtolapuutarhalla itsellään on kulttuuri- ja puutarhahistoriallinen arvo. Kohde on myös yhteisöllisesti merkittävä, osa viherverkkoa ja se tarjoaa elinympäristön monipuoliselle eliöstölle.

Siirtolapuutarhan alue on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi, koska sen sijainti on kaupunkikehityksen kannalta keskeinen. Alue sijaitsee maakuntakaavassa määritellyllä maankäytön tehostamisen vyöhykkeellä eli ns. seudullisen joukkoliikenneakselin alueella. C-3-merkintä edellyttää, että asemakaavoituksen yhteydessä osa alueesta on osoitettava kaikille avoimeksi virkistysalueeksi. Kupittaaan siirtolapuutarhan korvaava siirtolapuutarha on kaavoitettu Koroistenniemen läheisyyteen."

2. Huomautuksen perusteena olevat seikat

Turun vanhimman v. 1934 perustetun Kupittaaan siirtolapuutarhan arvoa ei ole puutarhan ikään ja historiaan nähden riittävästi tunnustettu eikä arvostettu kaavaehdotusta laadittaessa. Siirtolapuutarhat ovat osa elävää kulttuuriperintöä.

Kupittaaan siirtolapuutarha ei ole kesämaja-alue. Kesämajat sijaitsevat luonnon keskellä, niitä ei saa aidata, eikä niiden ympäristöön saa perustaa viljeltyä puutarhaa.

Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry on mielipiteisiin kirjatuissa lausunnoissa tuonut esille Kupittaaan siirtolapuutarhan kulttuuri- ja puutarhahistorialliset arvot sekä ympäristö- ja virkistysarvon.

Näitä mielipiteitä, lausuntoja ja tunnustettuja arvoja ei ole otettu huomioon kaavamerkinnässä, vaikka kaavaehdotuksessa todetaan, että kohde on myös yhteisöllisesti merkittävä ja osa viherverkkoa.

Turun vanhin siirtolapuutarha on miljööltään ja kasvimäärältään ainutlaatuinen koko maassa. Lajirunsaus on eduksi luonnon pölyttäjähönteisille ja puutarhapalstan mehiläisille. Siirtolapuutarhan alueella on n. 300 omenapuuta. Luonnonvarakeskus on tehnyt geenivaratutkimusta 22 omenapuusta. Huomautamme, että puutarhan biodiversiteetin, kasvillisuuden ja puuston sekä maaperän tuhoaminen hävittää myös alueen eliöstön, linnut (mm. satakieli), siilit, perhoset ja pölyttäjät.

Viherverkkosuunnitelma:

<https://www.turku.fi/viherverkkosuunnitelma>

"Turkuun laaditun Viherverkkosuunnitelman (2008) tehtävä on auttaa huomioimaan viheralueet ja niiden muodostama verkosto yleiskaavoja valmisteltaessa. Selvitys antaa kokonaiskuvan Turun viheralueiden ominaisluonteesta, vaalittavista arvoista ja kehittämistarpeista.

Viherverkkosuunnitelmassa esitetään ehdotus Turun kattavaksi tavoitteelliseksi viherverkostoksi. Siinä annetaan myös suosituksia siitä, millaisin kaavamerkinnöin ja -määräyksin viheralueiden erilaiset arvot voidaan turvata yleiskaavassa."

Kupittaaan siirtolapuutarhan kaavamerkintäsuositus viherverkkosuunnitelmassa on RP/s

[https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/yleiskaava_2029_kartta_7 - viherymparisto ja mai-sema muutettu 25.9.18 kylk ss 387.pdf](https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/yleiskaava_2029_kartta_7_-_viherymparisto_ja_mai-sema_muutettu_25.9.18_kylk_ss_387.pdf)

Kupittaaan siirtolapuutarhan kaavamerkintä muutettu RP/C

https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/yleiskaava_2029_ehdotus_selostus_20.12.2021_nahta-ville.pdf

Ilmastovaikutukset:

Kaava ei ole Turun ilmastovaikutusten arvioinnin mukainen

<https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/hillinta/-/artikkeli/94f3e9a2-25c2-4827-9887-ee1767c225a3/maankayton-suunnittelu.html>

"Yleis- ja asemakaavoilla voidaan vaikuttaa yksityiskohtaisesti kunnan alueella olevien metsien, puistojen ja muiden virkistysalueiden säilymiseen ja kehitykseen. Uusia asuinalueita kaavoitettaessa tulisi huolehtia, ettei tärkeitä luontoarvoja menetetä."

Kupittaaan siirtolapuutarhan osalta ilmastovaikutusten arviointeja ei ole tehty.

Kupittaaan siirtolapuutarhan liittämistä Turun kansalliseen kaupunkipuistoon:

Ehdotuksen mukaan Kupittaaan siirtolapuutarha muodostaa yhdessä Kupittaaan puiston ja ruotsalaistalojen alueen kanssa historiallisesti merkittävän alueen, jossa siirtolapuutarhalla on kulttuuri- ja puutarhahistoriallinen itseisarvo.

Esitämme Kupittaaan siirtolapuutarhan liittämistä Turun kansalliseen kaupunkipuistoon aiemman suunnitelman mukaisin perustein ja pyydämme saada tietoa millä päätöksellä siirtolapuutarha poistettiin suunnitelmasta ennen puutarhan liittämistä kaupunginjohtaja Aleksis Randellin aikaiseen Turun kaupungin uudistamisohjelmaan. Turun kansallinen kaupunkipuisto, perustamisselvitys, 2007.

Kupittaaan siirtolapuutarha on muotonsa, sijaintinsa ja rakenteensa vuoksi Turun siirtolapuutarhoista puistomaisin ja sijainniltaan helposti saavutettavin.

Kaavoitukseen liittyvät huomautukset:

Kupittaaan siirtolapuutarhan alueeseen on kaavaehdotuksessa liitetty Kupittaaan Citymarketin liikerakennus ja paikoitusalue.

Kupittaaan siirtolapuutarha mahdollistaa viherympäristön säilymisen rakennetun ja asfaltilla katetun ympäristön vieressä. Suunnitelmien mukaan Kupittaaan Citymarket laajenee Kaskentien suuntaan ja on yhdistyneenä Mooriantunnaksen alueen rakennussuunnitelmaan.

Kupittaaan siirtolapuutarha tulee säilyttää kaavamerkinnällä RP riippumattomana liikekeskuksen alueva-
rauksesta ja sen kaavamerkinnästä.

Turun kaupungin on mahdollista anoa Kupittaaan siirtolapuutarhan liittämistä Turun kansalliseen kaupunkipuistoon. Tämä esitys ilmenee myös Turun kansallisen kaupunkipuiston perustamisselvityksestä ja Kupittaaan siirtolapuutarhan säilyttämiseksi perustetusta adressista.

Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry on vahvasti eri mieltä kaavaehdotuksen oikeudenmukaisuudesta ja perustelujen ajantasaisuudesta.

Huomautamme, että alunperin esitetty perustelu rakentamisen paineesta raitiotiereitistön varrelle on vanhentunut kaavoituskäsittelyn kuluessa. Kaupunki on alustavan kerrostalorakentamisen ja välimuotopalveluasumisen kautta vaihtanut suunnitelmaa puistoon ja viimeisimpänä päiväkodin perustamiseen. Raitiotiereitistö on muutettu ehdotuksessa muotoon joukkoliikennereitistö.

Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry huomauttaa, että perusteet eivät ole ajantasaisia. Yleiskaavaehdotusta ei ole tarkasteltu ja arvioitu muutosten mukaisesti Kupittaaan siirtolapuutarhan kaavamerkinnän suhteen.

Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

Kaavaa valmisteltaessa ei ole selvitetty riittävästi maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n säännöksen mukaisesti kaavan vaikutuksia. Kaavaehdotuksen mukainen kaava ei perustu *kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin*. *Kaavan vaikutuksia selvitetessä ei ole otettu riittävästi huomioon kaavan tehtävää ja tarkoitusta.*

Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry huomauttaa, että yleiskaavaehdotuksen sosiaalisten vaikutusten arviointi perustuu vuonna 2007 tehtyyn Turun viheralueiden sosiaalisten arvojen kartoitusraporttiin. Kupittaaan siirtolapuutarhan osalta on tapahtunut merkittävä sosiaalisten toimintojen lisääntyminen ja yhteistyöverkoston laajeneminen vuoden 2007 jälkeen.

Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys muistuttaa, että selvitykset eivät ole antaneet Kupittaaan siirtolapuutarhan osalta riittäviä tietoja ihmisten elinoloihin, elinympäristöön, kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset.

Ympäristövaikutusten arviointia ei ole tehty kaavoituksen aikana Kupittaaan siirtolapuutarhan osalta asianmukaisesti

Kaavamuutos on ympäristöllisesti, maisemallisesti ja sosiaalisesti merkittävä. Ympäristövaikutusten arviointia ei ole tehty kaavoituksen aikana Kupittaaan siirtolapuutarhan osalta asianmukaisesti.

Ympäristövaikutusten arviointi on vastineessa ilmoitettu tehtäväksi asemakaavavaiheessa. Vaikutusten arviointia tulee tehdä kaavoituksen kaikissa vaiheissa. Kupittaaan siirtolapuutarhan ympäristöllinen ja sosiaalinen merkitys on muuttunut kaavoituksen kuluessa merkittävästi.

Maankäyttö- ja rakennuslain 5 §:n säännöksen mukaan:

"Alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää:

1) turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien, kuten lasten, vanhusten ja vammaisten, tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luomista;

2) yhdyskuntarakenteen ja alueiden käytön taloudellisuutta;

2 a) riittävän asuntotuotannon edellytyksiä;

3) rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvojen vaalimista;

4) luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilymistä;

5) ympäristönsuojelua ja ympäristöhaittojen ehkäisemistä;

6) luonnonvarojen säästeliästä käyttöä;

7) yhdyskuntien toimivuutta ja hyvää rakentamista;

8) yhdyskuntarakentamisen taloudellisuutta;

9) elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja toimivan kilpailun kehittymistä;

10) palvelujen saatavuutta; sekä

11) liikenteen tarkoituksenmukaista järjestämistä sekä erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen toimintaedellytyksiä.

Edellä 1 momentissa säädettyjä tavoitteita toteuttavista kaavojen sisältövaatimuksista säädetään kunkin kaavamuodon osalta jäljempänä tässä laissa."

Ehdotuksen mukainen yleiskaava ei täytä näitä edellä mainittuja tavoitteita Kupittaaan siirtolapuutarhan osalta.

Kaupunkiympäristölautakunta on todennut 27.10.2020: *"Kulttuuriympäristö ja kaupunkikuva muuttuvat keskustassa ja sen reunamilla sekä joukkoliikenneakseleilla. Muutokset voivat olla myönteisiä tai kielteisiä, usein sekä että. Yleiskaava osoittaa säilytettävät rakennusperintökohteet ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat viherympäristöt. Uudisrakentamisen ja olemassa olevien arvojen yhdistämisen tapa ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa."*

<https://ah.turku.fi/kylk/2020/1201029x/4215887.htm>

Osallisuus:

Kaavaa laadittaessa osallisuus ei ole toteutunut oikeudenmukaisesti. Kupittaaan siirtolapuutarhan vuokralaisille ei ole toimitettu tietoa kaavaehdotuksesta. Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry:lle ei ole lähetetty lausuntopyyntöä, eikä näin ollen yhdistyksen lähettämiin lausuntoihin ole vastattu hyvän hallintotavan mukaisesti, koska ne on kirjattu mielipiteisiin. Käsittelyn aikana yhdistyksen laajoja lausuntoja ei ole nähtävillä yleiskaava-aineistossa. Poikkeuksena vuoden 2015 kirjelmä, joka julkaistiin yhdistyksen huomautuksen jälkeen ehdotusvaiheessa.

Huomautamme, että kaavaehdotusta ei esitelty maanvuokralaisille, eikä tiedotustilaisuutta osallisille järjestetty.

<https://www.turku.fi/osallisuus-turussa-monta-tapaa-vaikuttaa>

Turun kaupunki on todennut osallistumismahdollisuuksien osalta seuraavaa:

"Turun asukkailla on oikeus saada tietoa asioiden valmistelusta ja päätöksistä sekä tulla kuulluksi helposti ja oikea-aikaisesti. Asukkaat halutaan mukaan kaupungin ja palveluiden kehittämiseen jo valmisteluvaiheessa."

"Järjestöyhteistyö

Järjestöt tekevät todella arvokasta työtä turkulaisten hyvinvoinnin ja aktivoinnin edistämiseksi. Ne ovat tärkeä yhteistyökumppani kaupungille. Kaupungin rooli on olla mahdollistaja järjestöjen suuntaan."

Huomautamme että yhteydenotot on otettu Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry:n taholta. Vuorovaikutusta kaavoittajan suunnasta ei ole ehdotusvaiheessa ollut.

Mielipidekysely ja adressi:

Pyydämme huomioimaan adressin sisällön, allekirjoitusten määrän ja kommentit <https://www.siirtolapuutarhaliitto.fi/?x171799=501084>

Mielipidekyselyssä valtaosa vastaajista on Kupittaaan siirtolapuutarhan säilyttämisen kannalla.

Kuntalaisaloitteet:

2018

<https://www.kuntalaisaloite.fi/fi/aloite/5500>

2022

<https://www.kuntalaisaloite.fi/fi/aloite/25397>

Kaavoituksen eteneminen ja käsittelyn aikaiset muutokset:

https://www.ymparisto.fi/fi-fi/elinymparisto_ja_kaavoitus/kaavoituksen_eteneminen

Kaavakäsittelyn aikana Kupittaaan siirtolapuutarhan maanvuokralaisille on järjestetty infotilaisuus koskien uudistamisohjelmaan liittyvää projektiryhmän työskentelyä, uuden paikan etsintää ja Kupittaaan siirtolapuutarhan siirtoa.

Kun Kupittaaan siirtolapuutarhan korvaava paikka osoitettiin Koroisilta, oli kaupunki antanut yhdistykselle keskusteluissa maanhankintapäällikkö Ilkka Uusi-Uolan kanssa käsityksen, että puutarhan siirto on mahdollista toteuttaa v. 2020 mennessä, jolloin Koroisten siirtolapuutarhan oli tarkoitus olla muuttovalmiina. Kasvien ja jopa mökkien siirtoa kaavailtiin kaupungin taholta. Myöhemmin siirtosuunnitelmasta luovuttiin. Yhdistyksen pyytämän neuvottelun jälkeen maanvuokrasopimusta jatkettiin vuoden 2025 loppuun entisiin ehdoin, jäsenistön päätöksellä ja yhteisellä sopimuksella. Mainintaa maanvuokrasopimuksen lopullisesta päättymisestä vuoden 2025 jälkeen ei ole kirjattu. Kupittaaan siirtolapuutarhan kaavamerkintä päätetään yleiskaava 2029 yhteydessä.

Koroisten siirtolapuutarhan kaavoitusta ei liitetty Kupittaaan siirtolapuutarhan kaavakäsittelyyn. Kaupunki on todennut, että uudelle siirtolapuutarhalle on tarvetta riippumatta Kupittaaan siirtolapuutarhan kaavoituspäätöksestä.

<https://www.turku.fi/kaavoitus/koroisten-siirtolapuutarha-3994-2017>

<https://kaupunkisuunnittelu.turku.fi/kaavoitus/3994-2017KaavaselostusID6512-Voimaantulo.pdf>

<https://kaupunkisuunnittelu.turku.fi/kaavoitus/2255-2021Osallistumis-jaarviointisuunnitelmaMooriankunnasID8173-Aloituspdf>

Valmisteilla olevassa yleiskaava 2029:ssä (pvm. 24.11.2021) Citymarketin käytössä oleva tontti varataan Turun kaupunkialuetta palveleville keskustatoiminnoille: alueen pääasiallisia toimintoja ovat keskustamainen asuminen, julkiset ja yksityiset palvelut, hallinto ja keskustaan soveltuvat ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomat työpaikkatoiminnot. Muu suunnittelualue on julkisten ja yksityisten palveluiden sekä asumisen aluetta; alueen palveluiden tulee olla asumisen yhteyteen soveltuvia, eivätkä ne saa aiheuttaa ympäristöhäiriöitä.

12.1.2002 voimaan tullessa asemakaavassa 32/1998 Citymarketin käytössä oleva tontti on liikerakennusten korttelialuetta, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön maanalaisine pysäköinti- ja huoltotiloineen.

Vuonna 2016 Kurjenlinnan kaavoituksen yhteydessä todettiin Kurjenmäen laajenemisen liittyvän Kupittaaan siirtolapuutarhan kaavoituspäätökseen.

Kaavamerkintöjä (RP, RP/C, C. C3, puisto, päiväkot) on muutettu kaavoituskäsittelyn aikana riippuen siitä, mikä on kaavoittajan etu vallitsevissa olosuhteissa ja muuttuvien ohjeistuksien, sopimusten ja kaupunkistrategian mukaan. Huomautamme, että Kupittaaan siirtolapuutarhatoiminnan kehittymistä, puutarhan avaamista, ympäristönäkökulmia, Turun kaupunkistrategiaa, covid19-vaikutuksia, asuntotarpeen, rakentamisen paineen ja raitiotiereitistön muutoksia ei yleiskaavaehdotuksessa ole huomioitu.

Turun Yleiskaavaa 2029 ehdotus esiteltiin yleisötilaisuudessa maanantaina 7.3.2022. Tilaisuuden aikana Turun kaupungin kaavoituspäällikkö Paula Keskikastari kertoi, että kaupunki on tilannut maanantaina luonnosvaihtoehtoja puutarhan käytöstä. Hänen mukaansa osassa ehdotuksista rakentamista on enemmän ja osassa vähemmän, mutta puutarhaa säilytettäisiin kaikissa yhden kolmasosan verran. Huomautamme, että Kupittaaan siirtolapuutarhasta ei voida säilyttää vain yhtä osaa, jos alueelle aiotaan toteuttaa mittavaa uudisrakentamista. Kupittaaan siirtolapuutarhan alue on rajallinen ja rakentamisen vaatimat toimenpiteet (esim. työkoneiden liikkuminen ja maansiirtotyöt) vahingoittaisivat alueen kasvillisuutta sekä muuta eliöstöä. On myös todennäköistä, että uudisrakentaminen muuttaisi alueen sisäistä pienilmastoa ja täten vaarantaisi useiden arvokkaiden ja harvinaisten kasvien selviytymisen mahdollisuudet. Samalla vaarantuisi myös muun eliöstön elinympäristö.

<https://yle.fi/uutiset/3-12347699?fbclid=IwAR31eApgKQL7UZ4TNcCDzIdEz5DNUm5F-kQfyb2cVHIkV9QilGHrsX5Boh0>

Huomautamme lisäksi, että kaavamääräys ja ehdotukseen liittyvä tiedotus ovat ristiriidassa keskenään

Yleiskaava 2029 / kaavamääräys.

- Osa Kupittaaan siirtolapuutarhasta tulee säilyttää kaikille avoimena virkistysalueena.

Huomautamme lisäksi, että yleisötilaisuudessa ilmenneet ehdotusvaiheen aikaiset lisäykset, uudet luonnokset ja suunnitelmat eivät anna vakuuttavaa kuvaa kaavoittajan toiminnasta. Yhdenvertaisuus ja ehdotuksen sisällön saavutettavuus eivät toteudu muistutusten antajien kesken.

Maakuntakaavan ohjaava vaikutus

<https://varsinais-suomi.fi/kehittaminen/maakuntastrategia/maakuntasuunnitelma/>

Varsinais-Suomen maakuntavaltuusto hyväksyi voimassa olevan Varsinais-Suomen maakuntastrategian 16. kesäkuuta 2014. Strategia on laadittu Varsinais-Suomen liiton johdolla laajassa yhteistyössä muun muassa viranomaisten, kuntien, oppilaitosten ja järjestöjen kanssa.

Taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaava on hyväksytty 11.6.2018.

Maakuntahallitus määräsi kokouksessaan 13.9.2021 kaavan tulemaan voimaan maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla. Maakuntavaltuusto hyväksyi Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavan 14.6.2021.

<https://varsinais-suomi.fi/suunnittelu/maakuntakaava/voimassa-oleva-maakuntakaava/luonnonarvojen-ja-varojen-vaihemaakuntakaava/>

<https://varsinais-suomi.fi/wp-content/uploads/2021/12/Varsinais-Suomen-maakuntastrategia2040-finaal.pdf>

Sosiaalinen merkitys:

Kupittaaan siirtolapuutarha on Turun kaupungin edistämien kaupunkiviljelyn muoto, jolla on tärkeä rooli yhteisöllisyyden lisäämisessä ja syrjäytymisen ehkäisyssä. Siirtolapuutarhojen on kansainvälisestikin katsottu vahvistavan sosiaalisia siteitä esimerkiksi vähentämällä eri kulttuureihin kohdistuvia ennakkoluuloja, tarjoamalla syrjäytymisvaarassa oleville mielekäästä tekemistä ja työssä käyville rentoutusta. Kaupungin asukkaat ja vierailijat ovat tervetulleita tutustumaan puutarhaan ja luonnonmukaiseen puistoalueeseen

päivittäin ympäri vuoden. Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry järjestää yhdistyksille ja turistiryhmillä puutarhaesittelykiertoja.

Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry on vastannut kaupungin asettamiin vaatimuksiin avaamalla puutarhaa yleisölle entistä enemmän. Puutarhan portit ovat päivittäin auki vierailijoille. Lisäksi koulut ja päiväkodit hyödyntävät aluetta oppimisympäristönä, mistä kertoo myös tiivis yhteistyö Sateenkaari Koto ry:n kanssa. Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry on palkittu Kansainvälisen Siirtolapuutarhaliiton sosiaalisen toiminnan diplomilla Sateenkaari Koto ry:n puutarhalla toimivan päiväkodin Multaa ja Mukuloita hankkeen ansiosta. Päiväkotitoiminta jatkuu hankkeen päättymisen jälkeen.

Puutarha toimii myös virkistysympäristönä laajalle kohderyhmälle, kuten aikuisille maahanmuuttajille, joiden kotouttamista tuetaan tekemällä yhteistyötä Opetuskoti Mustikan kanssa ja mahdollistamalla viljelyä heidän käytössään olevalla palstalla.

Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry tekee yhteistyötä Kurjenmäkikodin kanssa vanhusten viikon tapahtuman merkeissä ja puutarhalla käydään ulkoiluttamassa asukkaita myös muina aikoina.

<https://sateenkaarikoto.fi/multaa-ja-mukuloita-ruoan-ja-ravinteiden-kierto-varhaiskasvatuksen-opetuksessa-2/>

Kupittaaan siirtolapuutarhaan alueella järjestetään avoimia yleisötapahtumia, jotta saavutettaisiin mahdollisimman laaja kohderyhmä. Siirtolapuutarhan viihtyisyyttä, avoimuutta ja käyttöastetta lisää entisestään Kupittaaan Kesäkahvila, jota pitävät Turun 4H-yhdistyksen nuoret yrittäjät.

Kupittaaan siirtolapuutarhalla on monimuotoinen sosiaalinen merkitys

Turun Sanomat 10.03.22

Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry

Hallitus.

<https://www.ts.fi/lukijoilta/5591885>

Kupittaaan siirtolapuutarha oppimisympäristönä:

Kupittaaan siirtolapuutarha toimii oppimisympäristönä.

<https://koulujaymparisto.fi/tukea-kestavan-kehityksen-tyohon/kestavan-tulevaisuuden-indikaattoreiden-taustamateriaali/ekososiaalinen-sivistys-kestavan-tulevaisuuden-rakentajana/>

"Tulevaisuutemme kriisiytyminen synnyttää tarpeen uudenlaiselle sivistykselle ja oppimiselle, joka auttaa meitä tavoittelemaan ihmiskunnan hyvinvointia yhden maapallon rajoissa. Uutena käsitteenä perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmien perusteisiin tullut ekososiaalinen sivistys voi vastata tähän haasteeseen elinikäisen oppimisen tasolla."

Covid19 ja ilmastollisten arvojen korostumisen vuoksi ulkonaoppimisen arvostus lisääntyy entisestään. Ulkopedagogiikka on tärkeä osa varhaiskasvatussuunnitelman sisältöä ja kehittämistä. Biologian opetuksessa tärkeitä ovat kestävä kehitys, ilmastonmuutos ja ekologisuus. Kupittaaan siirtolapuutarha tarjoaa monimuotoisen oppimisympäristön. Palstoilla on mahdollisuus tutustua viljelyyn ja kasveihin käytännössä. Luonnonmukaisella puistoalueella on perustettu perhospuutarha joka on kaikille avointa aluetta.

Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry voi tarjota myös mahdollisuuden laatikkoviljelyyn ja vaikkapa luokan oman nimikko-omenapuun. Puutarhan esittely ja opastus on ilmaista. Ryhmät voivat hyödyntää puutarhaa ulkonaoppimiseen myös omatoimisesti.

Turun yliopisto museologian oppiaineen kanssa tehdään yhteistyötä Kupittaaan siirtolapuutarhan kehittämiseksi. Lisäksi muidenkin oppiaineiden opiskelijat ovat hyödyntäneet aluetta opintoihinsa kuuluvien harjoitustöiden toteuttamisessa.

Muistutamme, että Kupittaaan siirtolapuutarha toimii ulkopedagogiikan ympäristönä. Toimintaa kehitetään ja yhteistyötä on mahdollisuus laajentaa entisestään.

Kaupunkistrategia, Turku 2030-luvulla

https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/turku_kaupunkistrategia.pdf

Kaupunkistrategia hyväksytty kaupunginvaltuustossa 14.2.2022

Kupittaa ryhmäpuutarhayhdistys ry haluaa muistuttaa, että Kupittaaan siirtolapuutarhan kaltaisten viherympäristöjen säilyttäminen ja kehittäminen on täysin linjassa Turun kaupungin kestävä kehityksen mukaisen ekologisten sekä sosiaalisten tavoitteiden kanssa.

Kansainväliset sopimukset

Suomi hyväksyi Unescon yleissopimuksen aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta vuonna 2013. Museovirasto vastaa sopimuksen toteuttamisesta Suomessa.

<https://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/fi/sopimus-suomessa>

"Yleissopimuksen tavoitteena on edistää aineettoman kulttuuriperinnön suojelua, taata eri yhteisöjen, ryhmien ja yksilöiden aineettoman kulttuuriperinnön kunnioittaminen sekä lisätä tietoisuutta aineettomaan kulttuuriperinnön merkityksestä. Sopimus painottaa perinteen välittämistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä ihmisten osallisuutta kulttuuriperintöön."

"Yhdistykset, muistiorganisaatiot, oppilaitokset, julkiset ja yksityiset toimijat tukevat monin tavoin elävän perinnön suojelemista ja siirtymistä omalla toiminnallaan."

Euroopan vihreän kehityksen ohjelma on EU:n vastaus kestävä tulevaisuuden rakentamiseen Euroopassa.

https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe/recovery-coronavirus-success-stories/environment-and-climate/eu-plans-green-cities-future_fi

Aikaisemmin toimitetut asiakirjat ja lausumat:

Kupittaa ryhmäpuutarhayhdistys ry pyytää huomioimaan päätöksenteossa myös aiemmat kaavoitusprosessin aikana toimitetut asiakirjat: Kirjelmä 21.07.2015

Lausunto 16.12. 2018, lisäys lausuntoon 15.01.2019 sekä adressin: https://www.adressit.com/turun_kupittaaan_siirtolapuutarha_on_sailytettava_kolonitradgarden_i_kuppis_i_abo_bor_beveras_the_allotment_garden_kupittaa_in_turku_has_to_be_preserved

3. Asian oikeudellisesta arvioinnista

Yleiskaavaa ei ole tässä tapauksessa valmisteltu maakäyttö- ja rakennuslain (5.2.1999 / 132) 9 §:n säännöksen mukaisesti niin, että kaavaa laadittaessa olisi tarpeellisessa määrin selvitetty suunnitelman ja tarkasteltavana olevien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset ja muut vaikutukset. Asiassa on jäänyt selvittämättä erityisesti aiotun siirtolapuutarhan siirtämisen sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset.

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n säännöksen mukaan:

Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

"Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävät suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia."

Yleiskaavaa valmisteltaessa ei ole otettu riittävästi maakuntakaavaa huomioon. Kaavaa valmisteltaessa ei ole otettu maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n säännöksen edellyttämin tavoin huomioon seuraavia Kupittaaan siirtolapuutarhan aluetta koskevia seikkoja:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Tässä tapauksessa yleiskaava aiheuttaa Kupittaaan siirtolapuutarhan alueen oikeuksien haltijoille kohtuutonta haittaa.

Kaavaehdotuksessa tulee ottaa huomioon siirtolapuutarhan suojeleminen ja kaavaehdotusta tulee muuttaa tältä osin niin, että Kupittaaan siirtolapuutarhaa suojellaan kaavassa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 41 §:n säännöksen mukaan:

”Jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava, yleiskaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (suojelemääräykset).

Turun museokeskus on lausunnossaan 22.5.2015 todennut, että Kupittaaan siirtolapuutarha tulee säilyttää nykyisellä paikallaan eikä sen alkuperäistä muotoa ja rakennetta tule muuttaa.

Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry pyytää näillä edellä mainituilla perusteilla, että sen huomautus hyväksytään ja kaavaa muutetaan huomautuksessa esitetyillä perusteilla huomautuksen mukaisesti.

Vastauksen antaminen muistutukseen ja siinä esitettyihin seikkoihin:

Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry pyytää, että sille annetaan perusteellinen vastaus tähän muistutukseen ja siinä esitettyihin seikkoihin toimittamalla vastaus:

Liite: - Turun museokeskuksen lausunto 22.5.2015

Lausunto
22.5.2015

Dnro
4295-2015

Lausunto Kupittaaan siirtolapuutarhan kulttuurihistoriallisesta arvosta ja sen omalla paikallaan säilyttämisestä

Turun museokeskus/kulttuuriperintöyksikkö/tutkija Sanna Kupila

Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry on pyytänyt Turun museokeskuksen / Varsinais-Suomen maakuntamuseon lausuntoa Kupittaaan siirtolapuutarhan kulttuurihistoriallisesta arvosta ja kannanottoa sen säilyttämisestä omalla paikallaan.

Siirtolapuutarha-ajatuksen pohjana ovat palstaviljelmät, joita alkoi syntyä eri puolille Suomea 1800-luvun lopulta lähtien. Palstaviljelyaatetta edistivät kansakoulut ja monet yhdistykset, ja työväestön keskuudessa olevat viljelypalstat toivat helpotusta perheen talouteen varsinkin pula-aikoina. Elintarvikepula tekikin palstaviljelystä erittäin suosittua ja vähitellen palstoille haluttiin myös rakentaa pieniä mökkejä Ruotsin ja Tanskan mallin mukaan, jonne tällaisia

siirtolapuutarhoja oli syntynyt jo aivan 1900-luvun alussa. Suomessa siirtolapuutarha-aate virisi vuonna 1915 samanaikaisesti usealla paikkakunnalla. Ensimmäiset siirtola puutarhat perustettiin Helsinkiin ja Tampereelle 1910-luvulla, mutta Turkuun ensimmäinen, Kupittaaan siirtolapuutarha, perustettiin vasta 1934 ja lisäpalstojen vuoksi perustettiin v. 1946 Peltolan siirtolapuutarha.

Siirtolapuutarhan perustamista selvitettiin jo vuodesta 1915 lähtien ja ensimmäisen suunnitelman siirtolapuutarhaa varten Kupittaaan puiston takana olleelle alueelle laati kaupunginpuutarhuri Söderberg. Hanke ei kuitenkaan vielä silloin edennyt. Monien selvitysten ja anomusten jälkeen kaupunginvaltuusto päätti vihdoinkin v. 1934 perustaa siirtolapuutarhan Eteläisen takamaan tiluslohkolle nro 120.

Puutarhan perustamistyöt aloitettiin heti, mutta kaikki palstat saatiin vuokrattua vasta 1936, jolloin alueelle vedettiin kesävesijohto. Kupittaaalle rakennettavat puutarhamajat oli rakennettava tyyppipiirustusten mukaisesti. Alueella on sallittu vain majoja, joiden koko on n. 5m 2. Majat ovat satulakattoisia ja pystylautaverhoiluja, ja niissä on huone ja kuisti, joka alun perin oli avonainen, mutta lisätilan vuoksi monet ovat sen myöhemmin rakentaneet umpinaiseksi. Kupittaaalla on kaikkiaan 66 palstaa, joille mökit on rakennettu säännöllisiin riveihin. Aluetta halkoo neljä hiekoitettua käytävää, joita pitkin palstoille kuljetaan. Kupittaaalla toimi alussa pari vuotta puutarhaneuvoja, joka opasti mm. viljeltävien lajikkeiden käytössä. Siirtolapuutarhan perustamissuunnitelmassa oli tarkoin määritelty mm. aitapensasrajat sekä omenapuiden sijainti palstalla.

Siirtolapuutarhoja voidaan pitää 1800-luvun lopun puutarhakaupunki-ideologian yhtenä ilmenemismuotona. Molemmissa on ollut halu yhdistää kaupungin ja maaseudun hyvät puolet ja halu luoda lähellä kaupunkia oleva maaseutumainen alue, jossa on mahdollisuus omavaraistalouteen. Siirtolapuutarhat ovatkin syntyneet maalta muuttaneen työväestön tarpeeseen ja oman maan viljelyn kaipuuseen. Siirtolapuutarhojen luonteeseen kuuluu niiden sijainti lähellä keskustaa. Samalla ne luovat monimuotoisen vehreän keitaan kaupunkimaiseen ympäristöön.

Turun museokeskus toteaa lausuntoon, että Kupittaaan siirtolapuutarhalla on merkittävä kulttuurihistoriallinen arvo Turun ensimmäisenä siirtolapuutarhana, jonka erityisiin ominaispiirteisiin kuuluvat kooltaan pienet mökit sekä lähellä oleva kaupungin keskusta. Verrattessa Kupittaaan siirtolapuutarhaa muihin Suomen siirtolapuutarhoihin, voi todeta, että muiden siirtolapuutarhojen kesämajat, mökit ovat suurempia, yli 10m 2 ja lisäksi ne sijaitsevat yleensä puistomaisella alueella tai huomattavasti kauempana kaupungin keskustasta. Kupittaaan siirtolapuutarhan merkittävyyttä ja ainutlaatuisuutta lisäävät juuri sen sijainti lähellä keskustaa ja sen kesämajojen pienimuotoisuus. Nämä yhdessä muodostavat alueesta omaleimaisen, vehreän pienoismaailman. Kupittaaan siirtolapuutarha muodostaa lisäksi hienon kokonaisuuden yhdessä Kunnallissairaalan tien toisella puolella olevan Kupittaaan ruotsalaistalouksen kanssa, jonka rakentuminen pohjautuu 1920-luvun puutarhakaupunkiaatteen mukaiseen Kupittaaan puistokylään.

Kupittaaan siirtolapuutarhan siirtäminen muualle tarkoittaa käytännössä toiminnan siirtämistä. Siinä yhteydessä nykyinen alue, sen mökit ja palstat, puretaan. Silloin menetetään kulttuurihistoriallisesti ainutlaatuinen kokonaisuus, jonka ominaispiirteet eivät ole muualle siirrettävissä. Edellä oleviin viitaten Turun museokeskus toteaa omalta toimialaltaan, että Kupittaaan siirtolapuutarha tulee säilyttää nykyisellä paikallaan eikä sen alkuperäistä muotoa ja rakennetta tule muuttaa.

Vastine:

Ks. myös vastine lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut.

Kupittaaan siirtolapuutarhan maankäytön suunnitteluun liittyvää problematiikkaa on yleiskaavaa valmisteltaessa käsitelty, ja siitä on käyty keskustelua mm. eri medioissa. Alueella tiedetään olevan monenlaisia arvoja, mutta toisaalta siirtolapuutarhan sijainti kaupunkirakenteessa on otollinen myös muunlaiselle toiminnalle, kuten asumiselle ja työpaikoille. Siirtolapuutarha sijoittuu sekä seudullisesti että kaupunkitasoi-

sesti katsottuna sellaiselle alueelle, jolla maankäyttöä pyritään tehostamaan. Alue on vilkkaasti liikennöityjen väylien vieressä joukkoliikennereitin varrella, ja kävely- ja pyöräily-yhteydet ovat hyvät. Myös palvelut ovat aivan vieressä.

Kupittaaan siirtolapuutarhan alue on yleiskaavaehdotuksessa keskustatoimintojen aluetta (C-3). Kaavamerkintä mahdollistaa monenlaisen toiminnan. 31.1.–23.3.2022 nähtävillä olleessa ehdotuksessa merkintään liittyi kaavamääräys ”Osa Kupittaaan siirtolapuutarhan alueesta tulee säilyttää ja muuttaa virkistysalueeksi.” Kaavamääräystä on sen jälkeen täydennetty saatujen muistutusten perusteella seuraavasti: ”Osa Kupittaaan siirtolapuutarhan alueesta tulee säilyttää rakentamattomana ja muuttaa virkistysalueeksi. Säilytettävän osan jatkosuunnittelussa tulee varmistaa, että kulttuurihistorialliset, puutarhataiteelliset ja maisemalliset arvot sekä luonnon monimuotoisuus tulevat riittävässä määrin huomioiduiksi.” Lopullisesti yleiskaava-merkintä ja siihen liittyvä kaavamääräys ratkaistaan kaavaehdotusta hyväksyttäessä.

Yleiskaavaratkaisu on pitkän aikavälin linjaus, ja alueen käyttötarkoituksen muutos vaatii vielä toteutuakseen asemakaavan, jolla alueen käyttö ratkaistaan. Runtas keskustelu kertoo, että ratkaisu on vaikea, koska sekä siirtolapuutarhan säilyttämiselle että alueen ottamiselle rakentamiskäyttöön on perusteita. On ennen kaikkea poliittinen päätös, mitä siirtolapuutarhan suhteen tehdään.

Päätöksenteon tueksi alueen mahdollisesta tulevaisuuden käytöstä on teetetty neljä alustavaa hahmotelmaa. Hahmotelmissa alueelle on osoitettu eri määriä asumista ja kivijalkapalveluita sekä joissakin vaihtoehdoissa myös päiväkotia. Kaikissa hahmotelmissa osa siirtolapuutarhan alueesta on osoitettu puistoksi. Tarkastelujen tarkoituksena on havainnollistaa, millaiset ratkaisut ovat mahdollisia.

Kupittaaan Citymarketin alue on osoitettu yleiskaavaehdotuksessa keskustatoimintojen alueena, kuten nykyisessäkin yleiskaavassa. Koska Kupittaaan siirtolapuutarha on mahdollinen maankäytön muutosalue, jolle soveltuvat keskustamaiset toiminnot, se on sisällytetty samaan keskustatoimintojen alueeseen.

Siirtolapuutarhan itäpuolella sijaitseva Uudenmaantie oli kaavaluonnoksessa esitetty myöhemmässä vaiheessa toteutettavana joukkoliikennepainotteisena katuna. Yleiskaavaehdotukseen joukkoliikenteen merkintöihin ja määräyksiin tehtiin muutoksia kaavamerkintöjen yhtenäistämiseksi: kaikki joukkoliikennereitit esitettiin joukkoliikenteen laatuikäytävä -merkinnällä. Merkintä sisältää raitiotien tavoitelinjaston sekä runkobussireittien merkittävimmät osuudet. Uudenmaantie on osoitettu joukkoliikenteen laatuikäytävänä, eivätkä ajatukset joukkoliikenteeseen tukeutuvasta alueesta ole kaavaprosessin edetessä muuttuneet. Kaavamerkintä mahdollistaa edelleen myös raitiotien toteuttamisen Uudenmaantielle.

Yleiskaavaehdotuksen mukainen merkintä ja kaavamääräys säilyttävät osan Kupittaaan siirtolapuutarhan alueesta rakentamattomana. Tulevassa asemakaavassa tulee arvioida nykyisten arvojen laajuus ja merkittävyys. Se, kuinka suuri osa alueesta voidaan ottaa rakentamiskäyttöön ja kuinka suuri osa tulee jäämään rakentamisen ulkopuolelle, jää asemakaavan ratkaistavaksi.

Kaupungin luottamiselimet päättävät, millä tapaa eri strategioita, sopimuksia ja ohjelmia toteutetaan. Kaupunkistrategiaa toteutetaan sekä tiivistämällä kaupunkirakennetta että säilyttämällä viherympäristöjä.

Kupittaaan siirtolapuutarha oli mukana kansallisen kaupunkipuiston perustamisen selvitysvaiheessa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kansalliseksi kaupunkipuistoksi esitettävän alueen rajauksen 7.3.2011 § 51. Aluerajaukseen ei sisällynyt siirtolapuutarhaa. Kaavaehdotuksen mukainen C-3-merkintä ei tue kansallisen kaupunkipuiston laajentamista siirtolapuutarhan alueelle kuin osittain. Mahdollisen laajentamisen edellytykset ratkeavat asemakaavavaiheessa.

Viherverkkosuunnitelma on osa Yleiskaava 2029:n valmisteluaineistoa. Siinä esitettiin koko kaupungin kattava tavoitteellinen viherverkosto sekä suositukset sen eri osista ja ominaisuuksista käytettävistä kaavamerkinnöistä. Viherverkkosuunnitelma on toiminut yhtenä yleiskaavan taustaselvityksenä ja ohjannut alueiden suunnittelua viherverkon näkökulmasta.

Kupittaaan siirtolapuutarhassa on runsaasti puutarhakasvillisuutta, jonka merkitys suomalaisen luonnon monimuotoisuuden kannalta ei ole kovin merkittävää. Yleiskaavan virkistysalueiden joukossa on myös luonnontilaisia alueita, joiden merkitys monimuotoisuudelle on siirtolapuutarhaa merkittävästi suurempaa. Toisaalta alue varmasti tarjoaa linnuille ja hyönteisille paremman elinympäristön kuin moni nurmikkoval-

tainen puisto ja lisää siten monimuotoisuutta. Selvää on, että alue on monimuotoisempi kuin paikalle mahdollisesti rakennettava kerrostaloalue. Asemakaavoitusvaiheessa tarvitaan lisätietoa alueen luonnon monimuotoisuudesta.

Yleiskaavan ilmastovaikutusten arvioinnissa ei eritellä yksityiskohtaisesti yksittäisten viheralueosien hiilitasetta tai luontoarvoja. Arvioinnissa tarkasteltiin kehitysalueiden muutosvaikutukset kaupungin metsäverkostoon kokonaisuutena, koska suurimmat hiilen varastot ja nielut ovat juuri metsissä (ks. esim. Selvitys pääkaupunkiseudun hiilivarastoista ja -nieluista, 2021, luvut 6.1.2.–6.1.3 <https://julkaisu.hsy.fi/selvitys-paakaupunkiseudun-hiilinieluista-ja-varastoista.html#cGTxRcUklq>). Kasvillisuus sitoo sitä enemmän hiiltä, mitä suurempaa ja pitkäikäisempää, puuvartista se on. Kansallisessa kasvihuonekaasuinventaarissa ei esimerkiksi lasketa rakennettujen alueiden kasvillisuuden hiilen tasetta, koska sen kokonaisvolyymi on vähäinen ja laskenta erittäin haastavaa, vakiintumatonta. Rakennettujen alueiden vehreydellä on kuitenkin suuri merkitys ilmastomuutokseen sopeutumisessa hulevesien, pienilmaston tasaamisen, viherrakenteen vahvistamisen ja viihtyisyyden kannalta. Silti tarkat suunniteltavia kehitysalueita, kuten Kupittaaan siirtolapuutarhaa, koskevat luontoselvitykset ja sinivierhertöimen tarkastelut tehdään vasta asemakaavavaiheessa, koska ne vaativat hyvin yksityiskohtaisia tietoja.

Kupittaaan siirtolapuutarhan alue on vihreä, mutta toisaalta myös varsin voimakkaasti hoidettu ja melko matalakasvuinen pidetty. Suuria puita on lähinnä vain alueen itäosassa. Kasvillisuuden hiilivarasto ei siten ole yhtä suuri kuin metsäisillä alueilla, eikä sen voida myöskään olettaa merkittävästi kasvavan nykyisessä käytössä. Alueen maaperän hiilivarasto on todennäköisesti suurempi kuin kasvillisuuden ja voi myös hitaasti kasvaa eli toimia hiilinieluna, jos palstojen hoidossa ja puutarhajätteen käsittelyssä on asiaan kiinnitetty huomiota ja käytetään hiiliviljelyä tukevia menetelmiä. Toisaalta myös esim. typpioksiduuli- ja metaanipäästöt voivat olla merkityksellisiä ja vaikuttaa negatiivisesti alueen kasvillisuuden ja maaperän kasvihuonekaasutaseeseen.

Yleiskaavan vaikutuksia on arvioitu sekä kehityskuva- että ehdotusvaiheessa. Ehdotusvaiheen vaikutusten arvioinnissa on tuotu esille vaikutukset Kupittaaan siirtolapuutarhaan (Yleiskaava 2029: Vaikutusten arviointi, 2020, https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/yleiskaava_2029_ehdotus_vaikutusten_arviointi.pdf). Ehdotusvaiheen vaikutusten arviointi koostuu yhdestätoista eri aihetta koskevasta kokonaisuudesta. Sosiaalisten vaikutusten arviointi sisältyy näihin kokonaisuuksiin. Erillistä sosiaalisten vaikutusten arviointia yksittäisistä kohteista ei ole katsottu tarpeelliseksi tehdä yleiskaavavaiheessa, joten sellaista ei ole tehty siirtolapuutarhastakaan. Tarkempi vaikutusten arviointi kuuluu asemakaavavaiheeseen.

Kaavoituksen yhteydessä tehtävien selvitysten riittävyttä arvioitaessa tulee ottaa huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Yleiskaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, jonka tarkoitus on ohjata asemakaavoitusta. Suunnitellun maankäytön merkittävät vaikutukset on selvitettävä sillä tavoin ja siinä laajuudessa kuin selvittäminen yleiskaavan suunnittelutarkkuus sekä kaavan tehtävä ja tarkoitus huomioon ottaen on tarpeen ja mahdollista. Selvitysten perusteella on voitava varmistaa yleiskaavalle maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:ssä asetettujen sisältövaatimusten täyttyminen. MRL 39.3 §:n mukaan sisältövaatimukset on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät. Yleiskaavan valmistelussa on tunnistettu, että siirtolapuutarha-alueella on kulttuurihistoriallista merkitystä. Ennen kaikkea tästä syystä yleiskaavamääräyksessä edellytetään, että osa alueesta säilytetään. Alueen myöhempi yksityiskohtainen suunnittelu tullaan toteuttamaan asemakaavoituksella. Yleiskaavalla ei estetä Kupittaaan siirtolapuutarhan vuokralaisia käyttämästä palstoja vuokrasopimusten voimassaoloajan loppuun, eikä yleiskaavassa esitettyä ratkaisua ole kohtuuton heidän kannaltaan.

Yleiskaavasta on tiedotettu normaalien käytäntöjen mukaisesti. Siitä on järjestetty yleisötilaisuuksia luonnos- ja ehdotusvaiheessa. Yleiskaavasta on järjestetty useita kyselyitä. Vuonna 2018 pidetyssä Turku 2029 -kyselyssä selvitettiin vastaajien mielipiteitä myös Kupittaaan siirtolapuutarhasta. Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että Kupittaaan siirtolapuutarha on tärkeä kulttuurihistoriallinen viherympäristö. Kyselyn tulokset ovat olleet tiedossa yleiskaavan valmistelun aikana.

Yksittäisten osallisryhmien osallistaminen erikseen ei ole kaavan yleispiirteisyyden huomioon ottaen tarkoituksenmukaista. Valmistelun aikana on saatu lausuntoja mm. asukas- ja kaupunginosayhdistyksiltä. Lausuntopyynnöt on lähetetty Turkuseuralle, joka edustaa kaikkia kaupunginosayhdistyksiä. Kaikki lausunnot ja mielipiteet ovat olleet asianmukaisesti päätöksentekijöiden luettavissa ja saatavilla kaikissa kaavan käsittelevä vaiheissa.

Oleennaista ei ole se, onko kannanotot kirjattu lausunnoiksi vai mielipiteiksi. Niitä kaikkia on käsitelty valmistelussa samalla tavalla. Asemakaavavaiheessa osallistetaan alueen toimijoita ja naapurustoa, jolloin osallisilla on tilaisuus ottaa kantaa uudelleen.

Kuntalaisaloitteessa mainittu Kupittaaan siirtolapuutarhan vuokrasopimuksen laillisuuden selvittäminen ei ole yleiskaavan valmistelun yhteydessä tutkittava asia.

Muistutus 8 Turun luonnonsuojeluyhdistys ry

MUISTUTUS

Turun yleiskaava 2029: kaavatunnus 1/2009, diaarinumero 13278-2012

1. Muuttuvat alueet; aluekohtaiset tarkastelut

Keskustan muuttuvat alueet:

8. Kupittaaan siirtolapuutarha

Kupittaaalla sijaitseva kaupunkilaisten rakastama siirtolapuutarha on paikalliskulttuurin ja -historian elävä ylpeydenaihe. Kaupungin oma ilmastosuunnitelma, tavoitteet kaupungin viherryttämiseksi sekä luonnon monimuotoisuuden vaalimiseksi ja edistämiseksi kertovat sen, minkä jo tiedämme: Kupittaaan siirtolapuutarha on säilytettävä. Sen olemassaolosta pitäisi olla kiitollinen ja ylpeäkin. Jo miltei 90 vuoden ajan kaupunkiluontoamme vaalinut pyhättö on myös monen elämänmuodon kaunis koti. Osana kaupungin viherverkkoa siirtolapuutarha on juuri nykyisellä paikallaan arvokas. Maaperän siemenpankki, alueella elävät lintu-, hyönteis-, nisäkäs- ja nilviäislajit ovat kaikki oleellisia osia luonnon monimuotoisuutta. Palstojen alue toimii myös ekologisenä käytävänä Kupittaaan viheralueiden ja Mäntymäen välissä, sekä toisaalta koko ajan kapeutuvien, vielä toistaiseksi kasvipeitteisten tienpiennarten kautta Vasaramäen ja Luolavuoren suuntaan, liikkuvampien eläinten, kuten lintujen, osalta myös keskustan puistojen suuntaan.

Alueen osittainen säästäminen ei tule riittämään, vaan se tulee suojata kokonaisuudessaan. Alueen puut ja kasvillisuus puhdistavat hengitysilmaa, sitovat kosteutta ja suovat varjoa helteillä ihmisille ja muille elämän ilmenemismuodoille. Hulevesien hallinnan kannalta pinnoittamattoman maan säilyttäminen on myös kannatettavaa. Pienipiirteisen puutarhan ja pikkumökkien esteettisellä ja mielialaa nostattavalla näkymällä ja kokemuksella on myös aitoa itseisarvoa. Matkailu- ja virkistyskohteena puutarha on vielä arvottomatta; Kupittaaan liikunta-, opiskelu- ja tiedekeskittymän asiakkaat, opiskelijat ja työntekijät, sekä Turkuun saapuvat turistit saattaisivat piipahtaa mielellään satumaassa kerrostaloalueen piha-alueen laitamille jätetyn puistoläntin sijaan.

Ruokaturva, paikallinen omavaraisuus, yhteisöllisyys ja hyötykasvien viljelyyn liittyvät kansalaistaidot ja toiminta ovat tätä päivää. Kenties lähitulevaisuudessa meidän selviytymisemme on riippuvaista niistä taidoista, joita pienet päiväkotilapset ovat reippaina harjoitelleet Kupittaaan siirtolapuutarhan suojissa. Paikka, sen historia ja kulttuuri on ainutkertainen, eikä sitä voi siirtää tai kopioida muualle. Siirtolapuutarhan kohtalo tulee paljastamaan kaupunkimme sivistyksen todellisen tason. Sen tuhoaminen^[1] olisi osoitus näköalattomasta kaupunkisuunnittelusta, juurettomuudesta, taantumuksellisesta ajattelusta ja edesvastuuttomasta päätöksenteosta.

Skanssi-Uittamo:

20. Skanssi

Alueen asemakaavoissa ei ole riittävällä tavalla huomioitu liito-oravien kulkureittien säilymistä alueella, joten ne olisi ollut syytä määrittää ja merkitä karttaan edes yleiskaavassa.

27. Koroinen

Koroistenniemen ja Halisten väliin jäävä niitty- ja peltoalue toimii tätä nykyä ulkoilureitillä viihtyville ihmisille liikenteen melulta ja pakokaasuilta suojaavana puskurivyöhykkeenä. Suunnittelualueen viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia olisi helppo edistää lisäämällä puustoisuutta ja kehittämällä viheryhteyksiä, jotka kunnioittaisivat alueen luontoa, kulttuurihistoriaa sekä ihmisten hyvinvointia. Ekologiset yhteydet sekä luonnon omien prosessien esteetön toiminta on turvattava. Paras saatavilla oleva tieto tulisi olla käytössä ja ymmärretty. Peltoviljelystä vapautuvaa alaa voisi elävöittää esimerkiksi syötävin metsäpuutarhoin sekä puita, pensaita ja heiniä kasvavin viheryhteyksin.

Koroisten niitty- ja peltoalueen lounaiskulmauksessa, ja etenkin Koroisten tilan lähiympäristössä vaikuttava Elävän Kulttuurin Koroinen tiedetään merkittäväksi yhteisöllisyyttä, ekologiaa ja paikalliskulttuuria edistäväksi suunnannäyttäjäksi ja toimijaksi. Yhteiskäytössä olevissa tiloissa, pihapiirissä ja lähialueella on monenlaista toimintaa, jotka kaikki omalla tavallaan tukevat siirtymää kohti ekologisempaa ja eettisempää elämäntapaa. Eteenpäin vievää uudenlaista ajattelua ja tapaa oppia edustaa myös Turun Feenikskoulu.

Alueella sijaitsee maamme ensimmäinen permakulttuuria toteuttava ja esittelevä malli- ja opetustilojen kokonaisuus. *”Permakulttuuri on ekologiaan perustuva suunnittelumenetelmä, jonka avulla pyritään luonnon prosesseja jäljittelemällä ja niitä hyödyntämällä kehittämään kestäviä järjestelmiä, jotka täyttävät yhtä lailla yksittäisen ihmisen, ihmisyhteisöjen kuin maapallonkin tarpeita lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Nämä järjestelmät voivat olla esimerkiksi ruoan ja energian tuotantoon, asumiseen tai taloudellisen toiminnan organisointiin liittyviä järjestelmiä.”* (Elävän Kulttuurin Koroinen, 2022)

Alueella toimivat yhdistykset ja vapaaehtoiset ihmiset ovat edelläkävijöitä maankäytön suunnittelun ja yhteiskunnallisen muutoksen saralla. Suunnittelualueen tuntumassa on siis erityisiä voimavaroja ja hyödyntämätöntä potentiaalia, mitä vanhentumassa olevaa maailmankuvaa edustavassa yleiskaavaehdotuksessa ei ole onnistuttu tunnistamaan tai haluttu tunnustaa.

Pyöräilyyn ja kävelyyn soveltuvaa reitistöä voisi hieman kaunistaa ja järkevöittää. Kaavoituksessa tulisi myös huomioida Koroistentieltä itään tai koilliseen haarautuva polku, jonka tunnettu historia ulottuu vuosisatojen taa. Paikallisia olosuhteita ymmärtävää ja kunnioittavaa (ekologisesti järkevää) pienimuotoista metsittämistäkin olisi hyvä harkita.

Uuden, tarpeettoman tien sekä 1000 asukkaan asuinalueen rakentamisesta tulee luopua. Olemassa olevien teiden tuntumaan voisi harkita jotain pienimuotoista rakentamista, joka olisi maisemaa kunnioittavaa ja negatiivisilta ympäristövaikutuksiltaan vähäistä. Alueen eläin- ja kasvikunnalle tulisi jättää riittävästi elin-tilaa ja rauhaa.

Suunnittelualueen koilliskulmauksesta saapuvan, kaukolämpöä tuottavan Koroisten sähköaseman pohjoispuolelta ohittava ja lopulta Vähäjokeen yhtyvän Topinojan uomaa ei tule siirtää. Monelta jää huomauttamatta, kuinka kauniisti se jyrkkine rinteineen meanderoi. Nimestään huolimatta se ei ole oja, vaan eläväisesti virtaava upea puro. Muutosalueen kohdalta kohti Vähäjokea Topinojan uoma lienee pääosin luonnon itse muokkaamaa eikä ihmisen suoristamaa ja kaivamaa.

Etelä-Suomen osalta savimaiden purot on luokiteltu uhanalaisuuden arvioinnin loppuraportissa (*Suomen Luontotyyppien uhanalaisuus 2018*) äärimmäisen uhanalaiseksi luontotyyppiä. Yleiskaavaehdotuksessa ennakoitu Topinojan uoman mahdollinen siirtäminen olisi virhe, ja sillä olisi monenlaisia muutoksia vesistöön ja sen tilaan. Toimet vaatisivat hankkeelle myös lupaviranomaisen lupaa. Vesilain 3. luvun 2. § useampikin kohta konkretisoituisi kuvatun kaltaisen vesitaloushankkeen edetessä.

29. Vanha Tampereentie

Suunnittelualuetta sivuaa historiallisen Varkaantien melko hyvin säilynyt osuus. Peräti 1400-luvulle asti ajoittuvissa kirjallisissa lähteissä mainittu Varkaantie kuljettaa nykyistä Virusmäentietä pitkin Raunistulan puutaloalueen halki, kauniisti maastonmuotoja huomioiden. Virusmäentie päättyy ennen Vanhaa Tampereentietä. Historiallinen Varkaantie jatkuu Vähäjoen ylittävän Maarian kirkkosillan kautta ja sitten Maarian kirkon ja pappilan välistä. Virusmäentien pohjoista päätyä sekä Vanhan Tampereentien lyhyttä osuutta ja ympäristöä voisi kaunistaa ja elävöittää. Tämä olisi hyvä toteuttaa jalankulkua, pyöräilyä, luontoa, historiaa ja maisemaa kunnioittaen. (ks. Museovirasto: Varkaantie: http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=4096)

Raskas liikenne ja vilkkaampi henkilöautoliikenne tulisi mahdollisuuksien mukaan ohjata hyödyntämään (Vanhan Tampereentien asemesta) niille paremmin soveltuvia isompia väyliä, kuten esimerkiksi Turun kehätietä ja Tampereen valtatieä.

2. Ilmastovaikutusten arviointi

Ilmastovaikutusten arviointi on puutteellinen. Valittu laadullinen, kuvaileva menetelmä, ei anna konkreettisia työkaluja tai vertailutietoa ilmastovaikutusten arviointiin näin laajassa suunnitelmassa. Perustelut laadullisen arvioinnin valintaan ontuvat; tehtävän haastavuus ja tulosten yksinkertaistavuus eivät ole riittäviä argumentteja. Ilmastovaikutusten laskennalliseen arviointiin on olemassa useita aluetasoisia työkaluja, joita hyödyntämällä saadaan käsitys vähintään toteutuvien suunnitelmien päästöjen suuruusluokasta. Laskelmien avulla voidaan arvioida vaihtoehtoisten suunnitelmien vaikutuksia - laadullisen arvioinnin avulla tätä ei voida kunnolla tehdä.

Arvioinnissa ehdotettu laajempi kaupunkitasoinen selvitys metsitykseen soveltuvista alueista on kannatettava ajatus. Kaupungin omistamien potentiaalisten maiden metsitys olisi myös toteutettava mahdollisimman nopeasti.

Energiatehokkuuden parantumisessa on huomioitu lähinnä leudontuvien talvien vaikutus lämmitykseen, mutta mainintaa kuumenevien kesien vaikutuksesta rakennusten jäähdyttämiseen ei löydy.

3. Viherympäristö

Viherympäristö, maisema ja muinaisjäännökset -selvitys karttoineen paljastaa surullisen selvästi hiipuvan kaupunkiluonnon kaventuvat elinmahdollisuudet. Urbaani ympäristö on lajistolle lähtökohtaisestikin hankala, mutta sirpaloituvat elinalueet ja jatkuvasti kaventuvat levittäytymisreitit tekevät populaatioiden selviytymisestä ja yksilöiden lisääntymisestä ja luontaisesta uusien elinympäristöjen valtaamisesta, lajiryhmästä riippumatta, vaikeaa tai mahdotonta. Esitetty suunnitelma ei tarjoa tähän parannusta eikä positiivisia tulevaisuuskenaarioita.

Selvityksessä jäi hiukan epäselväksi se, miten maisemansuojelu on tässä huomioitu? Maisema mainitaan kyllä otsikossa, mutta sisältöä sille ei löydy. Mitkä siis ovat tavoiteltavia maisema-arvoja ja missä?

Yhdistys ehdottaa selvitysten täydentämistä ainakin pienvesien osalta. Isoimmat purot on jo hienosti huomioitukin, ainakin karttaan merkitsemällä, mutta vaatimattomammat pienvedet ovat maankäytön muutosten alle jäävinä jatkuvan uhan alla ja kaipaisivat huomiota.

Ympäristöterveyteen kytkeytyvät hiljaiset alueet sekä pimeät alueet voisi myös koota kartaksi yleiskaavaa täydentämään. Valosaasteelta vapaat ja luonnonhiljaisuutta tarjoavat elpymisalueet ovat kansanterveydellisestikin merkittävässä asemassa.

4. Yhdyskuntarakenne

Pomponrahkan parkkipaikan alueelle ja sen läheisyyteen merkityt TP-2-alueet eivät kaavamääräyksistä huolimatta tule suojaamaan herkän Natura-alueen luontoarvoja, joten ne on poistettava. Suon vesitalous ja suolle kulkeutuvan veden laatu tulevat heikkenemään, kuten Natura-arvioinnissakin todetaan. Alue tulee säilyttää avoimena ja mieluummin rakentaa Pomponrahkalta tuleville ja Kuninkojaan valuille vesille laskeutusaltaita. Paikalla on potentiaalia isommankin kosteikon perustamiseen. Pomponrahkan alueen arvo kaupunkilaisten päiväretkikohteena tulisi myös nähdä selkeämmin ja hyvinvointia laajemmin lisäävänä. Ekosysteemipalvelujen ja virkistyskäytön tukeminen on tavoiteltavampaa, kuin kaikkialle levittäytyvän kaupallisuuden ja teollisuuden tukeminen, etenkin kun lähellä on näin merkittävä luontoalue, jossa vielä pääsee hetkeksi erämaatunnelmaan kaupungin rajojen sisäpuolella.

Vastine:

1. Muuttuvat alueet

Kupittaaan siirtolapuutarha

Ks. vastine lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Skanssi

Liito-oravan kulkuyhteyksiä on mietitty Skanssin alueen asemakaavoituksessa ja puistosuunnittelussa. Kaavoissa ja suunnitelmissa on osoitettu esim. katupuurivejä, jotka voivat tulevaisuudessa toimia liito-oravan kulkuyhteyksinä.

Turussa on alkuvuonna 2022 tehty tarkastelu Turun metsäverkostosta. Selvityksessä on osoitettu sellainen metsien ja puustoisten alueiden verkosto, jota myös liito-orava pystyy hyödyntämään liikkumisessaan, sekä verkoston katkoskohdat parannusehdotuksineen.

Koroinen

Yleiskaavaehdotukseen sisältyy uusi katulinjaus (Halistenväylä) Koroistenkaarelta Markulantielle. Uusi katu muuttaa toteutuessaan Maunu Tavastin kadun roolia läpiajettavasta pääkadusta asuntokaduksi. Halistenväylän linjausta tarkemmin tarkasteleva asemakaava Koroinen (diaarinumero 2973-2012, kaavatunnus 8/2012) on vireillä.

Väylällä on kaksi suurta merkitystä. Sitä tarvitaan, jotta Maunu Tavastin katu voidaan muuttaa tonttikaduksi ja samalla siltä saadaan nykyisen kaltainen läpiajoliikenne poistettua. Toisekseen Turku haluaa vähentää keskustan läpi suuntautuvaa henkilöautoliikennettä ja varata keskustan kaduilta lisää tilaa joukkoliikenteelle sekä jalankululle ja pyöräilylle. Tämä muutos luo painetta lisätä henkilöautoliikenteen kapasiteettia keskustan ulkopuolisilla pääkaduilla, joista yksi on ns. välikehä (Suikkilantie–Markulantie–Maunu Tavastin katu–Halistentie–Jaanintie–Skarppakullantie–Eteläkaari). Suunniteltu Halistenväylä on osa välikehää. Tällä hetkellä, kun Halistenväylää ei vielä ole, Maunu Tavastin katu toimii osana välikehää.

Turku kasvaa, ja siksi Turusta etsitään jatkuvasti sopivia alueita täydennysrakentamiselle ja kokonaan uusille asuin- ja elinkeinoalueille. Yleiskaava mahdollistaa myös pientalojen toteutuksen Halistenväylän varteen. Koroistenkaaren varrella on pääasiassa työpaikkarakentamista. Koroisten alueen pohjaolosuhteet ovat kuitenkin erittäin haastavat, jolloin taloudellisessa mielessä alue olisi hyvä varata pientaloja tehokkaammalle rakentamiselle. Joka tapauksessa kyseisen alueen asuntorakentamisen luonne ja tehokkuus ratkaistaan tarkemmin vasta asemakaavavaiheessa.

Topinojan uoman siirtoa on pohdittu, jotta Maunu Tavastin kadun varrelle voitaisiin toteuttaa täydennysrakentamista.

Vanha Tampereentie

Vanhan Tampereentien ympäristön kaunistaminen ja elävöittäminen eivät kuulu yleiskaavatyöhön. Näitä asioita voidaan edistää tarkemmassa suunnittelussa. Parannusehdotukset kannattaa lähettää Turun palvelupalvelun kautta (<https://opaskartta.turku.fi/efeedback/>), mistä ne ohjautuvat oikeille tahoille.

Vanhaa Tampereentietä käyttävä liikenne voi hyödyntää jo nyt mainittuja isompia väyliä. Kehätielle on esitetty kehittämismerkintä, minkä lisäksi Koroistenkaaren puuttuvan osuuden rakentaminen voi siirtää liikennettä Vanhalta Tampereentieltä Koroistenkaarelle. Vanha Tampereentietä ei yleiskaavaehdotuksessa ole esitetty kehitettäväksi. Vanha Tampereentie on merkitty yleiskaavaehdotuksessa kaupunkiseudun tai maakunnan pääväyläksi mm. Turun kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2020:n mukaan, ja sen varrella on yleiskaavaehdotuksessa teollisuus- ja varastoalueita sekä työpaikka-alueita, minkä vuoksi raskaan liikenteen kieltäminen Vanhalla Tampereentiellä ei ole tarkoituksenmukaista.

2. Ilmastovaikutusten arviointi

Laadullinen arviointitapa Yleiskaava 2029 -ehdotuksen ilmastovaikutusten arvioinnissa, yhdistettynä määrällisiin mittareihin liikenteen khk-ennusteista sekä muutosvaikutuksista metsiin pinta-alaperusteisesti, on asianmukainen ja -tasoinen juuri yleiskaavan ja sen ehdotusvaiheen merkittävimpien ilmastovaikutusten arvioimiseen. Arvioiminen kohdistui niihin vaikutuksiin, joihin nimenomaan yleiskaavalla on olennaista ohjaavaa vaikutusta eli yhdyskuntarakenteeseen, liikennejärjestelmän tilallisiin varauksiin ja viherrakenteeseen kokonaisuuksina. Toissijaisesti kuvattiin myös energia-asioiden taustakehitystä, vaikkei niitä kaavoituksella suoraan juuri ohjatakaan Turussa. Yleiskaava 2029 -ehdotus ohjaa ja mahdollistaa seuraavia tarkentuvien tasojen suunnitelmia, mutta se ei kuitenkaan määrää yksityiskohdista, joita puolestaan tarvittaisiin lähtötiedoiksi tarkempien määrällisten arviointilaskelmien tekemiseen.

Yleiskaavan ohjausvaikutus on suppeampi kuin kaikkien kaupunkisuunnittelun, -rakentamisen, ylläpidon ja käytön tasojen yhteiset summavaikutukset ilmastoon. Määrälliset laskentamenetelmät laskevat useimmiten näiden eri tasojen yhteisvaikutuksia. Yhtenäistä kansallista, taikka EU-tasoon tarkempaa menetelytapaohjausta tai viimeistelyjä laskentastandardeja ei toistaiseksi valitettavasti ole juuri kaavoituksen ohjausvaikutuksista alueellisille ilmastovaikutuksille. Määrällisiä menetelmiä on tosiaan kuitenkin runsaasti tarjolla markkinoilla, ja niissä on kaikissa omat painotuksensa ja rajauksensa. Osassa suomalaisia kuntia käytetään eri menetelmiä etupäässä asemakaavatasolla. Eri menetelmillä tehdyt arviot eivät ole keskenään vertailukelpoisia. Yleisesti ottaen määrälliset arviointitavat soveltuvat paremmin tarkemmille suunnittelutasoille asemakaavoituksesta eteenpäin, kun luotettavaan laskentaan vaadittavat lähtötiedot ovat tarkentuneet kyllin: esimerkiksi asuinrakentamisen tyyppi ja tarkka sijoittuminen suunnittelualueella sekä muuttuvan osa-alueen ominaisuustiedot (esim. jo rakennettua vai peltoa, joutomaata, metsää, maaperän tyyppi jne). Ohjatuinta ja yhdenmukaisinta rakentamisen khk-laskenta on Suomessa toistaiseksi vain rakennussuunnittelutasolla, jossa ympäristöministeriön rakennusten vähähiilisyysarviointimenetelmä ja kansallinen päästötietokanta jo ennakoivat uuden rakentamislain ilmastaselvityksen velvoitetta rakennuslupavaiheessa.

Yleiskaava 2029 -ehdotuksen ilmastovaikutukset on kuitenkin arvioitu myös määrällisesti yleiskaavaprosessin aiemmassa kehityskuvavaiheessa eli juuri silloin, kun työvaiheena oli kolmen vaihtoehtoisen yhdyskuntarakenteen mallin vertailu. Ja vaikka tulokset olivat ainoastaan suuntaa antavia, valottivat ne kolmen vaihtoehdon välisiä suhteellisia eroja samalla Ecocity Evaluator -menetelmällä tarkasteltuina sekä lisäksi paikkatietoerittelyillä vaikutuksista metsiin (ks. Yleiskaava 2029, Kehityskuvien vaikutustenarviointi, liite 6. Kehityskuvien ilmastovaikutusten arviointi, 2015, https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/kehityskuvien_vaikutusten_arviointi_raportti.pdf). Ecocity Evaluator -menetelmässä pidettiin hieman epäuskottavina kuitenkin esimerkiksi liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen laskentaa. Niinpä ehdotusvaiheen ilmastovaikutusten arvioimisen yhteydessä tilattiin tarkemmat määrälliset liikenteen khk-ennusteet osana yleiskaavan liikenne-ennusteita. Ennusteet tilattiin kolmelle eri suunnitteluvaihtoehdolle (ks. sivut 15–17 raportista Turun Yleiskaava 2029 -ehdotuksen ilmastovaikutusten arviointi, 2020, https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/yleiskaavaehdotuksen_ilmastovaikutusten_arviointi.pdf). Myös vähentävät vaikutukset metsiin eriteltiin pinta-alaperusteisesti (ks. sivut 21–22 raportista Turun Yleiskaava 2029 -ehdotuksen ilmastovaikutusten arviointi). Tarkemmat laskelmat vaikutuksista metsien hiilitaseseen edellyttäisivät tarkempia aluerajauksia muutosalueista (mihin rakentaminen tarkalleen ottaen kohdistuu suunnittelualueella) sekä kuvioittaisia metsätietoja puustosta ja maaperästä. Tälle suunnittelun tarkkuustasolle edetään vasta asemakaavoituksessa.

Ehdotusvaiheen ilmastovaikutusten arviointia työstettäessä vuonna 2020 harkittiin ensin käytettäväksi kotimaisten markkinoiden laskennallisesti kaikista edistyneimmistä, sijainti- ja tietokantapohjaista YKR-demonhankkeen tuottamaa määrällistä erittelymallia, jota käytetään Tampereen yleiskaava- ja ilmastotyössä havainnollisesti. Neuvotteluissa kuitenkin osoittautui, että menetelmän käyttö olisi edellyttänyt varsin arvokkaita, kilpailutusrajat ylittäviä palveluostoja ja ollut myös aikataulullisesti haastavaa. Hintavasta hankinnasta huolimatta menetelmä ei olisi kuvannut juuri Turun yleiskaavaehdotuksen ilmastovaikutuksia kovin osuvasti, sillä se painotti tuolloin melko paljon rakennusten energiaratkaisuja eikä arvioinut vaikutuksia hiilen varastoihin (metsiin) lainkaan. Toista kokonaisvaltaista kotimaista määrällistä menetelmää eli Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämää KEKO-laskuria puolestaan on päivitetty juuri ilmastolaskennan osalta vuodesta 2021 alkaen, koska nykymallin kertoimet ovat vanhentuneita esimerkiksi rakennusten energiankäytön ja liikkumisen osalta.

Useimmat määrälliset menetelmät painottavat laskennassaan rakennusten energiaratkaisuja, mikä onkin kuntien rakentamisen ketjun kaikkien kokonaispäästöjen erittelemisen kannalta perusteltua. Silti juuri kaa-voituksen vaikutusten arvioimisen osalta tämä on liian lavea laskentatapa, koska esimerkiksi Turussa kaa-voitus ei ohjaa suoraan kiinteistöjen energiaratkaisuja. Välillisesti energian mahdollisuuksia ohjataan yhdyskuntarakenteen tiiviyyden kautta, joka tukee kaiken yhdyskuntainfran ml kaukolämmön ja -kylmän tehokasta hyödynnettävyyttä ja toteutettavuutta. Edelleen kiinteistökohtaiset energiaratkaisut (aurinko, maa- ja ilmalämpöpumput jne.) mahdollistetaan asemakaavatasolla. Se, että energian osuudet kaupungin kaikista khk-päästöistä ovat laskeneet huomattavan nopeasti, ei liity kaa-voitukseen, vaan pikemminkin rakennusten energiankäytön lainsäädäntöön ja energiemarkkinoihin: päästökauppaan, Turussa erityisesti paikallisen energiayhtiön hiilineutraaliustoimiin sekä yksityisten kiinteistönomistajien yhä yleistyviin valintoihin ilma-, maalämpö- sekä aurinkoenergian hyödyntämisessä.

3. Viherympäristö

On selvää, että ekologiset verkostot ovat urbaanissa ympäristössä katkonaisia ja uusien yhteyksien luominen tiiviisti rakennettuun ympäristöön on haastavaa. Kaikkia yleiskaavan virkistysalueita ei ole mahdollista kytkeä toisiinsa, vaan niitä erottavat mm. liikenneväylät ja olemassa oleva rakennettu ympäristö. Yleiskaavassa on pyritty edistämään ekologisen verkoston säilymistä ja parantamista osoittamalla kriittisiä kohtia merkinnällä säilytettävä, vahvistettava tai uusi ekologinen yhteys. Kaupunkipurot ympäristöineen muodostavat olennaisen osat Turun ekologista verkostoa. Ne on haluttu nostaa esille myös yleiskaavassa, jotta niiden arvot tulisivat huomioiduiksi tarkemmassa suunnittelussa. Merkintänä yleiskaavassa on luonnon ja/tai maiseman kannalta merkittävä joen- tai puronvarsi. Tiiviisti rakennetulla ruutukaava-alueella tonttipuusto on olennainen osa ekologista verkostoa. Sen säilymistä pyritään yleiskaavassa edistämään palokujannepuita-merkinnällä.

Viherympäristö, maisema ja muinaisjäännökset -kartassa on osoitettu maisemallisia arvoja useilla kaavamerkinnöillä: maisemallisesti arvokas peltoalue (MA), valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ma-1), Aurajokivarren arvokas maisema-alue (ma-2) ja arvokas maisema-alue (ma-3). Alueiden käytössä huomioitavia asioita tuodaan esille kaavamääräyksin. Lisäksi maisemallisia asioita koskevia määräyksiä liittyy työpaikka-alueiden merkintöihin TP, TP-1, TP-2 ja TP-3.

Merkittävimmät kaupunkipurot näkyvät kartoissa Kestävä vesien hallinta ja Viherympäristö, maisema ja muinaisjäännökset. Pienemmät säilytettävät ojauomat on esitetty kartassa Kestävä vesien hallinta merkinnällä hulevesien kannalta tärkeä säilytettävä ojauoma. Tiedossa olevat suot ja pienvesien välittömät lähiympäristöt on osoitettu Viherympäristö, maisema ja muinaisjäännökset -kartassa merkinnällä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo).

Turun ekologista verkostoa koskevaa tietoa on tarkoitus täydentää, jotta verkostot pystytään huomioimaan tulevaisuuden yleis- ja asemakaavahankkeissa entistä paremmin. Turun alueen merkittävimmät metsäiset ja puustoiset kohteet kattava metsäverkostotarkastelu on jo käynnistynyt. Tarkastelun tavoitteena on osoittaa puustoisten alueiden ekologiset yhteydet sekä myös yhteyksien estevaikutukset eli latvusyhteyksien katkeamispisteet. Lisäksi tarkastelussa eritellään laajasti mahdollisimman realistisia ja relevantteja puustoisten yhteyksien kehitysehdotuksia. Näitä yhteyksiä on tarkoitus kehittää paitsi kaa-voituksen keinoin myös konkreettisesti istuttamalla jo lähivuosien aikana.

Kaupunki on teettänyt Turun hiljaisten alueiden kartoituksen (2007, https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/turun_hiljaisten_alueiden_kartoitus.pdf). Hiljaisia alueita kartoitettiin eri menetelmin, kuten poissulkevalla karttatarkastelulla ja mittauksin. Selvityksessä Urheilupuisto, Samppalinnan vuori, Vartiovuori ja Puolalanmäki täyttivät hiljaisten keskustapuistojen kriteerit. Hiljaisia virkistysalueita löytyi eri puolilta Turku. Näitä olivat mm. Luolavuoren–Ispoisten kuntorata ympäristöineen, Katariinanlaakso, Mälikkälä–Kuninkoja ja Pääskyvuori–Varissuo. Hiljaisia luonto-, maa- ja metsätalousalueita löytyi varsinkin Hirvensalosta, Satavasta, Kaks Kerrasta, Ruissalosta ja pohjoisesta Turusta.

Osana kartoitusta toteutettiin kysely hiljaisina koetuista alueista. Neljä eniten mainintoja saanutta aluetta Turussa olivat Ruissalo, Vartiovuoren puisto, Luolavuoren–Ispoisten kuntoradan alue ja Katariinanlaakso.

Yleiskaava 2029:n mahdollistaman maankäytön arvioidaan lisäävän Ruissaloon kohdistuvaa liikennettä. Myös Vapaavarastonkadun toteuttaminen satama-alueelle tuo liikennettä Ruissalon itäpään läheisyyteen. Näistä syystä kaavaan on lisätty yleismääräys Natura-alueiden melusuojauksesta. Siinä määritellään, miten Ruissalon Natura-alue on suojattava liikenteen melulta.

Jos Hirvensalon osayleiskaavassa osoitettu Uittamonsilta toteutuu, myös Katariinanlaaksossa tarvitaan meluntorjuntaa. Yleiskaava 2029:n yleismääräyksessä Natura-alueiden melusuojuuksesta määrätään myös Katariinanlaakson suojaamisesta melulta. Katariinanlaakso on osa Rauvolanlahden Natura-alueetta.

Yleiskaava 2029:n ratkaisut eivät lisää merkittävästi Vartiovuoreen tai muihin hiljaisiin keskustapuistoihin kohdistuvaa melua.

Hirvensalon osayleiskaavan mahdollistama Uittamonsilta lisää toteutuessaan liikennettä Eteläkaarella. Tämän takia Luolavuoren–Ispoisten kuntoradan alueella melutaso nousee hieman, mutta hiljaista aluetta jää edelleen. Hirvensalon osayleiskaavassa vaadittu Eteläkaaren nopeusrajoituksen lasku 40 kilometriin tunnissa hillitsee melutason nousua.

Mälikkälän–Kuninkojan laajat metsät säilyvät virkistyskäytössä. Voimassa olevassa Yleiskaava 2020:ssä Mälikkälän metsäalueen keskelle osoitettu asuinpientalovaraus on jätetty pois Yleiskaava 2029:stä ja alue on osoitettu virkistysalueeksi ja maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi. Mälikkälän–Kuninkojan alueelle ei ole osoitettu Yleiskaava 2029:ssä merkittävästi uutta maankäyttöä tai uusia katulinjauksia, jotka vaikuttaisivat merkittävästi melutasoon. Rasion puolelle uutta asumista on kuitenkin tulossa.

Pääskyvuoren–Varissuon metsien läheisyyteen ei ole osoitettu Yleiskaava 2029:ssä uusia katulinjauksia tai maankäytön muutoksia. Pääskyvuorenrinteen asemakaava on jo tullut voimaan, ja alue on rakentumassa.

Pimeät alueet eivät ole nousseet teemana esille yleiskaavan valmistelussa, eikä niitä ole kaavassa käsitelty.

4. Yhdyskuntarakenne

Tehdyssä Natura-arvioinnissa on käsitelty mm. Pomponrahkan lähellä olevien TP-2-alueiden rakentamisen vaikutuksia Natura-alueeseen. Arvioinnin perusteella TP-2-merkintään on lisätty määräys, että tuleva rakentaminen ei saa aiheuttaa heikentäviä muutoksia Natura-alueen suo- ja metsäalueiden vesitalouteen. Määräys on otettava huomioon asemakaavoituksessa ja sen myötä rakentamisessa. Lisäksi arvioinnin perusteella TP-2-alueen rajalle on osoitettu luontoarvoja turvaava puskurivyöhyke V-merkinnällä. Samalla TP-2-alueen ja V-alueen raja on tarkistettu niin, V-alue kattaa alueella sijaitsevan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen (luo) kokonaan.

Natura-alueeseen kohdistuva virkistyskäyttö aiheuttaa luontotyyppien kulumista, uhkaa mm. uhanalaisten sammalajien kasvupaikkojen säilymistä sekä häiritsee eläimistöä, erityisesti häirinnälle arkoja lintulajeja. Natura-alueita koskeviin kaavamääräyksiin on tästä syystä ehdotusvaiheessa lisätty velvoite virkistyskäyttöä ohjaavien suunnitelmien tekemisestä. Tämä koskee myös Pomponrahkaa.

Alueelle ei ole osoitettu yleiskaavaehdotuksessa sellaisia uusia ulkoilureittejä, jotka vaatisivat uuden polku-uran perustamista. Kaavassa on näytetty olemassa oleva ulkoilureitti sekä osoitettu ulkoilureittitarve-merkinnällä olemassa oleva polku-ura, joka johtaa ulkoilureitille koillisen suunnalta.

Muistutus 9 Elävän kulttuurin Koroinen ry

Muutosesitys kaavaan: esitys kaavan hylkäämisestä Kupittaaan siirtolapuutarhaa koskevan ehdotuksen osalta

Ote yleiskaavaehdotuksesta 2029, Kupittaaan siirtolapuutarhan seutu, jota muistutus koskee:

“Kupittaaan siirtolapuutarhan alue ja sen vieressä sijaitseva Citymarketin alue on osoitettu C-3-merkinnällä. Vuonna 1934 perustettu Kupittaaan siirtolapuutarha on Turun vanhin siirtolapuutarha. Geometrisen rakenteen ja pienikokoisten kesämajojen lisäksi alkuperäisestä suunnitelmasta muistuttavat yhä hedelmäpuut ja perennalajisto. Vaikka siirtolapuutarhan sijainti vilkasliikenteisten katujen puristuksissa ei enää optimaalinen, omaleimaisella alueella on edelleen kulttuuri- ja puutarhahistoriallista arvoa. Kohde on myös yhtei-

söllisesti merkittävä sekä osa viherverkkoa. Siirtolapuutarhan alue on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi, koska sen alueen sijainti on kaupunkikehityksen kannalta keskeinen. Alue sijaitsee maakuntakaavassa määritellyllä maankäytön tehostamisen vyöhykkeellä eli ns. seudullisen joukkoliikenneakselin alueella. C-3-merkintä edellyttää, että asemakaavoituksen yhteydessä osa alueesta on osoitettava kaikille avoimeksi virkistysalueeksi. Kupittaaan siirtolapuutarhan korvaava siirtolapuutarha on kaavoitettu Koroisenniemen läheisyyteen.”

Perustelut muistutukseen:

Kaavaehdotuksessa todetaan: “Vuonna 1934 perustettu Kupittaaan siirtolapuutarha on Turun vanhin siirtolapuutarha. Geometrisen rakenteen ja pienikokoisten kesämajojen lisäksi alkuperäisestä suunnitelmasta muistuttavat yhä hedelmäpuut ja perennalajisto. Vaikka siirtolapuutarhan sijainti vilkasliikenteisten katujen puristuksissa ei enää optimaalinen, omaleimaisella alueella on edelleen kulttuuri- ja puutarhahistoriallista arvoa. Kohde on myös yhteisöllisesti merkittävä sekä osa viherverkkoa.”

Tämä kaavaehdotukseen sisällytetty lausunto on sisällöllisesti vahva kannanotto juurisyihin, miksi kaavaehdotus pitää siirtolapuutarhan muutosten osalta hylätä. Kupittaaan Siirtolapuutarha on merkittävä osa Turun työväen historiaa - siinä missä Ruissalon huvilat ovat osa porvariston historiaa.

Kaavaehdotuksessa todetaan: “C-3-merkintä edellyttää, että asemakaavoituksen yhteydessä osa alueesta on osoitettava kaikille avoimeksi virkistysalueeksi.”

Vastaus: Kupittaaan siirtolapuutarha-alue on yleisölle avoin kohde, erikoisine perenna- ja maatiaiskasvikantoineen, eräänlainen kollektiivinen kasvititeellinen puutarha kaupungin sydämessä. Vanhaa perinnekasvikantaa on myös LUKE (luonnonvarakeskus) ja Turun yliopisto tutkineet, alue on elävä puutarhahistoriallinen geenipankki. Siirtolapuutarhan palstoilla kasvavat rinnan muinaistulokkaat, 1800-luvun uutuuskasvit, vanhoissa puutarhoissa tavattavien omenalajikkeiden kirjo sekä puutarhan eri vuosikymmenien kasvikoelujen muistot. Alueelta on listattu yli 500 kasvilajia. Opetushallitus on rahoittanut alueella päiväkotilasten luontosuhteen vahvistumista edistänyttä Multaa ja mukuloita -hanketta. Ei ole mitenkään perusteltua väittää, etteikö alue olisi avoin virkistysalue mitä parhaimmalla tavalla.

C-3 alueen osayleiskaavamerkintöjen selitteessä kuvataan, ote: “Kaupunkikuvallisesti merkittävät ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset tulee ottaa erityisesti huomioon uudisrakentamisen suunnittelussa.”

Vastaus: Kaavauudistus on täten C-3 asemakaavamerkinnän vastainen, koska rakennuskokonaisuus muodostaa kulttuurihistoriallisen kokonaisuuden ja on ollut vahva osa kaupunkilaisten puutarhakulttuurin kehittymistä. Kupittaaan siirtolapuutarha on merkittävä osa Turun työväen historiaa - siinä missä Ruissalon huvilat ovat osa porvariston historiaa.

Kaavaehdotuksessa todetaan: “Siirtolapuutarhan alue on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi, koska sen alueen sijainti on kaupunkikehityksen kannalta keskeinen.”

Vastaus: Kulttuurihistoriallisesti, sekä monimuotoisuuden näkökulmasta merkittävää puutarhakohdetta ei ole moraalisesti perusteltua tuhota keskustatoimintoja ylläpitäväksi monokulttuuriin pohjaavaksi alueeksi. Kaikenlaiset turhat maankäytön muutokset ymmärretään nykyään luontokatoa aiheuttavaksi. Myös monet linnut, jotka ovat selvä indikaattori luontokadosta, ovat tehneet pesiään Kupittaaan Siirtolapuutarhan alueelle.

Kaavaehdotuksessa todetaan: “Kupittaaan siirtolapuutarhan korvaava siirtolapuutarha on kaavoitettu Koroisenniemen läheisyyteen.”

Vastaus: On hyvä, että Koroisille suunnitellaan uutta siirtolapuutarhaa, mutta se ei voi mitenkään korvata Kupittaaan siirtolapuutarha-aluetta. Kupittaaan siirtolapuutarha on kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus, joka ei ole siirrettävissä. Siirtolapuutarhoja tarvitaan enemmän.

Kaavaehdotus on Turun kaupungin strategian vastainen: Vuonna 2020 Turun kaupunki ilmoitti verkosivustollaan aloittaneensa luonnon monimuotoisuusohjelman laadinnan ympäristöarvojen säilyttämiseksi. “Tavoitteena on luoda käytännön toimenpiteitä luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja edistämiseksi Turussa.” Kaupunkiviljely on nostettu merkittäväksi osaksi kestävän kehityksen edistämistä.

Turun museokeskus toteaa lausuntonaan: “Kupittaaan siirtolapuutarhalla on merkittävä kulttuurihistoriallinen arvo Turun ensimmäisenä siirtolapuutarhana, jonka erityisiin ominaispiirteisiin kuuluvat kooltaan

pienet mökit sekä lähellä oleva kaupungin keskusta. Verrattaessa Kupittaaan siirtolapuutarhaa muihin Suomen siirtolapuutarhoihin, voi todeta, että muiden siirtolapuutarhojen kesämajat, mökit ovat suurempia, yli 10 m² ja lisäksi ne sijaitsevat yleensä puistomaisella alueella tai huomattavasti kauempana kaupungin keskustasta. Kupittaaan siirtolapuutarhan merkittävyyttä ja ainutlaatuisuutta lisäävät juuri sen sijainti lähellä keskustaa ja sen kesämajojen pienimuotoisuus. Nämä yhdessä muodostavat alueesta omaleimaisen, vehreän pienoismaailman. Kupittaaan siirtolapuutarha muodostaa lisäksi hienon kokonaisuuden yhdessä Kunnallissairaalan tien toisella puolella olevan Kupittaaan ruotsalaistaloalueen kanssa, jonka rakentuminen pohjautuu 1920-luvun puutarhakaupunkiaatteen mukaiseen Kupittaaan Kupittaaan puistokylään.”

“Kupittaaan siirtolapuutarhan siirtäminen muualle tarkoittaa käytännössä toiminnan siirtämistä. Siinä yhteydessä nykyinen alue, sen mökit ja palstat, puretaan. Silloin menetetään kulttuurihistoriallisesti ainutlaatuinen kokonaisuus, jonka ominaispiirteet eivät ole muualle siirrettävissä.

Olemme käyneet kaavaehdotuksen läpi ja todenneet sen olevan kaupungin strategian vastainen, rikkoen kaupunkiluonnon monimuotoisuuden varjelua. Alue on asemakaavan C-3 merkinnän mukaisesti kaupunkilaisille avoin virkistysalue ja kulttuurihistoriallisesti arvokas säästettävä kohde. Myös Turun museokeskus on ottanut vahvasti kantaa alueen säilyttämisen puolesta.

Vastine:

Ks. myös vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan Ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Kupittaaan siirtolapuutarhan kulttuurihistorialliset arvot on tunnustettu, mutta koska alue on osoitettu yleiskaavassa muuttuvaksi alueeksi, ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa sitä samalla alueeksi, jonka ominaispiirteet säilyvät. Siirtolapuutarhaa ei ole merkitty kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi kohteeksi voimassa olevassa asemakaavassakaan.

Muistutus 10 Kurjenmäen keltaiset puutalot, asukastoimikunta

Muistutus yleiskaava 2029-ehdotukseen

Kurjenmäen asukkaina haluamme esittää vakavan muistutuksen Turun kaupungin yleiskaava 2029-ehdotuksesta. Kupittaaan siirtolapuutarha on yleiskaavaehdotuksessa osoitettu keskustatoimintojen alueeksi merkinnällä C-3.

Turun kaupunki kirjoittaa kaavaehdotuksessa: “Vuonna 1934 perustettu Kupittaaan siirtolapuutarha on Turun vanhin siirtolapuutarha. Geometrisen rakenteen ja pienikokoisten kesämajojen lisäksi alkuperäisestä suunnitelmasta muistuttavat yhä hedelmäpuut ja perennalajisto. Vaikka siirtolapuutarhan sijainti vilkasliikenteisten katujen puristuksissa ei enää optimaalinen, omaleimaisella alueella on edelleen kulttuuri- ja puutarhahistoriallista arvoa. Kohde on myös yhteisöllisesti merkittävä sekä osa viherverkkoa.

Siirtolapuutarhan alue on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi, koska sen alueen sijainti on kaupunkikehityksen kannalta keskeinen. Alue sijaitsee maakuntakaavassa määritellyllä maankäytön tehostamisen vyöhykkeellä eli ns. seudullisen joukkoliikenneakselin alueella. C-3-merkintä edellyttää, että asemakaavoituksen yhteydessä osa alueesta on osoitettava kaikille avoimeksi virkistysalueeksi. Kupittaaan siirtolapuutarhan korvaava siirtolapuutarha on kaavoitettu Koroistenniemen läheisyyteen.”

Vaadimme seuraavaa: Kupittaaan siirtolapuutarha-alue tulee merkitä yksiselitteisesti yleiskaavassa 2029 siirtolapuutarha-alueeksi kaavamerkinnällä RP/s (siirtolapuutarha-alue suojelumerkinnällä), joka rajaa siirtolapuutarhan käytön nykyisen kaltaiseen toimintaan.

Perustelut:

Turun vanhin siirtolapuutarha kertoo vähäväkisemmän kansanosan historiaa, ja se on sotavuosien lisäksi selviytynyt lukuisista lakkautusuhasta vuosikymmenistä edelleen elinvoimaisena. Mielestämme on tärkeää, että myös vähävaraisten kulttuurihistoriaa säilytetään eikä tuhota.

"Kurjenmäen alue ja sen vanhat rakennukset muodostavat rakennustaiteellisesti ja sosiaalishistoriallisesti ainutlaatuisen kokonaisuuden, joka on tänäkin päivänä erittäin olennainen osa itäisen Turun kaupunkikuvaa." [Historia – Kurjenlinna](#)

Vuonna 1934 perustettu Kupittaaan siirtolapuutarha on jatkumoa Kupittaaan alueen pitkälle puutarhahistorialle ja käytännössä ainoa sen edelleen jäljellä oleva, elävä osa. Kupittaaan siirtolapuutarha on Kupittaaanpuiston ja ruotsalaistaloalueen rinnalla olennainen ja omaleimainen osa suurta viheraluekokonaisuutta.

Turun kaupunki ilmoittaa verkkosivustollaan aloittaneensa luonnon monimuotoisuusohjelman laadinnan ympäristöarvojen säilyttämiseksi. "Tavoitteena on luoda käytännön toimenpiteitä luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja edistämiseksi Turussa".

Historiallisen siirtolapuutarhan purkaminen olisi täydellisessä ristiriidassa julkituotujen tavoitteiden kanssa. Vanha siirtolapuutarha on myös kaupungin viheralueista biodiversiteetiltään kaikkein monimuotoisin ja tarjoaa kasvupaikan ja suojan lukemattomille eliölajeille.

Kurjenmäessä asuu TVT asunnot Oy:n asunnoissa 406 asukasta. Mielestämme kaupungin vuokralaisia ei ole osallistettu tai kuultu Kupittaaan siirtolapuutarhaa koskevassa asiassa. Monille asukkaille ei tule sanomalehtiä ja osallistamisen tulee olla saavutettavaa ja esteetöntä kaikille asukkaille. Teams- palaverit eivät ole tällaisia, koska kaikilla ei ole riittäviä taitoja osallistua niihin.

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 11 Hamaron pientalot ry

Yleiskaavaehdotus 2029

Hamaron pientalot ry haluaa muistutuksessaan kiinnittää huomiota Turun itä-länsisuuntaisen liikenteen järjestelyihin. Kaavaluonnokseen on merkitty Koroistenkaari ja sen jatkuminen Halisten väylälle. Tielinjausta on suunniteltu kymmeniä vuosia, mutta suunnitelma ei ole edennyt. Liikenne sitä vastoin on lisääntynyt itä-länsisuunnassa merkittävästi. Puuttuvan Koroistenkaaren sijasta todella vilkas liikenne sisältäen myös paljon satama-alueen rekkaliikennettä käyttää Maunu Tavastinkatua läpiajoon. Nykyinen liikennemäärä ja sen laatu kuormittaa myös Maarian kirkkosiltaa kohtuuttomasti. Keskusta-alueella rauhoitettaessa läpiajo- ja ajoneuvoliikenteeltä, pitää ehdottomasti rakentaa korvaava väylä – olkoon nimeltään välikehä. Paras vaihtoehto on määritellä ainakin nykyinen Maunu Tavastinkatu heti ja mahdollisesti tuleva Koroistenkaari täysperävaunurekkoja kevyemmälle liikenteelle ja ohjata rekkaliikenne mahdollisimman nopeasti tietä Kehätielle ja sieltä valtateille.

Koroistenkaaren ja Halistenväylän väliin on suunniteltu asuntorakentamista. Pidämme ainoana järkevänä toimenpiteenä kaavoittaa alue omakotitaloille ja muille pientaloille. Turussa kerrostalorakentaminen on saanut kohtuuttomat mittasuhteet. Pientaloista on valtava pula. Asunnon ostajat joutuvat koko ajan kiihtyvällä tahdilla muuttamaan naapurikuntiin, koska Turusta ei saa omakotitaloa tai isohkoa rivitaloasuntoa edes jotenkin kohtuulliseen hintaan. Alue houkuttelisi pientalo- ja rivitaloasukkaita, koska alueelta on hyvät liikenneyhteydet isoille työpaikoille ja keskusta, erinomaiset ulkoilureitit Koroisissa ja Aurajoen rannoilla ja hyvät varhaiskasvatus-, sivistys- ja koulutuspalvelut. Olemme lausuneet vastaavan sisältöisesti aiemmassa luonnosvaiheessa.

Maunu Tavastinkadun varrelle Hemminginkadun päästä kaupunkiin päin on suunniteltu myös asuntorakentamista kahden rivitaloalueen väliselle pienelle alueelle. Suunnitellulla alueella on Topinojan uoma, joka on entinen leveä jokiuoma. Vaikka joki on nykyään oja, uoma on joen levyinen ja syvyinen. Ei ole mitään järkeä ahtaa kyseiseen kohtaan asuntorakentamista. Alue kannattaa kunnostaa puistoksi mikä palvelee Koroistenkaaren varrelle sijoittuvan isomman asuntoalueen lapsia ja muita asukkaita.

Vastine:

Yli 15 metriä pitkät ajoneuvot tarvitsevat erikoisluvan ajaakseen Turun keskustan rajoitusalueella. Mikäli vastaava kieltä asetettaisiin Maunu Tavastin kadulle, Turun itä- ja länsiosien välisen liikenteen tulisi kiertää kehätien kautta, mikä aiheuttaisi lisäkustannuksia tavaraliikenteelle. Maunu Tavastin kadulla raskaan liikenteen aiheuttamat haitat ovat huomattavasti vähäisempiä kuin esimerkiksi Ratapihankadulla ennen keskustan rajoitusalueen asettamista mm. huomattavasti alhaisempien raskaan liikenteen liikennemäärien, vähäisemmän ja kauempana sijaitsevan asukasmäärän sekä pienemmän liikenneturvallisuusriskin vuoksi. Halistenväylä ja Koroistenkaari ovat Turun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2020:ssa kaupunkiseudun pääväyliä, ja niiden suunnittelussa otetaan huomioon liikenne-ennuste ja haittojen minimointi. Yleiskaavaehdotus ei ota kantaa mahdollisiin rajoituksiin, mutta edellä mainituista syistä esitettyjen kieltojen asettaminen ei ole tarkoituksenmukaista.

Asuntorakentamisen osalta ks. vastine lausuntoon 8 Turun luonnonsuojeluyhdistys ry.

Muistutus 12 Pro Pitkämäki-Kähäri ry

MUISTUTUS TURUN YLEISKAVAEHDOTUKSEEN 2029 KOSKIEN VARAUSTA KÄHÄRIN PUISTOTIEN RAKENTAMISEEN

PRO PITKÄMÄKI-KÄHÄRI ry:n keskeiset faktat tien rakentamisen tarpeettomuudesta, soveltumattomuudesta kaupungin strategiaan tavoitteisiin ja rakentamisen käytännön isoista ongelmista joita viimeksimainittuja ei ole toistaiseksi kaupungin taholta mitenkään selvitetty.

- Tarvitaan kokonaisvaltainen liikennesuunnitelma alueelle missä Pukkilan, Pitkämäen liikekeskuksen ja Ratapihan elämyskeskuksen hankkeiden toteutuessa sekä asukasmäärä että liikenne tulevat kasvamaan valtavan paljon. Osa-optimointi ei kanna pitkälle
- Kähärin puistotien alle jäävä (jos siis tie toteutuisi) viherväylä palvelee sekä viherverkostona että kevyen liikenteen väylänä sekä pohjois-etelä että länsi-itä suunnissa tarjoten ainutlaatuisen pyöräilyn kehäreitin sekä pääsyn kaupungin keskustaan.
- Kevyen liikenteen kehäväylä ulottuu sataman alueelta Kähärin kautta Halisiin ja se on pienin muutoksin toteutettavissa ehyenä ja sujuvana Turun lainvoimaisten päätösten mukaisesti.
- Kähärin puistotie katkaisisi tämän mahdollisuuden uusi yksityisautoilua edistävä läpikulkutie Karjalaiskylässä lisäksi liikennettä ja hiilidioksidipäästöjä Turussa. Uusien liikennettä lisäävien väylien rakentaminen viherverkostoon on Turun ilmastosuunnitelman ja suuntaviivojen tavoitteiden vastaista.
- Kähärin puistotien alueella kulkee Saukonoja, joka yhtyy Kuninkojaan myöhemmin. Molemmat ovat PUROJA eli lähteestä tai suokosteikosta lähtöisin. Kosteikot ja virtavedet ovat elintärkeitä luonnon monimuotoisuudelle. Saukonojassa kutee taimen ja elää uhanalainen alkuperäinen järvirapukanta. Tämä lisää alueen suojelu – ja viheraluearvoa entisestään. VALONIA on selvittänyt alueen virtavesiä niiden eliöstöä ja ennallistanut niiden biotooppia ja työ jatkuu. Vesilain 2 luvun ja 11 pykälän ja 3 luvun sekä 2 pykälän mukaan luonnontilaiset pienvedet tulee säilyttää ja niiden elinympäristöä ja luontoa ei pidä vaarantaa.
- Kähärin puistotien rakentamisen on todettu aiheuttavan tuhoa ja vaurioita seitsemälle Heinäkarin kadun ojanpuolen 1950 luvulla rakennetulle omakotitalolle. Myös laajempi vaurioalue on mahdollinen koskettaen Heinäkarin kadun lisäksi myös Ylitalonkatua savipohjan vuoksi. Suurin ongelma tien rakentamisessa on ns. Heinäkarin kadun kapeikko eli alueen kapeus, maapohjan laatu ja sadekautena virtaava suuri oja (Kovasoja) Vaihtoehtoisiksi jäävät talojen lunastus tai tien tekeminen muualle. (Tien rakentamisen käytäntöön liittyvät ratkaisemattomat ongelmat on selostettu laajasti jo vuosia sitten)
- Liikennesuunnitteluun liittyen Kähärin puistotie ei tarjoa juurikaan ratkaisua Pukkilan alueen liikenteelle, koska se luo ainoastaan poikkiyhteyden rakennetun pientaloalueen halki kahden jo kohtuullisen kuormitetun ulosmenoväylän (Naantalintie ja Satakunnantie) välille
- Tarvitaan yhteyksiä näiden ulosmenoteiden ulkopuolelle – eräs tällainen mahdollisuus ovat eritasoristeykset – esim. Klinkkerikadun alueelle

- On myös perusteltua hakea kokonaisratkaisua, joka huomioisi liikenteen tarpeet lähialueilla (vähintäänkin entisen Postin jakelukeskuksen alue sekä Manhattanin ympäristö)

Pro Pitkämäki-Kähäri ry. ei ole älykkään ja kestävästä kaupunkikehityksen vastustaja vaan haluamme läpinäkyvästi ja hyvässä vuorovaikutuksessa kaavoittajan kanssa viedä asioita eteenpäin.

Vastine:

Alueelta on laadittu useita liikenneselvityksiä viime vuosina mm. Kähärin puistotien, Pukkilan ja Turku ratapiha -asemakaavanmuutosten yhteydessä, jolloin on tutkittu vaihtoehtoisia liikenteellisiä ratkaisuja. Kaupunkiympäristölautakunta päätti 12.11.2019 § 430, että asemakaavanmuutosehdotuksen pohjaksi valitaan 9.10.2019 päivätty luonnos siten muutettuna, että Kähärin puistotien jatke voidaan myöhemmin ohjata Alakyläntielle ja liittymän siirtoa pohjoisempaan tutkitaan. Yleiskaavan ratkaisu on kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen mukainen.

Uuden auto-, jalankulku- ja polkupyöräliikenneyhteyden muodostuminen Satakunnankadun ja Pitkämäenkadun välille on merkittävä muutos niin kaupunkikuvallisesti kuin toiminnallisestikin. Viheralueiden määrä vähenee ja vastaavasti katualueiden määrä kasvaa. Ratkaisu toisaalta vaikuttaa myönteisesti vähentämään asuntokaduille ohjautuvan läpiajoliikenteen määrää Ruohonpääntiellä ja -kadulla, Vehkaniitynkadulla, Ylitalonkadulla ja Itäpellontiellä.

Kähärin puistotien viereen on esitetty yleiskaavaehdotuksessa myös pyöräilyn pääverkoston reitti. Kähärin puistotien liikenteen aiheuttamasta tärinästä on laadittu selvityksiä vuosina 2008 ja 2010. Selvitysten mukaan mm. ”voidaan arvioida, että Kähärin puistotien tulevan tieliikenteen aiheuttama tärinä ei aiheuta vaurioitumisriskiä rakennuksille, eikä merkittävää haittaa asumisviihtyvyyteen” ja ”ei ole odotettavissa, että suunnitellun Kähärin puistotien varressa olevissa Heinäkarinkadun asuinrakennuksissa tulisi esiintymään tieliikenteen aiheuttamaa häiritsevää tärinää. Kohde täyttää uusille väylille hyväksyttävän värähtelyluokan C. Kadulla ei ole tarvetta rajoittaa raskaiden ajoneuvojen liikennöintiä.”

Saukonoja on tunnustettu tärkeäksi ja luonnonarvokkaaksi pienvesistöksi, joka tulee säilyttää. Tämä näkyy myös yleiskaavan Saukonojaa koskevissa merkinnöissä hulevesien kannalta tärkeä säilytettävä ojauma ja luonnon- ja/tai maiseman kannalta merkittävä joen- tai purovarsi. Tielinjauksen ei arvioida vaikuttavan merkittävästi Saukonojaan. Uoman suhteen tutkitaan mahdollisuutta muuttaa aiemmin suoristettua uomaan luonnonmukaisemmaksi ja lisätä uoman ympärille tulvatilavuutta, muuten uomaan ei ole tarkoitus koskea.

Muistutus 13 Svenska folkpartiet i Åbo rf

Anmärkning angående förslaget till Generalplan 2029

Till en början vill vi framföra ett tack att en del av förslaget till generalplan 2029, planbeskrivningen, presenterats på svenska – tack.

Eftersom generalplanen varit under arbete sedan 2009 och staden först nu kommit till insikt om att planläggningen också ska göras på svenska är det förstaeligt att denna plan, generalplan 2029, inte gjorts på svenska från början. Redan när planeringsprocessen inleds ska programmet för deltagande och växelverkan ordnas så att de svenskspråkiga invånarna får information om och hur man kan delta i planläggningen.

Men tyvärr har inte heller planbeskrivningen för förslaget till generalplan 2029 presenterats i sin helhet på svenska. Bl.a. har den viktiga konsekvensbedömningen av förslaget till generalplan presenterats enbart på finska vilket gör det svårt eller omöjligt för svenskspråkiga invånare att bedöma generalplanens inverkan på stadsmiljön. Miljö- och trafikkonsekvenserna verkar ha analyserats och bedömts rätt ingående men svåra att ta till sig på grund av att de endast presenteras på finska.

Även de sociala och kulturella konsekvenserna ska analyseras och bedömas. Konsekvenserna för den kulturhistoriska miljön presenteras men är svår att bedöma eftersom den presenteras enbart på finska. Huruvida planen kan ha någon inverkan på stadens övriga kulturella miljö presenteras inte.

I planbeskrivningen konstateras att "Bedömningen av de sociala konsekvenserna ingår i de underordnade helheterna." men även denna bedömning är svår eller omöjlig att konstatera när konsekvensbedömningen presenterats enbart på finska. En bra analys och bedömningen av de sociala konsekvenserna är viktig för befolkningsgrupper såsom barn och ungdom, handikappade och äldre. T.ex. hur inverkar en förtätad stadsstruktur på t.ex. nämnda invånargrupper och deras sociala liv?

Strandellgruppen undrar även när vi kommer att få svar på de frågor vi ställde på svenska under presentationen av förslaget till generalplan?

Vastine:

Plankartan med tillhörande bestämmelser är tvåspråkiga, och planbeskrivningen finns tillgänglig också på svenska. Plankartornas och -beskrivningens bilagor är översatta till svenska. För generalplanen har gjorts ett mycket stort antal utredningar. Dessa kommer inte att översättas till svenska. Tolkningshjälp av utredningarna hade på begäran varit möjligt att få också på svenska från staden.

Muistutus 14 Itä-Turun Vasemmistoliitto ry

Muistutus yleiskaavaan

Yleiskaava 2029

Itä-Turun Vasemmistoliiton mukaan yleiskaava 2029 valmistelussa on huomioitava paremmin Varissuon joukkoliikenteen saavutettavuus sekä turvattava Turun kaupungin kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet ja viheralueet, erityisesti Kupittaaan siirtolapuutarha sekä Itsenäisyydenaukio.

Yleiskaavassa osoitettu Varissuon joukkoliikenteen laatukäytävä on välttämätön toteuttaa siten, että se kattaa koko lähiön ja kiertää Karvataskunkadulta Suurpäänkadulle saakka kattaen myös koko Varissuon läntisen puolen. Ehdotuksen ratkaisu näyttäisi mahdollistavan joukkoliikenteen linjan päättämisen jo Pelttarinkentälle, joka ei tue toimivaa joukkoliikennettä Varissuolla. Pelttarinkenttä tulee säilyttää urheilukenttänä.

Varissuon lähiön yhdyskuntarakenne on alun perin suunniteltu siten, että lähiön ympäri kiertää vahva joukkoliikennelinja. Tämä linja tulee jatkossakin turvata eikä lähiön joukkoliikenteen saavutettavuutta (etäisyys pysäkille) saa heikentää. Lyhyt matka joukkoliikenteen pysäkille on tärkeä etenkin ikääntyvälle väestölle ja kuntalaisille, joille liikkuminen on vaikeaa. Hyvin toimiva joukkoliikennelinja on tärkeä myös lähiössä asuville lapsiperheille.

Kupittaaan siirtolapuutarhan alue tulee merkitä yleiskaavassa merkinnällä RP/s (siirtolapuutarha), joka yksiselitteisesti rajaa alueen käytön sen nykyiseen käyttötarkoitukseen ja suojelee puutarhan sen kulttuurihistorialliset, sosiaalihistorialliset ja ekologiset arvot huomioiden.

Kupittaaan siirtolapuutarha on sijainnut paikallaan jo vuodesta 1934. Siirtolapuutarha perustettiin kaupungissa asuvan työväen tarpeisiin, jotta ihmiset saisivat mahdollisuuksia harrastaa vapaa-ajalla viljelyä ja puutarhanhoitoa. Puutarhanhoidolla nähtiin sosiaalisia, yhteisöllisiä sekä kansanterveydellisiä etuja ja toihan viljely aikanaan myös helpostusta elintarvikepuolaan.

Kupittaaan siirtolapuutarhan arvokas ominaispiirre liittyy sen sijaintiin kaupungin keskustan välittömässä läheisyydessä. Idylliset pienet mökit, omenapuut, marjapensaat ja muut istutukset ovat osa kulttuurihistoriallisesti tärkeää, edelleen viljely- ja virkistyskäytössä olevaa puutarhaa, jonka arvoja ei saa hävittää.

Itsenäisyydenaukio tulee osoittaa yleiskaavassa merkinnällä VP/s. (kaupunkikuvallisesti arvokas puisto). Itsenäisyydenaukio on maakuntakaavassa osa kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta tärkeää aluetta. Voimassa olevassa yleiskaavassa alue kuuluu kulttuurihistoriallisesti, maisemallisesti, kaupunkikuvallisesti ja luonnontilaisesti arvokkaaseen alueen osaan, jolla muutokset tulee tehdä niin, että alueen ominaispiirteitä ei turmella. Yleiskaavassa 2029 modernistisen arkkitehtuurin (Wäinö Aaltosen museo, Turun kaupungin teatteri ja virastotalo) keskelle muodostunut aukio on kaupunkikuvallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokas sekä tärkeä jokirantaan kytkeytyvä kaikille avoin virkistysalue.

Vastine:

Varissuon joukkoliikenteen laatukäytävä

Joukkoliikenteen laatukäytävä -merkinnällä on esitetty vaihtoehtoisia raitiotien reittejä Varissuon alueella. Reitit suunnitellaan ja arvioidaan käynnissä olevassa raitiotien yleissuunnitelmassa, minkä jälkeen pääte-tään reitistä.

Kupittaaan siirtolapuutarha

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayh-distys ry.

Itsenäisyydenaukio

Itsenäisyydenaukiolle on laadittu asemakaavanmuutos Uusi konserttitalo (diaarinumero 5544-2020, kaa-vatunnus 10/2020). Kaava ei ole tullut voimaan, koska hyväksymispäätöksestä on valitettu Turun hallinto-oikeuteen.

Muistutus 15 Korjasmäenkatu 3, Korjasmäenkatu 5, Korjasmäenkatu 7 ja Korjasmäenkatu 9

Muistutus yleiskaavaehdotukseen 2029

Turun kaupunginhallitus on päättänyt 20.12.2021 asettaa Yleiskaava 2029 -ehdotuksen julkisesti nähtäville.

Esityksemme koskee Turun kaupungin Kärsämäen kaupunginosan kiinteistöjä, jotka on selvyuden vuoksi osoitettu nykyisessä asemakaavassa (Liite 1).

Kiinteistöt ovat:

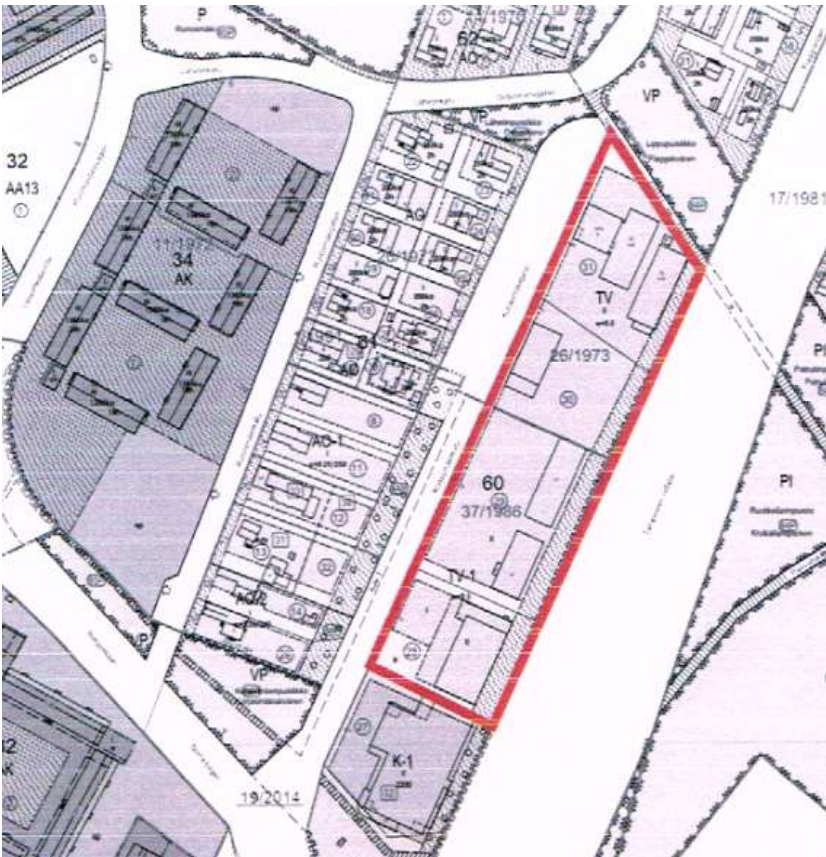
- Korjasmäenkatu 3, 20360 Turku (853-84-60-28)
- Korjasmäenkatu 5, 20360 Turku (853-84-60-29)
- Korjasmäenkatu 7, 20360 Turku (853-84-60-30)
- Korjasmäenkatu 9, 20360 Turku (853-84-60-31)

Kiinteistöt sijaitsevat Tampereen valtatievarrella. Kyseinen alue toimii Turun kaupungin sisääntulona Tampereelta tullessa ja on näin ollen lähes ensimmäinen asia, jonka Tampereen suunnalta Turkuun tullessa näkee. Kiinteistöjen länsipuolella on rauhallinen omakotitaloalue, josta on kuulunut palautetta, että tonttien varastokäyttö nykykaavan mukaisena ei heitä miellytä. Tämänhetkinen yleiskaavan merkintä on PK ja näin ollen mahdollistaa asemakaavan alueelle, jossa tonteilla on varastotoimintaa.

Nyt esillä olleessa yleiskaavaehdotuksessa 2029 on tontit merkitty TP-alueeksi. Tästä johtuen toivomme, että kyseiset merkinnät tarkastetaan. Meidän ehdotuksemme on, että yleiskaava mahdollistaisi palvelujen ja asumisen kyseisille tonteille, jotta alueesta tulisi yhtenäinen ja näyttävä sisäänkäynti Turkuun tullessa sekä rauhottaisi omakotitaloasujien meluhaittoja valtatieltä.

Liite 1. Muistutusta koskevat kiinteistöt nykyisessä asemakaavassa.

Vastine:

Alue sijaitsee melualueella vilkasliikenteisen tien varressa, joten TP-merkinnän muuttaminen A-merkinnäksi ei ole perusteltua. Tampereentien varren mahdollinen tuleva kehittäminen muistutuksessa esitettyyn suuntaan vaatii perusteellisempia selvityksiä mm. aluerakenteen ja melun osalta, joita ei tämän yleiskaavakerroksen aikana voida toteuttaa. Alue voidaan ottaa uudelleen tarkasteluun yleiskaavan päivittämisen yhteydessä.

Yleiskaavaprosessia sujuvoitetaan jatkossa niin, että siirrytään jotain osa-aluetta tai teemaa koskeviin yleiskaavoihin. Näin pystytään reagoimaan myös nopeammin eri alueiden mahdollisiin maankäytön muutostarpeisiin.

Muistutus 16

Muistutus yleiskaava 2029 -ehdotukseen

Haluan esittää vakavan muistutuksen Turun kaupungin yleiskaava 2029-ehdotuksesta. Kupittaaan siirtolapuutarha on yleiskaavaehdotuksessa osoitettu keskustatoimintojen alueeksi merkinnällä C-3.

Turun kaupunki kirjoittaa kaavaehdotuksessa: "Vuonna 1934 perustettu Kupittaaan siirtolapuutarha on Turun vanhin siirtolapuutarha. Geometrisen rakenteen ja pienikokoisten kesämajojen lisäksi alkuperäisestä suunnitelmasta muistuttavat yhä hedelmäpuut ja perennalajisto. Vaikka siirtolapuutarhan sijainti vilkasliikenteisten katujen puristuksissa ei enää optimaalinen, omaleimaisella alueella on edelleen kulttuuri- ja puutarhahistoriallista arvoa. Kohde on myös yhteisöllisesti merkittävä sekä osa viherverkkoa. Siirtolapuutarhan alue on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi, koska sen alueen sijainti on kaupunkikehityksen kannalta keskeinen. Alue sijaitsee maakuntakaavassa määritellyllä maankäytön tehostamisen vyöhykkeellä eli ns. seudullisen joukkoliikenneakselin alueella. C-3-merkintä edellyttää, että asemakaavoituksen yhteydessä osa alueesta on osoitettava kaikille avoimeksi virkistysalueeksi. Kupittaaan siirtolapuutarhan korvaava siirtolapuutarha on kaavoitettu Koroistenniemen läheisyyteen."

Turun kaupunki myöntää siirtolapuutarhan mm. kulttuuri- ja puutarhahistorialliset arvot, mutta ei anna niille kuitenkaan päätöksenteossa painoarvoa. Tärkeämmäksi ollaan arvottamassa maankäytön tehostaminen seudullisen joukkoliikenneakselin alueella. Lisäksi todetaan, että Kupittaaan siirtolapuutarhan korvaava siirtolapuutarha on kaavoitettu Koroistenniemen läheisyyteen, mikä ei käytännössä ole mahdollista, koska 88-vuotiasta puutarhaa ei voi "korvata" uudella puutarhalla. Myöskään "kaikille avoin virkistysalue" kerrostalojen kupeessa ei kunnioita puutarhan historiaa eikä mitenkään korvaa tuhattavaa puutarhaa pitkään kehittyneine ekologisine arvoineen.

Turun kaupunki on tekemässä Kupittaaan siirtolapuutarhan kaavamerkinnän kohdalla peruuttamattoman virheen. Esitänkin, että Turun kaupunki päättää seuraavaa:

1. Yleiskaavassa 2029 Kupittaaan siirtolapuutarha-alue merkitään osaksi kansallista kaupunkipuistoa kaavamerkinnällä KP/s (kansallinen kaupunkipuisto suojelumerkinnällä).

Perustelut:

- A. Vuonna 1934 perustettu Kupittaaan siirtolapuutarha on jatkumoa Kupittaaan alueen pitkälle puutarhahistorialle ja käytännössä ainoa sen edelleen jäljellä oleva, elävä osa.
- B. Kupittaaan siirtolapuutarha on Kupittaaanpuiston ja ruotsalaistaloalueen rinnalla olennainen ja omaleimainen osa suurta viheraluekokonaisuutta.
- C. Turun kansallisen kaupunkipuiston suunnitteluvaiheessa Kupittaaan siirtolapuutarha oli vielä merkitty osaksi kansallista kaupunkipuistoa.
- D. Turun vanhin siirtolapuutarha kertoo vähäväkisemmän kansanosan historiaa, ja se on sotavuosien lisäksi selviytynyt lukuisista lakkautusuhasta vuosikymmenistä edelleen elinvoimaisena.
- E. Puutarhan pitkä historia antaa sille itseisarvoisen olemassaolon oikeutuksen.
- F. Kupittaaan siirtolapuutarhan arvot ovat monikerroksiset: historia, kulttuuri, ekologia, ilmastotoimien tukeminen, kasvatukselliset, kulttuurilliset, hyvinvointi- ja virkistysarvot sekä maine- ja matkailuarvo.
- G. Turun kaupunki ilmoittaa verkkosivustollaan aloittaneensa luonnon monimuotoisuusohjelman laadinnan ympäristöarvojen säilyttämiseksi. "Tavoitteena on luoda käytännön toimenpiteitä luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja edistämiseksi Turussa". Historiallisen siirtolapuutarhan purkaminen olisi täydellisessä ristiriidassa julkituotujen tavoitteiden kanssa.
- H. Vanha siirtolapuutarha on kaupungin viheralueista biodiversiteetiltään kaikkein monimuotoisin ja tarjoaa kasvupaikan ja suojan lukemattomille eliölajeille.
- I. Kupittaaan siirtolapuutarha on yksi kaupungin kauneimmista viheralueista.
- J. Puutarha on suurelta osin vielä tutkimaton oppimis- ja tutkimuskohde.
- K. Puutarhalla on rajattomasti kehittämismahdollisuuksia kaupunkilaisten yhteiseksi iloksi ja virkistykseksi.
- L. Uudet kerrostalot tai vastaavat rakennukset alueelle eivät mitenkään voi olla arvokkaampia kuin historiallinen puutarha.
- M. 76 prosenttia kaupunkilaisista haluaa, että Kupittaaan siirtolapuutarhan jatko turvataan.

2. Vaihtoehtona kohdalle 1. Kupittaaan siirtolapuutarha-alue merkitään yleiskaavassa 2029 siirtolapuutarha-alueeksi kaavamerkinnällä RP/s (siirtolapuutarha-alue suojelumerkinnällä).

Perustelut kohdassa 1. esitettyjen lisäksi:

- A. Siirtolapuutarha kuuluu perusidealtaan nimenomaan kaupungin keskusta- ja niitä on suurin määrin vilkkaissa kaupunkikeskustoissa esimerkiksi Ruotsissa ja Saksassa.
- B. Kaupunkiviljely on nousussa oleva tulevaisuuden trendi, joka osaltaan tekee kaupungista ihmisen kokoisen ja helposti lähestyttävän.
- C. Puutarhassa kasvaa lähes kolmesataa vanhaa, Luonnonvarakeskuksen geenivaratutkimuksen perusteella arvokasta omenapuuta sekä monia harvinaistuvia kasvilajikkeita.
- D. Hyvin hoidettu siirtolapuutarha nostaa modernin kaupungin imagoa sekä kaupunkilaisten että muualta tulevien silmissä.
- E. Puutarhan hoitaminen on kaupungille taloudellista, koska siitä vastaavat enimmäkseen puutarhojen omistajat.
- F. Turun kaupunki tai mikään yksityinen toimija ei tarvitse tonttimaaksi juuri tätä puutarha-aluetta.
- G. Muidenkaan kaupungin viheralueiden arvoa ei lasketa neliöhintoina.
- H. Suunnitelmallisesti kehitettynä Kupittaaan siirtolapuutarha tuo vuosittain iloa tuhansille turkulaisille ja muille vierailijoille verrattuna kerrostaloihin, jotka tuottaisivat iloa vain 300 asukkaalleen.

Tietoa Kupittaaan siirtolapuutarhan historiasta, eri tasoisista merkityksistä, vuokrasopimusten vaiheista sekä lukuisista kehittämismahdollisuuksista löytyy linkin takaa avautuvasta tiedostosta:

https://asiakas.kotisivukone.com/files/tempukerho.kotisivukone.com/Miksi_Kupittaaan_siirtolapuutarha_pitaisi_sailyttaa_.pdf

Pyydän Turun kaupungilta tähän muistutukseen vastauksen yksityiskohtaisine perusteluineen.

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 17

Muistutus: Yleiskaava 2029

Haluan perustellut vastaukset kirjallisesti muistuttamaani kohtiin:

Kupittaaan siirtolapuutarhan seutu

Vuonna 1934 perustettu Kupittaaan siirtolapuutarha on Turun vanhin siirtolapuutarha. Vaikka siirtolapuutarhan sijainti vilkasliikenteisten katujen puristuksissa ei enää optimaalinen, omaleimaisella alueella on edelleen kulttuuri- ja puutarhahistoriallista arvoa. Siirtolapuutarhan alue on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi, koska sen alueen sijainti on kaupunkikehityksen kannalta keskeinen. C3-merkintä edellyttää, että asemakaavoituksen yhteydessä osa alueesta on osoitettava kaikille avoimeksi virkistysalueeksi. Kupittaaan siirtolapuutarhan korvaava siirtolapuutarha on kaavoitettu Koroistenniemen läheisyyteen.

Kaavaprosessi, Kupittaaan siirtolapuutarha:

- Pyydettiinkö Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistykseltä lausuntoa ja tiedotettiin kaavan käsittelyn eri vaiheissa? Yleiskaavaa käsitelty usean vuoden ajan.
- Miten palstalaiset huomioitua yleiskaavan käsittelyssä? Alue koskee nimenomaan palstalaisia, koska siirtolapuutarha aiotaan hävittää.

- ”Kupittaaan siirtolapuutarhan alue ja sen vieressä sijaitseva Citymarketin alue on osoitettu C3-merkinnällä”
→ Merkintä C3 muutettava merkinnäksi RP, jotta siirtolapuutarha voi jatkaa ja kehittyä omalla paikallaan. Miksi juuri lähes 90 vuotta paikalla olleelle siirtolapuutarhan alueelle täytyy rakentaa? Tällä

hetkellä rakennetaan joka puolelle Turku. Onko tämä alue välttämätön rakentamiseen? Viheraluetta tarvitaan lisää ja siirtolapuutarha on osa Turun kaupungin viherverkostoa. Voisiko viheraluetta puolestaan laajentaa ja muuttaa Kupittaaan Citymarketin parkkipaikka yleiseksi puutarha-alueeksi? Kunnallissairaalan alue kuuluu jo perinteiseen puutarha-alueeseen ja näin saadaan sitä laajennettua suuremmalle joukolle. Citymarketilla on mahdollisuus laajentaa toiseen suuntaan ja tehdä parkkialueen maan alle.

- "Alue sijaitsee maakuntakaavassa määritellyllä maankäytön tehostamisen vyöhykkeellä eli ns. seudullisen joukkoliikenneakselin alueella"
 - Bussit kulkevat jo nyt Uudenmaantiellä ja Kunnallissairaalan tiellä ja nämä eivät haittaa lainkaan palstalaisia, päinvastoin. Alue on helposti saavutettavissa ja tänne pääsee julkisilla välineillä. Maailmalla siirtolapuutarhat ovat kaupunkien keskustojen läheisyydessä jonne ne kuuluvatkin, osana kansallista kulttuuriperintöä.
- "Geometrisen rakenteen ja pienikokoisten kesämajojen lisäksi alkuperäisestä suunnitelmasta muistuttavat yhä hedelmäpuut ja perennalajisto"
 - Todellakin, Kupittaaan puistoalueelle 1934 perustettu Turun vanhin siirtolapuutarha on miljöölleen ja kasvimäärältään ainutlaatuinen koko maassa. Puutarhalla kasvaa myös arkeofyyttejä eli muinaistulokkaita. Palstoilla kasvaa yli 500 eri kasvilajia ja yli 300 omenapuuta, joista suurin osa on vanhoja lajikkeita. Eikö nyt pitäisi ajatella myös jälkipolvia ja säästää alue siirtolapuutarhana? Jos perinnekasvit ja vanhat omenapuut tuhoetaan, niitä ei saada enää koskaan takaisin. Lahjoitamme myös omenoita kaupunkilaisille ja hyväntekeväisyyteen. Osa poliitikoista on julkisesti ja virheellisesti kommentoinut puutarhan viljelysten olevan syömiseen kelpaamattomia ja tämä ei tietenkään pidä paikkaansa. Tutkittua tietoa löytyy asiantuntijoilta ja vastuullinen valtuutettu ottanee selvää ennen tiedon jakamista. Olen pysynyt terveenä kiitos omenien, samoin yli 50 vuotta palstalaisina viihtyneet!
- "Kohde on myös yhteisöllisesti merkittävä sekä osa viherverkkoa"
 - Kupittaaan siirtolapuutarhan säilyttäminen ja kehittäminen nykyisellä paikallaan on sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä kehityksen mukaista. Luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen, siirtolapuutarhan hyödyntäminen oppimisympäristönä ja elävän kulttuuriperinnön vaaliminen ovat osaltaan valtakunnallisena ja kansainvälisenä osoituksena Turun ympäristöstrategian toteuttamisesta.

Viherympäristön merkitys ilman laadun ylläpidossa, pölyttäjäkadon ehkäisyssä, hiilineutraaliuuden saavuttamisessa sekä ilmastonmuutoksen haittavaikutusten hillitsemisessä ovat jo sinällään vahvoja säilyttämisen perusteita. Kupittaaan siirtolapuutarhalla on talkoovoimin Uudenmaantien vierelle perustettu luonnonmukainen puistoalue. Kupittaaan siirtolapuutarha on Turun kaupungin edistämän kaupunkiviljelyn muoto, jolla on tärkeä rooli yhteisöllisyyden lisäämisessä ja syrjäytymisen ehkäisyssä.

Siirtolapuutarha järjestää yhdistyksille ja turistiryhmille useita esittelykierroksia kauden aikana. Viime vuonna Turun päivänä myös Turun kaupungin matkaoppaiden tekemät kierrokset sai paljon ihmisiä liikkeelle. Siirtolapuutarha kannattaa ottaa osaksi Visit Turku -sivustoa turistien käyntikohteeksi kuten Helsinki tekee omien siirtolapuutarhojen kanssa.

Turun kaupunkistrategian ilmastopolitiikan päätavoite on hiilineutraali kaupunkialue vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi kaupunki on linjannut vahvistavansa hiilinieluja esimerkiksi kehittämällä kaupunkipuistoa ja siihen liittyvää viherverkostoa. Turun kaupungin luonnon monimuotoisuusohjelman esittelyssä todetaan, että vihreän lisääminen tuo kaupunkiympäristöön ekosysteemipalveluita. Ympäristöarvojen säilyttämiseksi on tavoitteena luoda käytännön toimenpiteitä luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja edistämiseksi.

Kupittaaan siirtolapuutarha on biodiversiteetiltään runsaslajinen, vanhakantainen ja kasvigeneettisesti monimuotoinen. Miten Kupittaaan siirtolapuutarhan tuhoaminen edesauttaa näitä edellä kuvattuja Turun kaupungin tavoitteita?

- "Kupittaaan siirtolapuutarhan korvaava siirtolapuutarha on kaavoitettu Koroistenniemen läheisyyteen"
 - Turkuun on hyvä saada myös neljäs siirtolapuutarha-alue. Kupittaaan siirtolapuutarhaa ei kuitenkaan voi korvata tai siirtää Koroisiin. Suunniteltu Koroisten alue on voimajohtojen alla, kuka vastaa

alueen turvallisuudesta? Alue on vanhaa muinaismuistoaluetta. Miten syviä istutuskuoppia alueelle saa kaivaa? Mm. omenapuu vaatii 50 cm. Koroisten alue on myös junanradan vieressä. Eikö tämä alue ole saastuttavaa seutua?

Tiina Pihlajamäen koosteesta 2/2022 lainattuna: ”Jos tällainen alue ajetaan alas – mökit puretaan, puut kaadetaan ja kasvillisuus pieneläimiseen jyrätään puskutraktorien alle – ei sitä saa koskaan enää takaisin. Kerrostalon pystyttää vuodessa ja parkkipaikan kuukaudessa, mutta tällaisen puutarhakokonaisuuden kasvattaminen uudelleen kestäisi 90 vuotta, ja osa harvinaisemmista eliöistä olisi menetetty pysyvästi.” Halutaanko tosiaan Turussa päättää näin?

Säilytetään kulttuurihistoriallisesti arvokas Kupittaaan siirtolapuutarha omalla paikallaan Kupittaaalla kuten jo ollut lähes 90 vuotta ja kehitetään aluetta yhdessä siirtolapuutarhan palstalaisten ja kaupungin kanssa.

Lisäyksenä lähettämäni muistutukseen haluan vielä perustellun vastauksen myös siihen, että siirtolapuutarhan tilalle suunnitellut vaihtoehdot ovat muuttuneet useaan kertaan yleiskaavan käsittelyn aikana. Miksi? Siirtolapuutarha on kuitenkin toteuttanut kaupungin toiveita avoimuudesta sekä alueen kunnossapidosta ja palstojen hoidosta.

Näyttää siltä, että siirtolapuutarha on pakko saada hävitettyä ja mikä vaan muu vaihtoehto otetaan tilalle aina tilanteen mukaan. Todellista muuta tarvetta alueeseen ei ole, joten siirtolapuutarha voi hyvin jatkaa edelleen Kupittaaalla ja puutarhan voi lisätä Turun kansalliseen kaupunkipuistoon, kuuluu Kupittaaan puistoalueeseen.

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 18

Muistutus

Yleiskaava 2029 ehdotus

Vaatus: Kaavamerkintä C-3 Kupittaaan siirtolapuutarhan kohdalla vaihdettava RP:ksi.

Perustelut:

- Ympäristöhaittojen vähentäminen ja ekologinen merkitys, rakennetun ympäristön, maiseman ja
 - luonnonarvojen vaaliminen
- Turku laati luonnon monimuotoisuusohjelman ympäristöarvojen säilyttämiseksi, jonka tavoitteena
 - on luoda käytännön toimenpiteitä luonnon monimuotoisuuden
 - turvaamiseksi ja edistämiseksi Turussa.
- Kupittaaan puutarhan kulttuurihistoriallinen arvo
- Kupittaaan puutarhan harvinainen kasvillisuus
- Turvallisen, terveellisen, viihtyisän, toimivan ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoinen
 - elinympäristö.
- Kaupungin tekemän kyselyn mukaan suurinosa kaupunkilaisista ei halua hävittää
 - siirtolapuutarhaa.
- Yleiskaava aiheuttaa palstanhaltijoille kohtuutonta haittaa.

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 19

Muistutus kaavaehdotuksesta

Turun Yleiskaava 2029 , Diaarinumero: 13278-2012, Kaavatunnus: 1/2009, kaavaehdotus.

Vaatimukset

- Kupittaaan siirtolapuutarhan alue osoitetaan yleiskaavaehdotuksessa siirtolapuutarha-alueeksi (RP) keskustatoimintojen alueen (C-3) sijaan.
- Kupittaaan siirtolapuutarha säilytettävä kokonaisuudessaan ennallaan siirtolapuutarhana.
- Muilta osin ei huomautettavaa.

Perustelut

- Siirtolapuutarhan valjastaminen asuntotuotantoon ei ole Turku 2029 kaupunkistrategian mukaista. Ko. strategiassa kaupunki on mm. sitoutunut noudattamaan kestävän kehityksen periaatetta kaikessa toiminnassaan ja hyödyntämään puistoverkostoaan.
- Kaupunki ei kunnioita 2015 laatimaansa rakennusperintöohjelmaa.
- Kaavaehdotus on vastoin Varsinais-Suomen-maakuntastrategiaa 2040 ja Varsinais-Suomen maakuntaohjelmaa 2022–2025
- Kaavoittaja ei kuuntele kaupunkilaisten mielipidettä:
 - Turku 2029 -nettikyselyssä 75 % vastaajista kannatti siirtolapuutarhan säilyttämistä
 - ”Kupittaaan Siirtolapuutarha on säilytettävä” adressin on allekirjoittanut yli 10000 henkilöä
- Vuonna 2004 vahvistettu maakuntakaava ei ole nykyisen maakuntakaavoituksen sisältövaatimusten mukainen. Sisältövaatimuksissa on erikseen painotettu:
 - alueiden käytön ekologista kestävyyttä
 - vesi- ja maa-ainesvarojen kestävää käyttöä
 - maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimista
 - virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyttä
- Nykyinen raitiotielinjaus ei kulje läheltäkään Kupittaaan siirtolapuutarhaa
 - rakentamisen keskittäminen raitiotielinjan varteen ei edellytä Kupittaaan siirtolapuutarhan alueelle rakentamista

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 20

Muistutus yleiskaavan 2029 koskien Kupittaaan siirtolapuutarhan säilyttämisestä omalla paikallaan.

Kupittaaan siirtolapuutarhalla on reilusti yli 10 800 kannattajaa adressissa.

Siirtolapuutarhan arvot kulttuuri ympäristönä on kiistaton. Ainutlaatuinen kasvimaailma arkeofyytteineen, perinne peroinneen ja vanhoine omenapuineen on tunnustettu ja tunnustettu.

Puutarha alue on turkulaisten lasten, koululaisten ja opiskelijoiden oppimisympäristönä on uniikki paikka. Vastaavaa en ole löytänyt mistään suomesta tai Euroopasta.

Puutarha virkistysalueena kaupunkilaisille on merkittävä. Vanhusten ja liikuntarajoitteisten helposti saavutettava.

Kupittaaan siirtolapuutarhan kehittäminen kaikkien turkulaisten tulevaisuuden tarpeisiin on välttämätöntä.

Tulevaisuuden puutarha/yhdistys on itsenäinen ja omillaan toimeen tuleva. Uudet nykyaikaiset säännöt. Uusi tapa toimia ekologisena puutarhana kaikille turkulaisille. Toiminnan tavoitteena on tiedon ja taidon

jakaminen. Monimuotoisen kaupunkiympäristön vaaliminen. Lintuineen, perhosineen, kasveineen ja maan pikku ötököineen

Keskusmajan tilalle kaksi kaksikerroksista rakennusta. Rakennusten väli katettu. Aurinkoenergiaa ja maa-lämpöä. Toinen rakennuksista on toimitiloja varten. WC, suihkut, lämpökeskus, varastot työkaluille ja pien-koneille ym. Toinen rakennus on kokous, opetus, kurssitoimintaa varten. 100-150 hengelle. Nykyaikaisin dikitaalisin välinein varusteltu. Kahvila ja ravintola toimintaa. Yläkerrassa toimitiloja vuokrattavaksi ym. Sitä pyörittää alan yrittäjä. Saadaan tuloja yhdistykselle. Pois turkulaisten veronmaksajien kukkarolta.

Yhdistyksen hallitukseen kaksi jäsentä joka käytävältä. Mökkien numerjärjestyksessä. Yksi edustajat kaupungilta. Toiminta pysyy tavoitteellisena.

Luonnollinen puistoalue oppimisympäristönä ja arkkeofyytteineen tuleville sukupolville.

Mökit 10, 15 tai 20 neliöisiä. Osa mökeistä kaksikerroksisia. Aurinkoenergiaa. Ekologinen tapa tehdä ja toimia. Ympäristö ystävällistä ja monimuotoisuuden ylläpitoa.

Helsingin yliopisto on tehnyt tutkimuksen kaupunki viljelystä suomeksi. Löytyy yliopiston sivuilta.

Haluan vastineen muistutukseeni.

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 21

Muistutus Yleiskaava 2029 ehdotuksesta (kaavatunnus 1/2009)

Huomauttaisin, että Yleiskaava 2029 ehdotuksessa kaavamerkintä C-3 ei sovellu Kupittaan siirtolapuutarhan alueen kohdalle, vaan Kupittaan siirtolapuutarhan alue pitäisi osoittaa Yleiskaava 2029 ehdotuksessa siirtolapuutarha-alueeksi (merkintä RP). Alueen säilyttäminen siirtolapuutarhana on perusteltua ainakin alla olevista syistä.

Kuten Kulttuurilautakunnan lausunnosta käy ilmi, Turun vanhimpana siirtolapuutarhana Kupittaan siirtolapuutarhalla on kulttuurihistoriallinen arvo ja se on merkittävä omaleimainen, vihreä keidas. Turkuseuran lausunto tuo esiin sen, että muualla Euroopan suurkaupungeissa on vastaavia siirtolapuutarhapalstoja. Kupittaan siirtolapuutarha on ympäri vuoden auki vierailijoille ja siihen sisältyy Turun kaupungin omistuksessa oleva puistoalue, jossa vierailijat voivat liikkua vapaasti ja tutustua ainutlaatuiseseen kasvillisuuteen. Vierailijoiden näkökulmasta kiinnostavia ovat myös Kupittaan siirtolapuutarhan erilaiset palstat ja mökit, joita saa ihailla poluilta käsin. Onkin huomionarvoista, että Kupittaan siirtolapuutarha on nykyisellään kiinnostava vierailukohde niin kotimaisille kuin ulkomaalaisille matkailijoille. Alueen arvoa matkailukohteena nostaa sen sijainti Turun keskustan läheisyydessä ja hyvät julkisen liikenteen kulkuyhteydet.

Kupittaan siirtolapuutarhalla on sosiaalinen merkitys turkulaisille ja nykyisessä käyttötarkoituksessa se palvelee suurta joukkoa kaupunkilaisia. Kupittaan siirtolapuutarhalla turkulaiset voivat vierailla omatoimisesti kaikkina vuodenaikoina ja kokea itsensä tervetulleiksi nauttimaan alueen vihreydestä ja erityislaatuisesta tunnelmasta. Kupittaan siirtolapuutarhalla järjestetään kaikille avoimia tapahtumia, joiden aikana on mahdollista tutustua alueen historiaan, luonnonmukaiseen puutarhanhoitoon ja perinnekasveihin. Kupittaan siirtolapuutarha on eri ikäisten oppijoiden oppimisympäristö. Alueella toimii Sateenkaari Koton päiväkotijärjestelmä ja vierailee koululaisryhmiä. Turun yliopiston opiskelijat ovat suorittaneet alueella opintoihinsa sisältyviä osioita yhteistyössä Kupittaan ryhmäpuutarhayhdistys ry:n kanssa. Lisäksi Kupittaan ryhmäpuutarhayhdistys ry tekee yhteistyötä lukuisten yhdistysten ja organisaatioiden kanssa tarjoten kaupunkilaisille mahdollisuuksia osallistua moninaiseen toimintaan Kupittaan siirtolapuutarhan alueella kaikissa ihmisen elinkaaren vaiheissa.

Kupittaan siirtolapuutarha on osa monimuotoista kaupunkiluontoa ja runsaan eliöstön (mm. kasvien, lintujen ja hyönteisten) elinympäristö. Alueella on mittaamattoman arvokkaita vanhoja puita, jotka toimivat hii-livarastoina, viilentävät ilmaa haihdutuksellaan ja sitovat pienhiukkasia. Näin ne luovat viihtyisän ilmapiirin niin ihmisille kuin eläimille myös Kupittaan siirtolapuutarhan lähialueille.

Muistuttaisin, että edellä mainittuja kulttuurihistoriallisia ja sosiaalisia arvoja samoin kuin kaupunkiluontoon liittyviä arvoja ei voida säilyttää, jos Kupittaaan siirtolapuutarhan alueelle tulee merkittävää uudisrakentamista. Uudisrakentamisen yhteydessä ei olisi mahdollista säilyttää edes osaa Kupittaaan siirtolapuutarhasta, sillä uudisrakentaminen vaarantaisi Kupittaaan siirtolapuutarhan alueen kasvillisuuden ja muun eliöstön hyvinvoinnin myös niissä osissa aluetta, mihin ei olisi tarkoitus tehdä uusia rakennuksia. Tämä johtuu esimerkiksi siitä, että tarvittavien resurssien liikuttaminen ja säilyttäminen vaatii tilaa samoin kuin siirrettävä maa-aines ja kasvillisuus. Lisäksi Kupittaaan siirtolapuutarhan sosiaalinen merkitys perustuu yhteisöön, jonka muodostavat muun muassa alueen mökkiläiset, mökkiläisiä edustava Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry, Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry:n kumppaneihin kuuluvat organisaatiot ja yksityishenkilöt, lähialueen asukkaat ja alueella säännöllisesti vierailevat henkilöt. Tällä yhteisöllä on myös keskeinen rooli alueen kasvillisuuden ja muun eliöstön hyvinvoinnista huolehtimisessa. On varsin todennäköisesti, että tämä yhteisö rikkoutuisi, jos Kupittaaan siirtolapuutarhan alueella tehtäisiin merkittävää uudisrakentamista.

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 22

Muistutus Yleiskaava 2029, Dno 13278-2012

Vaatus Kupittaaan siirtolapuutarhan kohdalle kaavamerkinnäksi RP

Perustelu Kulttuurihistoriallisesti sekä kaupunkiympäristön kannalta merkittävä Kupittaaan siirtolapuutarhan alue tulee säilyttää siirtolapuutarhana (kaavamerkintä RP) myös yleiskaava 2029 voimaan astumisen jälkeen. Alueen kasvisto on ainutlaatuinen ja alueen siirtyessä muuhun käyttöön on olemassa merkittävä uhka kokonaisten lajien katoamisesta.

Siirtolapuutarha-alueen muuttaminen kaupunkitoimintojen alueeksi ja asuntojen rakentaminen n. 200 asukkaan tarpeisiin on yksinkertaisesti väärin ja vahingoittaa Turun kaupungin mainetta ympäristöystävällisenä kaupunkina. Lisäksi muutos on vastoin Turun kaupungin visio 2029-tavoitteita, ja vastoin Turun kaupungin sitoutumista EU:n Green City Accord -aloitteeseen. (Kh § 508, 23.11.2020)

Siirtolapuutarhan säilyttäminen on myös tutkitusti kaupunkilaisten toiveissa. Kaupungin järjestämässä kyselyssä kolme neljäsosaa vastaajista piti Kupittaaan siirtolapuutarhaa tärkeänä kulttuurihistoriallisena viherympäristönä. (Asukaskysely 2018: Turku 2029, raportti.) Lisäksi adressin siirtolapuutarhan säilyttämisen puolesta on allekirjoittanut 22.3.2022 mennessä yli 11 800 henkilöä ympäri maailman.

Takaamalla siirtolapuutarhan säilymisen kaupunki automaattisesti kohentaisi alueen ilmettä, yleistä houkuttavuutta, ja lisäisi ryhmäpuutarhayhdistyksen panosta alueen kunnossapitoon ja viihtyisyyden parantamiseen. Alueen käyttöä kaupunkilaisten yhteisenä ulkoilualueena voisi helposti lisätä valaisemalla alueen käytävät, ja tuomalla alueen mökkeihin sähköt alueesta muodostuisi talvisin pikantti lisä Kupittaaan puiston kausivalaistukseen.

Siirtolapuutarhan hyödyt puistomaisena ulkoilualueena näin lähellä keskustaa on havaittu kuluneen kahden vuoden aikana. Alue on toiminut ulkoilu- ja elämysalueena niin nuorille kuin vanhoille juuri sijaintinsa ja helpon saavutettavuutensa vuoksi. Vierailijat alueella ovat sekä lukuisia että tervetulleita.

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 23

Muistutus Kupittaaan siirtolapuutarhaa koskevasta kaavoituksesta

Hei!

Haluan huomioitavaksi Kupittaaan siirtolapuutarhan kaavoitusasioissa seuraavaa: alue on historiallinen ja kulttuurisesti arvokas, joka on luonteva osa Kupittaaan puistoaluetta ja ns. ruotsalaistalojen naapurustoa.

Suunnitellut kerrostalot ja päiväkotit eivät millään muotoa tuo alueelle monipuolista ja ihmisystävällistä avointa virkistysaluetta. Molemmissa piha-alueet aidataan ja suljetaan vain asukkaiden ja päiväkodin asiakkaiden käyttöön. Mahdolliset kerrostalot keskellä matalasti rakennettua aluetta eivät myöskään mitenkään sovi maisemallisesti alueelle. Historialliset istutukset ja kasvusto tuhotaan. Pieni alue "puistoa" ei tätä korvaa.

Alueella väitetään olevan myös pilaantunutta maaperää. Mihin tällainen väite perustuu? Alue on vuodesta 1934 asti ollut puutarha- ja viljelyaluetta. Ennen sitä hevostila, kaiketi. Keskelle kaupunkia, puistoihin ja katujen reunoille on hankittavissa kaupunkiviljelylaatikoita. Niitäkö kuitenkin pidetään turvallisina? Moottori- ja valtateiden varsilla liikennepäästöjen vieressä viljellään ja kasvatetaan, joten väite hiukkaspäästöistä siirtolapuutarha-alueella lienee keksittyä. Tietääkseni aiheesta on olemassa tutkimustietoa Helsingin yliopiston tekemänä. Viljely puutarhoissa on melko pienimuotoista.

Kun muualla historiaa säilytetään ja omatoimiviljelyyn kannustetaan aikoo Turun kaavoittajat ja päättäjät taas kerran tuhota historiaa ja tällä kertaa korvaamattoman ainutlaatuisen alueen. Viheralueita tarvitaan lisää, kuitenkin sanotaan. Kupittaaan siirtolapuutarha-aluetta olisi kehitettävä ja rakennettava alueella olevaa säilyttäen, ei hävittäen.

Pyydän tähän muistutukseen vastausta.

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 24

Hei!

Onko Turulla oikein arvot oikeissa. Turussa yritetään siirtää Kupittaaan siirtolapuutarha pois. Onhan kaupungin kaunis osa ja myös hiilinielu kaupungissa. En ymmärrä Turku on muutenkin aikoinaan antanut rakennusyhtiöille luvan purkaa kaunista Turkua ja tehdä siitä laatikko kaupunki. Isot rakennusliikkeet sanelivat Turun asiat silloin. On tää kummaa poliikkaa. Tää on kyllä ihan käsittämäyön asia ja puutarhassa myös kuulemma arvokkaita kasveja ja niitä ei voi sirtää. Mistään paikasta ei tule enää koskaan samanlaista, en ymmärrä onko raha niin tärkeää. Taas ei katsota tulevaisuuteen yhtään, Turussa rakennetaan jo muutenkin asuntoja tosi paljon, Iso-Heikkilä ja Turun Linnan ympäristö, Kakolan mäki. Eikö näitten aluiden tuhoaminen jo riitä Kokomuukselle.

Kaikkiko pitää tuhota mikä on kaunista ja ainutkertaista.

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 25

Muistutukseen yhtyminen!

Ilmoitan, että yhdyn muistutukseen:

Muistutukseen yhtyminen Yleiskaava 2029, Dno 13278-2012, KH § 582, 20.12.2021.

Muistutan yleiskaavaehdotusta siltä osin, että vastustan Kupittaaan siirtolapuutarhan muuttamista C-3 alueeksi eli nykyinen merkintä siirtolapuutarha-alueeksi (RP) on säilytettävä ennallaan.

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 26

MUISTUTUS YLEISKAAVASTA 2029

Diaarinumero: 13278-2012

Kaavatunnus 1/2009

Yleiskaava 2029:n valmistelua ovat ohjanneet Turun kaupunkistrategia Turku 2029, Turun kaupunkiseudun maakuntakaavat, kuntien yhteisesti laatima Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035 sekä valtioneuvoston hyväksymät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.

Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035-loppuraportti (2012) ei juurikaan ota kantaa kestävästä kehityksen näkökulmaan ja ilmastonmuutoksen huomioidussa painotus on hillinnän toimenpiteissä. Vaikka tiivistäminen ja täydentäminen keskittävät rakentamista, jatkosuunnittelulla tulisi turvata rakennetun ympäristön ominaispiirteet, toimivat viheryhteydet ja laadukkaat viheralueet myös tiivistettävillä alueilla. Kaupunkiseudulle ominaiset maisemat ja kulttuuripiirteet tulisi turvata ja toisaalta myös korostaa niitä kaupunkiseudun vetovoimatekijöinä ja identiteetin luojana.

Maankäyttö- ja rakennuslaissa esitetyissä yleiskaavan sisältövaatimuksissa yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon yhdyskuntarakenteen ekologinen kestävyys, ympäristöhaittojen vähentäminen, rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Lisäksi maankäyttö- ja rakennuslaissa asetettujen alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on edistää turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luomista, vaalia rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvoja, turvata luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilyminen sekä edistää ympäristönsuojelua ja ehkäistä ympäristöhaittoja.

Yleiskaava 2029:n yleistavoitteissa todetaan viheralueiden muodostavan eheän ekologisen verkoston, joka palvelee kestäväällä tavalla mm. kaupunkiluonnon monimuotoisuuden suojelutavoitteita. Maankäytön suunnittelulla pyritään ennakoimaan riittävän hyvin luonnonolojen aiheuttamat rajoitukset, aiheutuvat taloudelliset ja ympäristöriskit sekä tunnistamaan ristiriidat kestävästä kehityksen tavoitteiden kanssa. Runsaan ja monimuotoisen viherrakenteen sekä vesien hallinnan käsittelemisen omana teemanaan katsotaan olevan erittäin myönteistä etenkin ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta sekä puiden osalta myös hiilivarastojen eli hillitsemisen kannalta. Yleiskaavan tavoitteet ovat ristiriidassa siirtolapuutarhan C3-kaavamerkinnän kanssa.

Kaupunkistrategiassaan 2030 Turun kaupunki linjaa olevansa vuonna 2030 maailman johtava ilmasto- ja luontokaupunki, joka on saavuttanut myös YK:n kestävästä kehityksen kaupunkitaso tavoitteet. Tavoitteena on saavuttaa myös hiilineutraalius ja toimia ilmakehää viilentävästi.

Turun kaupungin kestävän kehityksen arviointiraportissa vuodelta 2020 Turku sitoutuu noudattamaan kestävän suunnittelun ja rakentamisen periaatteita kaupunkirakentamisessa ja kehittämään kaupunkirakennetta täydennysrakentamisella, jossa panostetaan kaupunkitilan eheyttämiseen ja alueiden viihtyisyyteen. Rakentaminen sovitetaan olemassa olevan ympäristön erityisiin arvoihin. Turun kaupunki linjaa käyttävänsä vastuullisesti asemaansa maankäyttöä ja rakentamista ohjaavana viranomaisena ja pitävänsä huolta niin luonnon- kuin kulttuuriympäristönkin säilymisestä.

Ilmastotekojen osalta arviointiraportissa viitataan kaupungin ilmastosuunnitelmaan, joka on laadittu vuonna 2018. Ilmastosuunnitelmassa 2029 kaupunki linjaa huolehtivansa maaperässä ja kasvillisuudessa olevasta hiilivarastosta pyrkimällä säilyttämään alueen metsiä, peltoja ja kasvillisuuden määrää. Samainen suunnitelma on tunnistanut ilmastonmuutoksen riskiksi hulevesien hallinnan. Suunnitelmassa todetaan, että hulevesiongelmiaan vaikuttavat viheralueiden ja imeytymispinta-alan puute kaupunkialueella. Ratkaisuksi on esitetty uudenlaisen kaupunkiluonnon ja viherrakentamisen lisäämistä kaupungin tiivistyessä sekä viherpinta-alan lisäämistä istutusten, kaupunkibulevardien ja viherkattojen avulla. Näiden suurten visioiden sijasta kannattaisi keskittyä säilyttämään jo olemassa olevat viheralueet. Kupittaan siirtolapuutarhan alue on olemassa oleva hiilinielu niin kasvillisuuden kuin maaperänkin osalta. Säilyttämällä siirtolapuutarhan alue ja kasvillisuus nykyisellään voidaan ehkäistä ja torjua myös hulevesien aiheuttamia haittoja.

Lisäksi Turun kaupunki linjaa huomioivansa luonnon monimuotoisuuden säilymisen. Raportissa todetaan, että kaupunkien viheralueilla on merkittäviä positiivisia vaikutuksia kaupunkilaisten viihtyvyyteen ja terveyteen ja yhtenäisten viheralueiden muodostamien viherkäytävien tukevan lajiston monimuotoisuutta. Miten Agenda 2030-tavoitteet kestävästä kaupungeista ja yhteisöistä, ilmastoteoista ja maanpäällisen elämän turvaamisesta toteutuvat, kun olemassa oleva viheralue kaavoitetaan C3-merkinnällä, jolloin alueen pääasiallisia toimintoja ovat keskustamainen asuminen, julkiset ja yksityiset palvelut, hallinto ja keskustaan soveltuvat ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomat työpaikkatoiminnot?

FT Juuso Suomi on tutkinut Turun kaupunkialueen lämpösaarekeilmiötä vuonna 2019. Tuloksia on esitetty Turun kaupunkitutkimusohjelman julkaisussa 2/2019 Kaupungin lämpötilojen ajallinen ja alueellinen muutos. Tutkimuskatsauksessa lämpösaarekeilmiön keskeiseksi syiksi määritetään auringonsäteilyn varastoituminen ja vapautuminen kaupungin rakenteisiin sekä ihmistoiminnan aiheuttama hukkalämpö. Lämpösaarekkeen voimistumiskehityksessä on havaittu heikko nouseva trendi, mikä selittyy pääosin kaupungin kasvulla ja lisääntyneellä rakentamisella. Myös globaali ilmastonmuutos saattaa vaikuttaa asiaan. Katsauksessa todetaan myös, että kasvillisuudella on merkittävä vaikutus lämpösaarekeilmiön hillinnässä varjostavan vaikutuksen ja lisääntyvän haihtumisen kautta. Tiivis ja lisääntyvä rakentaminen siis pahentavat kaupungeissa esiintyviä lämpösaarekeilmiöitä. Kaupunki on itse linjannut lämpösaarekeilmiön torjuntakeinoiksi kasvillisuuden lisäämistä kaupunkialueella ja kehottaa välttämään olemassa olevan kasvillisuuden hävittämistä. Turun kaupungin kestävän kehityksen arviointiraportissa ilmastonmuutokseen liittyvien kuumuusjaksojen lisääntyminen on tunnistettu myös riskiksi, johon tulisi varautua. Lämpösaarekeilmiö ja kuumuusjaksot aiheuttavat merkittäviä terveysriskejä asukkaille.

Asuinrakentamisen kaavoittaminen vilkkaasti liikennöidyn Uudenmaankadun varrelle ei ole perusteltua asumisterveyden näkökulmasta. Pienhiukkaset, katupöly, pakokaasut ja ympäristömelu aiheuttavat huomattavia terveyshaittoja ihmisille. Kaavoitettaessa siirtolapuutarhan alue, näille haitallisille vaikutuksilla altistuvien ihmisten määrä alueella lisääntyy entisestään ja altistus on luonteeltaan pitkäkestoisempaa verrattuna alueen nykyisten käyttäjien altistumisaikaan. Vielä asuinrakentamistakin kyseenalaisempaa on kaavoittaa alueelle julkisia palveluja, kuten päiväkotia tai vanhusten asumispalveluyksikkö. Haavoittuvimpia väestöryhmiä pitäisi erityisesti suojella ympäristön aiheuttamilta terveyshaitoilta. Kasvillisuus sen sijaan sitoo pölyä ja torjuu myös melua. Kaupunkirakennetta tiivistävä Kasvukäytävät-kehityskuva ei turvaa asukkaille maankäyttö- ja rakennuslaissa määritettyä mahdollisuutta turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.

Tilastokeskuksen viimeisimmän väestöennusteen mukaan Turussa asuu vuonna 2029 n. 206 000 asukasta, kun Turun kaupunki on arvioinut väestömääräksi 211 000. Väestöennusteissa oleva epäsuhta tulisi huomioida asuinrakentamisen tarvetta arvioitaessa. Turun väestörakenteessa näkyy myös opiskelijoiden määrä sekä ikärakenteessa että muuttoliikkeessä. Opiskelijat eivät automaattisesti tuota kaupunkiin pysyvää muuttovoittoa. Koronapandemian myötä yleistynyt etätö voi aiheuttaa työikäisen väestön lisäkadon ympäryskuntiin, jossa on tarjolla tontteja ja asumisväljyyttä. Nämä tekijät osaltaan saattavat vähentää ennustettua väestönkasvua, mikä vähentäisi asuntorakentamisen tarvetta.

Kaupungin linjaama kasvukäytävät-kehityskuva toteuttaa heikosti ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja varautumisen toimia painopisteen ollessa vahvasti ilmastonmuutoksen vaikutusten hillinnässä. Hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin työryhmä II julkaisi viimeisimmän raporttinsa 28.2.2022. Työryhmän tehtävänä on tunnistaa ilmastonmuutoksen aiheuttamat vaikutukset ja riskit niin ihmisten kuin luonnon kannalta sekä arvioida ilmastonmuutoksen sopeutumisen keinoja. Raportissa todetaan, että ilmaston lämpenemistä ei voida enää estää. Hidastaminen on vielä mahdollista, mutta toimenpiteillä on jo kiire. Ilmastonmuutoksen torjunnan painopiste on tähän asti ollut päästöjen vähentämisessä. Yhtä tärkeää olisi myöntää, että ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat jo selvästi nähtävissä ja huomiota tulisi kiinnittää enemmän riskien tunnistamiseen sekä sopeutumisen ja varautumisen toimenpiteisiin. Lisäksi ongelmien ennaltaehkäisy on usein halvempaa kuin jälkikäteen korjaaminen ja laastarointi. Ennakoimalla ja suunnittelemalla voidaan tehokkaasti vähentää väistämättömiä haittoja, joita ilmaston lämpeneminen tulee aiheuttamaan niin ihmisille, luonnolle kuin infrastruktuurillekin.

Lisäksi alueiden käytön suunnittelu tulisi toteuttaa vuorovaikutteisesti ja perustuen riittävään vaikutusten arviointiin. Kaupungin tilaamissa lisäselvityksissä Kupittaaan siirtolapuutarha-alueesta tulisi säilymään vain 1/3. Selvityksistä puuttuu kokonaan 0-vaihtoehto, jossa hanketta ei toteuteta eli alue säilyisi nykyisellään. Lisäselvityksissä myös tämä vaihtoehto tulisi huomioida ja arvioida.

Turun kaupungin viherverkkosuunnitelmassa vuodelta 2008 Kupittaaan siirtolapuutarha-alue on merkitty kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi siirtolapuutarha-alueeksi. Kaavamerkintä RP/s tarkoittaa siirtolapuutarha-alueita, jolla ympäristö tulee säilyttää ja alueen suunnittelussa ja käytössä tulee ottaa erityisesti huomioon alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävä luonne. Kupittaaan siirtolapuutarhan alueelle tulee palauttaa kaavamerkintä RP/s.

Kaavamerkintä C3 Kupittaaan siirtolapuutarhan alueella on ristiriidassa kaupungin laatimien ohjelmien ja strategioiden ja jopa yleiskaava 2029:n tavoitteiden kanssa. Perustellusti voidaan kysyä, mitä arvoa on näillä strategioilla, ohjelmilla, selvityksillä ja ohjeistuksilla, jos kaupunki ei sitoudu omassa toiminnassaan huomioimaan ja toteuttamaan niitä käytännössä.

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 27

Kupittaaan siirtolapuutarha säilytettävä.

Se että viljelijöille annettaisiin rakennuslupa, joka oikeuttaisi myös välinevarastojen uusimisen ja mökkien remontoinnin muiden siirtolapuutarhojen tapaan, auttaisi alueen olemassaolon ´todistamiseen´ paraatipaikalla.

Monet keskusta-alueen yhdistykset ottaisivat ilolla vastaan huoneiston, jos Kupittaaan keskusmajan paikalle rakennettaisiin toimivia ja invaystävällisiä tiloja. Korkeakaan rakennus ei varjostaisi viljelyksiä ja toivotulle päiväkodille jäisi ulkoilutila takapihalle, jota voisi laajentaa tarjoamalla kahdelle lähimmälle viljelijälle mahdollisuus jatkaa toimintaa paremmalla paikalla samassa puutarhassa.

Ammattikoulun opiskelijoiden ja opettajien taitoja voitaisiin käyttää rakennusten korjaus- ja rakentamistyössä. Tästä onnistuneesta yhteistyöstä on jo aikaisempaa kokemusta vuosien takaa.

Järjestetään alueelle arkkitehdeille tarkoitettu ideakilpailu.

Luonnon monimuotoisuus keskustankin alueella tärkeää ja sille päättäjät voivat antaa mahdollisuuden.

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 28

Muistutus

Yleiskaava 2029, Dno 13278-2012, KH § 582, 20.12.2021

Vaatus Kupittaaan siirtolapuutarhan kohdalle kaavamerkiksi RP.

Perustelu Kaavaesityksessä ei ole otettu riittävässä määrässä huomioon:

- yhdyskuntarakenteen toimivuutta;
- olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttöä;
- mahdollisuutta luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- mahdollisuutta turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- ympäristöhaittojen vähentämiseen;
- rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaalimista; sekä
- virkistykseen soveltuvan alueen merkitystä.

Yleiskaava aiheuttaa palstanhaltioille kohtuutonta haittaa.

Alueen käytön suunnittelun tavoitteena pidetään vuorovaikutteisen suunnittelun ja riittävän vaikutusten arviointiin perustuen edistää seuraavia kohtia, joista puutteita;

- turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti, toimivan ja eri väestöryhmien, kuten, lasten, vanhusten ja vammaisten, tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luomisesta;
- yhdyskuntarakenteen ja alueiden käytön taloudellisuudesta;
- rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvojen vaalimisesta;
- luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilyttämisestä;
- ympäristönsuojelun ja ympäristöhaittojen ehkäisemisestä;
- luonnonvarojen säästeliäästä käytöstä;
- yhdyskuntien toimivuudesta ja hyvästä rakentamisesta; sekä
- yhdyskuntarakentamisen taloudellisuudesta.

Kaavan laadinnan lähtökohdasta 5.11.2018 lähtien

Laatijaksi nimetty henkilö oli 5.11.2018 ilmoittanut kaavamerkinnäksi ainoastaan C ehdotetun RP/C sijaan, vaatisi nimikirjan sisällön tarkistamisen siitä, onko hänellä hänen asemassaan tähän valtaa.

Hän on siitä lähtien toiminut systemaattisesti suosien C merkinnän toteuttamista kerätyistä materiaaleista, mikä näkyy myös aineistossa.

Palstan 55, kirjanneena haltijana olen saanut kokea hänen suhtautuvan viesteihini ”hyvän hallinnon” vastaisesti tyylillä ”hallinto alamainen”.

Alla olevaan luetteloon olen kerännyt ne minimi vaatimukset, joita direktiivit, laki ja alemman asteiset säädökset suosittelevat noudatettavaksi yleiskaavojen laadinnassa.

OH:2007_Osallistuminen_yleis- ja_asemakaav...

Viime viikolla (5)

- SY_665
- SY_664
- CELEX 31992L0043 FI TXT 92 43 ETY

Aiemmin tässä kuussa (3)

- CELEX 31985L0337 FI TXT 85 337 ETY
- SY_730
- yleiskaava_2029_ehdotus_vaikutusten_arviointi

Viime kuussa (4)

- SY_766
- Opas 13 Yleiskaavan sisältö ja esitystavat
- SY_766
- Opas 13 Yleiskaavan sisältö ja esitystavat
- laki
- Miksi Kupittaaan siirtolapuutarha pitäisi säilyttää_

Aiemmin tänä vuonna (1)

- UniVaasa_2021_Sippola_Henni

Kauan aikaa sitten (71)

- Olen tutustunut osoittamaasi osoitteessa oleva...

Edellä mainittuja en tässä yhteydessä toimita, koska ne ovat aiemmin toimitettu valtuutetuille.

Kaavan laatijan toimet asiassa on saanut muodon, jossa viranomaisen on luonut/laatinut oman menetelmän säädöksistä poiketen eli toimii ”käännetyn oikeusnormiston mukaisesti”. Normihierarkkia tulee noudattaa tässäkin asiassa?

Perustuslain, perusoikeudet ovat laadittu kansalaisia suojaamaan, mitä tässä yleiskaava 2029 ehdotuksessa ei ole noudatettu kuulemisen, vaikuttamisen ja yhdessä tekemisen muodoissa. On tunnettua, että asioita tehdään ”muodollisesti kauniina, mutta vieraassa merkityksessä”. Näin on myös Kupittaaan siirtolapuutarhan kohdalta merkintä C, millä tahansa lisämerkinnällä.

Mikäli, tämän kaavan puutarhaa koskevassa laadinnassa haluttu noudattaa minimi ohjeistusta olisi silloin puutarhalla käyty keskustelua esimerkiksi siitä, mitä on PDF tiedostossa ”Miksi Kupittaaan siirtolapuutarha tulee säilyttää”.

”Miksi Kupittaaan siirtolapuutarha tulee säilyttää” on hyvä osoitus moneen kaavaesityksen puutteeseen. Valtaosa asioista on ollut vuosia tiedossa niitä ei vain ole haluttu laatijan toimesta tuoda tietoisuuteen; koska ”vieraassa merkityksessä” voi tulla huomattua.

Puutarhaa koskevassa selvitysosassa on myös laatuaan hyvin hämmästyttävä virheellinen tieto: Puutarhaa koskeva aloitus ajankohta on 1915, joista on maininta kahdessa eri kirjallisuuslähteessä; Ossian Lunde’n ”Ryhmäpuutarhoja” kustannusosakeyhtiö Otava vuodelta 1918 sekä ”Turun Siirtolapuutarhayhteisöt 1934–1980”, Pirkko Hakala, Turun Yliopiston kansantieteenlaitoksen toimituksia14, vuodelta 1989.

Otavan julkaisussa on myös kartta Kupittaaan ryhmäpuutarhan alueesta. Ei siis tule pitää yhdistyksen perustamisen vuotta samana kuin puutarha-alueen syntyä.

Mitä tulee kaavan laatijan arvioon alueen käytöstä, on vieraskirjaan nimensä kirjoittaneita esimerkiksi yli 200 yhden päivän aikana palstalla 55, silloinkin paljon jää nimiä saamatta ruuhkan vuoksi. Jos, kaavan laatijalta löytyy lähellekään vastaavia lukuja, esimerkiksi Kunnallissairaalan tien toiselta puolelta, olen halukas niihin tutustumaan; ehkä myös valtuutetut. Minkälaista yhdenvertaisuutta kaavan laatijalla on?

Sen lisäksi, mitä on teoksessa ”Miksi Kupittaaan siirtolapuutarha tulee säilyttää” on huomion arvoista se, että puutarhamme iäkkäin palstan hoitaja on yli 100 -vuotias Aira Ehrling, joka vielä leikkaa hiuksia parturi/kampaamossa. Suomen yrittäjien onnittelut 100-vuotiaalle Ylen ohjelmistossa syntymäpäivältä.

Myös nuoremman polven asioita on huonosti peräti tarkoitushakuisesti jätetty huomioimat. Tässä osoite, mistä asenteetonta näyttöä <https://facebook.com/sateenkaarikoto/videos/3010164505676727/>

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 29

Siirtolapuutarha

Moikka!

Miksi haluatte vähentää Turun viihtyvyyttä entistä enemmän? En voi käsittää mitä valintoja siellä teette. ”Turku hiilineutraali 2029”. Rakennatte toriparkin, joka kannustaa yksityisautoiluun. Minkä takia? Ja nyt asia joka särkee monen turkulaisen sydämen. Kupittaaan siirtolapuutarhan tuhoaminen. Miten kehtaatte mainostaa jotain hiilineutraaliutta, kun aiotte vain tuhota luontoa. Tuo on ihan älyttömän loukkavaa ja tuntuu että valehtelette päin naamaa. Teot puhuvat enemmän kuin sanat. Vuosikymmenien ajan turkulaiset ovat saaneet nauttia siirtolapuutarhasta. Mikä oikeus teillä on viedä se pois tulevilta sukupolvilta? Ettekö pidä lapsista? Onko Turku vihamielinen lapsia kohtaan? Vai vihaako Turku puita? En vaan voi käsittää mikä ihme ajaa teitä edes pohtimaan tällaisia päätöksiä. Lukekaa adresseja ja katsokaa kuinka moni haluaa että siirtolapuutarha säilytetään.

Pyydän, käyttäkää sitä järkeä siellä edes kerran, ja säilyttäkää siirtolapuutarha!

Pettynein, mutta vähän toiveikkan terveisin [nimi poistettu].

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 30

Muistutus Yleiskaavaehdotukseen 2029 13278-2012

Aihe: Kupittaaan siirtolapuutarha-alue

1. Suomessa on juuri laadittu ensimmäinen pölyttjästrategia, jonka tavoitteena on pölyttäjien määrien ja monimuotoisuuden säilyttäminen ja elvyttäminen. Pölyttäjien toiminnalla on suoria vaikutuksia luonnolle, ekosysteemeille sekä esimerkiksi ruoantuotannolle.

EU:n biodiversiteettistrategiaan on kirjattu erillinen tavoite, jonka mukaan pölyttäjien määrän vähentymisen on pysäytettävä vuoteen 2030 mennessä.

2. EU:n komissio valmistelee laajaa lakipakettia, jonka mukaan luonnon ennallistamisesta on tulossa pakollista, myös Suomessa. Kaupungeista ja maatalousalueista on asetuksessa omat pykälänsä. Niiden mukaan kaupunkien viheralueiden kokonaisheikentymättömyys pitää saavuttaa vuoteen 2030 mennessä vuoden 2021 tasoon verrattuna.

Jos viime vuoden jälkeen on heikennetty kaupunkien viheralueita, ne pitää vuoteen 2030 mennessä palauttaa siihen tasoon, mitä ne olivat viime vuonna.

3. Kupittaaan siirtolapuutarha-alue on Turun ensimmäinen siirtolapuutarha, ja sen alkamisen määrittelytavoista riippuen puutarha lähentelee pianikin jo 100 vuoden ikää. Alueella on paljon vanhoja ja alkuperäisiä viljely- ja koristekasveja sekä vanhoja omenapuita, joissa riittää vielä paljon tutkittavaa. Nykyisinä ilmastomuutoksen aikoina vanhat kasvilajikkeet, jotka ovat säilyneet hengissä jo lähes sata vuotta, ovat erityisen tärkeitä ja kiinnostavia. Vanhoissa viljelykasveissa populaationsisäinen geneettinen muuntelu on runsaampaa kuin uusissa kaupasta ostettavissa "massalajikkeissa", ja tätä geenipotentiaalia ei kannata hävittää.

Pelkästään tästä syystä vanhan monipuolisen puutarhan tuhoaminen on melkein kuin ampuisi itseään nilkkaan matkalla tyhjentämään Huippuvuorten siemenpankkia.

4. Jos kaupungissa edes lausuu sanat "luonnon monimuotoisuus", ei voi olla ajattelematta siirtolapuutarha-alueita, jossa on ravinto- ja suojakasveja lukemattomille hyönteisille ja muille pieneläimille, linnuille ja siileille. Niin kauniita kuin kaupungin puistot ovatkin, ne ovat luonnontieteellisesti melko yksipuolisia, eikä lyhyenä pidettävä nurmikkotarjonta pölyttäjille ja muille pikkueläimille läheskään samaa kuin siirtolapuutarhan sadat ellei tuhannet viljely- ja koristekasvit. Tällainen monimuotoisuus on erityisen tärkeää kaupungin keskustan alueella.

5. Puutarhan kasveilla on paljon kerrottavaa myös kulttuurihistoriallisesti - se olisi oman tutkimuksensa aihe sinällään. Vielä on ihmisiä jotka muistavat, mistä jokin perunamaa sai ensimmäiset mukulansa, keneltä jokin dahlia tai pioni on saatu tai mistä mukana tuotu, ja mikä on tuon ikivanhan omenapuun tarina.

6. Kupittaaan siirtolapuutarhassa on lapsilla oma palsta, jossa myös sellaiset lapset, joilla ei ole mökkiä tai sukulaisia maalla tai omakotitalossa saavat oppia miten ruokaa kasvatetaan ja mitä eläimiä kasvien suojassa asustaa. Alueella on myös mehiläispesä, joihin lapset ja aikuiset saavat tutustua ja nähdä hunajavalmistuksen ihmeellisyyden omin silmin - samalla he oppivat suhtautumaan arvostaen pölyttäjiin ja muihin tärkeisiin hyönteisiin.

7. Alueen mökkiläisiin kuuluu myös muita kuin alkuperäisiä suomalaisia, joten kasvien hoidon lomassa eletään myös kansainvälisesti ja tutustutaan puolin ja toisin myös eri kulttuurien ravinto- ja koristekasveihin ja niiden hoitoon.

8. Kaupungin keskustassa sijaitseva Kupittaaan siirtolapuutarha on samanlainen ikkuna kaupunkilaiselämään kautta aikojen kuin Vartiovuoren Käsityöläismuseo. Oma historiaansa on hyvä tuntee, että osaa elää nykypäivässä viisaalla tavalla. Monet kaupunkilaiset tälläkin hetkellä miettivät mitä ruokaa voisi itse kasvattaa, että jotenkin selviäisi näistä tiukoista ajoista. Siirtolapuutarhasta saa tietoa ja voi kysyä ohjeita niiltä, jotka tietävät miten maasta saadaan ruokaa ja silmäniloa.

9. Siirtolapuutarhapalstat ja niiden pienet mökit ovat hoitajilleen rakkaita ja tärkeitä, jopa kymmenien vuosien ajalta ja sukupolvesta toiseen. Vuokralaiset ovat kukin ottaneet leiviskän kantaakseen, ovat astuneet vastaamaan omasta vuorostaan puutarhan pitkässä jatkumossa, huolehtivat tästä yhteisestä paratiisitamme omalta osaltaan, jotta kokonaisuus säilyisi yhtä ihanana vuodesta ja vuosikymmenestä toiseen.

10. Kupittaaan siirtolapuutarha on kaikille avoin alue, jossa voi saada paljon paljon vivahteikkaita visuaalisia kokemuksia, tuntea kukkien ja mullan tuoksua ja kuulla lintujen ääniä - ja saada ehkä jopa omenan mais-tiaiseksi - eli kokea paljon enemmän kuin perinteisissä kaupungin puistoissa. Tästä pitävät huolen innos-tuneet, utterat ja palstaansa rakastavat puutarhojensa vaalijat, jotka tekevät tämän kaiken työn ihan pal-katta, toisin kun kaupungin puistojen hoitajat. Tavallinen kaupunkilainen, kuten minä, voi vain nauttia ja ihmetellä, istuskella penkillä ja iloita siitä että näin suurenmoinen paikka on olemassa. Ja toivoo että ku-kaan ei olisi niin täysin välinpitämätön luonnon ja pölyttäjien ahdingosta ja jo tehdyistä yhteisistä sopimuk-sista tilanteen pelastamiseksi, niin itsekään piittaamaton nykyisten ja tulevien sukupolvien tunteista ja elämästä, niin järjetön ja kertakaikkisen lyhytnäköinen että tuhoaisi koko korvaamattoman alueen muuta-man kerrostalon - ja muutaman euron - takia.

Raha on aina samaa rahaa, menetettyä luontoa ei voi ikinä korvata.

Minulla itselläni, tai kenelläkään läheiselläni tai sukulaisellani, ei ole omaa palstaa Kupittaaan siirtolapuutarhassa. Olen kirjoittanut tämän tavallisena kerrostalossa asuvana turkulaisena.

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayh-distys ry.

Muistutus 31

muistutus nähtävillä olevaan yleiskaavaan turku 29

Turun Kupittaaan siirtolapuutarha tulee säilyttää edelleen siirtolapuutarha alueena ja kaavamerkitä siirtola-puutarha alueeksi. Alue muodostaa Ruotsalais omakotialueen kanssa yhdessä perustamisajankohdaltaan kulttuurihistoriallisesti merkittävän ja kaupunkikuvaan ja Suomen vanhimman kaupunkipuiston, Kupittaaan puiston kanssa ainutlaatuisen, kauniin monimuotoisen ja virkistysalueeksi sopivan kokonaisuuden. Kor-vaamattoman kokonaisuuden jota ei pidä hajottaa. Katson, että tämä on nyt ja tulevaisuudessa Turussa vieraileville ainutlaatuinen, helposti sijaintinsa kannalta saavutettavissa oleva vierailukohde. Rakennetut kaupunkipuistot ja monimuotoinen jatkuvasti uusia elämyksiä tarjoava siirtolapuutarha antaa henkistä pää-omaa jota muualta ei voi saada. Katson myös, että nämä yhdessä edistää paikallisesti myönteistä väes-tönkehitystä ja jo olemassaolevien asuinalueiden vetovoimaisuutta. Olen itse asunut alueella yli 40 vuotta. Ensin Kurjenkaivonkentällä ja nykyisin Kupittaaankentän viereisellä kerrostaloalueella. Olen myös nykyisin ko. siirtolapuutarhan viljelijä. On ollut ilo mennä tämän tästä käydä virkistyskäynnillä siirtolapuutarhassa. Se antaa todella moninkertaisesti enemmän kuin alueella olevat tietyllä tavalla rakennetut kaupunkipuistot kuten kupittaaan puisto ja Tuomiokirkko puisto, jotka ovat olleet ihailtavanani päivittäin.

Jään odottamaan myönteistä ratkaisuanne.

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayh-distys ry.

Muistutus 32

Kaupunkiympäristö, Kaupunkisuunnittelu

Haluaisin ilmaista tyytymättömyyteni ja tehdä muistutuksen Turun kaupungin suunnitelmaan "Yleiskaava 2029", koskien nykyistä Kupittaaan siirtolapuutarha-aluetta.

- 1) Uusi kaava ei tue kaupungin omaa Ilmastosuunnitelmaa 2029 (Turun kaupungin kestävä ilmasto- ja energiatoimintasuunnitelma 2029 Kaupunginvaltuusto 11.6.2018 § 142). Nämä kaavassa ehdo-tetut toimenpiteet tuhoavat sen itse peräänkuuluttamia tavoitteita. Haluaisin nostaa esille Turun Ilmastofoorumissa 26.8.2021 (<https://www.youtube.com/watch?v=IFo1hZlIkvc>) esille Turun kau-pungin ilmastojohtaja Risto Veivon puheenvuoron, ja siinä hänen esille tuomat toimet viilentämisen

ja varautumisen osalta. Kaupunkialueella fokuksessa ovat viheralueet, niiden viilentävä vaikutus, hyvinvointi, ekologiset käytävät sekä läpäisevät pinnat. Kupittaaan siirtolapuutarha edustaa nimenomaan tällaista viheraluetta. Lisäksi haluan tuoda esille samaisessa tapahtumassa käydyn keskustelun, johon osallistuivat kaupungin suunnittelujohtaja Timo Hintsanen ja SYKE:n Luontokunnat verkoston vastuullinen vetäjä biodiversiteetti- ja viestintäasiantuntija Risto Lumiaro, jossa keskusteltiin viheralueista ja niiden vaikutuksista niin luontoon kuin ihmisten viihtyvyyteen. Lisäksi painotettiin kuulemisen lisäksi myös asukkaiden esittämien asioiden ottamista osasi päätöksentekoa. Kaupungissa asuva on omien asioidensa asiantuntija.

- 2) Huomautan, että tässä vaiheessa olisi myös avattava, mikä määrä C-3 merkinnän saaneelle Kupittaaan siirtolapuutarha-alueelle aiotaan sijoittaa vakituista asutusta (arvio henkilömäärästä), ja missä määrin on kyse palvelujen tuottamisesta alueella, ja millaisesta palvelutuotannosta on kyse. Nämä päätökset todetaan ("Yleiskaava 2029", s. 130) jäävän vielä avoimeksi. Kuitenkin alueesta pystytään jo tekemään yksityiskohtaisiakin suunnitelmia, kuten päätös, että 20 % riittää rakentamattomaksi piha-alueeksi, joka katsotaan myös ilmeisesti tässä tapauksessa riittävän ns. avoimeksi virkistysalueeksi.
- 3) Puutarha-alueen muuttuminen C-3 alueeksi aiheuttaa kuormitusta lähialueen liikenteeseen eli alueelle Uudenmaantie ja Uudenmaankatu/Kupittaaankatu/Kaskenkatu/Itäinen Pitkäkatu /Kunnallissairaalan tie. Haluan tuoda esille, että liikennekuormitus on alueella jo nyt runsasta Kupittaaan Citymarketin toiminnan seurauksena. Haluan tuoda esille, että pääosa ihmisistä tulee suuriin marketteihin omilla autoillaan, ei julkisilla ajoneuvoilla tai polkupyörillä. Alueen kaavoittaminen asuinalueeksi tarkoittaisi sekini yksityisautoilun runsasta kasvua.
- 4) Haluan huomauttaa, ettei "Yleiskaava 2029", millään tavalla anna painoarvoa sivuillaan olevalle tekstille, jolla voidaan myös perustella siirtolapuutarhan olemassaoloa: "Vuonna 1934 perustettu Kupittaaan siirtolapuutarha on Turun vanhin siirtolapuutarha. Geometrisen rakenteen ja pienikokoisten kesämajojen lisäksi alkuperäisestä suunnitelmasta muistuttavat yhä hedelmäpuut ja perennalajisto. Vaikka siirtolapuutarhan sijainti vilkasliikenteisten katujen puristuksissa ei enää optimaalinen, omaleimaisella alueella on edelleen kulttuuri- ja puutarhahistoriallista arvoa. Kohde on myös yhteisöllisesti merkittävä sekä osa viherverkkoa."
- 5) "Yleiskaava 2029" s. 125 todetaan Kupittaaan siirtolapuutarha-alueen vieressä olevan myös pienomakotitaloalueen, muttei asiaa kommentoida sen enempää. Toteankin alueella asuvana, että kaavamuuotos tulee vaikuttamaan niin ympäristön viihtyvyyden kuin liikenteellisiin olosuhteisiin. Liikenteen lisääntyminen vaikuttaa voimakkaasti myös lähialueen ilmanlaatuun.

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 33

Muistutus yleiskaavaehdotukseen Kaavatunnus: 1/2009

Asia : Muistutus yleiskaava 2029 ehdotukseen

Diaarinumero: 13278-2012

Kaavatunnus: 1/2009

Yleiskaavaehdotus

Kupittaaan siirtolapuutarhan seutu. Uusi tai olennaisesti muuttuva alue

Kupittaaan siirtolapuutarhan alue ja sen vieressä sijaitsevan Citymarketin alue on osoitettu merkinnällä C-3.

Esitän muistutuksen liittyen yleiskaavaehdotukseen Kupittaaan siirtolapuutarhan kaavamerkinnän C3 muuttamiseksi merkinnäksi RP ja siirtolapuutarhan säilyttämiseksi kokonaisuudessaan nykyisellä paikallaan sen varsinaista käyttötarkoitusta muuttamatta.

Maanvuokra-aikanani siirtolapuutarhan säilyttämiseen käyttämäni aika on ollut mittava ja sitoutuminen kokoaikaista.

Pidän tärkeänä verkostoitumista ja edistän yhteistyötahojen kanssa toimimista. Ulkopedagogiikka on mielestäni erittäin tärkeää, samoin kestävä kehityksen kasvatus.

Muistutan, että Kupittaaan siirtolapuutarhan toimintaa on mahdollista kehittää ja hyödyntää entisestään yhteistyössä Turun kaupungin varhaiskasvatuksen ja opetustoimen kanssa ulkopedagogiikan ympäristönä. Tulevaisuuden kehittämishankkeita suunnitellaan parhaillaan yhdessä Turun yliopiston museologian ja kansainvälisten opiskelijoiden tutkimuskohteena.

Koululuokkien vierailuja on järjestetty jo useamman vuoden ajan ja Sateenkaari Koto ry:n päiväkotien lapset hyödyntävät puutarhaa monin eri tavoin. Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys on saanut kansainvälisen siirtolapuutarhaliiton sosiaalisen toiminnan diplomoin Multaa ja Mukuloita hankkeen myötä. Puutarhapäiväkoti toimii edelleen. Opetuskoti Mustikka on saanut palstan käyttöönsä.

Visit Turku ja Turun matkailuoppaat voivat edistää ja järjestää puutarhamatkailua Kupittaaan siirtolapuutarhaan.

Alustus ja siihen liittyvät huomautukset :

Olen tehnyt maanvuokrasopimuksen Turun kaupungin kanssa v. 2011. Valitsin Turun siirtolapuutarhoista Kupittaaan omaleimaisuuden ja sijainnin vuoksi. Puutarhan idylli poikkeaa muista Turun siirtolapuutarhoista ja minua viehätti myös Kupittaaan puiston, ruotsalaistalojen ja urheilupuiston läheisyys. Yhdessä nämä alueet muodostavat monipuolisen vehreän kokonaisuuden Kunnallissairaalan bulevardin vieressä.

Liikenteen lisääntyminen ei saa olla Kupittaaan siirtolapuutarhan säilyttämisen este. Kunnallissairaalan liikennejärjestelyt Citymarketin osalta ja kaupungin läpiajo Uudenmaantien kautta tulee järjestää erillisenä ratkaisuna.

Haluan huomauttaa, että yhdistyksen toiminta perustuu jäsenistön etujen valvonnan lisäksi puutarhaperinteen jatkamiseen, ekologisuuteen ja kestäväan kehitykseen.

Korostan sitä, että puutarha ei ole vain muutaman vuokralaisen suljettu yhteisö vaan teemme työtä Turun kaupungin vanhimman siirtolapuutarhan säilyttämiseksi ja haluamme tarjota kaupunkilaisille sekä matkailijoille vihreän puutarhakeitaan keskustan lähetyviltä Kupittaaan puiston läheisyydessä. Järjestämme puutarhan esittelyjä ryhmille ja toivotamme vierailijat tervetulleeksi myös palstoillemme kun olemme itse paikalla.

Puheenjohtajakaudellani 2015 alkaen, olen toteuttanut yhteistyöhön perustuvaa positiivista toimintatapaa Kupittaaan siirtolapuutarhan säilyttämiseksi ja kehittämiseksi ja olemme kaikin tavoin edistäneet puutarhan avoimuutta sekä kehittäneet toimintaa verkostoitumalla. Nämä seikat on kaupungin ja päättäjien tiedoksi annettu.

Yhteistyö kaupungin virkamiesten kanssa on toiminut hyvin. Kiitos siitä.

Tästä huolimatta osa julkisuudessa annetuista lausunnoista ja kommentteista eivät vastaa näitä toimitettuja tietoja, joihin jokaisen Kupittaaan siirtolapuutarhan kaavamerkinnästä päättävän tai siihen vaikuttavan on velvollisuus huolellisesti tutustua.

Kaikki lausunnot, jotka on mielipiteiksi merkitty, on luvattu ottaa huomioon päätöksenteossa. Näin ei ole tapahtunut kaavamerkinnän suhteen.

Kupittaaan siirtolapuutarha liitettiin v 2013 uudistamisohjelmaan. Siitä asti Kupittaaan siirtolapuutarhan kaavoitus on liittynyt vahvasti kaupungin kehittämiseen ja täydennysrakentamiseen sekä joukkoliikennesuunnitteluun raitiotiereitistön rinnalla

Kupittaaan siirtolapuutarhan monitahoista arvoa ei ole tunnustettu käytännön tasolla.

Siirtolapuutarhan säilyttämisen ehdoksi asetettiin kaupungin taholta edellytys, että siirtolapuutarhaa avataan kaikille avoimeksi olohuoneeksi. Näin on toimittu siirtolapuutarhaan soveltuvin toiminnoin ja tapahtumin.

Muistutan, että toiminta, minkä puutarhan maanvuokralaiset ja hallitus ovat yhdessä toteuttaneet, on vaatinut paljon työtä, uhrautumista ja velvollisuudentuntoa, vastuullisuutta ja aiheuttanut myös muutosvastarintaa kaupungin vaatimuksia kohtaan mihin on pyritty vaikuttamaan yhdistyksen kautta positiivisella asenteella ja yhteistyöllä.

Kupittaaan siirtolapuutarhan avaamista ja kehittämistä ei ole huomioitu. Avoimuus on käännetty säilyttämistä vastaan toteamalla, että puutarha on vain harvojen etuoikeus. Siirtolapuutarhan palstalaiset ylläpitävät ja hoitavat kaupungin viheraluetta. Kulut kaupungille ovat vähäiset hyötyihin verrattuna.

Koen tekeväni maanvuokralaisena ja yhdistyksen puheenjohtajana työtä Turun kaupungin hyväksi. Muistutan, että haluamme säilyttää kulttuurihistoriallisen Kupittaaan siirtolapuutarhan elävänä perintönä tuleville sukupolville ja kehittää toimintaa eri ikä- ja kohderyhmille.

Huomautuksen aiheita:

1. Mielpiteitä, lausuntoja ja tunnustettuja arvoja ei ole otettu huomioon kaavamerkinnässä, vaikka kaavaehdotuksessa todetaan, että kohde on myös yhteisöllisesti merkittävä ja osa viherverkkoa.

2. Alkuperäinen perustelu rakentamisen paineesta raitiotiereitistön varrelle on muutettu kaavoituskäsittelyn kuluessa kerrostalojen rakentamisesta välimuotopalveluasumisen, puiston ja päiväkodin suunnitteluun. Raitiotiereitistö on muutettu ehdotuksessa joukkoliikennereitistöksi. Perusteet rakentamisesta ovat vanhentuneet, eikä niitä ole tarkasteltu muutoksien mukaisessa järjestyksessä.

Kupittaaan siirtolapuutarhan seutu. Uusi tai olennaisesti muuttuva alue

3. Kupittaaan siirtolapuutarha tulee säilyttää kaavamerkinnällä RP riippumattomana Citymarketin alueen C maakuntakaavamerkinnästä.

Opaskartta.

- C3 Kupittaaansiirtolapuutarhan alue. Citymarket.

4. Suunnitelman muutos käyttötarkoituksessa.

C3 kaavamerkinnällä säilytetään osa alueesta avoimena virkistysalueena.

Kaavamerkintä mahdollistaa oleellisen käyttötarkoituksen muutoksen. Kaavoituskäsittelyn aikana kaavoittaja on muuttanut käyttötarkoitusta alkuperäisestä kerrostalorakentamisesta välimuotopalveluasumisen kautta päiväkotiin ja jopa puistoon. Tarkoituksena on tietoinen siirtolapuutarhatoiminnan lopettaminen ja puutarhan hävittäminen, mikä ei vastaa kaavan alkuperäistä tarkoitusta, eikä perustu rakentamisen paineelle ja uusien asuntojen tarpeelle.

5. Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa MRL 9 § (6.3.2015/204):

Vaikutuksia ei ole selvitetty Kupittaaan siirtolapuutarhan osalta.

Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa MRL 9 § (6.3.2015/204):

"Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävät suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia."

Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa "Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. **Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset**

1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön,

2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon,

- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin,
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen,
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen"

Selvitystä ei ole tehty

-ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön liittyen

-kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihinliittyen.

-kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön liittyen

Yleiskaavaehdotuksen **sosiaalisten vaikutusten arviointi** perustuu t v. 2007 tehtyyn Turun viheralueiden sosiaalisten arvojen kartoitusraporttiin. Kupittaan siirtolapuutarhan osalta on tapahtunut merkittävä julkinen avaaminen, sosiaalisten toimintojen lisääntyminen ja yhteistyöverkoston laajeneminen v. 2007 jälkeen. Näitä muutoksia ei ole huomioitu.

<https://www.ts.fi/lukijoilta/5591885>

Ympäristövaikutusten arviointia ei ole tehty kaavoituksen aikana Kupittaan siirtolapuutarhan osalta.

Kaavamuutos on ympäristöllisesti, maisemallisesti ja sosiaalisesti merkittävä.

7. Kaavaa valmisteltaessa ei ole otettu maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n säännöksen edellyttämin tavoin huomioon seuraavia Kupittaan siirtolapuutarhan aluetta koskevia seikkoja:

- yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
- ympäristöhaittojen vähentäminen;
- rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
- virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

8. Yleiskaava 2029 kaavaehdotus aiheuttaa oikeuden haltijoille kohtuutonta haittaa

9. Raitiotiereitistö on korvattu joukkoliikennereitistöllä kaavoituskäsittelyn aikana. Rakentamisen paine on siirtynyt raitiotiereitin varrelle. Todennäköistä on, että Uudenmaantien reitin valmisteluun kuluu aikaa ainakin seuraavaan yleiskaavaan asti. Raitiotie ja joukkoliikenne eivät ole este Kupittaan siirtolapuutarhan säilyttämiselle. Suurten kehittyvien kaupunkien keskustojen lähellä sijaitsee myös siirtolapuutarhoja.

Rakentamisen tarvetta ei voida osoittaa eikä ehdotus vastaa alkuperäisiä suunnitelmia.

Lisäksi huomautan että,

Kupittaan siirtolapuutarha on kaikille avoin viher- ja virkistysalue. Kaavoittaja ei ole nähdäkseni riittävästi perehtynyt siirtolapuutarhojen yleisiin periaatteisiin, avoimuuteen ja toimintaan. Siirtolapuutarhojen mahdollisuutta yleisenä virkistysalueena ei ole tuotu esille. Turussa siirtolapuutarhakulttuuria ei arvosteta kuten esim. Helsingissä ja Tampereella. Näissä kaupungeissa kaupunki on mukana kehittämässä siirtolapuutarhojen toimintaa ja toiminta ohjeet on laadittu yhteistyössä.

Siirtolapuutarha tulee nähdä osana Turun kaupungin viherverkkoa. Samoin alueen monimuotoinen kasvilisuus ja n. 300 omenapuuta.

Puutarha toimii hiilinieluna ja lämmönsäätelijänä sekä imeyttää hulevesiä.

Toimintamme on Turun kaupungin strategian mukaista.

Kupittaan siirtolapuutarhan säilyttämiseksi perustetussa adressissa on tällä hetkellä 10805 allekirjoitusta. Kommentit ovat monipuolisesti esitettyjä ja säilyttämistä puoltavia. Esitämme adressin kaupunginvaltuustolle.

https://www.adressit.com/signatures_with_comments.php?petition_id=270911

Kupittaaan siirtolapuutarhan suojele :

Turun museokeskus on lausunnossaan 22.5.2015 puoltanut Kupittaaan siirtolapuutarhan säilyttämistä ja todennut, että Kupittaaan siirtolapuutarha tulee säilyttää nykyisellä paikallaan, eikä sen alkuperäistä muotoa ja rakennetta tule muuttaa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 41 §:n säännöksen mukaan:

"Jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava, yleiskaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (suojelumääräykset).

Kun kaupunki on tunnustanut Kupittaaan siirtolapuutarhan arvon on mahdollista anoa liittämistä Turun kansalliseen kaupunkipuistoon alkuperäisten viherverkko- ja kaupunkipuistosuunnitelman mukaisin perustein.

Muilta osin yhdyn Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry :n muistutuksen sisältöön.

Pyydän vastausta muistutuksessa esittämiini huomautuksiin

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 34

YLEISKAAVA 2029 EHDOTUS 13278-2012 1/2009

MUISTUTUS KO YLEISKAAVA 2029 EHDOTUKSEEN

Ko yleiskaava ehdotuksessa on esitetty Turussa Kupittaaan alueella sijaitsevan nykyisen Kupittaaan siirtolapuutarhan alueen ottamista mm. asuntorakentamiseen.

Teen muistutuksen kulttuurihistoriallisesti arvokkaan Kupittaaan siirtolapuutarhan puolesta, että se säilytetäisiin Turun keskustassa ja merkittäisiin nykyiselle paikalleen yleiskaavassa viher- ja virkistysalueeksi. Näin suojattaisiin tulevaisuudessakin lakisääteisenä Kupittaaan siirtolapuutarha/viher/puistoalueena.

Kupittaaan siirtolapuutarha Turun keskustassa on merkittävä kulttuurihistoriallinen kokonaisuus. Lisäksi siirtolapuutarhalla on suuri vaikutus keskustan viheralueverkostoon, monimuotoisuuden ylläpitäjänä ja kaupunkilaisten lähivirkistysalueena Turun keskustassa. Kupittaaan siirtolapuutarha lisää myös lähialueensa sosiaalista kanssakäymistä ja viihtyisyyttä sekä tukee ko alueen turvallisuutta

Perustelen Kupittaaan siirtolapuutarhan säilyttämistä seuraavilla asioilla:

YLEISKAAVAN LAATIMISEN YHTEYDESSÄ HUOMIOITAVILLA, YMPÄRISTÖN JA LUONNON KANNALTA MERKITTÄVILLÄ ASIOILLA (MRL 39§) :

Ympäristön ekologinen kestävyys ja olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö luonnon ja viheralueen kannalta toteutuisi Kupittaaan siirtolapuutarhan säilyttämisellä.

Kaupunkilaisten mahdollisuudet turvallisen ja terveelliseen elinympäristöön. Ilmastonmuutokset myötä ennustetaan ihmisille haitallisten helteiden lisääntymistä kaupungeissa. Kupittaaan siirtolapuutarha on jo nykyisellään osana muodostamassa ko kaupunginosan elintärkeää viherverkostoa, jolla on myönteistä merkitystä suopeaan kaupunki-ilmastoon myös kesällä.

Ympäristöhaittojen vähentäminen. Tuhoamalla nykyisen Kupittaaan siirtolapuutarhan, ympäristöhaitat päinvastoin lisääntyisivät. Nykyisellään siirtolapuutarhan maa-alue toimii yleistyvissä rankkasateissa osaltaan mm. tulvavesien imeytysalueena.

Rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnon- sekä kulttuuriarvojen vaaliminen. Kupittaaan siirtolapuutarhan säilyttämisen ansiosta keskusta-alueella säilyisi Turun kaupunkikuvaan suotuisasti vaikuttanut vanha puutarha. Lisäksi puutarha toimii suoja- ja lisääntymispaikkana monille hyönteisille, perhosille ja linnuille. Näin toteutuisi luonnon monimuotoisuuden suosiminen.

Edistää luonnon monimuotoisuutta ja luonnonarvojen paikallista vaalimista on välitön hyöty Kupittaaan siirtolapuutarhan säilyttämisestä nykyisellään.

Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys. Kupittaaan siirtolapuutarha on juurikin paikallaan ja avoin alue kaupunkilaisten lähivirkistykseen: kävely ja puutarhojen tutkiminen keväästä syksyyn.

Samoja tavoitteita on esillä myös ALUEIDEN KÄYTTÖSUUNNITTELUN TAVOITTEISSA MRL 5§.

Kupittaaan siirtolapuutarhan säilyttäminen ja uuden siirtolapuutarhan perustaminen muualle eivät ole vaihtoehtoja, vaan päinvastoin molemmat ovat tarpeellisia luonnon monimuotoisuuden, kaupunkilämpötilan ja kaupunkilaisten terveyden ja viihtymisen kannalta.

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 35

Muistutus yleiskaavaan 2029

Kupittaaan siirtolapuutarhan kohdalta, haluan vastauksia seuraavaan.

1. Miksi tiivistetty kaupunkirakentaminen pitäisi tapahtua juuri tässä kohtaa, siirtolapuutarhan alueella?

Siirtolapuutarha on 80 vuotta

vanha kulttuurihistoriallisesti merkittävä viheralue.

2. Turku on julistanut viheralueita suojelevaksi kaupungiksi, miksi tuhota valmis toimiva kasvistoltaan rikas viherympäristö ja hiilinielu? Tämä ei ole linjassa kaupungin ekologisuustavoitteen tavoitteen kanssa. Pieni kenties säästettävä pläntti ei mitenkään korvaa, mitä menetetään.

3. Siirtolapuutarhan merkitystä sosiaalisena ympäristönä kaupunkilaisille ei ole otettu huomioon suunniteltaessa alueen antamista keskustojen alueeksi. Puutarha on avoin kaikille kaupunkilaisille tulla nauttimaan puutarhan eri vuodenaikojen kauneudesta. Alueella on monenlaista toimintaa ja mahdollisuus kohtaamisiin. Tapahtumia järjestään taidelajeista vanhusten ulkoilupäiviin. Alueella

toimivat kesäkahvila ja lasten päiväkotit. Maahanmuuttajanaisten kanssa tehdään yhteistyötä, samoin Riisela. Opiskelijat tekevät erilaista tutkimusta. Koululaiset käyvät retkellä ja tutkimassa luontoa. Luke tutkii perinnekasveja. Turistit tulevat ihastelemaan. Kaikkea tätä on Kupittaaan siirtolapuutarha ja muutakin. Sinne on helppo tulla.

4. Siirtolapuutarhojen merkitys osana kansallista kulttuurihistoriaa ei huomioida, jos Kupittaaan siirtolapuutarha hävitetään. Se sen sijaan pitäisi säilyttää tuleville sukupolville. Merkitys tulee tulevaisuudessa vain lisääntymään.

5. Kupittaaan siirtolapuutarha on myös monimuotoinen, rikas luontoalue, jossa on mahtava määrä eri kasvi- ja eliölajeja sekä vanhoja perinnekasveja. Annetaanko nämä hävittää?

6. Siirtolapuutarha on myös edullinen vetovoimatekijä alueen asukkaille lisätessään viihtyisyyttä. Siirtolapuutarhalaiset sitä paitsi hoitavat aluetta ja se hyödyttää kaikkia kaupunkilaisia virkistyspaikkana ja nähtävyytenä.

Pyydän vastausta tähän muistutukseen.

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Muistutus 36

Muistutus Yleiskaava 2029-ehdotukseen

Muistutukseni koskee nykyistä satama-aluetta ympäristöineen:

Tehdäänkö Turussa nyt sama virhe kuin Helsingissä? Siellä matkustajaterminaalit jätettiin asutuksen ympäröimiksi Länsisatamassa, Eteläsatamassa ja Katajanokalla. Ympäristöhaittoina ovat melu, liikennehaitat ja sataman valaistus. Aikoinaan olisi ollut mahdollista siirtää matkustajasatama keskitetysti Sompasareen, jossa oli valmiit alueet laitureineen Vuosaareen siirtyneen tavarasataman jäämistönä. Liikenneyhteyksien kannalta paikka oli sujuvasti saavutettavissa ja asuinalueet olivat kaukana. Jälkiviisautena virhe on kyllä myönnetty. Virheiden paikkaamiseksi nyt sitten Länsisatamaan ollaan suunnittelemassa satoja miljoonia maksavaa tunneliyhteyttä.

Turun Linnan ympäristön muutospainneiden vuoksi Turku ja Turun Satama Oy ovat vankasti ajamassa laivayhtiöiden yhteiskäyttöön suunnitellun matkustajaterminaalin toteuttamista Linnanaukon alueelle. Alueen kaavoitus on parhaillaan vireillä ja itse rakennushanke on jo ollut kaupunginvaltuuston käsittelyssä. Varsinaisen matkustajaterminaalin rakennuksen lisäksi hankkeeseen kuuluu runsaasti laiturirakentamista varusteluineen, matkustajasillat, pysäköintitalo, tarkastustilat ym. Liikennejärjestelyt ovat erittäin mittavat. On otettava huomioon laivaan menevä ja sieltä purkautuva liikenne, rekkaliikenne ja muut ajoneuvot. Matkustajasataman ympäristön liikennejärjestelyt ovat haasteellisia (junayhteys, pitkäaikainen ja lyhyt pysäköinti, bussit, taksit Saatto- ja vastaanottoliikenne ym.). Lisäksi Ruotsin liikenteessä laivojen aikataulut ovat sellaiset, että maapuolen liikennettä on kahteen laivaan samanaikaisesti. Puuttumatta tarkemmin yksityiskohtiin haluan tuoda esiin muutaman vakavasti harkittavan seikan:

Turun yleiskaavaehdotuksen 2029 mukainen rakentaminen sulkee suunnitellun terminaalin omaan poteroonsa ja tuleville satamamuutoksille ei jää mahdollisuuksia. On muistettava, että merenkulku ja kuljetustekniikan kehitys ohjaavat sataman kehitystä. Näitä muutostarpeita kehitys tuo varmaan tulevaisuudessaakin. Satamatoiminnot ja asuminen eivät sovi rinnakkain. Sataman tuottamat melu, liikennehaitat, päästöt ja valohaitat tulevat olemaan lähialueen asutukselle mittava ongelma. Sataman rautatieyhteys on myös vielä sevittämättä.

Nyt mielestäni jo tehdyistä päätöksistä huolimatta kannattaisi tässä satamahankkeessa ottaa aikalisä. Hankkeen toteuttamistahan ei vielä ole aloitettu. Nyt pitäisi tehdä puolueeton Turun seudun satamaselvitys kestävä ratkaisun löytämiseksi. On tutkittava maankäytölliset mahdollisuudet sekä rahti- että matkustajasataman kehittämiseksi. Turun seudun kuntien ei saa tässä asiassa tuijottaa omaan napaansa, vaan nyt on katsottava Turun seudun etua. Tärkeitä lähtökohtia ovat maapuolella sujuvat liikenneyhteydet ja merellä ruoppauksista vapaa laivaväylä. Olisiko syytä selvittää perusteellisesti myös Turun ja Naantalın satamien sulauttaminen yhteen.

Kantasataman nykyinen väylä ja siihen liittyvä jatkuva ruoppaaminen ei ole vähäpätöinen asia. Väylä on nyt verrattavissa suuren luokan ojaan, jota reunustavat savilliejuiset luiskat. Sata vuotta sitten vesisyvyys oli muutaman metrin luokkaa ja vähitellen se on ruopattu nykyiseen 11 metrin haraussyvyyyteen. Aurajoki tuo edelleen jatkuvasti lietettä ja laivojen potkurivirrat syövyttävät Ruissalon rantoja ja väylän luiskia sekoittaen massoja monta kertaa päivässä. Kun Airiston meriläjityksestä aika on ajanut ohi, on ruoppausliejulle löydettävä sijoituspaikat hyvin pitkällä aikavälillä. Nyt tiedossa oleva paikka ei pitkälle riitä.

Nykyiset matkustajaterminaalit toimivat vielä varsin laadukkaasti. Muutospaineet ovat tulleet Turun linnan ympäristön tulevaisuuden suunnitelmista. Oma ehdotukseni on, että Turun tulisi nyt pidättäytyä uuden terminaalin rakentamisesta ja jatkaa 5-10 vuotta nykyisellä paikalla. Tämä tarkoittaa myös molempien laivayhtiöiden maa-alueiden vuokrasopimusten jatkamista. Otetaan siis aikalisä ja tehdään edellä mainitut selvitykset seudullisen hyvän ja tehokkaan satamanturvaamiseksi.

Jos kuitenkin kaikista haitoista huolimatta matkustajasataman yhteisterminaalit päätetään rakentaa yleiskaavaehdotuksessakin esitetyille paikalle, on kaikki asutusta koskeva kaavoitus poistettava Juhana Herttuan Puistokadun ja Paasiontien länsi- ja eteläpuolella. Perusteluna tälle on mainittava sataman motitus asutuksen keskelle, alueen liikenneongelmat laivojen samanaikaisesta operoinneista, liikenteen melu- ja päästöhaitat sekä valohaitat sataman korkeista mastoista. Lisäksi sataman järeillä työkoneilla tulee olla mahdollisuus liikkua Länsisataman ja matkustajasataman välillä niin, etteivät joudu käyttämään yleisen liikenteen katuja. Vieraillevien risteilyalusten olisi voitava käyttää uutta terminaalialueita ja näiden alusten oikea

paikka olisi Linnanaukon pohjukassa oleva laituripaikassa, mihin yleiskaavaehdotuksessa on merkitty C-kaavamerkintä.

Yhteenvetona vaatimukseni:

1. Matkustajasataman ratkaisua paremman paikan löytämiseksi on tutkittava tarkemmin.
2. Yleiskaavassa on poistettava nykyiselle satama-alueelle Yleiskaavaehdotuksessa 2029 esitetty asuntorakentaminen (C ja PA) Juhana Herttuan Puistokadun ja Paasiontien länsi- ja eteläpuolella. Nämä alueet rajoittavat sataman kehitystä estäen tulevaisuuden vaatimukset. Sataman toiminnan tuottamien ympäristöhaittojen vuoksi nuo alueet eivät sovellu asumiseen.
3. Sataman rautatieyhteydelle on löydettävä toimiva ratkaisu.

Vastine:

Yleiskaavassa osoitettu matkustajasataman sijainti perustuu vireillä olevaan asemakaavanmuutokseen Ferry Terminal Turku (diaarinumero 5661-2019, kaavatunnus 8/2019).

Juhana Herttuan Puistokadun ja Pansiontien länsipuolen C- ja PA-alueiden osalta ks. vastine lausuntoon 1 Varsinais-Suomen ELY-keskus.

Satamaraiteen osalta ks. vastine lausuntoon 1 Varsinais-Suomen ELY-keskus.

Muistutus 37

MUISTUTUS KOSKIEN YLEISKAVAEHDOTUSTA YLEISKAAVA 2029 (KAAVATUNNUS 1/2009)

Viite: Turun kaupunginhallituksen päätös 20.12.2021 § 582: Yleiskaava 2029 ehdotus (1/2009)

Vastustamme ehdottomasti Yleiskaava 2029 -yleiskaavaehdotukseen sisältyvää Kurjenmäen tunnelivarausta. Vaadimme, että tunnelivaraus poistetaan yleiskaavasta seuraavista syistä:

1. Tunneli on täysin turha:

- a. Suunnitellun tunneliaukon kohdalla Vähäheikkiläntiellä ei nykyisin ole liikenneuhkia ja liikenne on sujuvaa.
- b. Tunnelin käyttö tulee olemaan vähäistä. Niissä liikennemääriä koskevissa selvityksissä, joita Turun kaupunki on teettänyt, arviot liikennemäärien kasvusta ovat ylimitoitettuja
- c. Tunneli ei juurikaan lyhennä matkaa tai matka-aikaa Vähäheikkiläntieltä Kupittaaan suuntaan
- d. Tunneli ei vähennä autoliikenteen määrää alueella
- e. Tunneli ei lyhennä matkaa Vähäheikkiläntieltä Turun keskustaan tai Kaarinan suuntaan, jonne Vähäheikkiläntien liikennevirrat pääosin suuntautuvat
- f. Tunneli ei tarjoa oikotietä Vähäheikkiläntieltä Kupittaaan suuntaan edes kevyelle liikenteelle, koska tunnelisuunnitelman mukaan kävely ja pyöräily tulee olemaan kiellettyä tunnelissa.

2. Kurjenmäen tunnelin rakentaminen ei ole linjassa Turun kaupungin liikennestrategian ja liikennettä koskevien visioiden kanssa, joiden mukaan tulevaisuudessa pääosan henkilöliikenteestä tulee tapahtua joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen keinoin ja yksityisautoilua tulee vähentää

3. Mikäli tunneli rakennetaan se tulee vaikeuttamaan Vähäheikkiläntien liikenteen sujuvuutta ja aiheuttamaan liikenneuhkia tulevan tunneliaukon kohdalle tulevien monimutkaisten liikennejärjestelyiden vuoksi. Seurannaisvaikutuksena on, että liikenteen sujuvuus tulee romahtamaan laajalla alueella

4. Tunnelin kustannukset tulevat olemaan hyvin korkeat. Vuonna 2019 laaditun Kurjenmäen tunnelin esiselvityksen mukaan alustava kustannusarvio oli 32 milj. euroa. Sittemmin rakentamisen kustannukset ovat edelleen nousseet.

5. Vaikka tunnelia ei koskaan rakennettaisi, sen aukkokohtan suunniteltu sijoitus Vähäheikkiläntiellä estää aukkokohtan lähialueen järkevän asemakaavoituksen. Aukkokohta on suunniteltu sijoitettavaksi aivan

Saga Kaskenpuiston palvelutalon suunnitellun lisäsiiven läheisyyteen. Tunnelivaraus ja siihen liittyvä kiertoliittymä joudutaan ottamaan huomioon Saga Kaskenpuiston II asemakaavanmuutoksessa, jonka tarkoituksena on palvelutalon lisäsiiven rakentaminen. Kurjenmäen tunnelisuunnitelman vuoksi lisäsiipi on uudessa suunnitelmassa siirretty alkuperäisestä suunnitelmasta Vähäheikkiläntien vierestä taaemmas hyvin lähelle viereisten omakotitonttien rajaa. Sen vuoksi ei lisäsiiven ja lähimpien omakotitonttien rajan väliin jää kunnolla tilaa edes istutuksille, jotka peittäisivät näköalan kerrostalosta välittömässä läheisyydessä oleville naapuritonteille.

Mikäli vastustuksestamme huolimatta tunnelivarausta ei täysin turhana ja erittäin kalliina sekä tunneliaukon läheisen alueen järkevän asemakaavoituksen vaikeuttavana poisteta yleiskaavasta, toisena vaihtoehtona edellytämme, että mahdollisesti tulevaisuudessa rakennettavan Kurjenmäen tunnelin suuaukko sijoitetaan yleiskaavassa toiseen paikkaan kauemmas palvelutalolta. Suuaukko tulee sijoittaa siten, että palvelutalon lisäsiipi voidaan sijoittaa tontille alkuperäisen suunnitelman mukaisesti kauemmas lähimpien omakotitalojen tonttirajalta. Näin menetellen jää riittävästi tilaa näkyvyyttä estäville istutuksille lisäsiiven ja pysäköintialueen ja viereisten omakotitonttien väliin.

Lisäksi ehdotamme, että vilkkaasti liikennöidyn Vähäheikkiläntien varrella liikkuvien Seniorikeskuksen iäkkäiden asukkaiden ja muiden jalankulkijoiden turvallisuuden parantamiseksi tulee rakentaa jalkakäytävä myös Seniorikeskus Kaskenpuiston puolelle Vähäheikkiläntietä.

Edelleen ehdotamme, että Lylynpuistosta rakennetaan Seniorikeskus Kaskenpuiston ja lähialueen asukkaiden käyttöön ulkoilupuisto kevyen liikenteen väylineen ja istutuksineen. Rakennetun puiston käyttökävyyttä parantaisi esimerkiksi kukkivien pensaiden ja pikkupuiden istuttaminen melusteeksi Vähäheikkiläntien varrelle.

Vastine:

Saarten, erityisesti Hirvensalon, sekä mm. Tiedepuiston maankäytölle tavoitellaan merkittävää kasvua, mikä lisää liikennemääriä. Liikenteen sujuvuuden ratkaisemiseksi on rajallisesti ratkaisuja. Näiden alueiden välillä luontevia yhteyksiä ovat mm. Vähäheikkiläntie, Kunnallissairaalan tie, Stålarinkatu sekä Uittamonsillan toteutuessa Eteläkaari. Kurjenmäen tunnelin esiselvityksen mukaan Kurjenmäen tunneli palvelisikin osittain samoja yhteystarpeita kuin Uittamonsilta. Uittamonsiltaa voidaan pitää liikenteellisesti kiireellisempänä hankkeena kuin Kurjenmäen tunnelia. Kurjenmäen tunnelin esiselvityksessä suositellaan tunnelia pidettävän varauksena.

Vähäheikkiläntien varren parantaminen ja Lylynpuiston rakentaminen ulkoilupuistoksi eivät ole yleiskaavassa ratkaistavia asioita. Jalkakäytävien rakentamista varten laaditaan liikenne- ja katusuunnitelmia, puistojen rakentamista varten taas viheraluesuunnitelmia. Katualueiden istutukset suunnitellaan osana kadunrakennussuunnitelmaa.

Parannusehdotukset kannattaa lähettää Turun palautepalvelun kautta (<https://opaskartta.turku.fi/efeed-back/>), mistä ne ohjautuvat oikeille tahoille.

Muistutus 38

Muistutus yleiskaavaehdotukseen 2029

Muistutuksena yleiskaavaehdotukseen 2029 haluan Turun kaupungin asukkaana esittää seuraavaa:

Aurajokivarren arvokas maisema-alue on kiitettävästi esitetty yleiskaavaluonnoksessa viherympäristönä, mutta Turun kaupungin kaavoitus ja rakentamislupaviranomaiset ovat joko täysin tietämättömiä tästä tai eivät piittaa asiasta. Turun kaupunki on myynyt Pitkäsalmen rannassa olevan Port Aboa alueen aggressiiviselle grynderille, joka on vaatinut alueen kaavoittamista ravintolaa ja toimistoa varten ja asukkaiden vastustuksesta huolimatta onnistunut vaatimuksissaan. Alue on venevalkama-alue ja sellaisena myös yleiskaavaehdotuksessa, se on osa virkistysaluetta kartassa nro 7.

Majakkarannan ja Korppolaismäen asuinalue on rauhallista ulkoilua suosivaa aluetta, jonka rauhaa ei minikäänlainen ravintolatoiminta ole häirinyt. Näin pitäisi olla myös yleiskaavaehdotuksen mukaan, alueelle on merkitty ulkoilureittejä ja niiden tarvetta. Alueen talojen asukkaiden autot on parkkeerattu parkkiluolaan

ja piholle niin, että autot eivät näy rantaan. Mutta Turun kaupunki on hyväksynyt suuren ravintolan ja siihen kuuluvien parkkipaikkojen rakentamisen pienelle Port Aboa niemekkeelle. Tämä katkaisisi ulkoilureitin, eikä voi olla osa yleiskaavan tarkoittamaa viherympäristöä ja virkistysaluetta.

Telakkarantaan on rakennettu ja rakenteilla useita kerrostaloja. Näiden talojen parkkipaikat on rakennettu talojen alle ja kaavoissa vaadittu, etteivät autot saa näkyä rannan kävelyreitille. Mutta Port Aboaan suunnitellun ravintolan asiakkaiden autot saisi parkkeerata suoraan rantaan rakennettavalle parkkialueelle. Onko tämä yleiskaavan tarkoittama viherympäristö ja virkistysalue?

Toinen ongelma on liikennesuunnittelussa: Kaarle Knuutinpojan rantatieltä pääsee keskustaan busseilla 3 ja 30, bussipysäkillä on noin 80 metriä. Runkolinjasuunnitelma vie lähimmän pysäkin noin 600 metrin päähän. Linjakartta tosin ehdottaa pysäkkiä noin 400 metrin päässä, mutta siihen päästääkseen pitäisi ylittää Aurajoki.

Vastine:

Port Aboan asemakaavanmuutos (diaarinumero 6483-2014, kaavatunnus 22/2014) on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 20.6.2016 § 12 ja on tullut voimaan 14.10.2017.

Runkolinjauudistus poistaa linjat 3 ja 30. Uudistuksen jälkeen alue tukeutuu Stålarinkadun runkolinjaan ja Korppolaismäen palvelulinjaan. Stålarinkadun runkolinjalle on enintään 600 metrin matka. Valtaosalle asukkaista kävelymatka pysäkillä tulee olemaan tätä lyhyempi. Myös Unioninkadulla tulee olemaan joukkoliikenneyhteys keskustaan.

Muistutus 39

Muistutus Turun Yleiskaava 2029 -ehdotukseen: Ei ravintolaa eikä parkkipaikkaa Port Aboa -niemekkeelle!

Ei ravintolaa eikä parkkipaikkaa Port Aboa -niemekkeelle!

Yleiskaavaehdotuksen kartassa nro 4 (Liikenne) on merkitty venesatama / venevalkama Port Aboa -alueelle vaikka kartassa nro 7 Port Aboa on merkitty viheralueeksi (V)! Port Aboa osoitteessa Kölikatu 16 on niemeke Pitkäsalmen rannassa, se on osa kevyen liikenteen rantaraittia.

Vastustan ravintolan ja parkkipaikan rakentamista Port Aboa -alueelle!

Rakennuslupahakemusten muutosten myötä kyseessä ei ole enää mikään venesatama / venevalkama, vaan massiivisen suuri ravintolarakennus terasseineen, jossa on muutama venepaikka ravintolassa kävijöille.

Grynderi JKK-Kiinteistö Oy sai alueelle asemakaavamuutoksen kyseenalaisin ja harhaanjohtavin perustein.

Olen tehnyt JKK-Kiinteistö Oy:n rakennuslupahakemuksesta hallintovalituksen Turun hallinto-oikeuteen:

Hallintovalitus: Turun Rakennus- ja lupalautakunnan päätös 12.8.2021, julkipano 18.8.2021, joka koskee rakennuslupaa 2018-1148 (Rakennuslupahakemus / JKK-Kiinteistö Oy, (Korppolaismäki, Port Aboa, Kölikatu 16) 853-42-28-1 (2018-1148) Valitus koskee Turun Rakennus- ja lupalautakunnan päätöstä 12.8.2021 hyväksyä JKK-Kiinteistö Oy:n rakennuslupahakemus.

Puisto aiotaan pilata massiivisella rakennuksella ja parkkipaikoilla!

On kummallista, että puistomaiselle ranta-alueelle Port Aboaan grynderin sallittaisiin rakentaa massiivinen 433 neliön ravintola- ja toimistorakennus, kymmeniä parkkipaikkoja ja ravintolaan suuri 150-paikkainen terassi. Nämä massiiviset rakennelmat tuhoavat puiston ja lähiluonnon!

Yleiskaavaehdotuksen kartassa nro 7 (Viherympäristö, ym.). Port Aboa on merkitty virkistysalueeksi (V). Alueelle voidaan yksityiskohtaisemman suunnitelman pohjalta toteuttaa virkistystä palvelevia rakennelmia ja rakennuksia. Alueelle ei saa rakentaa urheiluhalleja. Alueelle ei saa rakentaa uusia asuinrakennuksia (MRL 43.2 §). Olemassa olevien rakennusten korjaaminen ja vähäinen laajentaminen sallitaan.

Massiivinen anniskeluravintola terasseineen ja toimisto eivät palvele ulkoilua eivätkä virkistystä.

Rakennusoikeuden ylittävä massiivinen ravintola / toimistorakennus on suuri maisemahaitta ja näköeste. Rakennus ja parkkipaikka tuhoavat lähiluonnon. Massiivinen 433 kerrosneliömetrin ravintolarakennus 150 asiakaspaikan terasseineen ja 38 neliömetrin jäteaitaus ovat kokonaisuutena liian suuri rakennelma pienelle Port Aboa -niemekkeelle. Ravintolarakennus aiheuttaa suuren maisemaesteen erityisesti Asunto Oy Turun Eteläranta I:n ja As. Oy Merihelmen asukkaille. Rakennus ylittää rakennusoikeuden 400 k-m². Rakennusoikeus on ylitetty 33 kerrosneliömetrillä.

Näin suurta ravintolarakennusta ei tule sallia maisemallisesti arvokkaalle paikalle! Port Aboa -niemeke on ulkoilijoiden keskuudessa suosittu maisemien ja laivojen katselualue ja osa kevyen liikenteen rantareittiä, joka ulottuu aina Majakkarannan Airiston tähti –tornitalosta Turun keskustaan ja Halistenkoskelle saakka. Pieni (kesä)kahvila ja/tai maisemankatselualue palvelisi ulkoilijoita paremmin kuin suuri anniskeluravintola.

Ulkoilijoiden määrä kasvaa merkittävästi tulevaisuudessa ulkoilureittien jatkuessa itään Pihlajaniemen suuntaan ja etelään Hirvensalon Lauttarantaan (kevyen liikenteen siltasuunnitelma Kölikatu - Lauttaranta) Port Aboaan sopisi mainiosti kevytrakenteinen, pienimuotoinen (kesä)kahvila, mikä palvelisi ulkoilijoita paremmin kuin iso ja kallis anniskeluravintola.

Ravintolan sijasta rannalle tulisi rakentaa viihtyisä maisemankatselualue istutuksineen, istuimineen ja kaiteineen kuten esimerkiksi Joensuun kaupungissa Pielisjoen rannassa on tehty

(KUVIA LIITTEENÄ).

Grynderi JKK-Kiinteistö Oy aikoi rakentaa puistoon myös polttoaineen jakeluaseman rumine maanpäällisine säiliöineen talomme eteen, mutta toivottavasti JKK-Kiinteistö Oy on luopumassa siitä? Port Aboa -niemekkeellä ei ole koskaan ollut mitään ravintolatoimintaa. Suunnitelmaa on muutettu useita kertoja ja uusimman rakennuslupa-hakemuksen mukaan laitureita ja venepaikkoja on vähennetty rajusti.

Alueella on asukkaiden virkistytymisen kannalta erittäin tärkeä ulkoilureitti Pitkäsalmen rannan ja Aura-joen tuntumassa kulkee Majakkarannasta Korppolaismäen Etelärannan, Telakkarannan, Martin ja keskustan kautta aina Halistenkoskelle saakka. Kevyen liikenteen rantareitin merkitystä tulevaisuudessa korostavat Korppolaismäen Kölikadun ja Hirvensalon Lauttarannan väliin tuleva kevyen liikenteen silta sekä reitin jatkuminen itään päin Hirvensalon sillan alitse uudelle Pihlajaniemen asuinalueelle.

Anniskeluravintolaan ei mennä ulkoiluvaatteet päällä

Suuri anniskeluravintola ei palvele ulkoilijoita, vaan ravintola ja terassi tulee aiheuttamaan melua, lisää autoliikennettä ja häiriötä ennestään hyvin rauhallisella alueella. Alueen bussit (linjat 3 ja 30 Kölikadun pysäkiltä) eivät kulje iltamyöhään ja tuleva runkolinjasto lopettaa bussivuorot vuonna 2025 kokonaan. Iltaisin heikkojen tai olemattomien bussiyhteyksien vuoksi ravintolasta poistuvista asiakkaista suuri osa tulisi taksia odotellessaan vetelehtimään, ölisemään ja hakemaan sateelta suojaa Kaarle Knuutinpojan rantatielle parvekkeittemme alle.

Massiivinen ravintola/toimistorakennus on suuri näköeste paitsi asukkaille myös kevyen liikenteen rantareittiä kulkeville: Jalankulkijan ja pyöräilijän mittakaavassa suuri ravintola/toimistorakennus peittää nykyiset pitkät näkymät Hirvensalon sillan suuntaan kun kuljetaan Telakkarannan suunnasta Kaarle Knuutinpojan rantatietä Majakkarannan suuntaan. Vastaavasti Majakkarannan suunnasta tullessa iso ja pitkä rakennus peittää merkittävästi näkymiä sataman ja Turun linnan suuntaan. Ravintola/ toimistorakennuksen rakennuslupa pitää perua!

Autojen pysäköinti puistossa närästä

Majakkarannan, Korppolaismäen Etelärannan ja Telakkarannan alueilla asemakaava on edellyttänyt fiksumusti, että asukkaiden pysäköidyt autot eivät näy lainkaan rannalta tai vesistöä katsottuna (Telakkarannassa ja Korppolaismäen Etelärannassa asukkaiden autot ovat autohalleissa tai autoluolassa ja Majakkarannassa autot ovat autokatoksissa tai parkkipaikoilla talojen väleissä.)

Lisäksi Telakkarannan kaavamääräyksissä vaaditaan muun muassa, että ajotunnelissa kulkevat autot eivät saa näkyä rannalle. Siksi ajotunnelin valoaukkoihin on vaadittu näköestee.

Edellä mainittuun verrattuna tuntuu erittäin epäoikeudenmukaiselta, että ulkopuoliselle toimijalle, JKK-Kiinteistö Oy:lle, annetaan mahdollisuus rakentaa iso parkkipaikka Port Aboa -puistoon! Tässä kokee olevansa toisen luokan kansalainen, koska asukkaiden autot ovat piilossa ja Telakkarannassa suojellaan rantaa jopa ajotunnelissa kulkevien autojen näkymiseltä, mutta Port Aboa -alueella täysin ulkopuoliselle grynderille aiotaan antaa lupa parkkipaikkojen rakentamiseen rantaan asuintalojen eteen!

Asukkaat ovat myös huolissaan siitä, minkä tasoinen operaattori tulisi ravintolaa ja sen terassia hoitamaan. Port Aboaan suunnitellun ravintolan keittiön tavaroiden haalausaukko näkyisi asunnostamme. Keittiön oven ympäristö muodostuu nopeasti likapesäksi, jos ravintoloitsija on huolimaton. Esimerkkinä nosturin alla olevat ravintolat osoitteessa Itäinen rantakatu 77. Edellinen Crane 22:n operaattori piti kadulle näkyvän ravintolan edustan siistinä, mutta nykyisen Nobi -ravintolan edusta kadun puolella on kuin sikolätti (Katso LIITE kaksi kuvaa).

Luonto- ja virkistysarvojen hyvittäminen on ajankohtainen teema Turussa ja muissa kasvavissa kaupungeissa, sillä kaupunkirakenteen tiivistäminen tapahtuu usein osittain viheralueidenkustannuksella. Tämä heikentää viihtyisyyttä ja kaupunkiluonnon monimuotoisuutta. Mitään massiivista ökyravintolaa ja toimistoa ei paikalle tarvita. Anniskeluravintola ei palvele ulkoilijoita. Myönnetty rakennuslupa tuhoaa lähiluonnon.

Puistomaisella ulkoilualueella meren rannassa rakennustehokkuuden sijaan tulisi kiinnittää enemmän huomiota sosiaali-indikaattoreihin, ei-rahassa-mitattaviin arvoihin, kuten hiljaisuus, maisema, kasvillisuus, luonnonläheisyys, ilman laatu ja lähikävely-ympäristön miellyttävyys.

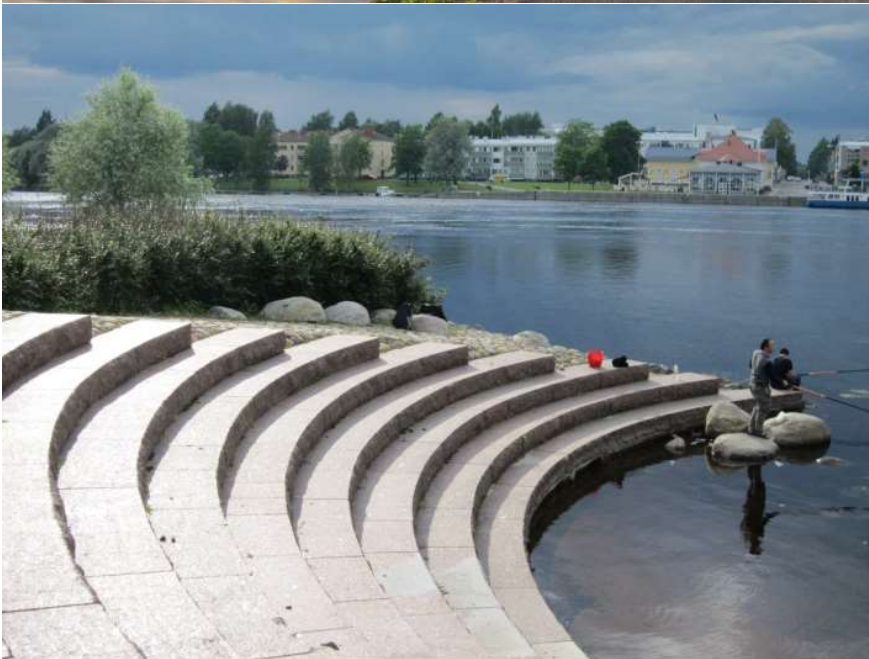
Lisätietoja:

https://www.turku.fi/uutinen/2021-08-18_opas-luonto-ja-virkistysarvojen-hyvittamisesta-kaupungissa

https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/luontohyvyitys_a4_saavutettava-vedos-e_opt.pdf

<https://www.versuslehti.fi/kriittinen-tila/tulisiko-viheralueelle-rakentaminen-korvata-uudella-viheralueella/>

LIITE

Turun hallinto-oikeus

Sairashuoneenkatu 2 - 4
20100 TURKU
PL 32, 20101 TURKU
turku.hao@oikeus.fi

Asia:

Hallintovalitus: Turun Rakennus- ja lupalautakunnan päätös 12.8.2021, julkipano 18.8.2021, joka koskee rakennuslupaa 2018-1148 (Rakennuslupahakemus / JKK-Kiinteistö Oy, (Korppolaismäki, Port Aboa, Kölikatu 16) 853-42-28-1 (2018-1148))

Valitus koskee Turun Rakennus- ja lupalautakunnan päätöstä 12.8.2021 hyväksyä JKK-Kiinteistö Oy:n rakennuslupahakemus.

LIITE 1: Päätös, johon haetaan muutosta,

<https://ah.turku.fi/rlupalk/2021/0812016x/4435155.htm>

Vaatus:

Lähimpänä naapurina vaadin kyseisen rakennuslupapäätöksen kumoamista ja rakennusluvan perumista.

Perustelut:

1. JKK-Kiinteistö Oy -grynderin tiedotus naapureille niukkaa ja myöhässä

Tiedot hankkeen etenemisen joka vaiheessa ovat tulleet aina viime tipassa lain rajoja hipoen ja osasta asioita ei ole tiedotettu lainkaan. JKK-Kiinteistö Oy vuokraa maa-alueen, yrittää saada poikkeuslupaa, kaupunki tekee asemakaavamuutoksen ja sitten myy maisemallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaan ranta-alueen JKK-Kiinteistö Oy:lle. Kaupunki ottaa vastaan rakennuslupa-hakemuksen, mutta jättää ilmoittamatta naapureille pilaantuneen maan puhdistusilmoituksesta. Tiedot rakennuslupahakemuksista ja niiden muutoksista on saatu yleensä kuulutuksista, mutta tänä vuonna uusimmasta rakennuslupahakemuksen muutoksesta ilmoitettiin ainoastaan myöhässä saapuneella kirjeellä.

Asemakaavamuutoksen tiedotustilaisuus oli vuonna 2015 elokuussa outoon aikaan lauantai-iltana. Rakennuslupahakemuksiin liittyvät tiedot asukkaille ovat saapuneet viime tipassa: Vuonna 2018 asukastilaisuus oli vain kolme päivää kuulutuksen jälkeen koulujen syysloman aikaan. Vuonna 2020 rakennuslupahakemuksesta oli kuulutus Turun Sanomissa 14.3.2020. Huomautus tuli toimittaa Turun rakennusvalvontaan viimeistään 27.3.2020. Rakennusvalvonnan kirje saatiin isännöitsijältä sähköpostilla tiistaina

24.3.2020. Posti kulki hitaasti. Onneksi huomasimme kuulutuksen ja ehdimme tehdä lausunnon. Kirjeen perusteella lausunnon antamiseen oli aikaa vain kolme päivää. **Rakennuslupa tulee perua! Kyseessä on lähinaapurien kannalta suuri hanke.** Port Aboa -ranta-alueelle rakentaminen vaikuttaa satojen ihmisten näköaloihin asuntojen ikkunoista ja rajoittaa alueen ulkoilumahdollisuuksia.

LIITE 2: Tiedottamisen puutteista lisätietoja, Turkulan huomautus 27.3.2020 kohdat 13 ja 15.

2. Turun rakennusvalvonnan ilmoitus JKK-Kiinteistö Oy:n uusimmasta, muutetusta rakennuslupahakemuksesta tuli myöhässä pelkästään kirjeellä. Menettelytapavirhe!

Ilmoitus JKK-Kiinteistö Oy:n uusimmasta rakennuslupahakemuksesta oli postitettu rakennusvalvonnasta tiistaina 16.3.2021. Kirjeen kulku postissa kesti kahdeksan vuorokautta. Asunto Oy Turun Eteläranta I:n isännöitsijä sai kirjeen vasta keskiviikkona 24.3.2021 iltapäivällä ja lähetti sen taloyhtiön hallitukselle keskiviikkona 24.3. klo 15.02. Huomautukset tuli olla rakennusvalvonnassa viimeistään tiistaina 30.3.2021.

Taloyhtiön hallitukselle ja asukkaille jäi näin ollen vain neljä arkipäivää, viikonloppu mukaan lukien kuusi päivää huomautuksen tekemiseen. Mitään kuulutusta asiasta ei löytynyt nettihauulla eikä Turun Sanomista! Rakennusvalvonta lähetti vain kirjeen. Rakennusvalvonta ei lähettänyt asiaa tiedoksi sähköisessä muodossa isännöitsijälle ja taloyhtiön hallituksen puheenjohtajalle, joiden sähköpostiosoitteet olivat tiedossa. Kuulutusta ei tehty lainkaan! Rakennusvalvonta tiedotti vain pelkällä kirjeellä, jonka kulku isännöitsijälle kesti kahdeksan päivää. Huomautuksen viimeinen määräaika oli juuri ennen pääsiäispyhiä, jolloin moni asukas oli matkoilla. Rakennusvalvonnalle on tapahtunut menettelytapavirhe liian myöhäisestä ja puutteellisesta tiedottamisesta naapureille. **Rakennuslupa tulee perua.**

LIITE 3, Tiedottamisen puutteista lisätietoja Turkulan huomautus 26.3.2021 kohta 1.

Laissa (MRL 133 §) ja asetuksessa (MRA 65 §) on määritelty: ”Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen on annettava rakennuslupahakemuksesta tieto naapureille ja varattava heille vähintään seitsemän päivää huomautuksen tekemiseen”.

3. Rakennuslupahakemus ei noudata Turun kaupungin kiinteistöliikelaitoksen päätöstä kauppakirjan ehdoista. Turun kaupunki on myöntänyt jatkoaikaa rakentamisvelvoitteelle virheellisin perustein. Rakennusvelvollisuuden määräaika oli umpeutunut ennen jatkoajan hakua. Rakentamisvelvollisuuden määräaika oli umpeutunut 31.1.2021. JKK-Kiinteistö Oy:n anomus rakentamisvelvollisuusajan jatkamiseksi on esitetty vasta 19.2.2021. Turun kaupungin olisi pitänyt lopettaa rakennuslupahakemuksen käsittely ja vaatia grynderiltä sopimussakon maksamista. Koska asiaa on Turun kaupungin taholta katsottu läpi sormien, rakennuslupa tulee perua. **LIITE 4, Kauppakirja, LIITE 5 Jatkoaikapäätös.**

4. Nyt tehty päätös asettaa asukkaat eriarvoiseen asemaan (vrt. Pulina Pub)

Samainen Turun Rakennus- ja lupalautakunta hylkäsi 23.6.2021 Pulina Pubin terassin toimenpidelupahakemuksen. Kyseessä on nelikaistaisen tien varressa oleva pitkään toiminut ravintola, joka halusi rakentaa 30 –paikkaisen terassin.

Päätös: Rakennus- ja lupalautakunta päätti hylätä hakemuksen. Päätös asiassa tehtiin äänin 12-1.

Perustelut: Huolimatta siitä, että toiminta on sinänsä asemakaavan mukaista, 30:lle henkilölle tarkoitettun ulkotarjoilualueen sijoittaminen omakotialueen keskelle aiheuttaa melu- ym. haittaa lähialueen asukkaille sekä naapurikiinteistöjen käytölle. Tämän vuoksi hankkeen ympäristöllisten vaikutusten takia toiminnan ei voida katsoa soveltuvan ko. paikalle. Lainkohdat: Maankäyttö- ja rakennuslaki 58 §, 126 §, 135 § ja 138 §.

Rakennuslupa tulee perua!

Lisätietoja: Toimenpidelupahakemus / Turun Pulina Pub asunto-osaakeyhtiö, (Kastu) 82-30-9 (2021-397)

<https://ah.turku.fi/rlupalk/2021/0617013x/4399905.htm>

5. 150 –paikkainen ravintolan terassi aiheuttaa meluhaitan ja lisää liikennettä ja järjestyshäiriöitä rauhallisella alueella

Asukkaat ovat asuntoja ostaessaan olleet selvillä siitä, että alue on venevalkama-alueita, jolle voi rakentaa korkeintaan venevalkamaa tukevia rakennuksia ja rakennelmia, ei muuta. Nyt asukkaat kokevat tullessaan petetyiksi. Naapuritalojen asukkaiden pitäisi voida luottaa siihen, että voimassa olevaa asemakaavaa noudatetaan. Asemakaavamuutos tehtiin hätiköiden grynderin toiveiden mukaan. Asukkaat ovat muuttaneet rauhalliselle asuinalueelle, jossa ei ole autojen läpikulkuliikennettä, eikä melua aiheuttavaa ravintola- tai

muuta vastaava toimintaa. Suuri 210 –paikkainen ravintola, jossa on 150 asiakaspaikkaa rantaterassilla aiheuttaa melua, joka kaikuu laajalle veden välityksellä. Lisäksi alue on syrjässä keskustasta ja bussiyhteydet ovat iltamyöhään olemattomat. Pulina Pubin 30 –paikkaisen terassin kieltämisen perustelut sopivat tähänkin: **Vastaavasti perustelut esimerkiksi näin:** Huolimatta siitä, että toiminta on sinänsä asemakaavan mukaista, 150:lle henkilölle tarkoitetun ulkotarjoilualueen sijoittaminen rantaan kerrostalojen eteen aiheuttaa melu- ym. haittaa lähialueen asukkaille sekä naapurikiinteistöjen käytölle. Tämän vuoksi hankkeen ympäristöllisten vaikutusten takia toiminnan ei voida katsoa soveltuvan ko. paikalle. Lainkohdat: Maankäyttö- ja rakennuslaki 58 §, 126 §, 135 § ja 138 §. **Rakennuslupa tulee perua!**

Terassimelun lisäksi suuri haitta syntyy siitä, kun ravintolasta poistuvat asiakkaat kulkevat talomme vierestä: Monille kävelymatka kotiin tai keskustaan on liian pitkä. Niinpä moni asiakas tulee tilaamaan taksin. Taksia odotellessa porukka hilluu ravintolan edessä pihalla tai Kaarle Knuutinpojan rantatiellä parvekkeidemme edessä. Taksiautojen melu- ja pakokaasupäästöt eivät varmaan ole suuri ongelma autojen sähköistyessä, mutta ravintolasta poistuvien ja taksia odottelevien humalaisten asiakkaiden ölinä on ongelma. Bussit eivät kulje myöhään illalla: Kölikadulta lähtevien linjojen 3 ja 30 bussiliikenne keskustan suuntaan lakkaa aikaisin, etenkin kesäaikaan ja viikonloppuisin: Kesäaikataulun mukaan arkisin viimeinen bussi lähtee klo 21.15, lauantaisin klo 19.15. ja sunnuntaisin / pyhäpäivinä klo 18.20. Mikäli kiistelty runkolinja tulee vuonna 2025, linjat 3 ja 30 lakkautetaan ja sen tilalla kulkee vain palvelulinja arkisin keskellä päivää, ei lainkaan iltaisin eikä viikonloppuisin. Asukkaat kokevat olevansa eriarvoisia, koska kauan ravintolana toimineen Pulina Pubin 30 paikan terassihakemus hylättiin, mutta Port Aboa –niemekkeelle annettiin rakennuslupa uudelle 210 –paikkaiselle ravintolalle 150 –paikkaisine terasseineen.

Ravintola/toimistorakennuksen rakennuslupa tulee perua.

6. Rakennusoikeuden ylittävä massiivinen ravintola / toimistorakennus on suuri maisemahaitta ja näköeste. Rakennuslupa tuhoaa lähiluonnon.

Massiivinen 433 kerrosneliömetrin ravintolarakennus 150 asiakaspaikan terasseineen ja 38 neliömetrin jäteaitaus ovat kokonaisuutena liian suuri rakennelma pienelle Port Aboa -niemekkeelle. Ravintolarakennus aiheuttaa suuren maisemaesteen erityisesti Asunto Oy Turun Eteläranta I:n ja As. Oy Merihelmen asukkaille. Rakennus ylittää rakennusoikeuden 400 k-m². Rakennusoikeus on ylitetty 33 kerrosneliömetrillä. Näin suurta ravintolarakennusta ei tule sallia maisemallisesti arvokkaalle paikalle!

Port Aboa -niemeke on ulkoilijoiden keskuudessa suosittu maisemien ja laivojen katselualue ja osa kevyen liikenteen rantareittiä, joka ulottuu aina Majakkarannan Airistontähti –tornitalosta Turun keskustaan ja Hailistenkoskelle saakka. Pieni kahvila ja/tai maisemankatselualue palvelisi ulkoilijoita paremmin kuin suuri anniskeluravintola.

Ulkoilijoiden määrä kasvaa merkittävästi tulevaisuudessa ulkoilureittien jatkuessa itään Pihlajaniemen suuntaan ja etelään Hirvensalon Lauttarantaan (kevyen liikenteen siltasuunnitelma Kölikatu - Lauttaranta) Port Aboaan sopisi mainiosti kevytrakenteinen, pienimuotoinen (kesä)kahvila, mikä palvelisi ulkoilijoita paremmin kuin iso ja kallis anniskeluravintola. Ravintolan sijasta rannalle tulisi rakentaa viihtyisä maisemankatselualue istutuksineen, istuimisineen ja kaiteineen kuten esimerkiksi Joensuun kaupungissa Pielisjoen rannassa on tehty (**Lähetän kuvia tarvittaessa**).

Massiivinen ravintola/toimistorakennus on suuri näköeste paitsi asukkaille myös kevyen liikenteen rantareittiä kulkeville: Jalankulkijan ja pyöräilijän mittakaavassa suuri ravintola/toimistorakennus peittää nykyiset pitkät näkymät Hirvensalon sillan suuntaan kun kuljetaan Telakkarannan suunnasta Kaarle Knuutinpojan rantatietä Majakkarannan suuntaan. Vastaavasti Majakkarannan suunnasta tullessa iso ja pitkä rakennus peittää merkittävästi näkymiä sataman ja Turun linnan suuntaan. Ravintola/ toimistorakennuksen rakennuslupa pitää perua!

LIITE 4 Turkulaisten arkiliikunnan ja virkistämisen reitit

7. Asukkaiden autot eivät näy rannalla, kuitenkin grynderille annettiin lupa rakentaa iso parkkipaikka puistoon, mikä pilaa luonnonolot.

Turun yleiskaavassa ranta-alue on virkistysalue ja kulttuurihistoriallisesti, kaupunkikuvallisesti, maisemallisesti tai luonnonoloiltaan arvokas alueen osa, jolla tapahtuvat muutokset tulee tehdä niin, että alueen ominaispiirteitä ei turmella. Kansallinen kaupunkipuisto tulee mahdollisesti jatkumaan Aurajoelta Pitkäsalmien suuntaan, kun nykyisin armeijan käytössä oleva Pihlajaniemen alue rakennetaan pääosin asumiskäyttöön.

Asukkaiden autojen pysäköinti on järjestetty fiksusti ”piiloon” siten, ettei autoja näy rannalta katsoen lainkaan. Majakkaranassa asukkaiden autot ovat talojen väleissä sijaitsevilla parkkipaikoilla tai parkkihalteissa. Korppolaismäen Etelärannan asukkaiden autot ovat puolestaan kallioluolassa ja talojen ja niiden välisten pihojen alla olevissa autohalleissa. Myös Telakkarannan asukkaiden autot ovat autohalleissa talojen ja pihakansien alla. Rakennus- ja lupalautakunta antoi yksityiselle grynderille kuitenkin luvan rakentaa yli 30 auton parkkipaikka rantapuistoon. Rakennuslupa tulee perua.

8. Yli 200 neliömetrin suuruinen toimisto ei sovi puistomaiseen ympäristöön. Ravintola/toimistorakennus on rakennuspaikkaan täysin sopimaton ylimitoitettu pitkä pötkö, joka tuhoaa luonnonolot.

Ravintolarakennuksen takaosan käyttötarkoitusta on muutettu jo kolme kertaa. Ensin siihen piti tulla veneliike, sitten venetarvikeliike, seuraavaksi tilaussauna ja viimeisimmässä lupahakemusversiossa toimisto. Asukkaita huolestuttaa suuresti, mitä ravintolarakennuksen takaosaan loppujen lopuksi tulee. Suuren ravintola / toimistorakennuksen rakennuslupa on peruttava.

9. Suuren ravintola/toimistorakennuksen ja ison parkkipaikan rakentamisen salliminen luontoarvoiltaan merkitykselliseen paikkaan on täysin vastoin Turun kaupunkikehitykseen kuuluvaa ympäristön kehittämistä ja viherryttämistä. Alue toimii nyt suosittuna ulkoilualueena osana luonto- ja virkistysarvojen hyvittämistä. Alueen merkitys ulkoilu- ja virkistysalueena kasvaa tulevaisuudessa, kun kevyen liikenteen rantareitti tulee ulottumaan Hirvensalon sillan alitse uudelle Pihlajaniemen asuinalueelle ja lisäksi Korppolaismäen Kōlikadun ja Hirvensalon Lauttarannan välille on tulossa uusi kevyen liikenteen silta.

Luonto- ja virkistysarvojen hyvittäminen on ajankohtainen teema Turussa ja muissa kasvavissa kaupungeissa, sillä **kaupunkirakenteen tiivistäminen tapahtuu usein osittain viheralueiden kustannuksella. Tämä heikentää viihtyisyyttä ja kaupunkiluonnon monimuotoisuutta.** Mitään massiivista ökyravintolaa ja toimistoa ei paikalle tarvita. Anniskeluravintola ei palvele ulkoilijoita. Myönnetty rakennuslupa tuhoaa lähiluonnon.

Puistomaisella ulkoilualueella meren rannassa rakennustehokkuuden sijaan **tulisi kiinnittää enemmän huomiota sosiaali-indikaattoreihin, ei-rahassa-mitattaviin arvoihin, kuten hiljaisuus, maisema, kasvillisuus, luonnonläheisyys, ilman laatu ja lähikävely-ympäristön miellyttävyys.** Lisätietoja:

https://www.turku.fi/uutinen/2021-08-18_opas-luonto-ja-virkistysarvojen-hyvittamisesta-kaupungissa

https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/luontohyvytyys_a4_saavutettava-vedos-e_opt.pdf

<https://www.versuslehti.fi/kriittinen-tila/tulisiko-viheralueelle-rakentaminen-korvata-uudella-viheralueella/>

LIITE 4 Turkulaisten arkiliikunnan ja virkistäytymisen reitit

10. Kulku rantaravintolan pihaan ja sieltä pois muodostaa risteyksessä suuren liikenneturvallisuusrisikin.

Ravintolan asiakasliikenne, tavaratoimitukset, jätehuolto ja muu liikenne lisääntyy oleellisesti ja aiheuttaa vaaratilanteita kapealla Kōlikadulla. Ravintolan pihaan tullessa ja sieltä poistuttaessa joudutaan kulkemaan suositun ulkoilureitin poikki. Veneveistämönrannassa ja Kaarle Knuutinpojan rantatiellä on vilkas kevyt liikenne, jalankulkijoita, koirien ulkoiluttajia, pyöräilijöitä ja sähköpotkulautailijoita. Reitti on yksi jalankulun ja pyöräilyn pääreiteistä keskustasta kohti saaria. Kevyt liikenne tulee merkittävästi lisääntymään rantareitin pidentyessä Pihlajaniemeen asti ja kevyen liikenteen sillan valmistuttua. Lisääntyvä taksiliikenne ja ravintolan pysäköintialueelle tuleva ja sieltä lähtevä autoliikenne muodostavat turvallisuusrisikin Kōlikadun, ravintolan parkkipaikan ja suositun kevyen liikenteen väylän risteyksessä. Kuka vastaa, jos paikalla sattuu henkilövahinkoihin johtava liikenneturma?

11. Polttoaineen jakeluasemasta ristiriitaisia tietoja

Asukkaat eivät halua polttoaineen jakeluasemaa maanpäällisine polttoainesäiliöineen asuntojensa eteen. Maanpäälliset polttoainesäiliöt päättyvän Kōlikadun päässä sijaitsevalla tontilla muodostavat suuren palo-vaarariskin, mikäli Kōlikadulta tuleva auto törmää polttoainesäiliöihin esimerkiksi kuljettajan sairaskohtauksen, päihteiden käytön, auton hallinnan menetyksen, tarkoituksellisen teon tai muun syyn vuoksi. **Asema-kaavan asemapiirroksessa jakeluasema on mainittu merkinnällä PJ-1, mutta ilman mitään törmäysesteitä.**

Rakennuslupahakemuksen päätösehdotuksessa sivulla 2 kohdassa poikkeukset ja lisäselvitykset mainitaan, että korttelialueelle saa rakentaa veneiden polttoaineen jakeluaseman katoksineen. Sitten samalla sivulla todetaan, että poistettu polttoaineen jakelupiste.

Vastaselityksissään JKK-Kiinteistö Oy:n hallituksen puheenjohtaja Kimmo Kotro antaa ristiriitaisia tietoja: Allekirjoittaneelle Timo Turkulalle Kimmo Kotro toteaa: ”Ei tule polttoainesäiliöitä tässä vaiheessa”. Asunto Oy Turun Merihelmi –vastaselityksessään Kotro toteaa: ”Polttoainejakelua ei tässä vaiheessa rakenneta”. Asunto Oy Turun Eteläranta –vastaselityksessään Kotro toteaa: ”Polttoainesäiliöitä ei ole esitetty rakennusluvassa”.

Asukkaita ristiriitainen tieto nărăstää. Asukkaiden täytyy saada 100-prosenttinen varmuus siitä, että tulipalovaaraa aiheuttavaa polttoaineenjakehua ei tule kerrostalon eteen. Rakennuslupa on peruttava.

12. JKK-Kiinteistö Oy:n hallituksen puheenjohtaja Kimmo Kotro on ollut osallisena jo muissa ympäristöä tuhoavissa hankkeissa. Kimmo Kotron ympäristöä tuhoaville massiivisille hankkeille on viimein saatava stoppi! **Rakennuslupa on peruttava!**

12.1. Asunto Oy Turun Linnanranta, Viimeinen ropo 2

Turun ja koko Suomen kannalta tärkeälle arvopaikalle, Turun linnaa vastapäätä **Kotro** rakennutti Aurajoen rantaan kaksikerroksisen, mustan ja pitkän rivitalopötkön maisemaa peittämään. Kaikki muut talot (kerrostalot) ovat pistetaloja, jotta mäeltä talojen väleistä näkee Aurajoen ja vastarannalta ja joelta päin näkee historiallisen Korppolaismäen.

Korkein hallinto-oikeus suoritti Telakkarannan alueella katselmuksen. Asemakaavan havainnekuvan ja Turun Sanomien 4.7.2014 artikkelin mukaan Viimeiseen ropoon piti tulla **erillistaloja** ja kevyen liikenteen silta Telakkarannan eteläosasta Viimeiseen ropoon. Kaavaa muutettiin. Kotro sai rakennuttaa mustan rivitalopötkön. Rakennuslupan haluvaiheessa kuultiin vain neljää grynderiä ja Suomen osatontti Ky:tä, ei lainkaan asukkaita eikä Museovirastoa. Tämä on tyypillinen esimerkki Turun ”joustavasta” asemakaava-muutos- ja rakennuslupapolitiikasta, missä suurpääomaa edustava grynderi voittaa, mutta asukkaat ja ympäristö häviävät.

Ote artikkelista: Turun Sanomat 4.7.2014:

Alueen parasta luksusta edustava Viimeinen ropo -niminen tontti on myyty **turkulaisille** Jaana ja Kimmo Kotrolle sekä raisiolaiselle Kai Kouvolalle. Telakka-altaan aallonmurtajasta muodostetulle tontille on tarkoitus **rakentaa 8–10 erillistaloa**, joiden asukkaat saavat telakka-altaasta oman pienvenesataman.

<https://www.ts.fi/uutiset/talous/648571/Telakkaranta+kay+hitaasti+kaupaksi>

12.2. Turun Telakkarannan ajotunneli

Asemakaavan mukaan Turun Telakkarannan talojen parkkihalleihin johtava tunneli piti louhia Korppolaismäen kallion sisään. Grynderien toivomuksesta kaavaa muutettiin ja rakennuslupa myönnettiin talojen taakse rakennettavalle katetulle ajotunnelille. Sen vuoksi Korppolaismäen kalliota jouduttiin räjäyttämään ja siten historiallista Korppolaismäkeä on kavennettu metrikaupalla.

Jälki on rumaa ja räjäytyksistä on lentänyt kiviä kolmeen eri kertaan, pahimmillaan Aurajoen yli Forum Marimumin pihaan. Ympäristöä (kalliota) tuhottiin taas grynderien voitontahdon vuoksi. Todennäköisesti talojen taakse tehtävä katettava tunneli on edullisempi kuin alun perin asemakaavassa ollut kallioon louhittava tunneli, mikä olisi ollut ympäristön ja maiseman kannalta parempi.

JKK-Kiinteistö Oy:n hallituksen puheenjohtaja **Kimmo Kotro** on hallituksen jäsenenä Kiinteistö Oy Telakkarannan Ajotunneli Oy:ssä.

Suunnitelma kallioon louhittavasta ajotunnelista <https://i.imgur.com/xHbNRGw.jpg>

Turussa 2.9.2021

[nimi poistettu]

LIITTEET

1. Päätös, johon haetaan muutosta.
2. [Nimi poistettu] huomautus 27.3.2020 (tiedottamisen puutteet, kohdat 13 ja 15.)
3. [Nimi poistettu] huomautus 26.3.2021 (tiedottamisen puutteet, kohta 1.)

4. Kauppakirja, Turun kaupunki ja JKK-Kiinteistö Oy
5. Jatkoaikapäätös
6. Turkulaisten arkiliikunnan ja virkistäytymisen reitit

Valittaja:
[Henkilötiedot poistettu]

Vastine:

Ks. vastine muistutukseen 38.

Muistutus 40

Muistutus Turun yleiskaava 2029 -suunnitelmaan

Omistamme kiinteistön osoitteessa Vartiovuorenkatu 4a (kiinteistötunnus 853-002-0008-0006). Turun yleiskaavaluonnoksessa kiinteistömme kohdalle on lisätty merkintä Kallioresurssialue ja sen mukaan mahdollista kallion sisään rakentamista tai sisäänajopaikkoja ei saa rajoittaa. Kallioresurssialue on Vartiovuoren alla, mutta juuri meidän kiinteistömme kohdalla sen oikea reuna tekee mutkan ja sieppaa kiinteistömme mukaan.

Vaadimme, että kiinteistömme osuus poistetaan kallioresurssialueesta, sillä tarkoituksenamme on jossakin kohtaa siirtyä maalämpöön. Siksi tontilla tulee olla oikeus kaivaa maalämpökaivoja.

Kiinteistön kiinteistötunnus 853-002-0008-0006 omistajat

Vastine:

Turun Keskustavisio 2050:ssä esitettiin keskustaan kalliopysäköintiä, jonka avulla rauhoitettaisiin keskustan katuja sekä vapautettaisiin katutilaa pysäköinniltä muuhun käyttöön. Pysäköinnin linjauksissa suositeltiin selvityksen laatimista keskustan pysäköintilaitosverkostosta. Vuonna 2020 laaditussa Turun keskustan kalliopysäköinnin esiselvityksessä (https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/turun_keskustan_kalliopysakoinnin_esiselvitys.pdf) tarkasteltiin kallioresurssien hyödyntämistä keskustan pysäköinnissä. Selvityksen perusteella yleiskaavaan on merkitty kallioresurssialueita pysäköintilaitosten toteuttamisen mahdollistamiseksi. Merkinnän poistaminen muistutuksessa mainitusta kohdasta ei ole tämän vuoksi perusteltua.

Muistutus 41

Muistutus Turun yleiskaavaehdotukseen 2029

Muistutus koskee yleiskaavan 2029, kartassa 7: Viherympäristö, maisema ja muinaisjäänne -merkittyä ulkoilureittitarvetta, sitä kohtaa, jossa reitti tulee kaupungista Paaskunnan torpalle ja etenee siitä Hämeen valtatielle.

1. Olen pääpiirteittäin samaa mieltä nyt yleiskaavaehdotuksessa olevasta reitin sijainnista. Reitin muuttaminen pois aiemman kaavaluonnoksen ehdotelmasta suojellun metsän ja sen viereisen kiinteistön lävitse, palvelee nyt reitin käyttäjiä helppokulkuisuudella, sekä säilyttää metsän suojelutarkoituksen (S-1) mukaisena. Kulkua metsän läpi jalan polkuja pitkin todennäköisesti kuitenkin säilyy jossain määrin tulevasta reitistä huolimatta. Tällöin reitin tullessa Paaskunnan torpalle, kuin myös sen toisesta suunnasta tullessa Rasintielle, olisi hyvä opastein osoittaa varsinaisen reitin kulku. Näin tarpeettomalta suojellun metsän käytöltä välttyttäisiin.

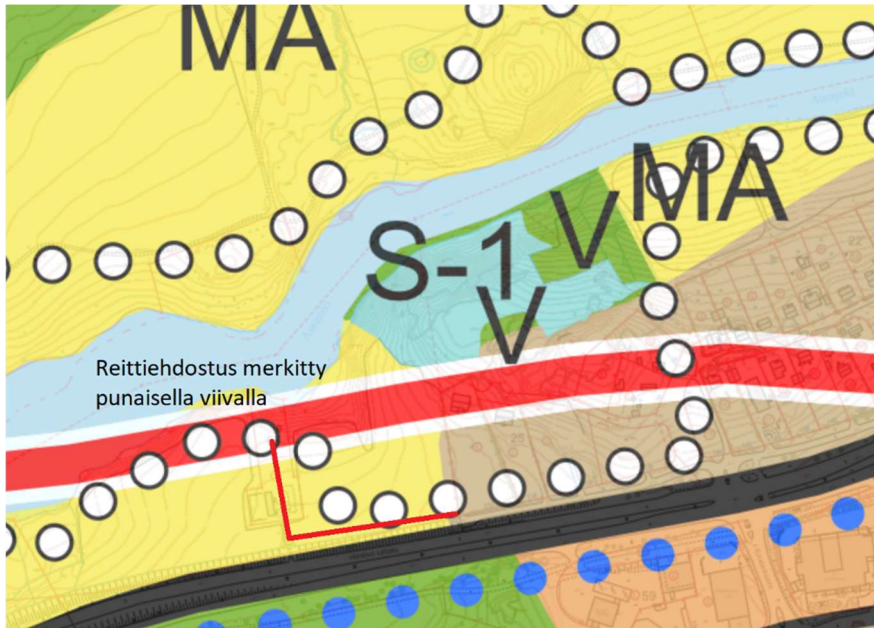
2. Sopivimmin reitti kulkisi torpalle tullessaan sen pihapiirin läpi, jolloin intressi kohteen kunnostamiseen lisääntyy ja näin myös lisää sen käyttöarvoa reitin varrella. Nyt torppa lahoaa paikalleen, eikä se ränsisty-

vänä sovi muutoin kauniiseen, Hämeentieltä avautuvaan Aurajoen kulttuurimaisemaan. Edelleen reitti tulisi sijoittaa Torpan pihalta Hämeentien reunaan seuraten Hämeen valtatieen päähän, johon se yhdistyisi. Näin tien ja Aurajoen välinen pelto säilyisi maisemallisena ja sen viljely jatkuisi yhtenä kokonaisena lohkona. Näin reitti olisi myös selkein ja helpoin toteuttaa. Kts. kuvaliite.

3. Reitin yhdistyessä Hämeen valtatielle, tulisi huomioida Hämeen valtatieen tonttien käyttö ja asukkaiden kulku tonteille. Asiallisin kieltomerkein tulisi osoittaa, ettei Hämeen valtatielle saa pysäköidä autoja eikä kulkua tonteille häiritä. Nykyisellään tie on niin kapea, että asiaton parkkeeraus estää asukkaiden tontille kulun välittömästi.

4. Turun kaupungin Turun meluntorjunnan toimintasuunnitelma 2013–2018 loppuraporttia noudattaen, tulisi toimintasuunnitelmassa todettu meluntorjuntaseinä rakentaa Rasintielle ja ulottaa Hämeen valtatieen päähän asti. Se suojaisi ulkoilureitin käyttäjiä Hämeentien liikenteeltä ja lisäisi Hämeen valtatieen käytön turvallisuutta.

--

Vastine:

Ulkoilureittitarve-merkintä on perusteltua siirtää kulkemaan Paaskunnan torpan pihapiirin kautta. Tarkka linjaus ratkaistaan kuitenkin reitin toteutussuunnittelussa.

Toimenpiteet:

- *Ulkoilureittitarve-merkintä on siirretty kulkemaan Paaskunnan torpan pihapiirin kautta.*

Viitoitus ja ulkoilureittiin liittyvät pysäköintitarpeet kuuluvat asioihin, jotka ratkaistaan reitin toteutussuunnittelussa, sitten jos reitti päätetään toteuttaa. Meluntorjunnan toimintasuunnitelmaa päivitetään viiden vuoden välein ja kohteita toteutetaan kulloistenkin määrärahojen puitteissa.

Muistutus 42

Muistutus

YLEISKAAVA 2029 - KARTTA 7 – VIHERYMPÄRISTÖ

Turun yleiskaavassa kartassa 7 on kuvattu viherympäristöt.

Suunnistus ja suunnistajat käyttävät Turun viherympäristöjä liikunnan harrastamiseen. Ongelma on se, että kaikille muille suosituille urheilu ja liikunta muodoille on jollakin tavalla varattu tilat tai alueet kyseiseen

toimintaan. Suunnistukselle tällaista tilaa ei ole varattu. Todennäköisesti kuvitellaan, että metsäalueita Turusta löytyy. Näin ei kuitenkaan ole ja suunnistuksen harrastusmahdollisuudet kapenevat aivan koko ajan Turussa.

Suunnistus on Suomen kahdeksan suosituimman urheilulajin joukossa. Harrastajamäärä on kymmeniä tuhansia. Turussa on useita suunnistusseuroja ja Turusta löytyy kaksi valtakunnan tasollakin merkittävää suunnistusseuraa Turun Suunnistajat ja Turun Metsänkävijät. Nämä seurat ovat hyvin menestyneitä viestisuunnistusseuroja kansainvälisestikin.

Suunnistusseurojen merkitys on hyvin suuri erilaisten kuntoilijoille ja kuntalaisille suunnattujen tilaisuuksien järjestäjinä. Turkulaisten suunnistusseurojen järjestämässä kuntosuunnistuksissa tehdään vuosittain noin 20 000 suunnistussuoritusta.

Suunnistus on tärkeä laji myös koululiikunnassa. Mahdollisimman monista kouluista tulee olla helppo pääsy metsään ja suunnistuksen harjoitteluun.

Suunnistus harrastuksena ja liikuntamuotona edellyttää suunnistukseen sopivia maastoja. Tällaisia maastoja, jotka ovat suunnistajien sekä muiden luonnossa liikkujien käytettävissä ei Turussa juurikaan ole ja nykyisetkin maastot pienevät tai pahimmillaan poistuvat kokonaan.

Yleiskaavassa on varattu viheralueita erilaisiin käyttötarkoituksiin, myös liikuntalajeille. Suunnistukselle tulisi yleiskaavassa varata useita alueita. Näitä alueita voisi tietysti käyttää myös muuhun virkistykseen. Tärkeintä olisi kuitenkin tunnistaa ne alueet, joissa turkulaiset voivat suunnistusta harrastaa. Näiden alueiden maankäyttöä tulisi rajoittaa siten, että suunnistus eikä muu luonnossa liikkuminen estyisi.

Vastine:

Yleiskaava on yleispiirteinen suunnitelma, eikä siinä ole tarpeen yksilöidä alueita tietyn liikuntalajin tarpeisiin. Esimerkiksi urheilu- ja virkistyspalvelujen alueita koskevissa merkinnöissä (VU, VU/s, VU-1, VU/C) tai ulkoliikuntapaikkakeskittymä-merkinnässä ei mainita, mitä lajeja varten alueet olisi osoitettu. Myöskään nimenomaan suunnistukseen varattuja alueita ei ole tarpeen yksilöidä yleiskaavassa.

Suunnistuksen kannalta olennaista lienee se, että kaupunkiseudulla on riittävästi suunnistuskäyttöön soveltuvia metsäalueita. Yleiskaava 2029:ssä osoitettu uusi asuinrakentaminen sijoittuu miltei kokonaan metsien ulkopuolelle. Tiiviisti rakennetun kaupunkialueen laajat metsäalueet Mälikkälässä, Runosmäessä, Pääskylvuoressa, Lausteella, Ilpoisissa ja Ispoisissa säilyvät ja mahdollistavat monipuolisen virkistyskäytön tulevaisuudessakin. Viherverkostoa täydentävät pienemmät metsäalueet, avoimet viheralueet ja viher yhteydet.

Esitetyt uudet työpaikka-alueet Paimalassa vähentävät toteutuessaan metsien määrää jonkin verran. Osa työpaikka-alueista on kuitenkin osoitettu vasta vuoden 2029 jälkeen toteutettaviksi.

Laajojen metsien arvo ja kaupunkirakenteen tiivistymisen vaikutukset metsiin on yleiskaavan valmistelussa tiedostettu. Tästä syystä Paattisten laajimmat yhtenäiset metsäalueet on osoitettu merkinnällä Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä virkistysarvoa (M-1). Merkinnän ja siihen liittyvien määräysten tavoitteena on auttaa säilyttämään laajat metsät yhtenäisinä ja virkistyskäyttöä palvelevina.

Turun Maariaan ja Liedon Ilmarisiin valmistellaan Maaria-Ilmaristen osayleiskaavaa ja ulkoilureittisuunnitelmaa. Maarian altaan itäpuolen laajat metsäalueet ovat osayleiskaavassa valtaosin säilymässä, ja niiden virkistyskäyttöä kehitetään ulkoilureittisuunnitelman avulla. Suunnistuskäyttö voi näillä alueilla jatkua tulevaisuudessakin.

Muistutus 43

YLEISKAAVA 2029

Pyörätiet

Pyörätiet ja pyöräbaanaverkosto on suunniteltu yleiskaavassa hyvin, samoin niiden toteuttamisaikataulu, selostus s. 45 - 46. Suurimmat pyöräilyn haasteet ovat keskustassa ja sen toteuttaminen on myös kiireellisin. Painotan aikataulussa pysymisen tärkeyttä, sillä tämän toteuttaminen vaikuttaa merkittävästi myös muiden kaavoituksen tavoitteiden saavuttamiseen.

Parkinkenttä

Kaupunginvaltuusto teki 15.2.2022 päätöksen Parkinkentän asemakaavamuutoksesta, jolloin kaava-alueelle osoitettiin huomattava määrä uudisrakentamista.

Mm. lukuisat kaupunkilaiset ja koulutusta edustavat ovat vaatineet päätettyä merkittävästi pienempiä muutoksia Parkinkenttään. Esitetyt perustelut ovat olleet hyviä ja painavia. Jo perustuslain mukaan ihmisillä tulee olla todellinen mahdollisuus elinympäristönsä kehittämiseen ja se velvoittaa julkista valtaa turvaamaan mahdollisuuden vaikuttaa elinympäristöä koskevaan päätöksentekoon (PL 20 §).

Parkinkenttä ja sen arvokkaat lehmusrivistöt muodostavat historiallisiin maamerkkeihin ja arvonäkymiin verrattavan kokonaisuuden ja yhdessä Aninkaistenmäen rakennuskannan kanssa vaikuttavan sisääntulonäkymän keskusta saavuttaessa. Tätä vielä täydentää Tuomiokirkon torni. Näiden luoma kokonaisuus on erittäin merkittävä kaupunkikuvallisesti ja ajallisen kerroksellisuuden luomisessa. Muuttamalla Parkinkenttää liikaa muurimaisilla rakennuksilla tuhoetaan alueen ominaispiirteet. Vrt. selostuksen Saapumisen miljöö s. 124 – 125, jossa Parkinkentän sisääntulonäkymä jätetään noteeraamatta.

Pääsääntöisesti yhdyskuntarakenteen tiivistäminen vähentää kasvihuonepäästöjä. Kun rakennetta tiivistetään, tulee varoa sitä, ettei tiivistetä liikaa tai sellaisella tavalla, että liian tiivis tai muuten epäviihtyisä ympäristö aiheuttaakin yhdyskuntarakenteen hajautumista asukkaiden muuttaessa muualle. Parkinkenttä on kohde, jossa liiallinen tiivistäminen aiheuttaa merkittävää vahinkoa kaupunkikuvalle.

Myöskään kaupunkistrategian keskustan kehittämisen painopiste saavutettava ja helposti kuljettava keskusta ei toteudu. Asia vielä korostuu, kun keskustan liikuntamahdollisuuksien heikkeneminen kohdistuu lapsiin.

Mahdollinen valitus tuo Parkinkentän asemakaavamuutoksen mahdollisesti uuteen käsittelyyn. Joka tapauksessa asia tulisi käsitellä uudestaan.

Yleiskaavassa Parkin kentän alueella on merkinnät VU/C ja C. Suunnitelmassa painottuu liian vähän ”arvokas rakennetun ympäristön kokonaisuus”. Selostukseen tulee kirjata ”Arvonäkymien säilyminen on tärkeää huomioida ratapihan, linja-autoaseman seudun ja Parkinkentän suunnittelussa.”

Tuomiokirkon ympäristö

Tuomiokirkon ympäristöön on laadittu Turun historiallisen keskustan ja yliopistojen visiotyyppinen kehittämissuunnitelma. Pidän maaherran makasiinin kortteliin rakentamista kyseenalaisena. Tuomiokirkon ympärille on ideoitu paviljonkeja ja kahvilaa sekä Vanhan Suurtorin ympäristön kortteleihin katettuja tiloja. Tällaiset rakennukset ja rakennelmat eivät sovellu alueelle toiminnallisesti eivätkä kaupunkikuvallisesti. Alueella avoimen tilan tarvetta perustelevat sekä arvorakennukset että ulkotilojen runsas käyttö monenlaisiin tapahtumiin, jolloin alueen tulee olla helposti muunneltavissa. Kyseessä on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö RKY arvorakennuksineen eikä sen arvoja tule heikentää paviljongeilla, kahviloilla ja katetuilla tiloilla. Lause ”Lisäksi Tuomiokirkon ympärille on ideoitu paviljonkirakennuksia, Tuomiokirkonkoti kahvilaa ja Vanhan Suurtorin ympäristön kortteleihin katettuja tiloja.” tulee ottaa selostuksesta pois.

Kalliot

Suuret mäet ja mäkipuistot jäsentävät kaupunkikuvaa ja niillä on merkittävä kulttuurihistoriallinen arvo. Selostuksessa tulee todeta selkeämmin, että niiden ympärille rakentaminen on suotavaa, mutta rakentaa ei tule rinteisiin eikä ehdottomasti mäet saartavia korkeita rakennuksia, jolloin mäkien maisemaa rytmittävä vaikutus tuhoutuu. Esimerkki epäonnistuneesta kallion viereen ja jopa kalliota louhimalla tapahtuvasta rakentamisesta on mm. Korppolaismäen länsiosan uudisrakentaminen. Joen ohella näkyvät kalliot ovat merkittävimmät kaupunkikuvaa luovat elementit eikä kalliota tule louhia, mikä tulee mainita selostuksessa.

Turku on seitsemän kukkulan kaupunki. Kallioiden merkitystä kaupunkimaiseman luojana tulisi korostaa ja selostukseen tulisi kirjoittaa tästä pari lausetta.

Korkea rakentaminen

Korkea rakentaminen tulee sijoittaa ruutukaava-alueen ulkopuolelle kaupunkikuvallisesti ja –rakenteellisesti perusteltuihin paikkoihin vuonna 2017 valmistuneen Turun korkean rakentamisen selvityksen periaatteita noudattaen. Parhaita paikkoja korkeille taloille ovat mm. Kupittaa – Itäharju, Länsikeskus, Paalu-paikan alue, Runosmäki, Skanssi ja Varissuo. Etenkin Kupittaa – Itäharju tarjoaa erinomaisia mahdollisuuksia. Ruutukaava-alueella korkean rakentamisen voisi mahdollisesti sallia elämyseskuksessa ratapihan länsipuolella.

Selvityksen soveltaminen ruutukaava-alueella on keskeistä, koska kyse on historiallisesta, vanhasta kaupungista, jonka keskustassa on mahdoton toteuttaa korkea rakentamista. Kulttuuriympäristöön sijoittuva korkea rakentaminen muuttaa kaupungin identiteettiä merkittävästi.

Perinteisillä maamerkeillä ja niiden hierarkialla on ja tulee olla keskeinen asema kaupunkikuvan, kaupungin identiteetin luomisessa. Korkea rakentaminen ruutukaava-alueella tuhoaisi kaupungin identiteetin, mutta korkeaan rakentamiseen soveltuvalla alueella se muodostaa alueen identiteettiä ja muodostuu alueensa maamerkiksi. Näiden uusien maamerkkien merkitys korostuu entisestään, mikäli tulevaisuuden joukkoliikennetkaisuissa onnistutaan.

Selvityksen soveltaminen myös ruutukaava-alueella mahdollisesti poisluettuna ratapihan länsipuolella oleva alue tulee kirjata selostukseen.

Vastine:

Pyöräily

Yleiskaavassa näytetään kehitettävät pyöräilyn pääverkoston osat muttei oteta kantaa toteutusaikatauluun.

Parkinenttä

Parkinentän asemakaava tukee kaupungin väestö- ja ilmastotavoitteita ja on Keskustan kehittäminen -kärkihankkeen mukainen. Asemakaavaehdotuksessa mahdollistetaan täydennysrakentaminen Tuureporinkadun varteen sekä kentän säilyminen alueella. Suunnitellut rakennukset ovat VIII-kerroksisia, ja ylin kerros on sisäänvedetty. Rakennusten korkeus on sovitettu viereisen Verkahovin rakennuksen korkeuteen. Rakentamisen kaupunkikuvallisia vaikutuksia sekä uudisrakennusten suhdetta ympäröivään kaupunkirakenteeseen on tutkittu asemakaavatyön yhteydessä erilaisten kuvasovitteiden ja -mallinnusten avulla.

Näkymäakseli Aninkaistensillalta Tuomiokirkolle on huomioitu rakennusten sijoittelussa. Rakennusten väliin jää katuaukio, Parkinportti, jonka kautta kentälle kuljetaan ja joka mahdollistaa Tuomiokirkkonäkymän säilymisen Aninkaistensillalta.

Kutomonkadun lehmusrivistö säilyy. Kentän muilla laidoilla korvattavien puiden tilalle istutetaan isokokoiset taimet ja puiden kasvuolosuhteisiin kiinnitetään erityistä huomiota katurakentamisen yhteydessä. Lisäksi uusia puita istutetaan Parkinportin katuaukiolle ja Arkistonpolun puuriviä jatketaan Tuureporinkadulle saakka.

Kenttä osoitetaan urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi. Liikunnan osalta asemakaava mahdollistaa nykystandardeja vastaavien tekojääradan ja -kaukalon/pallokentän sekä tarvittavien huolto- ja pukuhuoneti-lojen rakentamisen sekä 2500 k-m² liikuntatilojen toteuttamisen kentän alle.

Alueen liikunnan olosuhteet eivät heikkene. Asemakaavan myötä saadaan peruskorjauksen tarpeessa oleva liikuntapaikka uusittua sekä lopputilanteessa myös toinen tekojääkenttä kaupunkiin, kun Kupittaaalle rakennettava korvaava tekojääkenttä rakennetaan pysyväksi ennen Parkinentän peruskorjauksen aloitusta. Samoin Mannerheimipuiston kenttä on tarkoitus peruskorjata siten, että se pystyy palvelemaan Parkin kentän peruskorjauksen aikana erityisesti pienempien koululaisten liikuntapaikkana. Kentän alle on mahdollista toteuttaa 2500 k-m² liikuntatilaa, mikä toteutuessaan lisää liikuntamahdollisuuksia keskustassa.

Näkymäakseli Aninkaistensillalta Tuomiokirkolle on osoitettu myös Yleiskaava 2029:ssä merkinnöillä historiallinen maamerkki ja keskeinen näkymäsuunta.

Toimenpiteet:

- Selostuksen kohtaan Keskustan osa-alueet > Ratapihan ja linja-autoaseman seutu on lisätty maininta Aninkaistensillalta kohti Tuomiokirkkoa avautuvasta merkittävästä näkymästä.

Tuomiokirkon ympäristö

Maaherran makasiinin korttelin ja Tuomiokirkon ympäristön täydennysrakentamiseen ei oteta kantaa yleiskaavassa. Mahdollinen täydennysrakentaminen ratkaistaan asemakaavoituksen kautta. Yleiskaavaselostuksen luvussa Keskustan osa-alueet kerrotaan eri alueilla käynnissä olevista tai ideoiduista hankkeista. Tästä syystä myös Turun historiallisen keskustan ja yliopistojen alueen kehittämissuunnitelma (2021) on mainittu. Kuten selostuksessa todetaan, kyseessä on visiotyyppinen suunnitelma, joka ei sellaisenaan ohjaa suunnittelua tai rakentamista.

Vanhan keskustan uudistamista ei suunnitella osana yleiskaavaa. Turun historiallisen keskustan ja yliopistojen alueen kehittämissuunnitelmaa koskevat mielipiteet voi jättää Turun palautepalvelun kautta (<https://opaskartta.turku.fi/efeedback/>), mistä ne ohjautuvat oikealle taholle.

Kalliot

Toimenpiteet:

- Selostuksen kohtaan Keskustan osa-alueet > Suuret mäkipuistot ympäristöineen on lisätty kuvausta keskustan mäkien merkityksestä kaupunkimaisemassa.

Korkea rakentaminen

Ks. vastine lausuntoon 3 Varsinais-Suomen liitto.

Muistutus 44

MUISTUTUS: Yleiskaava 2029 ehdotus

Hei!

Mielestäni yleiskaavassa Kupittaaan siirtolapuutarha tulee säilyttää siirtolapuutarhakäytössä. Mikäli painotetaan edelleen, että osa alueesta tulee olla yleistä virkistysaluetta, voidaan huomioida siirtolapuutarhan avoimuus yleisölle sekä sen käyttö mm. koululaisten luontokoulutuskäytössä. Alueella myös kahvila yleisölle. Siirtolapuutarhan kanssa voidaan myös kehittää alueen avoimutta ja käyttöä esim. matkailukohteenä, jolloin alueella voitaisiin järjestää opastettuja kierroksia. Siirtolapuutarha ei sulje siis pois alueen virkistys- ja matkailukäyttöäkään ja sillä on merkitystä keskustan viheralueena. Alueella on luontoarvoja myös kulttuurista ja historiallista merkitystä, joten sen säilyttäminen ilman rakentamista on tärkeää.

Toivon myös, että täydennysrakentamista kaavoitettaessa huomioidaan luontoalueiden tärkeys. Asukkaille tärkeisiin lähivirkistysalueisiin ei saa suunnitella rakentamista. Miten esimerkiksi Hepokultaan voidaan sijoittaa asuinrakennuksia peräti 700-1000 asukkaalle? Entä Runosmäen alue, jossa on tärkeä metsäalue virkistyskäytössä. Voiko näille alueille listätä asuinrakentamista tuhoamatta alueen metsäalueita ja luonnonläheisyyttä?

Asuntojen arvoon vaikuttaa asuinalueen rauhallisuus ja viihtyisyys. Lisääntyvä rakennusten ja asukkaiden sekä liikenteen määrä ei saa laskea asuntojen arvoa ja tuhota näitä asukkaille tärkeitä viihtymisen tekijöitä. Sama koskee kaikkea kaupungin täydennysrakentamista. Aukkaiden mielipiteitä ja etuja tulee huomioida ja viheralueiden tärkeys ymmärrettävä kaavoituksessa ja rakentamisessa. Myös luonnon eläinten oikeus elinalueisiinsa pitää tunnustaa.

Kestävien vesienhallinnan kohtaan toivoisi hulevesien osalta että huomioidaan hulevesien sisältämät roskat kuten tupakantumpit, varsinkin ruutukaava-alueen osalta.

Kaupungin toivoisi löytävän keinoja tämän haitallisen vesistökuormituksen vähentämiseksi.

Kaupungin luonnonsuojelualueiden osalta toivoisin että Mälikkälän metsäalue Turun puolelta määritellään luonnonsuojelualueeksi. Näin turvataan alueen säilyminen Kuninkojan luonnonsuojelualan yhteydessä ja kaupunkilaisten virkistyskäytössä.

Vastine:

Kupittaaan siirtolapuutarhan osalta ks. vastine lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Hepokullan täydentämisestä on tehty kaava-aloite. Kaava-aloitteen mukainen lisärakentaminen on osoitettu tonteille, ei puistoalueille. Metsiköt ja niityt säilyvät siten virkistyskäytössä. Varkkavuorenkadun itäpuolen peltoalueelle on yleiskaavassa osoitettu asuinalueen laajennus. Asemakaavoituksen yhteydessä otetaan muutoinkin huomioon syntyvän ympäristön laatu.

Runosmäen suunniteltu täydennysrakentaminen sijoittuu lähes kokonaan rakennetuille alueille. Runosmäkeä ympäröivät laajat metsäalueet on osoitettu yleiskaavassa virkistysalueiksi.

Hulevesien vesistökuormituksen vähentäminen ei ole yleiskaavassa ratkaistava asia. Hulevesien laatu on kuitenkin tunnustettu tärkeäksi asiaksi, ja sitä pyritään parantamaan. Roskien kulkeutumisen estämiseksi on käynnissä paljon tutkimusta, jonka tuloksia seurataan. Parhaat käytännöt pyritään ottamaan käyttöön myös Turussa.

Mälikkälän luonnonsuojelualan perustamista valmistellaan parhaillaan. Hanke on mukana pormestariohjelmassa. Kesällä 2022 tehdään kasvillisuus selvitys, ja syksyllä luonnonsuojelualan perustaminen on tarkoitus viedä päätöksentekoon.

Muistutus 45

MUISTUTUS ns. YLEISKAAVAehdotuksesta eli MRL:n ja kuntalain vastaisesta värityskirjasta.

Viite: Yleiskaava 2029 ehdotus (kaavatunnus 1/2009) on julkisesti nähtävillä 31.1 – 23.3.2022

YLEISTÄ

Turun kaupungin kaavoitustoimi ei ole laadutonta, vaan LUOKATONTA. Sillä on pitkä perinne jo 1960-luvulta, jolloin tämä kokoomusvetoinen Turun mafiatouhu alkoi. Tavoitteena ei tehdä mahdollisimman laadukasta ympäristöä ja maankäytönsuunnittelua, vaan sellaista mitä kiinteistökeinottelijat ja grynderit haluavat. Sillä ei ole mitään merkitystä, kuinka rumaa, epäterveellisiä, kallista, epäviihtyisää ja huonolaatuista kaupunkia rakennetaan.

Olen todennut Turun kaavoituksen olevan ala-arvoista jo 40 vuotta – niin kauan kun olen sekä kansalaisaktiivina että toimittajana seurannut tätä touhua. Kuitenkin minutkin on yllättänyt se, kuinka luokatonta kotikaupunkini kaavoitus on, kun sain selvityksen eräältä asiantuntija-arkkitehdiltä, joka analysoi minulle pala palalta Turun asemakaavoituksen ongelmat. En syytä kaavoitusosaston arkkitehtejä, jotka yrittävät parhaansa mafiaorganisaatiossa. Ongelma on ”talouspuolue” sekoituksen demareiden tuella johtama Turun mafia. Sitä pönkitetään mm. perustuslain vastaisella ryhmäkurilla myös sekoituksessa sekä esittämällä muille poliittisille ryhmille ”ehdotuksia, joista ei voi kieltäytyä” – tai voi mutta seuraukset ovat samankaltaisia kuin Sisiliassa. Turun sekoitus toimii kuin vanhanaikainen joulupukki, joka voi antaa lahjoja, mutta myös piiskaa pylylle, jos ei tee niin kuin isot pojat haluavat. Tällä toiminnalla ei ole mitään tekemistä (kunta)demokratian kanssa, pikemminkin se on(sosi)ALIdemokratiaa. **Miksi turkulaisten suoraan äänestämät valtuutetut suostuvat alistumaan tähän mafiamenoon? Miksi myös mafian ulkopuoliset ryhmät alistuvat tähän ja ryhmäputinit piiskaavat oman ryhmän valtuutettuja alistumaan mafiamenoon? Turun meno on laitonta ja sairasta, se on sitä Turun tautia.**

Polittiset suojatyöläiset mm. kaavoitus- ja kiinteistötoimen johdossa pitävät huolen siitä, että tehdään niin kuin isot pojat sanoo. Mafiarakenteen lukkona toimii pormestari, joka on Turun mafian juoksutyttö (muu-

tenhan hän ei olisikaan pormestari). **Vaaliraha mulle, asemakaava sulle -politiikan ainoa johtava periaate asemakaavoituksessa on kiinteistökeinottelijoiden haluama kerrosneliömäärä, joka tungetaan tötteröperiaatteella tontille. Kaavoituskorruptio on keskeinen osa Turun mafia menoa.** Turun valevihreät kuvittelevat, että kaupungin kaavoitustoimi ei voi tuottaa niin paskaa maankäytön suunnittelua, että niitä korruptiokaavoja pitäisi vastustaa. Ymmärrys MRL:n sisällöstä ja hyvästä kaupunkisuunnittelusta ei kuulu Turun tekovihreiden ydinosaamisalueeseen. Niin ja sitä sekoomuksen persettä nuolemalla voi saada lisää valevihreitä poliittisia suojaotyöläisiä kaupungin, Varsinais-Suomen liiton, ELY-keskuksen ja hyvinvointialueen organisaatioihin.

Yleiskaavoituksen tehtävä Turussa on pitää kaupunki mahdollisimman avoimessa, epämääräisessä suunnittelutilassa, koska muuten ei voida "kehittää kiinteistöjä" tontti kerrallaan sopivien omistajien tai maanvuokraajien kanssa. Siksi 1970-luvun seutusunnitelmia ja muita tarkemmin asemakaavoitusta ohjaavia asiakirjoja ei laadittu, vaikka valtuusto niin edellytti. Sama kohtalo on ollut keskustan osayleiskaavalla. Vaikka Turun kaupunginvaltuuston päätti 5.5. 1997 YKSIMIELISESTI, että laaditaan keskustan osayleiskaava, päätöstä ei ole koskaan laitettu täytäntöön, koska Turun mafian hallitsema kaupunginhallituksen yksinkertainen enemmistön mielestä se ei ole tarpeen ts. ns. "ei huvita". Peruste osayleiskaavan laatimiseen oli nimenomaan se, että nyt voimassa oleva yleiskaava on niin suurpiirteinen, että se ei ohjaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti asemakaavoitusta. Tämän on todennut niin Turun hallinto-oikeus kuin VS:n ELY-keskus (jonka turpa on ilmeisesti nyt tukittu mafiamenolla). Siksi on kerta kaikkisen törkeää väittää, että nyt esillä oleva ns. yleiskaavaehdotus eli värityskirja sisältäisi osayleiskaavan tai "osayleiskaavatasoisen" keskustan tarkastelun, kun tämä uusi yleiskaava on vielä epämääräisempi keskustan osalta kuin voimassa oleva. Koko laaja keskusta-alue on merkitty C-alueeksi – jopa asumani Vatselankadun pientaloalue – jonne voi asemakaavoittaa ihan mitä tahansa tötteröä. Ks. tarkemmin kohdassa 1. ja 2.

Kuntalain mukaan kaupunginhallituksen tehtävä on sekä laittaa valtuuston päätökset täytäntöön ja valvoa kaupungin hallinnon laillisuutta. **Turussa kaupunginhallituksen yksinkertainen enemmistö on pahin laittomuustehdas. Se on sitä putinmenoa, jota kaupunginvaltuuston puput – turkulaisten suoraan valitsemat luottamushenkilöt – katsovat sivusta.**

Ympäristöministeriön nettisivustolla kerrotaan yleiskaavoituksesta seuraavaa:

"Yleiskaavoituksella ratkaistaan tavoitellun kehityksen periaatteet, ja yleiskaava **ohjaa** alueen asemakaavojen laatimista. Yleiskaava voi koskea koko kuntaa tai sen tiettyä **osa-alueetta, jolloin sitä kutsutaan osayleiskaavaksi.**"

”Yleiskaavan sisältövaatimukset

Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon

- yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys
- olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö
- asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus
- mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla
- mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
- kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
- ympäristöhaittojen vähentäminen
- rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen
- virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys ”

Turun sekoomuksessa luotetaan siihen, että hallinto-oikeuksien poliittiset suojelevat Turun mafiaa ja Turun tautia. Edellinen KHO:n kokoomuslainen presidentti Virhervuori totesikin, että kovin montaa kunnan päätöstä ei voida kaataa, koska se osoittaisi, että Suomi ei ole oikeusvaltio. **Kokoomuslaisen juridiikan mukaan siis hallinto-oikeuksien tehtävä on suojella kuntien poliittista eliittiä, ei hallinnon laillisuutta. Tämä kertoo kaiken ”koti, kirkko ja isänmaan” -puolueen mafiapolitiikan sisällöstä, joka on samaa tasoa kuin Unkarin Orbanin meno: oikeusvaltiolla ei ole väliä, jos isot pojat haluavat kiinteistökeinotella ja politrukit saada vaalirahaa.**

Turun mafiassa ei voida kuitenkaan tämän yleiskaavatekeleen osalta luottaa siihen, että hallinto-oikeudet hyväksyvät sen. Tekele on niin monelta osin aivan hanurista. Hallinto-oikeudet ovat paljon useammin kaataneet (osa)yleiskaavoja kuin asemakaavoja.

Tämän yleiskaavaehdostuksen eli värityskirjan ongelmien pöyhiminen vaatisi 100–200 sivun ana-lyysin, oten tyydyn kommentoimaan vain tärkeimpiä asioita:

TARKEPIA PERUSTELUJA

1. Turun kaupunginhallituksen yksinkertaisella enemmistöllä tai poliittisissa suojatöissä olevilla virkamiehillä ei ole laillista oikeutta muuttaa tai olla panematta täytäntöön KAUPUNGINVALTUUSTON PÄÄTÖKSIÄ, kuten keskustan osayleiskaavan laatimispäätös (5.5.1997)

Turun kaupunginvaltuusto päätti 5.5.1997 YKSIMIELISESTI, että keskustan suuralueelle 1 laaditaan osayleiskaava. Tätä päätöstä ei laitettu täytäntöön tähän päivään mennessä. Turun kaupunginVALTUUSTO ei ole muuttanut tai perunut päätöstä. VAIN KAUPUNGINVALTUUSTO VOI PERUA TAI MUUTTAA PÄÄTÖKSEN, sitä ei voi tehdä kukaan muu, eikä sitä voi tehdä valtuuston päätöksen vastaisella päätöksellä, kuten uskottelemalla, että tämä esitetty yleiskaavatekele sisältää keskustan osayleiskaavan.

Turun kaupunki on laittomassa tilassa, koska kaupunginhallitus, jonka tehtävä on kuntalain mukaan sekä laittaa kaupunginvaltuuston päätökset täytäntöön että valvoa kaupungin hallinnon laillisuutta on itse pahin laittomuustehtailija. Tämä keskustan osayleiskaavapäätös ei ole ainoa päätös, jota kaupunginhallituksen yksinkertaista enemmistöä "ei ole huvittanut laittaa täytäntöön". Mm. usea kohta kaupunginvaltuuston hyväksymästä toriparkin maavuokrasopimuksesta on laittamatta täytäntöön, kuten ortodoksisen kirkon perustusten vahvistaminen. Kauppatorin maanalaisista tiloista laadittiin hallinnanjakosopimus, vaikka valtuuston maksettu mm. maanperäselvityksiä vaikka piti olal

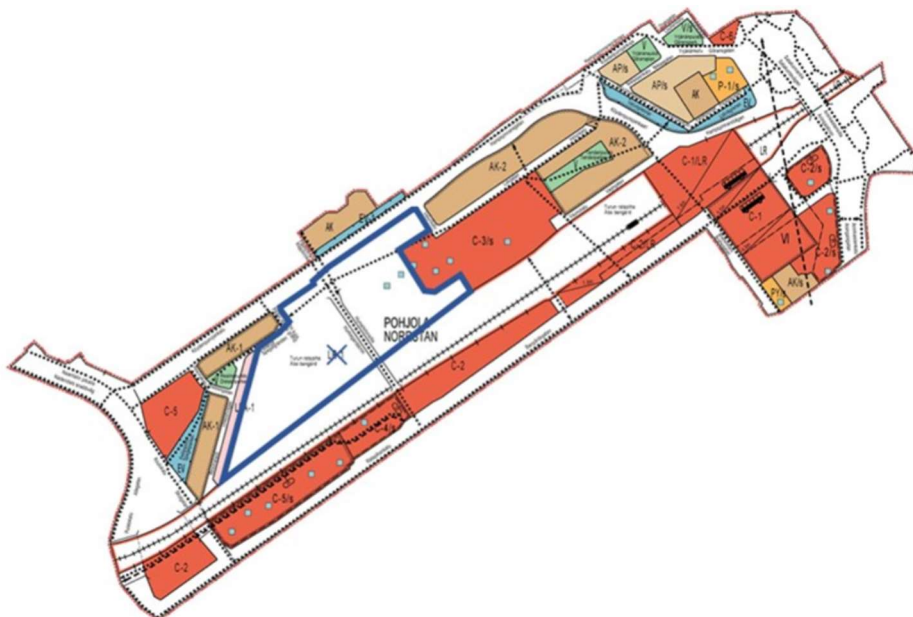
Mutta ketäpä se kiinnostaa, että Turun kaupungin hallinto on Turun mafian hallitsema laitton villi länsi, jossa ei noudateta kuntalakia? Oikeusvaltiossa tämä ei olisi mahdollista.

2. Osayleiskaava-asiassa jeesustellaan edelleenkin sillä, että keskusta on kuulema tarkasteltu "osayleiskaavatasoisesti". Paskanjauhannallakin pitäisi olla joku raja.

a. Kaavoitusosastolla/kaupunginhallituksella yms. ei ole LAILLISTA OIKEUTTA muuttaa kaupunginvaltuuston päätöksiä.

b. Kun liki koko laaja keskusta-alue, minne piti laatia yksityiskohtaisempi keskustan osayleiskaava, on väritetty punaiseksi C-alueeksi, on aika törkeää väittää, että on suunniteltu "osayleiskaavatasoisesti" tai "tarkemmin". C-alue on huomattavasti suurempi kuin nykyisessä yleiskaavassa, jota mm. ELY-keskus on pitänyt liian suurpiirteisenä keskustan osalta. Yleiskaavan pitäisi ohjata asemakaavoitusta. → **Sillä paskanjauhannalla EI näytä olevan mitään rajoja Turun hallinnossa.**

Lisäksi on poistettu yksityiskohtaisempia merkintöjä, joita on nykyisessä yleiskaavassa, kuten AP ja AK-merkinnät. Ohessa esimerkki turkulaisesta osayleiskaavasta ja sen yksityiskohtaisista merkinnöistä, jotka on piirretty tarkkarajaisesti. Mukana on mm. suojeltu pientaloasuinalue, AP/s -yleiskaavamerkintä. Ohessa myös lappeenrantalaisen osayleiskaavan kaavamerkintöjä.

3. Ylipäätään tämä yleiskaavaksi kutsuttu asiakirja ei ole mikään maankäyttö- ja rakennuslain mukainen suunnitelma, vaan värityskirja, johon on liitetty selvityksiä ja pöytälaatikkoproosaa. Tällä ei suunnitella oikeastaan mitään muuta kuin Kupittaan siirtolapuutarhan lakkauttamista ja autokau-punkirakenteen jatkamista. Lisäksi koko laaja keskusta-alue, ml. useita pientaloalueita saatetaan törkyrakentamisen spekulatioalueeksi ("keskustamainen asuminen" = kerrostalotötteröt eli gryn-daaminen mahdollista, kunhan vaalirahoista sovitaan)

Maankäyttö ja rakennuslain, MRL:n 35 §:ssä todetaan "Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi." Kun koko laaja keskusta-alue on määritelty C-alueeksi, sillä alueella ei suunnitella mitään eikä esitetä mitään tavoitellun kehityksen periaatteita.

Ympäristöministeriön yleiskaavamerkintäohjeistuksessa todetaan C-merkinnästä:

"Merkinnällä osoitetaan keskusta-alueet silloin, kun ei ole tarkoituksenmukaista esittää niiden sisäistä jäsentelyä eri käyttötarkoituksiin. [jäsentely on (osa)yleiskaavatarkkuutta, Nermes tarkennus] Merkinnällä osoitettavalla alueella pääasiallisia toimintoja ovat palvelut ja hallinto, keskusta-alueeseen soveltuva asuminen, keskusta-alueeseen soveltuvat ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomat työpaikkatoiminnat, näihin liittyvä liikenne ja virkistys sekä yhdyskuntatekninen huolto. Koska merkintä tekee mahdolliseksi vähittäiskaupan suuryksikön sijoittamisen alueelle ilman erityistä merkintää asemakaavassa (MRL 58.3 §), on sen käyttöä arvioitava myös tältä kannalta. Merkinnän eräänä tarkoituksena on yhdyskunnan palvelukeskusverkon havainnollinen esittäminen. Sitä ei siis yleensä ole syytä käyttää aivan pienissä taajamissa tai alakeskuksissa. Merkintään liittyvällä määräyksellä voidaan ohjata kaupan laatua ja määrää sekä toteutuksen ajoittamista. Tarvittaessa voidaan kokonaan kieltää suurmyymälöiden rakentaminen C-alueelle."

C- alueella osoitetaan pääasiallisia toimintoja, jotka ovat palvelut ja hallinto, asuminen on alisteinen C-alueella kaupalliselle ja hallinnolliselle suunnittelulle. Yleiskaavatekeleen mukaan siis koko laaja keskusta-alue on ensijaisesti automarketalueita. Todettaanko sekin, että vaikka kartta on useassa osassa ja siellä on mm. suojeltavia rakennuksia ja alueita merkittynä ja listattuna, mutta niitä ei ole suojeltu yleiskaavamerkinnällä, kuten /s, joten se jättää edelleenkin juridisen spekulatio- ja purkumahdollisuuden, koska yleiskaavasta on tehty värityskirja eli "visio", josta voidaan poiketa "tarvittaessa" (lukee myös MRL:ssä Sipilän hallituksen norminpurun jäljiltä), on enemmän kuin todennäköistä, että yleiskaavakartan suojelusuudessa listatuista rakennuksista ja alueista osa tullaan purkamaan seuraavan 10 vuoden aikana. **VAIN YLEISKAAVAMERKINTÄ SUOJELEE OIKEASTI, JURIDISESTI SITOVASTI RAKENNUKSET. Pitäisi joko merkitä yleiskaavamerkinnöillä suojeltavat rakennukset tai alueet tai laatia erillinen suojelun vaihekaava. Tämä versio on turuntautinen hällävälääsiakirja. Se tarkoitettu luottamushenkilöiden ja turkulaisten kusettamiseksi.**

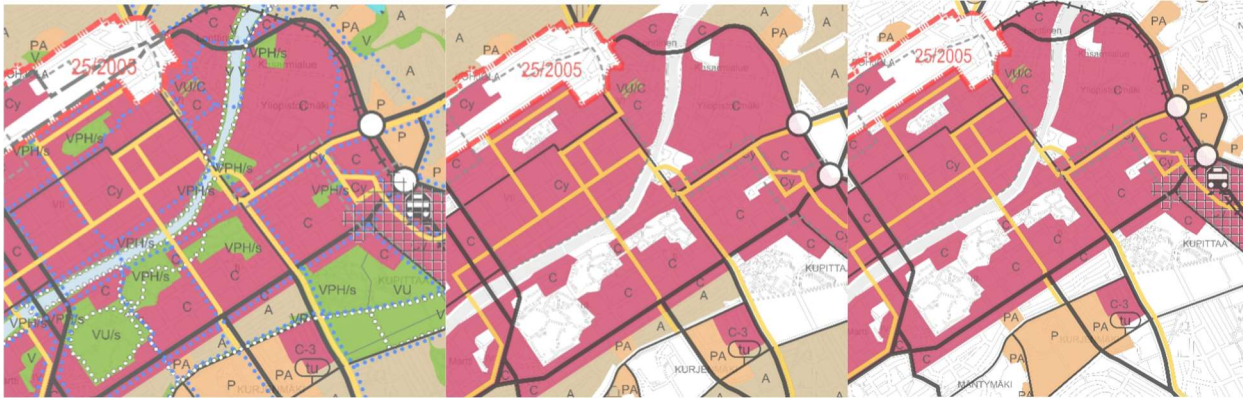
Olisi mielenkiintoista tietää, paljonko kokoomus ja demarit ovat saaneet vaalirahaa joiltakin kiinteistökeinottelijoilta Kupittaan ryhmäpuutarhan tuhoamisen vastineeksi. Sekoomuksen poliittinen suojatyöläinen Turtohan asiaa on hoitanut. Mitään järkevää perustetta Kupittaan ryhmäpuutarhan tuhoamiseksi ei ole. Se on vain sitä sosiALIdemokratiaa. Mantereella on ruhtinaallisesti tilaa uudis- ja täydennysrakentamiseen mm. Itäharjulla, Kirstinpuistossa, Turun Kaakelin alueella, Skanssissa jne. ilman Kupittaan alueen tuhoamista. Jos vielä kaupunki edellyttäisi jatkossa uudis- ja täydennysrakennuksien pysäköinnin ratkaisemista maanalaisella paikoituksella tai (yhteisillä) pysäköintilaitoksilla maanpäällisen pysäköinnin sijaan, saataisiin lisää ja enemmän miellyttävää asuintilaa.

Näyttääkö tämä ”osayleiskaavatasoiselta tai edes MRL:n edellyttämältä suunnittelulta?

YHDYSKUNTA

ASUMINEN

PALVELUT

4 . Liikenne”suunnittelun” osalta yleiskaavatekele on MRL:n vastainen. Siellä on vain selvityksiä, joissa todetaan ns. liikenteen eli yksityisautoilun lisääntyvän, mutta sille ei tehdä mitään. Autokaupunki ei ole mikään luonnonlaki, vaan harjoitetun politiikan tulos.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 39 §:ssä todetaan yleiskaavan sisältövaatimuksista mm. seuraavaa:

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;

mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla;

mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;

Kuten kaupungin omista selvityksistä käy ilmi, huomattava osa yksityisautoliikenteestä on ulkopaikkakuntalaisten aiheuttamaa. Esimerkiksi tuomiokirkkosillan yli jyrää yli 15 000 ulkopaikkakuntalaista yksityisautoa vuorokaudessa. Turkulaiset liikkuvat yleisesti kevyellä liikenteellä ja joukkoliikenteellä (paitsi autokaupunki-hirvensalolaiset). Sekin tiedetään, että naiset liikkuvat paljon enemmän kevyellä ja joukkoliikenteellä kuin miehet. Kuitenkin **haitoista ja kustannuksista vastaavat kaikki turkulaiset veronmaksajat sekä terveys- että infrakustannuksina.**

Autokaupunki tulee kalliiksi. Karkeiden laskelmien mukaan Turun ja Tampereen seudun autokaupunki maksaa noin miljardin vuodessa kumpikin ja pääkaupunkiseutu 2 miljardia euroa (saasteet, melu, onnettomuudet, infra, paikoitus jne.). Tutkimuksien mukaan yksityisautoilu kaupungissa on ainoa liikkumismuoto, joka haittaa muilla tavoilla liikkumista. Autokaupunki on epämiellyttävä ja epäterveellinen kaikilla muilla tavoin liikkuville. Autokaupunki ei houkuttele ja kannusta kävelemään ja pyöräilemään tai kävelemään pysäkillä. Massiivinen yksityisautoilu tukkii myös logistiset ja joukkoliikenteen väylät. Kun noin 30 % urbaanista alueesta on varattu autoiluinfralle (kadut, tiet, parkkipaikat), se on todella tehotonta maankäyttöä. Varsinkaan kun vieläpä pääosin ulkopaikkakuntalaiset yksityisautoilijat eivät maksa yleensä mitään infran ja parkkipaikkojen käytöstä – saati markkinahintaa. Yksityisautoilu kaupungissa on käsittämätön, perustuslain lupa tappaa, saastuttaa, vammauttaa, melustaa sairastuttaa ja viedä kaupunkitila –vielä pääosin ilmaiseksi.

Tampereen teknisen korkeakoulun mukaan yksi katupaikoituspaikka Tampereen keskusta-alueella maksaa veronmaksajille 1000 euroa vuodessa, Turussa hinta lienee sama. Kaupunki tukee pääosin maksuttomalla katupaikoituksella peltilehmien omistajia joka vuosi tuhannella eurolla per katupaikka. Sotepuolella asiakkaat joutuvat maksamaan edes jotakin palveluistaan ja pitkäaikaishoidossa mummit maksavat 85 % tuloistaan.

”Talous”puolue kokouksessa ei ymmärretä, että ei ole keskuskaupungin, kuten Turun, etu toimia autokaupunkialueen keskuksena: Se tulee saatanaan kalliiksi infrastruktuurin osalta, luo epäviihtyisää ja epätervettä kaupunkia, estää kaupungin viihtyisän tiivistämisen ja nostaa asuntojen hintoja, joka nimenomaan

johtaa siihen, että turkulaiset muuttavat naapurikuntiin viihtyisämpiin asuinalueisiin ja edullisimpiin asuntoihin. Mitä enemmän autokaupunkikehitystä edistetään, sitä useampi muuttaa naapurikuntiin tai kauemaksi pendelöimään.

”Talous”puolue sekoomuksen vaalirahoittajat eivät ymmärrä, että laajat autottomat kävelykeskustat ovat nimenomaan ovat taloudellinen etu myös keskustan elinkeinoelämälle. Autoilevat voivat ostaa kerralla enemmän, mutta muilla tavoilla liikkuvat kuluttavat kokonaisuutena enemmän. **Lisäksi autottomuus, viihtyisyys ja kävelykeskustankehitys lisää keskustan vetovoimaa myös kaupallisesti. Tämä on havaittu kaikissa eurooppalaisien keskustojen kehittämisen hankkeissa.** Keskustan ulkopuoliset automarketit erikseen. Yksityisautoilu tulee niin kalliiksi muutoin, että nettovoitto jää miinuksille.

Kaupunki ei pysty ainakaan suoraan vaikuttamaan siihen, että mm. matkakuluvähennyksin ja työsuhdeautoilla sekä maksuttomilla työpysäköintipaikoilla edistetään autokaupunkikehitystä. Mutta kaupunki pysyy estämään liikennepolitiikalla ja suunnittelulla autokaupunkikehitystä mm. estämällä läpiajoa, kaventamalla katuja joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen eduksi olematta rakentamatta uutta autoiluinfraa. Liikenne eli yksityisautoilu ei vähene eikä edes sujuvoidu rakentamalla lisää väyliä, se on todettu matemaattisesti ns. Braessin paradoksilla että todellisessa elämässä. **Jos rakennetaan lisää autoiluinfraa, saadaan lisää yksityisautoilua ja ruuhkia. Se on niin yksinkertaista.** Miljoonien ja miljardien infrarakentamisen perustelemisen virtuaalisilla laskelmilla – joissa 90 % ”hyödystä” perustuu siihen että yksityisautoilijan pitäisi laskelmien mukaan päästä 5–15 minuuttia nopeammin kohteeseensa – on pahinta peltilehmäaddiktiopaskanjauhantaa. Samat ”kiireiset” henkilöautoilijat ovat valmiita etsimään maksutonta tai mahdollisimman lähellä kohdetta sijaitsevaa pysäköintipaikkaa jopa yli 30 minuuttia.

Aikoinaan, kun moottoritie vedettiin Turun itäisen keskustan läpi ja asfaltoitiin hehtaaritolkulla hyvää asuintonttimaata, luvattiin, että Hämeenkadun liikenne vähenee. Asiassa kävi ihan päinvastoin. Autoilu ja haitat on vain lisääntyvät Hämeenkadulla. Yleiskaavaselostuksessa mainitusta keskustavisiossa Hämeenkatu oli rauhoitettu autoliikenteeltä, koska toinen kaista oli otettu pyöräilijöiden käyttöön ja keskellä kulki pikaraitiotie. Jostain syystä vision autokaupunkikehitystä hidastavat hankkeet eivät etene. Vain gryndaaminen. Ongelma on tietysti se, että nämä kaikenkarvaiset visiot ja suunnitelmat eivät ole juridisesti sitovia, toisin kuin MRL:n mukainen ajantasainen yleiskaava, jonka laatimiseen ei ole lainkaan keskitytty. **Turun kaupungin hallinnossa ei tunnetusti keskitytä lainkaan lainmukaisten tehtävien hoitamiseen,** vaan visioidaan Hintsasen johdolla mitä älyttömämpiä suunnitelmia. Näiden papereiden tuottamiseen käytetään ruhtinaallisesti aikaa ja rahaa, joten konsulteilla on Turussa kivaa.

Noin 50 000 turkulaista altistuu jatkuvasti yli 55 desibelin autoilumelulle, mutta kaupunki ei aio tehdä asialle mitään. Melu aiheuttaa jopa kuolemia, ainakin unihäiriöitä, verenpainetta, jatkuvaa tulehdustilaa yms. Ainoa syyllinen on liiallinen yksityisautoilu. Ongelmat alkavat jo 5.000–10.000 auton vuorokausiliikenteellä ja Turun keskustan kaduilla jyrää 20.000–50.000 autoa vuorokaudessa. Ainoa keino vähentää keskustan melua on yksityisautoilun rajoittaminen. Nopeuksien vähentäminen parantaa liikenneturvallisuutta, mutta ei juuri melutasoa, koska autoilun määrä ratkaisee kaupunkinopeuksilla melutason. Sähköautot eivt ratkaise Ns. liikenteen eli yksityisautoilun vaikutusta kaupunkilaisten elämään, terveyteen ja asumiseen ei ole edes selvitetty. **Selvitykset ovat siis puutteellisia eli MRL:n vastaisia. Myöskään taloudellista selvitystä ns. liikennesuunnitelmasta ei ole tehty.**

Liikenteen muuttaminen MRL:n mukaiseksi edellyttää yksityisautoilun rajoittamista varsinkin laajalla keskusta-alueella mm. ottamalla Hämeenkadulla ja Uudenmaankadulla toiset autokaistat pyöräilyn ja/tai joukkoliikenteen käyttöön, asettamalla koko kaupungissa katupysäköinti maksulliseksi (kohti markkinahintaa), kaikista autoiluinfranhankkeista luopumista, kevyen liikenteen edistäminen kunnollisilla pyöräteillä ajoradoilla, joukkoliikenteen kehittäminen joustavaksi ja tehokkaaksi sekä tietullien käyttöönotto. Liityntäpysäköintiin pitää panostaa. Keskustan pysäköinti pitää keskittää ulkokehiltä ajettaviin pysäköintilaitoksiin, kuten Louhi ja sen laajennus, joista kävellään kuitenkin ulos ydinkeskustaan. Mallia ekologiseen, taloudelliseen, terveelliseen ja toimivaan kaupunkiliikenteeseen voi hakea Tanskasta, esimerkiksi Turun ystävyyskaupungista Århusista. Joitakin selvityksiäkin asiasta on tehty jopa Turussa, mutta ne eivät etene, koska autoaddiktiiviset politrukit eivät halua puuttua ihmisoikeutena pitämänsä yksityisautoiluun. Liikkumisen oikeus ei ole sama asia kuin henkilöautoilu, vaikka moni poika luulee niin. #LupaTappaaVammauttaaSaastuttaaMelustaaJaViedäKaupunkitila ?

Persuille ja muille peltilehmäaddiktiovisille sekoomuslaisille ja muille temareille sanoisin, että aika huonosti te ajatte turkulaisten etuja, jos te olette sitä mieltä, että kaarinalaisilla, raisiolaisilla, lietoalaisilla, naantalilaisilla jne. on oikeus tulla aiheuttamaan turkulaisille haittoja, terveysongelmia ja kustannuksia.

Persut on jopa niin surkeita talousmiehiä, että heidän mielestään ulkopaikkakuntalaiset pitää oikein palkita (bensakompensaatiolla), että tulevat keskuskaupunkiin saastuttamaan, melustamaan, tappamaan, sairastuttamaan, vammauttamaan, viemään kaupunkitilan ja aiheuttamaan satojen miljoonien haitat ja kustannukset.

5. Oman asuinalueeni, Vatselankadun pientaloalueen tilanne on MRL:n vastainen.

Kaavoitusosasto väittää, että ”asuinalueista on tunnistettu kohteiksi, jotka jäävät tämän yleiskaavan aikana pääsääntöisesti sellaisiksi, kuin ne nyt ovat. Ne on osoitettu tarkentavalla merkinnällä valmis asuinalue.”

Asumaani Vatselankadun **pientaloaluetta** ei ole edes merkitty edes asuinalueeksi, vaikka kaupunki vakuuttelee, että mitään uutta ei ole suunnitteilla asuinalueelle, joten merkintä ”valmis asuinalue” olisi oikea merkintä.

Kaavoitusosasto toteaa vastineessaan:

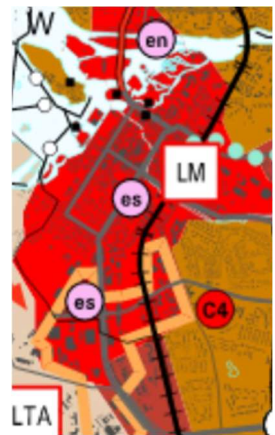
*”Vatselankadun itäpuolen pientaloalueelle nämä kehittämissideat eivät ulotu. Olisi kuitenkin yleiskaavan **mittakaava huomioiden** epätarkoituksenmukaista osoittaa pieni Vatselankadun asuinalue erillisellä A-merkinnällä.”*

Mitä helvettiä, eikö se keskustan alueen mittakaava ollutkaan ”osayleiskaavatasoinen”?

Kaavoitusosasto ei siis harjoita MRL:n mukaista maankäytön suunnittelua. Kyse ei ole vain laiskuudesta ja piittaamattomuudesta sekä virkavelvollisuuden rikkomisesta, vaan suomeksi sanottuna VITTIILUSTA: Kun ei satu huvittamaan.

Ohessa esimerkiksi suur-Oulun kaupungin suurpiirteinen yleiskaava, Uuden Oulun yleiskaava (Haukiputaan, Kiimingin, Oulunsalon ja Yli-lin kunnat sekä Oulun kaupunki) jossa on jaksettu piirtää tarkkoja rajoja pienillekin alueille:

Oulussa on tarkempikin yleiskaava.

Jo neljä vuotta vireillä ollut Vatselankadun alueen pieni asemakaavanmuutos ”Patrianpuisto” (kaavatunnus 11/2018) ei etene. Kaupungin mukaan vähäisen asemakaavan muutokset valmistuvat vuodessa. Kaavamutoksen tavoitteena on:

”Kaupungin tavoitteena on Patrianpuiston alueiden liittäminen niitä tosiasiallisesti käyttäviin kiinteistöihin. Tavoitteena on myös päivittää nykyisten osittain vanhentuneiden asemakaavojen rakennusoikeudet vastaamaan paremmin alueella vallitsevaa tilannetta. Patriankadun neljän yksityisen aloitteiden tekijän tavoitteina on rakennusoikeuksien tarkistaminen ja asemakaavan katualueen kaventaminen Patriankadun kohdalla vastaamaan olemassa olevaa tilannetta.”

Kaavan tavoitteena ei ole tehdä pientaloalueesta ”keskustamaisen asumisen” keidasta, joka edellyttäisi C-merkintää yleiskaavassa. Kaupungin puolelta on vakuuteltu, että Vatselankadun pientaloalueelle ei ole suunnitella mitään ihmeellistä lähitulevaisuudessa, joten C-merkinnälle ei ole mitään LAILLISIA PERUSTEITA.

Lisäksi Vatselankadun alueen rakennusten suojeluarvoja ei ole selvitetty. Asiakirja on näiltäkin osin MRL:n vastainen. Keskustan rakennussuojelun vaihekaavassa vuodelta 1984 oli löydetty Parkinkadulta ja Patriankadulta useampia suojelun arvoisia rakennuksia. Koko Parkinkatu ja Patriankatu oli alueena merkitty sr-1 -merkinnällä. Tuskinpa ne suojeluarvot ovat siitä muuttuneet, koska rakennukset ovat hyväkuntoisia ja 30 vuotta vanhempia (yli 100 vuotiaita). Mm. asumani [henkilötieto poistettu] oli mukana merkinnällä sr-4 Maakuntamuseon suojelutavoitelistauksessa, kun museo kirjoitti taloyhtiölle lausunnon energiatukihakemusta varten. Sen perusteella kaupunki jakoi energia-avustusta taloyhtiölle 1990-luvulla.

6. SELVITYKSET OVAT PUUTTEELLISIA ELI MRL:N VASTAISIA

Tässä muutamia selvityspuutteita:

Liikennesuunnitelman melu-, talous- ja ympäristöselvityksiä ei ole laadittu.

Vatselankadun pientaloalueen rakennussuojeluarvoja ei ole selvitty.

Kupittaaan ryhmäpuutarhan maisema-, luonto- ja suojeluarvoja ei ole selvitetty.

Keskusta-alueen rakennetta eri alueiden sopivuuteen: korkea asuminen, pientaloasuminen, työpaikat, toimistot, (joukko) liikenne jne. ei ole selvitetty.

EN TULE MISSÄÄN TAPAUKSESSA HYVÄKSYMÄÄN TÄTÄ LAITONTA YLEISKAAVATEKELETTÄ.

Vastine:

Keskustan osayleiskaava

Yleiskaavan merkintöjen tarkkuustaso on katsottu riittäväksi ohjaamaan seuraavan tason suunnittelua. Esimerkiksi erilaiset rakennettua ympäristöä ja viherympäristöä koskevat merkinnät ovat monipuolisemmat ja tarkemmat kuin Yleiskaava 2020:ssä.

Kaupunginhallitukselta pyydettiin linjausta tarpeesta laatia osayleiskaava keskustaan ja Itäharjulle. Kaupunginhallitus päätti 22.3.2021 § 132, että keskustan ja Itäharjun alueille ei laadita erillisiä osayleiskaavoja Yleiskaava 2029:n yhteydessä.

Valtuustolla on kunnallisen itsehallinnon mukaisesti oikeus muuttaa ja päivittää päätöksiään tarpeen mukaan. Viime vuosina käytäntönä on ollut, että vuosittain talousarvion yhteydessä hyväksytään ajanmukaisesti kaavoitusohjelma, johon ei viime vuosina ole sisällynyt erillistä keskustan osayleiskaavaa. Yhteenvetona Turun kaupunki toteaa, että Turun kaupunki huolehtii maankäyttö- ja rakennuslain 36 §:n mukaisesti yleiskaavan ajan tasalla pitämisestä. Myös keskustan erityistarpeet on huomioitu yleiskaavoituksessa.

Kaavaselostusta on täydennetty lisäämällä Keskustan osa-alueet -osio, jossa kerrotaan kunkin alueen ominaispiirteistä ja arvoista sekä täydennysrakentamisen mahdollisuuksista. Samoin on lisätty Muuttuvat alueet -osio, jossa on kuvattu yleiskaavan uudet tai olennaisesti muuttuvat asuin- ja työpaikka-alueet sekä merkittävimmät täydentyvät alueet.

Keskustan C-merkintä

Yleiskaavassa keskustatoimintojen alueena on esitetty toiminnallisesti sekoittunein kaupunkialue keskustassa ja sen ympärillä. Rajausta myötäilee maakuntakaavassa esitettyä keskustatoimintojen aluetta. Keskustan C- ja Cy-alueisiin kuuluu monenlaisia alueita, joista jotkut ovat pienin toimenpitein kehitettäviä, toiset taas täydentyviä tai voimakkaasti muuttuvia alueita. Joillakin alueilla on paljon työpaikkoja ja liiketointa, mutta mukana on myös hyvin asumispainotteisia alueita.

Vatselankadun pientaloalue on pieni asumisen alue, joka sijoittuu keskustatoimintojen aluetta rajaavan Helsinginkadun reunaan. Vatselankadun pientaloalueen tuntumassa on Turun yliopiston kampusalue, joka on mukana Turun historiallisen keskustan ja yliopistojen alueen kehittämissuunnitelmassa (2021, https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/turun_historiallisen_keskustan_ja_yliopistojen_alueen_kehittämissuunnitelma.pdf). Kyseessä on visiotyyppinen suunnitelma, joka ei sellaisenaan ohjaa suunnittelua tai rakentamista. Kehittämissuunnitelman ajatuksena on, että kampuskaupungin pohjoisosasta muodostuu uusi asumisen ja lähipalveluiden keskittymä. Suunnitelmassa on esitetty mm. hybridikortteleita Vatselankadun länsipuolelle. Vatselankadun itäpuolen pientaloalueelle nämä kehittämisideat eivät ulotu. Olisi kuitenkin yleiskaavan mittakaava huomioiden epätarkoituksenmukaista osoittaa pieni Vatselankadun asuinalue erillisellä A-merkinnällä.

Yleiskaavan esitystapa

Yleiskaavaehdotus koostuu kahdeksasta kartasta ja kaavaselostuksesta. Kaikki kartat hyväksytään oikeusvaikutteisina. Kaavan sisältö on jaettu eri kartoille aihepiiriin mukaan, jotta kaikki merkinnät olisi mahdollista erottaa toisistaan paperi- ja pdf-kartoilla. Yleiskaava 2029 on huomattavasti tarkempi kuin voimassa oleva Yleiskaava 2020, ja erilaisia merkintöjä on enemmän. Kaavaselostukseen on kerätty oleellinen tieto kaavan lähtökohdista ja ratkaisusta. Kaavan eri valmisteluvaiheissa tehdyt vaikutusten arvioinnit, selvitykset ja muut kaavaan liittyvät aineistot ovat luettavissa yleiskaavan nettisivulta.

Liikenne

Liikennettä koskevat yleiskaavaratkaisut perustuvat useisiin selvityksiin. Yleiskaavan liikenne-ennusteet on laadittu kaikille kulkutavoille vuosille 2030 ja 2050 kolmelle eri liikenneverkkovaihtoehdolle (ks. Turun yleiskaavan liikenne-ennusteet, 2020, https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/turun_yleiskaavan_liikenne-ennusteet_290520.pdf).

Liikenne-ennusteen mukaan kestävien kulkutapojen eli kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuus kaikista matkoista kasvaa. Maankäytön kasvun vuoksi kuitenkin myös autoliikenteen määrät kasvavat liikenne-ennusteen mukaan. Yleiskaavan kahdesta liikenne-ennusteesta on laadittu meluselvitys, jossa on tutkittu tieliikennemelun päivä- ja yöajan keskiäänitasoa vuonna 2050 (ks. Turun kaupungin yleiskaavan 2029 meluselvitys, 2020, https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/turun_kaupungin_yleiskaavan_2029_meluselvitys.pdf).

Kestävien kulkutapojen osuuden lisäämisestä Turussa on laadittu selvitys vaikuttavimmista toimenpiteistä (ks. Kestävien kulkutapojen osuuden lisääminen Turussa, 2020, https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/kestavien_kulkutapojen_osuuden_lisaaminen_turussa.pdf).

Yleiskaava ei ota kantaa moniin kestävien kulkutapojen lisäämisen toimenpiteistä mutta mahdollistaa vaikuttavimpien toimenpiteiden toteuttamisen. Käynnissä olevaa keskustan liikennesuunnitelmaa on tehty rinnan yleiskaavan kanssa, ja sen keskeisimmät linjaukset on merkitty yleiskaavakarttaan. Yleiskaavassa esitetyt keskustan liikenneratkaisut pohjautuvat Turun keskustan liikenneskenaariot -selvityksen "ripeän skenaarion" ratkaisuihin (ks. Turun keskustan liikenneskenaariot, 2020, https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/turun_keskustan_liikenneskenaariot_raportti_20200409.pdf).

Turun keskustavisiossa esitettyjä keskitettyjä pysäköintilaitoksia on selvitetty Turun keskustan kalliopysäköinnin esiselvityksessä (ks. Turun keskustan kalliopysäköinnin esiselvitys, 2020, https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/turun_keskustan_kalliopysakoinnin_esiselvitys.pdf).

Keskustan liikennesuunnitelman laatiminen jatkuu edelleen yleiskaavoituksen jälkeen liikenneverkon periaatteiden tultua hyväksytyksi yleiskaavassa. Suunnittelu etenee yleiskaavassa esitettyä tarkemmalle tasolle. Seuraavassa vaiheessa tutkitaan tarkemmin mm. jakelu liikenteen tulevia ratkaisuja, pyöräteiden sijoittumista ja laatutasoa, pysäköintiratkaisuja, jalankulun reittejä ja ns. oleskelevan jalankulun kaupunkitiiloja.

Vatselankadun suojelevarvot

Muistutuksessa esitetään, että Vatselankadun alueen suojelevarvoja ei ole selvitetty. Vatselankadun alueella on vireillä Partianpuiston asemakaava (diarinumero 13135-2014, kaavatunnus 11/2018). Kaavoituksen yhteydessä tarkastellaan mm. suojelevarvoja. Museokeskus on asemakaavanmuutosta koskevassa ennakkolausunnossaan todennut, että aluetta koskevat selvitykset ovat riittäviä, eikä kaavoitusta varten tarvita lisäselvityksiä.

Selvitysten puutteellisuus

Kupittaaan siirtolapuutarhan osalta ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Yleiskaavoituksen tueksi on laadittu mm. seuraavat selvitykset: Turun korkean rakentamisen selvitys (2017, https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/turun_korkean_rakentamisen_selvitys_id_74071.pdf), Täydennysrakentamisen mahdollisuudet Turun keskusta-alueella (2020, https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/taydennysrakentamisen_mahdollisuudet_turun_keskusta-alueella.pdf), Turun yritysalueiden markkinalähtöinen tulevaisuus (2015, https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/turun_yritysalueiden_markkinalahtoinen_tulevaisuus_31.12.2015.pdf) ja Turun kaupan palveluverkkoselvitys 2029 (2018, https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/turun_kaupan_palveluverkkoselvitys_2029_29.3.2018.pdf). Päätöksenteon pohjana ovat myös mm. lukuisat joukkoliikennettä koskevat selvitykset ja suunnitelmat.

Mielipide 1 Pahanienemen Omakotiyhdistys ry

MIELIPIDE TURUN YLEISKAAVAAN 2029

Pahanienemen Omakotiyhdistys ry esittää mielipiteenään seuraavan:

MIELIPIDE

Yhdistys on sitä mieltä, että Turun monet viihtyisät ja omaleimaiset pientaloalueet ja arvokkaat viheralueet pitää säilyttää. Kaavamuutokset, jotka muuttavat vanhojen omakotialueiden luonnetta, eivät ole hyväksyttäviä.

Turun kaupunkiseudun rakennemallin 2035 loppuraportissa on luettelo säilytettävistä asuinalueista. Säilytettäväksi alueiksi pitää merkitä kaikki Turun pientaloalueet. Ne ovat katuineen ja kujineen lähiviheralueita myös lähikerrostaloalueilla asuville turkulaisille.

Turun Yleiskaavan 2029 ehdotuksessa karttamerkinnoista oli poistettu AP, pientalovaltainen asuinalue. Kaikki asuinalueet oli merkitty samalla merkinnällä A. Poikkeuksena A-1, joka on alue VAK järjestyseräalueen selvitysalueen läheisyydessä. Karttaan oli erikseen merkitty pientaloalueille täydennysrakentamiseen soveltuvia alueita. Niitä on lukuisia.

Lisäksi pientaloalueille oli merkitty alueita, joiden maankäyttö tehostuu oleellisesti. Tehostumiselle on yleensä vain yksi suunta, ylöspäin. Se tietää kerrostaloja pientaloalueille.

Asuinalueita (A, A-1) koskeva yleismääräys

Aluevaraus sisältää asuinkorttelit, kadut sekä lähipuistot. Alueelta on varattava asemakaavoituksessa riittävästi tilaa asumiselle tarpeellisia julkisia ja yksityisiä palveluja varten. Alueelle saa sijoittaa myös sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja.

Täydentyvä asuinalue

Merkinnällä osoitetaan täydennysrakentamiseen soveltuvat alueet, joiden perusluonnetta ei ole tarkoitus muuttaa. Merkinnällä osoitetaan myös rakenteilla olevat tai keskeneräiset alueet.

Uusi tai olennaisesti muuttuva asuinalue

Merkinnällä osoitetaan alueet, joiden käyttötarkoitus muuttuu tai maankäyttö tehostuu oleellisesti.

Uusi tai olennaisesti muuttuva asuinalue (vuoden 2029 jälkeinen)

Merkinnällä osoitetaan alueet, joiden käyttötarkoitus muuttuu tai maankäyttö tehostuu oleellisesti vuoden 2029 jälkeen.

Nykyiset pientaloalueet tulee edelleen merkitä yleiskaavaan selkeästi merkinnällä AP, pientaloalue; alue, jolla ei ole tarvetta muutoksiin eikä alueelle sallita korkeampia rakennuksia kuin 2 krs ja ullakko. Myös kellarikerros olisi mahdollinen. Sana pientalovaltainen on syytä jättää kaavamerkinän selityksestä pois. Se saa aikaan tulkintaerimielisyyksiä.

PERUSTELUT

Turun kaupunkiseudun rakennemallin 2035 loppuraportissa sanotaan:

”Alueiden käyttöä kehitettäessä vaalitaan alueen rikasta kulttuuriperintöä ja -maisemaa.

Turun kaupunkirakenteen erityispiirteinä ja vahvuutena on keskustaa ympäröivä, eri-ikäisistä asuntoalueista koostuva kaupunkimaisen pientaloasumisen vyöhyke.

Vyöhyke käsittää monipuolisen valikoiman hyvin säilyneitä alueita aina sata vuotta vanhoista puutalokortteleista (mm. Portsa, Pohjola, Martti, Vähä-Heikkilä) ja entisille Kaarinan ja Maarian alueille rakennetuista esikaupunkialueista (mm. Raunistula, Nummenmäki, Korppolaismäki) sodanjälkeisten rintamies- ja ruotsalaistaloalueiden (mm. Kähäri, Puistomäki, Kupittaa) kautta pientaloalueisiin (mm. Vasaramäki).”

Asemakaavoitus vs. väestökehitys

Turussa vuoden 2018 jälkeen on kaavoitettu ja esitetty uusia kaavoitushankkeita, joissa asuntoja rakennettaisiin laskutavasta riippuen 60.000 asukkaalle seuraavan 10–15 vuoden aikana. Omakotiyhdistysten näkemyksen mukaan määrä on ylimitoitettu eikä vastaa toteutunutta väestökehitystä, VS-Liiton Lounaistieto tietopalvelun ennustetta ja ylittää jopa Yleiskaava 2029 konsulttiarvion Turun 220 000 asukkaasta vuoteen 2029 mennessä.

Mikäli suunnitellut Linnakaupungin ym. kaavaratkaisut toteutuvat, asuntoja riittää arvioidulle väestökehitykselle eikä asuinkerrostaloja ole siksi syytä tuoda pientaloalueille eikä niiden välittömään läheisyyteen. Myös pandemia on lisännyt epätodennäköisyyttä Yleiskaava 2029 asukasmäärätavoitteisiin, josta kertoo Turussa n. 1 200 tyhjillään olevaa vuokra-asuntoa ja 1 100 myytävää asuntoa maaliskuussa 2021.

Pientaloalueiden merkitys

Etätyöt eivät lopu koronapandemian joskus päättyessä. Ihmiset muuttavat suurempiin asuntoihin saadakseen oman ”kotikonttorin”. Omakoti- ja rivitalot rauhallisella pientaloalueella lähellä keskustaa ovat kysytyjä kohteita tulevana vuosikymmeninä.

Tähän kysyntään Turku voi valmistautua jo nyt säilyttämällä kaupungin lukuisat pientaloalueet omaleimaisina pientaloalueina yksinkertaisesti päättämällä, ettei niille rakenneta kerrostaloja.

Nämä lähellä keskustaa sijaitsevat pientaloalueet ovat vetovoima- ja houkuttavuustekijä Turulle. Mikä tärkeintä, ne ovat jo olemassa eivätkä ne maksa kaupungille mitään!

Suomen Omakotiliiton v. 2019 teettämän tutkimuksen raportista selviää, missä suomalaiset haluaisivat asua.

”Omakotiasuminen on suomalaisten selkeästi halutuin asumismuoto. Etenkin nuoret aikuiset ja lapsiperheet kaipaavat omakotitaloon. Haasteena on löytää sopivan hintaista ja kokoista asuntoa.

Pientaloasukkaat ovat kaikkein tyytyväisimpiä asumismuotoonsa

Omakotitaloasuminen on kansalaisten halutuin asumismuoto yhä edelleen, selviää Omakotiliiton teettämästä tutkimuksesta. Tutkimuksessa selvitettiin 18–75-vuotiaiden asumistoiveita ja -tyytyväisyyttä. Kyselyyn vastasi 1556 henkilöä eri puolilta Suomea. Vertailtaessa omakotitalossa, pari-, rivi- tai ketjutalossa tai kerrostalossa asuvien asumistyytyväisyyttä olivat kaikkein tyytyväisimpiä asumiseensa omakotiasujat: heistä 71 % on täysin tyytyväisiä asumiseensa. Kaikkein tyytyväisimpiä ovat maalla asuvat asumismuodosta riippumatta: heistä 68 % asuu täysin toiveidensa mukaisesti.

Tyytymättömyyttä tämänhetkiseen asumiseen aiheuttavat ennen kaikkea tarpeisiin nähden liian pieni asunto (33 % vastaajista, jotka eivät täysin tyytyväisiä nykyiseen asumiseen), liian suuret asumiskustannukset (27 %), kaipaus omaan pihaan (24 %) ja halu asua lähempänä luontoa (19 %). Etenkin nuoret aikuiset kaipaavat nykyistä suurempaan asuntoon (52 %). Tyytymättömyys heijastuu vastaajien tulevaisuuden suunnitelmissa: reilu kolmannes (34 %) kyselyyn vastanneista suunnittelee muuttavansa seuraavan viiden vuoden kuluessa. Kaikkein innokkaimpia muuttamaan ovat 18–34-vuotiaat nuoret aikuiset, joista 66 % suunnittelee muuttoa. Vähiten muuttohaluja on omakotiasujilla, joista 68 % ei näe muuttavansa seuraavan 10 vuoden sisällä.

LISÄKSI

Nuoret perheet haluavat omakotiasumista järkihintaan

Erityisesti nuoret aikuiset haluavat omakotitaloon: jopa lähes puolet (48 %) niistä 18–34-vuotiaista, jotka eivät nyt asu omakotitalossa, toivoo asuvansa omakotitalossa 5–10 vuoden kuluttua, 35–44-vuotiaistakin 44 %. Myös etenkin lapsiperheet kaipaavat omakotitaloon: lapsiperheistä 48 % toivoo asuvansa omakotitalossa seuraavan 5–10 vuoden kuluttua. Myös 45–54-vuotiaista yli kolmannes haluaisi asua omakotitalossa lähitulevaisuudessa.

Omakotiliitto: Perheiden tarpeet huomioitava kaavoituksessa ja asuntotuotannossa.

Pahaniemen Omakotiyhdistys ry katsoo perustellusti, ettei ole olemassa minäänlaista tarvetta Turun yleiskaavassa 2029 muuttaa pientaloalueita koskevia kaavamääräyksiä nyt voimassa olevaa yleiskaavaa sallivammiksi. Vaadimme, että määräyksiä pitää päinvastoin täsmentää niin, ettei olemassa oleville pientaloalueille ole mahdollista rakentaa asuinkerrostaloja.

Lisäksi Pahaniemen Omakotiyhdisty toteaa, että matkustajasataman rautatieyhteys on vielä ratkaisematta. Tämän vuoksi myös ns. Ovakon alueen käyttö voi muuttua raiteen osalta. Tältä osin yhdistyksemme haluaa asian vielä uudelleen lausunnolle.

Vastine:

Asuinympäristöinä tunnistetut kohteet on osoitettu yleiskaavassa kaavamerkinnällä A Asuinalue. Alueet sisältävät niin kerrostaloalueita kuin pientalovaltaisista alueita. A-alueiden rajausten sisään jää myös alueiden sisäisiä viheralueita, joilla on paikallisesti suuri arvo lähivirkistysalueina ja viherrakenteen osina, vaikka ne eivät kuulukaan V-merkinnällä osoitettuun kaupungin pääviherverkostoon. Samoin A-alueet sisältävät mm. kouluja ja päiväkoteja sekä muita asuinalueille soveltuvia toimintoja.

Asuinalueita tarkentavat merkinnät näkyvät kartalla 2. Asuminen. Joillain asuinalueilla on käynnissä asumista lisääviä hankkeita. Nämä alueet on osoitettu hankkeiden laajuuden mukaan kahdella eri merkinnällä: täydentyvä asuinalue sekä uusi tai olennaisesti muuttuva asuinalue. Merkittävimmit näistä alueista on kuvattu kaavaselostuksen osiossa Muuttuvat alueet. Suurimmat muuttuvat alueet eivät tule olemaan valmiita yleiskaavan tavoitevuoteen 2029 mennessä, vaan alueiden rakentuminen vie huomattavasti pidempään.

Merkittävä osa asuinalueista on tunnistettu kohteiksi, jotka jäävät tämän yleiskaavan aikana pääsääntöisesti sellaisiksi, kuin ne nyt ovat. Ne on osoitettu tarkentavalla merkinnällä valmis asuinalue. Valmiiksi asuinalueiksi luokitelluilla alueilla mahdollinen täydentäminen tulee olemaan maltillisempaa kuin em. täydentyvillä ja uusilla tai olennaisesti muuttuvilla asuinalueilla. Valmiiden asuinalueiden mahdollinen täydentäminen perustuu asemakaavanmuutoksiin, joissa yleiskaavamääräyksen mukaisesti tulee huomioida alueen ominaispiirteet, oli se sitten pientalovaltaisuus tai jokin muu alueen ominaispiirteeksi tunnistettu tekijä. Näin ollen täydennysrakentaminen tulee suunnitella ja toteuttaa alueen ominaispiirteitä kunnioittaen.

Yleiskaavalle asetettu asukastavoite on 220 000 asukasta. Turun kaupunki tekee vuosittain väestöennusteen, jonka avulla pyritään ennustamaan tulevaa väestönkehitystä. Turun kaupungin vuoden 2021 väestöennusteen mukaan Turussa asuu 214 000 asukasta vuonna 2029. Mahdollista asuntotuotantotarvetta arvioitaessa tulee ottaa huomioon myös nykyinen asukasrakenteen ja sen muutokset. Lisäksi tulee huomioida asumisväljyyden kasvu. Esimerkiksi yksinasujien määrän kasvu aiheuttaa tarvetta suurempaan määrään asuinhuoneistoja kuin pelkästään väestönlisäys antaisi olettaa.

Asuntotarjontaa on pyritty lisäämään, ja kaavoitushankkeita on paljon. Kaavoitukselle on asetettu omat tavoitteensa turvata rakennettavien tonttien tuotanto. Tuotanto käsittää niin kerrostalo-, rivitalo- kuin omakotitarjonnankin. Pääosa uusista asuinalueista sijoittuu kaupunkirakenteellisesti edullisille sijainneille, joissa pystytään reagoimaan asukasrakenteen ja väestönkehityksen mahdollisiin muutoksiin järkevästi. Asuntotarjonnan tulee olla monipuolista ja sijoittua kaupungin eri osiin. Näin pyritään turvaamaan mm. alueiden nykyisten palvelujen säilyminen.

Suurin osa asuntotuotannosta on viime vuosina ollut kerrostalorakentamista. Pientaloalueiden merkitys ja tarve on tunnistettu, ja monipuolisella asuntotuotannolla pyritään turvaamaan myös pientalotarjontaa tulevaisuudessa. Pormestariohjelman mukaisesti kaupunki tulee käynnistämään vuoden 2022 aikana täydennysrakentamisselvityksen, jonka avulla pyritään lisäämään erityisesti houkuttelevilla alueilla olevien pientalo- ja kerrostalotonttien tarjontaa. Ote pormestariohjelmasta:

”Täydennysrakentamisen toteuttamisessa hyödynnämme kumppanuutta ja suhtaudumme myönteisesti olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämiseen hyödyntäen olemassa olevaa katu- ja muuta infraa. Varmistamme, että Turussa toteutuu alueittain asumisen monipuolisuus vuokra-asumisesta omistus-asumiseen ja että isoilla asuinalueilla on riittävästi rakennettavissa olevia tontteja niin julkisten kuin yksityisten palvelujen toteuttamiseen ja tarjoamiseen. Puramme aktiivisesti segregatiota asunto- ja maapoliitikalla.

Kaupunkikehitys tarkoittaa kaupungin rakentumista ja rakentamista tukemaan kasvua, luomaan viihtyisää asuin- ja yritys ympäristöä ja rakentamaan kestävä, energiatehokasta kaupunkiympäristöä. Turku kasvaa kestävästi, eli tiivistämme kaupunkia täydennysrakentamalla hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle, huomiomme lähiluonnon ja viheralueiden merkityksen niin viihtyvyyden kuin ilmastonmuutokseen varautumisen näkökulmasta ja tarkastelemme palveluverkkoa uudet asuinalueet huomioiden. Huomioimme kaupungin rakentumisessa turvallisuuden tärkeänä osana sekä inhimillistä kestävyyttä että viihtyvyyttä.”

Yleiskaavan valmistelussa on tunnistettu eri vuosikymmenien asuinalueiden ominaispiirteitä, ja alueet on arvotettu sen mukaisesti. Säilytettävät rakennusperintökohteet on osoitettu kartalla 8. Arvokkaat rakennetun ympäristön kohteet. Kohdeluettelo on laadittu yhteistyössä Turun museokeskuksen, kaupunkisuunnittelun ja rakennusvalvonnan kanssa. Perusselvitysaineistoina on käytetty rakennusinventointeja, joihin on tehty merkittäviä täydennyksiä yleiskaavan valmistelun yhteydessä. Täydennysinventoinnit on toteutettu temaattisina eli ilmiölähtöisinä inventointeina, eli selvityksiä ei ole rajattu alueellisesti tai ajallisesti. Täydennysinventointeihin ovat sisältyneet tärkeimmät modernin arkkitehtuurin kohteet, asemakaavoitetut asuinalueet keskustan ulkopuolella, teollisuuskohteet keskustan ulkopuolella, koulut ja muut oppilaitokset, päiväkodit sekä hoivakodit ja palvelutalot. Keskustan osalta suojelutavoitteet perustuvat museokeskuksen inventointiin vuodelta 2002. Keskustan suojelutavoitteita ja inventointeja on tarkistettu yhteistyössä museokeskuksen kanssa.

Satamaraiteen osalta ks. vastine lausuntoon 1 Varsinais-Suomen ELY-keskus. Ovakon alueen maankäyttöön ei ole tehty muutoksia raideratkaisun myötä.

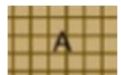
Mielipide 2 Nummenmäen Pientalot ry

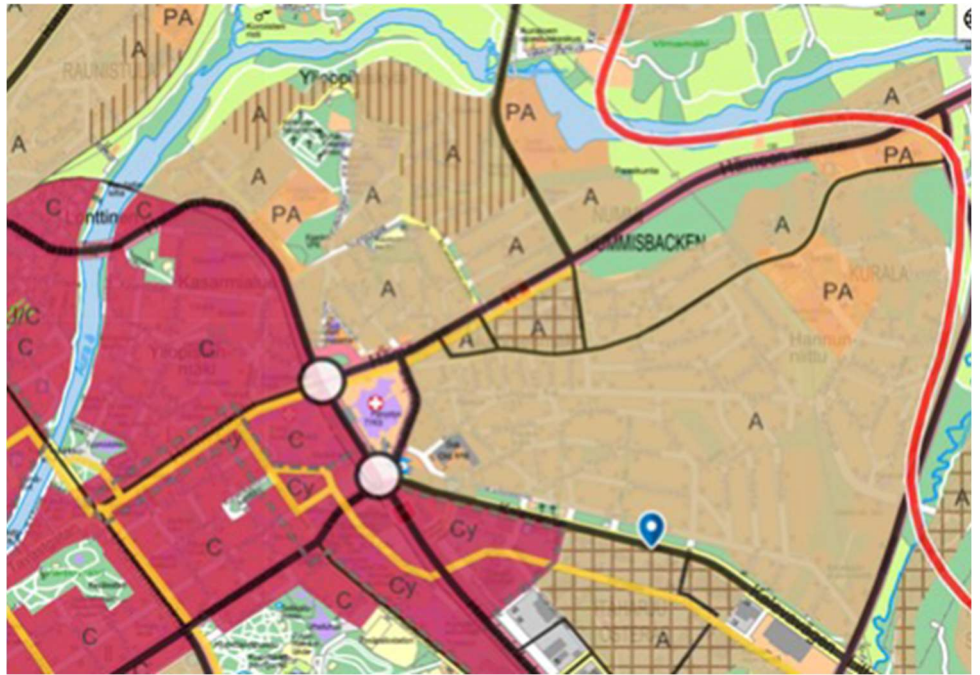
MUISTUTUS TURUN YLEISKAAVAAN 2029

Diaarinumero: 13278-2012

Kaavatunnus: 1/2009

Nummenmäen Pientalot ry esittää, jopa vaatii, että Turun yleiskaavassa 2029 pitää korvata karttamerkintä **A** merkinnällä **AP** Nummenmäen alueella, pois lukien YO-kylän alueet. Myös tämä erityismerkintä tulee poistaa.

Samaa karttamerkintää **AP** pitää käyttää kaikilla Turun keskustaa ympäröivillä yhtenäisillä, vanhoilla pientaloalueilla.

Yleiskaavaan 2029 tehdyt kaavamerkintöjen muutokset, jotka muuttavat vanhojen pientaloalueiden luonnetta, eivät ole missään nimessä tarkoituksenmukaisia. Pientaloalueet ja niiden houkuttavuus menetetään peruuttamattomasti, jos niille sallitaan kerrostalojen rakentaminen.

PERUSTELUT

Turun keskustaa ympäröivä pientalovyöhyke on ehdottomasti Turun vetovoimatekijä numero yksi. Rauhalliset, omaleimaiset puutarhakaupunginosat lähellä ydinkeskustaa houkuttelevat nuoria perheitä hankkimaan asunnon näiltä alueilta. Tämä on jo enenevässä määrin todettu suuntaus Nummenmäellä.

Nämä lähellä keskustaa sijaitsevat vetovoimaiset pientaloalueet ovat jo olemassa eivätkä ne maksa kaupungille mitään!

Turun Yleiskaavan 2029 kaavaselostuksessa todetaan hyvin yksiselitteisesti, mihin kaupungin kasvu suunnataan.

*”Yleiskaavan tavoitteet Koko kaupunkia koskevan uuden yleiskaavan päämääränä on Turun aseman, vetovoiman ja kilpailukykyyn vahvistaminen. Yleiskaavan tavoitevuosi on 2029, jolloin kaupunki täyttää 800 vuotta. **Yleiskaava suuntaa kasvua pääasiassa keskustaan ja joukkoliikenteen pääreittien varsille** kaupunginhallituksen (23.11.2015 § 494) päätöksen mukaisesti.*

*Yleiskaavan tavoitteet on jaoteltu yleistavoitteisiin ja yksityiskohdittaisiin tavoitteisiin. **Kaupunkikehityksen periaatteet pohjautuvat Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035:een ja valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin.** Yleiskaavassa varaudutaan rakennemallin mukaisiin tavoitteisiin luoda Turusta kilpailukykyinen, vetovoimainen ja kestävä jalankulku-, pyöräily ja joukkoliikennekaupunki. Vuonna 2029 Turussa on 220 000 asukasta ja 115 000 työpaikkaa sijoittuen ensisijaisesti ydinkaupunkiseudulle ja joukkoliikennevyöhykkeelle.”*

Suunnittelun lähtökohdat

Yleiskaava 2029:n valmistelua ohjaavat Turun kaupunkistrategia Turku 2029, Turun kaupunkiseudun maakuntakaavat, kuntien yhteisesti laatima Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035 sekä

valtioneuvoston hyväksymät valtakunnalliset alueidenkäyttöta-
voitteet.

Turun kaupunkiseudulle on vuonna 2012 hyväksytty **kaupunki-
rakenteen kestävä kehitys ja alueen vetovoimaisuutta
edistävä rakennemalli 2035**, jonka tuloksena on löydetty yhtei-
nen näkemys kaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen pitkän täh-
tävyyden päälinjoista. Rakennemallin tarkoituksena on ohjata kun-
tien tulevaa maankäytön suunnittelua yleispiirteisesti, ja sitä on
tarkoitus käyttää maakunta- ja yleiskaavoituksen lähtökohtana ja
niitä palvelevana maankäytön strategiaa kuvaavana perusselvi-
tyksenä – näin myös yleiskaavatyössä.

Turun kaupunkiseudun rakennemallin 2035 loppuraportissa sanotaan:

**”Alueiden käyttöä kehitettäessä vaalitaan alueen rikasta kult-
tuuriperintöä ja -maisemaa. Turun kaupunkirakenteen eri-
tyispiirteinä ja vahvuutena on keskustaa ympäröivä, eri-ikäi-
sistä asuntoalueista koostuva kaupunkimaisen pientaloasu-
misen vyöhyke.**

Vyöhyke käsittää monipuolisen valikoiman hyvin säilyneitä alueita
aina sata vuotta vanhoista puutalokortteleista (mm. Portsa, Poh-
jola, Martti, Vähä-Heikkilä) ja entisille Kaarinan ja Maarian alueille
rakennetuista esikaupunkialueista (mm. Raunistula, **Nummen-
mäki**, Korppolaismäki) sodanjälkeisten rintamamies- ja ruotsa-
laistaloalueiden (mm. Kähäri, Puistomäki, Kupittaa) kautta pienta-
loalueisiin (mm. Vasaramäki).”

Voidaan todeta, että kerrostalojen rakentaminen pientaloalueille ei ole alkujaan
kaupungin ajatus. Tätä ”täydennysrakentamisen tarvetta” esittävät pääsääntöi-
sesti yksityiset maanomistajat omista taloudellisista näkökohdistaan.

Olisi hyvin lyhytnäköistä tässä ja nyt tuhota Turun erityispiirre, ”vihervyöhyke”
keskustan ympärillä, koska kerrostaloasuntoja rakennetaan tuhatmäärin eri
puolille kaupunkia, ja muualla kaupungin rajojen sisäpuolella on vielä runsaasti
tilaa uusille kerrostaloille. — Ei keskustassa tai sen läheisyydessä, kerrostala-
lossa pientaloalueella, asuminen ole kaikille ainoa autuaaksi tekevä asia.

Turun Yleiskaava 2029 ei jää varmasti viimeiseksi lajissaan. Pientaloalueiden
kohtaloa ja täydennysrakentamista voidaan tarkastella uudestaan myöhem-
min, silloin kun muusta maasta alkaa olla huutava pula.

**Nykyiset pientaloalueet tulee siis edelleen merkitä yleiskaavaan selkeästi
merkinnällä AP, pientaloalue; alue, jolla ei ole tarvetta muutoksiin eikä
alueelle sallita korkeampia rakennuksia kuin 2 krs ja ullakko. Myös kella-
rikerros olisi mahdollinen. Sana pientalovaltainen on syytä korvata kaa-
vamerkinnän selityksessä sanalla pientaloalue.**

Nummenmäen Pientalot ry katsoo perustellusti, ettei ole olemassa minkään-
laista tarvetta Turun yleiskaavassa 2029 muuttaa pientaloalueita koskevia kaa-
vamääräyksiä nyt voimassa olevaa yleiskaavaa sallivammiksi. Vaadimme, että
määräyksiä pitää päinvastoin täsmentää niin, ettei olemassa oleville pientalo-
alueille ole mahdollista rakentaa asuinkerrostaloja.

Vastine:

Ks. vastine mielipiteeseen 1 Pahaniemen Omakotiyhdistys ry.

*Hakakadun ympäristö Hämeentien ja Vanhan Hämeentien välissä on osoitettu uusi tai olennaisesti muut-
tuva asuinalue -merkinnällä. Alue on osoitettu yleiskaavassa muuttuvaksi asuinalueeksi, koska alueella*

on vireillä maankäytön muutoksen mahdollistava asemakaavanmuutos Tammitien kulma 2.0 (diaarinumero 1167-2021, kaavatunnus 2/2021). Kaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021 § 287. Kaava ei ole tullut voimaan, koska siitä on valitettu Turun hallinto-oikeuteen.

Nykyinen pienteollisuusalue muuttuu asuinalueeksi. Keskeinen sijainti Hämeentien läheisyydessä on perusteena sille, että alue muuttuu hieman tehokkaamman rakentamisen alueeksi. Vanhan Hämeentien puolella suunniteltu rakennusten korkeus on $2\frac{2}{3}$ eli vajaa kolme kerrosta siten, että räystäslinja tulee toisen kerroksen korkeuteen. Vanhan Hämeentien varressa on aiemminkin ollut muuta Nummenmäen rakennuskantaa korkeampia liikerakennuksia, joten uuden rakentamisen tuoma mittakaavan muutos ei ole kovin suuri. Maasto laskee Tammitien kulma 2.0:n kaava-alueella kohti Hakakatua mentäessä, ja samalla rakentamisen korkeus kasvaa. Rakennusten korkeus on siellä $3\frac{2}{3}$ tai $4\frac{2}{3}$ kerrosta. Rakentamisen korkeus on osoitettu kaavassa korkeutena merenpinnasta: Vanhan Hämeentien varressa saa rakentaa 41,5 metrin korkeuteen merenpinnasta ja Hakakadun puolella 45 metrin korkeuteen. Maksimikorkeuksien välillä on siis vain 3,5 metrin ero.

Mielipide 3 Kirveen Omakotiyhdistys ry

MUISTUTUS TURUN YLEISKAAVAAN 2029

Kirveen Omakotiyhdistys ry vastustaa Yleiskaava 2029:n esitettyä muutosta, jossa Turun omakoti- ja pientaloalueiden kaavamerkintä "AP" eli "Pientalovaltainen asuinalue" korvataan merkinnällä "A" eli "Asuntoalue". Kaavamerkinnän vaikutus voi mahdollistaa esimerkiksi kerrostalojen rakentamisen jo rakennetulle pientaloalueille ja tämä ei ole koko alueen kaupunkikuvaa huomioiden hyväksyttävää.

Näkemyksemme on, että kerrostaloalueet on viihtyisyyden vuoksi kaavoitettava omille korttelialueille merkinnällä "AK" kuten 2021 Yleiskaavassa ja mieluiten niin, ettei rakentamisessa omakotialueiden reuna-alueille ylitetä alueelle tyypillistä kerroskorkeutta eikä tehokkuutta.

Erityisesti vastustamme Yleiskaava 2029:ssä esitettyä muutosta vanhoilla omakotialueilla, joiden luonne ja kaupunkikuva tavalla, joka ei ole hyväksyttävissä. Turun kaupunkiseudun rakennemallin 2035 loppuraportissa on luettelo säilytettävistä asuinalueista. Säilytettäväksi alueiksi on merkittävä kaikki vanhat Turun pientaloalueet. Ne ovat katuineen ja kujineen lähiviheralueita myös lähikerrostaloalueilla asuville turkulaisille.

Toivomme kunnioittavasti, että nykyiset pientaloalueet merkitään selkeästi "AP" Yleiskaava 2029:ssä. AP merkinnällä kuvataan selkeästi pientaloaluetta, jossa rakennukseen sallitaan korkeintaan kaksi kerrosta ja kellari tai ullakko.

Vastine:

Ks. vastine mielipiteeseen 1 Pahaniemen Omakotiyhdistys ry.

Mielipide 4 Peltolan siirtolapuutarhayhdistys ry

Peltolan siirtolapuutarhayhdistyksen kannanotto Kupittaaan siirtolapuurahan säilyttämiseksi nykyisellä paikallaan

Kupittaaan siirtolapuutarha on Turun kaupungin siirtolapuutarhoista, Peltola ja Moinen, vanhin ja jatkaa jo 1700-luvulla alkanutta alueen aivan erityistä kaupunkipuutarhahistoriaa. Paikka on ajankohtainen ja kiinnostava kaupunkipuutarhaympäristö juuri nyt, kun kaupunkiviljely on noussut osaksi kestävästä kehityksestä. Kupittaaan siirtolapuutarha täydentää alueen puistomaisuuttaja tuo vahvasti esiin sen historiallista merkitystä.

Alue on vanha eikä sen kaltaista kaupunkiviljelyaluetta voi uudelleen perustaa.

Kupittaaan siirtolapuutarhassa, osana kansallista kasvigeenivaraohjelmaa, on kartoitettu kasvillisuutta turvaamaan arvokkaiden vanhojen kasvikantojen säilymistä tuleville sukupolville.

Kaupunkiviljelyn lisäksi Kupittaaan siirtolapuutarha-alue toimii sosiaalisena yhteisönä ja laajemmin kaupunkilaisten virkistysalueena. Puutarha-alue on avoin ja se on myös yhteydessä Kupittaaan puistoon, missä sijaitsevat liikennekaupunki, lintulammikot, seikkailupuisto, minigolf ja urheilukeskukset. Kokonaisuus muodostaa viihtyisän kävely-ympäristön keskellä kaupunkia ja se on jokaisen saavutettavissa.

Kupittaaan siirtolapuutarhan maavuokrasopimus on voimassa vuoden 2025 loppuun. Peltolan siirtolapuutarhayhdistys ry tukee Kupittaaan siirtolapuutarha-alueen säilyttämistä kaupunkiviljelyalueena ja maavuokrasopimuksen jatkamista vuodesta 2025 eteenpäin.

Vastine:

Ks. vastineet lausuntoon 2 Vapaa-aika, museopalvelut ja muistutukseen 7 Kupittaaan ryhmäpuutarhayhdistys ry.

Mielipide 5

KIRJELMÄ YLEISKAAVATEKELEESTÄ

Viite: Kaupunkiympäristölautakunta 07.12.2021, KOHTA 4: Yleiskaava 2029 ehdotus (1/2009)

Todettakoon taas kerran muutamia asioita tästä laittomasta susisuunnitelmasta:

1. Turun kaupunginhallituksen yksinkertaisella enemmistöllä tai poliittisissa suojatöissä olevilla virkamiehillä ei ole laillista oikeutta muuttaa tai olla panematta täytäntöön KAUPUNGINVALTUUSTON PÄÄTÖKSIÄ, kuten keskustan osayleiskaavan laatimispäätös (5.5.1997)

Turun kaupunginvaltuusto päätti 5.5.1997 YKSIMIELISESTI, että keskustan suuralueelle 1 laaditaan osayleiskaava. Tätä päätöstä ei laitettu täytäntöön tähän päivään mennessä. Turun kaupunginVALTUUSTO ei ole muuttanut tai perunut päätöstä.

Turun kaupunki on laittomassa tilassa, koska kaupunginhallitus, jonka tehtävä on kuntalain mukaan sekä laittaa kaupunginvaltuuston päätökset täytäntöön että valvoa kaupungin hallinnon laillisuutta on itse pahin laittomuustehtailija. Tämä keskustan osayleiskaavapäätös ei ole ainoa päätös, jota kaupunginhallituksen yksinkertaista enemmistöä "ei ole huvittanut laittaa täytäntöön". Mm. usea kohta kaupunginvaltuuston hyväksymästä toriparkin maavuokrasopimuksesta on laittamatta täytäntöön, kuten ortodoksisen kirkon perustusten vahvistaminen.

Mutta ketäpä se kiinnostaa, että Turun kaupungin hallinto on Turun mafian hallitsema laitton villi länsi, jossa ei noudateta kuntalakia? Oikeusvaltiossa tämä ei olisi mahdollista.

2. Osayleiskaava-asiassa jeesustellaan edelleenkin sillä, että keskusta on kuulema tarkasteltu "osayleiskaavatasoisesti". Paskanjauhannallakin pitäisi olla joku raja.

a. Kaavoitusosastolla/kaupunginhallituksella yms. ei ole LAILLISTA OIKEUTTA muuttaa kaupunginvaltuuston päätöksiä.

b. Kun liki koko laaja keskusta-alue, minne piti laatia yksityiskohtaisempi keskustan osayleiskaava, on väritetty punaiseksi C-alueeksi, on aika törkeää väittää, että on suunniteltu "osayleiskaavatasoisesti" tai "tarkemmin". C-alue on huomattavasti suurempi kuin nykyisessä yleiskaavassa, jota mm. ELY-keskus on pitänyt liian suurpiirteisenä keskustan osalta. Yleiskaavan pitäisi ohjata asemakaavoitusta. --> Sillä paskanjauhannalla EI näytä olevan mitään rajoja Turun hallinnossa.

Lisäksi on poistettu yksityiskohtaisempia merkintöjä, joita on nykyisessä yleiskaavassa, kuten AP ja AK-merkinnät.

Ohessa esimerkki turkulaisesta osayleiskaavasta ja sen yksityiskohtaisista merkinnöistä, jotka on piirretty tarkkarajaisesti. Mukana on mm. suojeltu pientaloasuinalue, AP/s -yleiskaavamerkintä. Ohessa myös lappeenrantalaisen osayleiskaavan kaavamerkintöjä.

3. Ylipäätään tämä yleiskaavaksi kutsuttu asiakirja ei ole mikään maankäyttö- ja rakennuslain mukainen suunnitelma, vaan värityskirja, johon on liitetty selvityksiä ja pöytälaatikkoproosaa. Tällä ei suunnitella oikeastaan mitään muuta kuin Kupittaaan siirtolapuutarhan lakkauttamista ja autokau-punkirakenteen jatkamista. Lisäksi koko laaja keskusta-alue, ml. useita pientaloalueita saatetaan törkyrakentamisen spekulatioalueeksi ("keskustamainen asuminen" = kerrostalotötteröt eli gryn-daaminen mahdollista, kunhan vaalirahoista sovitaan)

Maankäyttö ja rakennuslain, MRL:n 35 §:ssä todetaan "Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä ra-kentamisen ja muun maankäytön perustaksi." Kun koko laaja keskusta-alue on määritelty C-alueeksi, sillä alueella ei suunnitella mitään eikä esitetä tavoitellun kehityksen periaatteita.

Ympäristöministeriön yleiskaavamerkintäohjeistuksessa todetaan:

"Merkinnällä osoitetaan keskusta-alueet silloin, kun ei ole tarkoituksenmukaista esittää niiden sisäistä jäsentelyä eri käyttötarkoituksiin. [jäsentely on (osa)yleiskaavatarkkuutta, Nermes tarkennus] Merkinnällä osoitettavalla alueella pääasiallisia toimintoja ovat palvelut ja hallinto, keskustaan soveltuva asuminen, keskustaan soveltuvat ympäristöhäiriöitä aiheut-tamattomat työpaikkatoiminnat, näihin liittyvä liikenne ja virkistys sekä yhdyskuntatekninen huolto.

Koska merkintä tekee mahdolliseksi vähittäiskaupan suuryksikön sijoittamisen alueelle ilman erityistä merkintää asemakaavassa (MRL 58.3 §), on sen käyttöä arvioitava myös tältä kan-nalta.

Merkinnän eräänä tarkoituksena on yhdyskunnan palvelukeskusverkon havainnolli-nen esittäminen. Sitä ei siis yleensä ole syytä käyttää aivan pienissä taajamissa tai alakeskuksissa. Merkintään liittyvällä määräyksellä voidaan ohjata kaupan laatua ja mää-rää sekä toteutuksen ajoittamista. Tarvittaessa voidaan kokonaan kieltää suurmyymälöiden rakentaminen C-alueelle."

C- alueella osoitetaan pääasiallisia toimintoja, jotka ovat palvelut ja hallinto, asuminen on alisteinen C-alueella kaupalliselle ja hallinnolliselle suunnittelulle. Yleiskaavatekeleen mukaan siis koko laaja keskusta-alue on ensijaisesti automarketalueita.

Todettaanko sekin, että vaikka kartta on useassa osassa ja siellä on mm. suojeltavia rakennuksia ja alueita merkittynä ja listattuna, mutta niitä ei ole suojeltu yleiskaavamerkinnällä, kuten /s, joten se jättää edelleen-kin juridisen spekulatio- ja purkumahdollisuuden, koska yleiskaavasta on tehty värityskirja eli "visio", josta voidaan poiketa "tarvittaessa" (lukee myös MRL:ssä Sipilän hallituksen normipurun jäljiltä), on enemmän kuin todennäköistä, että yleiskaavakartan suojeluosuudessa listatuista rakennuksista ja alueista osa tul-laan purkamaan seuraavan 10 vuoden aikana. **VAIN YLEISKAAVAMERKINTÄ SUOJELEE OIKEASTI, JURIDISESTI SITOVASTI RAKENNUKSET. Pitäisi joko merkitä yleiskaavamerkinnöillä suojeltavat rakennukset tai alueet tai laatia erillinen suojelun vaihekaava. Tämä versio on turuntautinen hällä-väliäasiakirja. Se tarkoitettu luottamushenkilöiden ja turkulaisten kusettamiseksi.**

Olisi mielenkiintoista tietää, paljonko kokoomus ja demarit ovat saaneet vaalirahaa joiltakin kiinteistökei-nottelijoilta Kupittaaan ryhmäpuutarhan tuhoamisen vastineeksi. Sekoomuksen poliittinen suojatyöläinen Turtohan asiaa on hoitanut. Mitään järkevää perustetta Kupittaaan ryhmäpuutarhan tuhoamiseksi ei ole. Mantereella on ruhtinaallisesti tilaa uudis- ja täydennysrakentamiseen mm. Itäharjulla, Kirstinpuistossa, Turun Kaakelin alueella, Skanssissa jne. ilman Kupittaaan alueen tuhoamista. Jos vielä kaupunki edellyt-täisi jatkossa uudis- ja täydennysrakennuksien pysäköinnin ratkaisemista maanalaisella paikoituksella tai (yhteisillä) pysäköintilaitoksilla maanpäällisen pysäköinnin sijaan, saataisiin lisää ja enemmän miellyttävää asuintilaa.

Näyttääkö tämä ”osayleiskaavatasoiselta tai edes MRL:n edellyttämältä suunnittelulta?

YHDYSKUNTA

ASUMINEN

PALVELUT

4 . Liikenne”suunnittelun” osalta yleiskaavatekele on MRL:n vastainen. Siellä on vainselvityksiä, joissa todetaan ns. liikenteen eli yksityisautoilun lisääntyvän, mutta sille ei tehdä mitään. Autokaupunki ei ole mikään luonnonlaki, vaan harjoitetun politiikan tulos.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 39 §:ssä todetaan yleiskaavan sisältövaatimuksista mm. seuraavaa:

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;

mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;

mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;

Kuten kaupungin omista selvityksistä käy ilmi, huomattava osa yksityisautoliikenteestä on ulkopaikkakuntalaisten aiheuttamaa. Esimerkiksi tuomiokirkkosillan yli jyrää yli 15 000 ulkopaikkakuntalaista yksityisautoa vuorokaudessa. Turkulaiset liikkuvat yleisesti kevyellä liikenteellä ja joukkoliikenteellä (paitsi autokaupunki-hirvensalolaiset). Sekin tiedetään, että naiset liikkuvat paljon enemmän kevyellä ja joukkoliikenteellä kuin miehet. Kuitenkin **haitoista ja kustannuksista vastaavat kaikki turkulaiset veronmaksajat sekä terveys- että infrakustannuksina.**

Autokaupunki tulee kalliiksi. Karkeiden laskelmien mukaan Turun ja Tampereen seudun autokaupunki maksaa noin miljardin vuodessa kumpikin ja pääkaupunkiseutu 2 miljardia euroa (saasteet, melu, onnettomuudet, infra, paikoitus jne.). Tutkimuksien mukaan yksityisautoilu kaupungissa on **ainoa liikkumismuoto, joka haittaa muilla tavoilla liikkumista.** Autokaupunki on epämiellyttävä ja epäterveellinen kaikilla muilla tavoin liikkuville. Autokaupunki ei houkuttele ja kannusta kävelemään ja pyöräilemään tai kävelemään pysäkillä. Massiivinen yksityisautoilu tukkii myös logistiset ja joukkoliikenteen väylät. Kun noin 30 % urbaanista alueesta on varattu autoiluinfralle (kadut, tiet, parkkipaikat), se on todella tehotonta maankäyttöä. Varsinkaan kun vieläpä pääosin ulkopaikkakuntalaiset yksityisautoilijat eivät maksa yleensä mitään infran ja parkkipaikkojen käytöstä – saati markkinahintaa. Yksityisautoilu autokaupungissa on käsittämätön, perustuslain lupa tappaa, saastuttaa, vammauttaa, melustaa sairastuttaa ja viedä kaupunkitila –vielä pääosin ilmaiseksi.

Tampereen teknisen korkeakoulun mukaan yksi katupaikoituspaikka Tampereen keskusta-alueella maksaa veronmaksajille 1000 euroa vuodessa, Turussa hinta lienee sama. Kaupunki tukee pääosin maksuttomalla katupaikoituksella peltilehmien omistajia joka vuosi tuhannella eurolla per katupaikka. Sotepuolella asiakkaat joutuvat maksamaan edes jotakin palveluistaan ja pitkäaikaishoidossa mummit maksavat 85 % tuloistaan.

”Talous”puolue kokoomuksessa ei ymmärretä, että ei ole keskuskaupungin, kuten Turun etu ei ole toimia autokaupunkialueen keskuksena: Se tulee saatanaan kalliiksi infrastruktuurin osalta, luo epävihihtyisää ja epätervettä kaupunkia, estää kaupungin viihtyisän tiivistämisen ja nostaa asuntojen hintoja, joka nimenomaan johtaa siihen, että turkulaiset muuttavat naapurikuntiin viihtyisämpiin asuinalueisiin ja edullisimpiin

asuntoihin. Mitä enemmän autokaupunkikehitystä edistetään, sitä useampi muuttaa naapurikuntiin tai kauemmaksi pendelöimään.

”Talous”puolue sekoomuksen vaalirahoittajat eivät ymmärrä, että laajat autottomat kävelykeskustat ovat nimenomaan ovat taloudellinen etu myös keskustan elinkeinoelämälle. Autoilevat voivat ostaa kerralla enemmän, mutta muilla tavoilla liikkuvat kuluttavat kokonaisuutena enemmän. Lisäksi autottomuus, viihtyisyys ja kävelykeskustankehitys lisää keskustan vetovoimaa myös kaupallisesti. Tämä on havaittu kaikissa eurooppalaisien keskustojen kehittämisen hankkeissa. Keskustan ulkopuoliset automarketit erikseen. Yksityisautoilu tulee niin kalliiksi muutoin, että nettovoitto jää miinuksille.

Kaupunki ei pysty ainakaan suoraan vaikuttamaan siihen, että mm. matkakuluvähennyksin ja työsuhdeautoilla sekä maksuttomilla työpysäköintipaikoilla edistetään autokaupunkikehitystä. Mutta kaupunki pystyy estämään liikennepolitiikalla ja suunnittelulla autokaupunkikehitystä mm. estämällä läpiajoa, kaventamalla katuja joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen eduksi olematta rakentamatta uutta autoiluinfraa. Liikenne eli yksityisautoilu ei vähene eikä edes sujuvoidu rakentamalla lisää väyliä, se on todettu matemaattisesti ns. Braessin paradoksilla että todellisessa elämässä. **Jos rakennetaan lisää autoiluinfraa, saadaan lisää yksityisautoilua ja ruuhkia. Se on niin yksinkertaista.** Miljoonien ja miljardien infrarakentamisen perusteleminen virtuaalisilla laskelmilla – joissa 90 % ”hyödystä” perustuu siihen että yksityisautoilijan pitäisi laskelmien mukaan päästä 5–15 minuuttia nopeammin kohteeseensa – on pahinta peltilehmäaddiktiopaskanjauhantaa. Samat ”kiireiset” henkilöautoilijat ovat valmiita etsimään maksutonta tai mahdollisimman lähellä kohdetta sijaitsevaa pysäköintipaikkaa jopa yli 30 minuuttia.

Aikoinaan, kun moottoritie vedettiin Turun itäisen keskustan läpi ja asfaltoitiin hehtaaritolkulla hyvää asuintonttimaata, luvattiin, että Hämeenkadun liikenne vähenee. Asiassa kävi ihan päinvastoin. Autoilu ja haitat on vain lisääntyvät Hämeenkadulla. Yleiskaavaselostuksessa mainitusta keskustavisiosta Hämeenkatu oli rauhoitettu autoliikenteeltä, koska toinen kaista oli otettu pyöräilijöiden käyttöön ja keskellä kulki pikaraitiotie. Jostain syystä vision autokaupunkikehitystä hidastavat hankkeet eivät etene. Vain gryndaaminen. Ongelma on tietysti se, että nämä kaikenkarvaiset visiot ja suunnitelmat eivät ole juridisesti sitovia, toisin kuin MRL:n mukainen ajantasaisen yleiskaavan laatiminen, johon ei ole lainkaan keskitytty. **Turun kaupungin hallinnossa ei tunnetusti keskitytä lainkaan lainmukaisten tehtävien hoitamiseen,** vaan visioitaan Hintsasen johdolla mitä älyttömämpiä suunnitelmia. Näiden papereiden tuottamiseen käytetään ruhtinaallisesti aikaa ja rahaa, joten konsulteilla on Turussa kivaa.

Noin 50 000 turkulaista altistuu jatkuvasti yli 55 desibelin autoilumelulle, mutta kaupunki ei aio tehdä asialle mitään. Melu aiheuttaa jopa kuolemia, ainakin unihäiriöitä, verenpainetta, jatkuvaa tulehdustilaa yms. Ainoa syyllinen on liiallinen yksityisautoilu. Ongelmat alkavat jo 5.000–10.000 auton vuorokausiliikenteellä ja Turun keskustan kaduilla jyrää 20.000–50.000 autoa vuorokaudessa. Ainoa keino vähentää keskustan melua on yksityisautoilun rajoittaminen. Nopeuksien vähentäminen parantaa liikenneturvallisuutta, mutta ei juuri melutasoa, koska autoilun määrä ratkaisee kaupunkinopeuksilla melutason. Ns. liikenteen eli yksityisautoilun vaikutusta kaupunkilaisten elämään, terveyteen ja asumiseen ei ole edes selvitetty. Selvitykset ovat siis puutteellisia eli MRL:n vastaisia. Myöskään taloudellista selvitystä ns. liikennesuunnitelmasta ei ole tehty.

Liikenteen muuttaminen MRL:n mukaiseksi edellyttää yksityisautoilun rajoittamista varsinkin laajalla keskusta-alueella mm. ottamalla Hämeenkadulla ja Uudenmaankadulla toiset autokaistat pyöräilyn ja/tai joukkoliikenteen käyttöön, asettamalla koko kaupungissa katupysäköinti maksulliseksi (kohti markkinahintaa), kaikista autoiluinfranhankkeista luopumista, kevyen liikenteen edistäminen kunnollisilla pyöräteillä ajoradoilla, joukkoliikenteen kehittäminen joustavaksi ja tehokkaaksi sekä tietullien käyttöönotto. Liityntäpysäköintiin pitää panostaa. Keskustan pysäköinti pitää keskittää ulkokehiltä ajettaviin pysäköintilaitoksiin, kuten Louhi ja sen laajennus, joista kävellään kuitenkin ulos ydinkeskustaan. Mallia ekologiseen, taloudelliseen, terveelliseen ja toimivaan kaupunkiliikenteeseen voi hakea Tanskasta, esimerkiksi Turun ystävyyskaupungista Århusista.

Persuille ja muille peltilehmäaddiktiovisille sekoomuslaisille ja muille temareille sanoisin, että aika huonosti te ajatte turkulaisten etuja, jos te olette sitä mieltä, että kaarinalaisilla, raisiolaisilla, lietalaisilla, naantalilaisilla jne. on oikeus tulla aiheuttamaan turkulaisille haittoja, terveysongelmia ja kustannuksia.

Persut on jopa niin surkeita talousmiehiä, että heidän mielestään ulkopaikkakuntalaiset pitää oikein palkita (bensakompensaatiolla), että tulevat keskuskaupunkiin saastuttamaan, melustamaan, tappamaan, sairastuttamaan, vammauttamaan, viemään kaupunkitilan ja aiheuttamaan satojen miljoonien haitat ja kustannukset.

5 . Oman asuinalueeni, Vatselankadun pientaloalueen tilanne on MRL:n vastainen.

Kaavoitusosasto väittää, että ”asuinalueista on tunnistettu kohteiksi, jotka jäävät tämän yleiskaavan aikana pääsääntöisesti sellaisiksi, kuin ne nyt ovat. Ne on osoitettu tarkentavalla merkinnällä valmis asuinalue.”

Asumaani Vatselankadun **pientaloaluetta** ei ole edes merkitty edes asuinalueeksi, vaikka kaupunki vaakuuttelee, että mitään uutta ei ole suunnitteilla asuinalueelle, joten merkintä ”valmis asuinalue” olisi oikea merkintä.

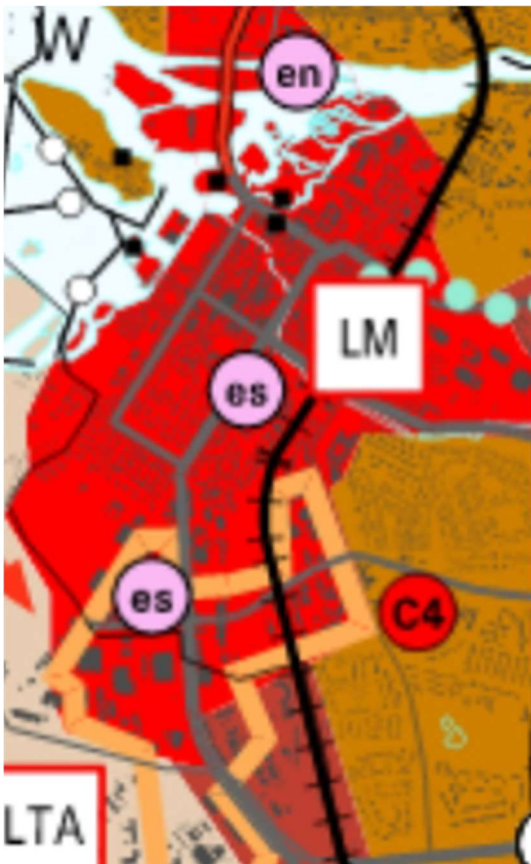
Kaavoitusosasto toteaa vastineessaan:

”Vatselankadun itäpuolen pientaloalueelle nämä kehittämisisideat eivät ulotu. Olisi kuitenkin yleiskaavan mittakaava huomioiden epätarkoituksenmukaista osoittaa pieni Vatselankadun asuinalue erillisellä A-merkinnällä.”

Mitä helvettiä, eikö se keskustan alueen mittakaava ollutkaan ”osayleiskaavatasoinen”?

Kaavoitusosasto ei siis harjoita MRL:n mukaista maankäytön suunnittelua. Kyse ei ole vain laiskuudesta ja piittaamattomuudesta sekä virkavelvollisuuden rikkomisesta, vaan suomeksi sanottuna VITTUILUSTA: Kun ei satu huvittamaan.

Ohessa esimerkiksi suur-Oulun kaupungin suurpiirteinen yleiskaava, Uuden Oulun yleiskaava (Haukiputaan, Kiimingin, Oulunsalon ja Yli-lin kunnat sekä Oulun kaupunki) jossa on jaksettu piirtää tarkkoja rajoja pienillekin alueille:

Lisäksi Vatselankadun alueen rakennusten suojeluarvoja ei ole selvitetty. Asiakirja on näiltäkin osin MRL:n vastainen. Keskustan suojelun vaihekaavassa 1980-luvun lopulta oli löydetty Parkinkadulta ja Patriankadulta useampia suojelun arvoisia rakennuksia. Tuskinpane suojeluarvot ovat siitä muuttuneet, koska rakennukset ovat hyväkuntoisia ja 30 vuotta vanhempia (yli 100 vuotiaita).

EN TULE MISSÄÄN TAPAUKSESSA HYVÄKSYMÄÄN TÄTÄ LAITONTA YLEISKAAVATEKELETTÄ.

Vastine

Ks. vastine muistutukseen 45.

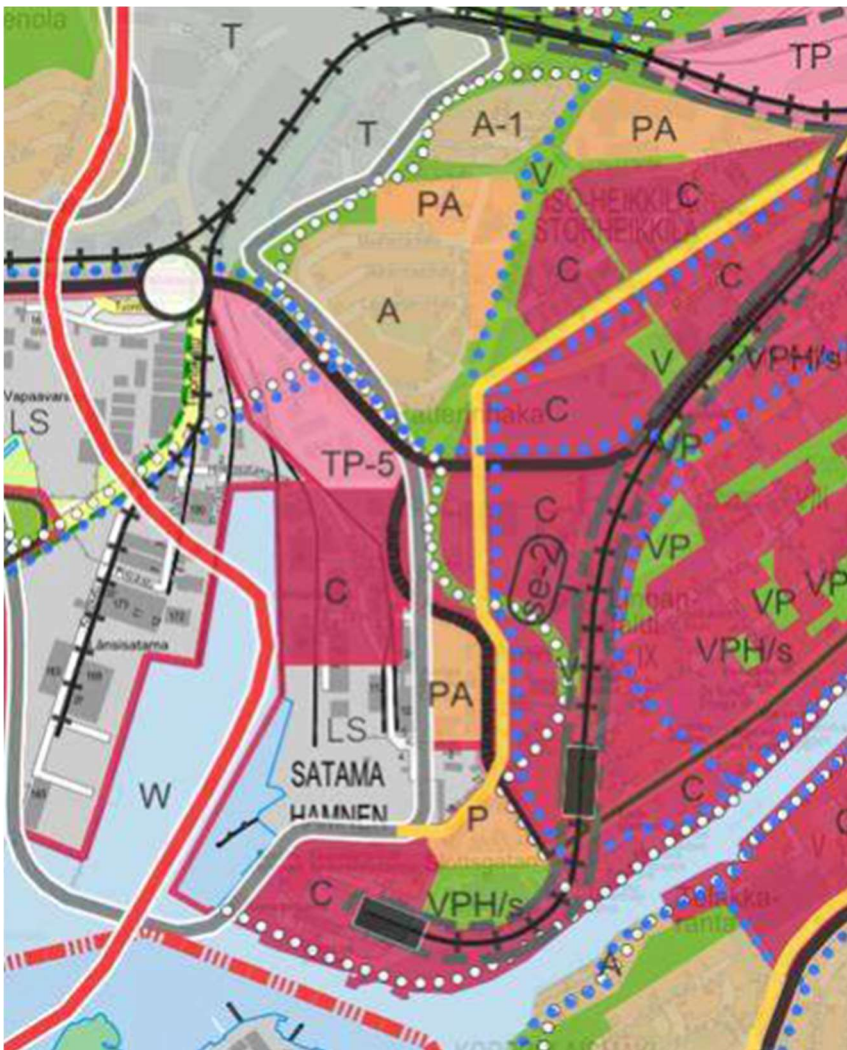
Mielipide 6

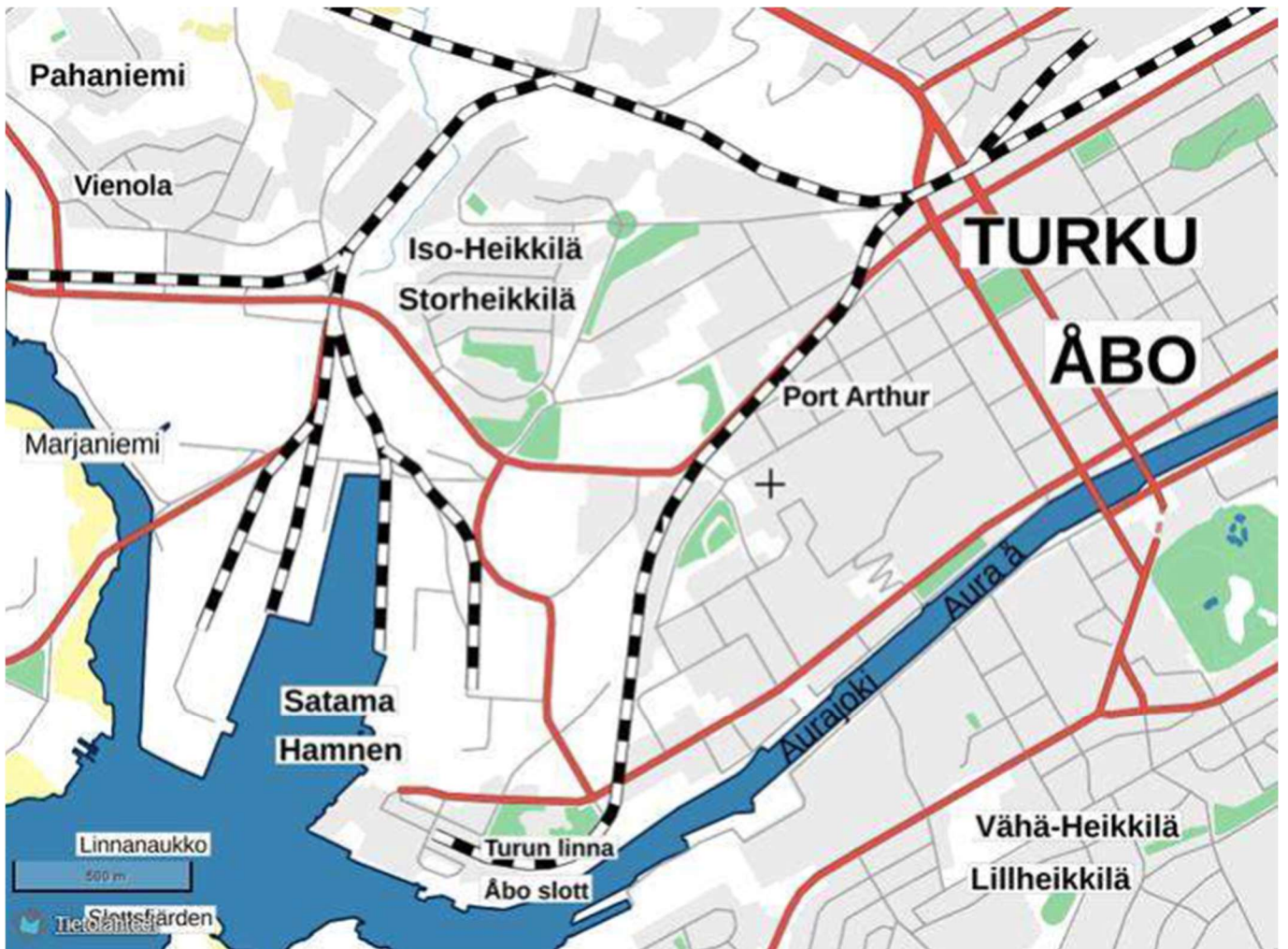
Yleiskaava 2029 koskee uuden Turun kaupunkikonsernin rahoittaman 170 milj. yhteisterminaalin toimintaedellytyksiä. Väyläviraston paras linjaus ja suunnitelma Pahaniemen/Iso-Heikkilän kautta on kaavaehdotuksessa pyyhitty pois. Yhteisterminaali tulee, kuten kaavoittaja hyvin tietää, karttaliitteen tekstin "SA-TAMA" vaiheille/alle ja siksi Yleiskaava 2029 ehdotuksessa on järkyttävä virhe. Turku on ampumassa itseään sekä yhteistyökumppaneitaan Turun Satamaa, Tallink Silja Linea, Viking Linea ja VR:ää jalkaan sujuvat matkaketjut katkaisemalla.

Matkaketjuja ja turhia siirtymisiä kulkuneuvosta toiseen pitää poistaa ja matkaketjuja helpottaa, sujuvoittaa eikä suinkaan tuhota. Henkilösatamaraidetta eivät pystyneet tuhoamaan kuin väliaikaisesti Neuvostoliiton pommittajat. Nyt Turun kaupunki on tekemässä sen kaikessa viisaudessaan ihan itse, samalla kun se konsernissaan rahoittaa uutta 170 milj. terminaali-investointia, minkä houkuttelevuutta pitäisi päinvastoin lisätä mm. kansainvälistä yöjunaliikennettä ajatellen.

Henkilösatamaraide Linnanaukon itärantaa myöten on liikenteellisesti paras ratkaisu, sekä lisäksi se toimii tulevaisuudessa Linnakaupungin länsiosan tulvasuojeluna. Sen ali voidaan johtaa myös merellisyyttä lisäävä Linnaniemen lunastetussa kilpailutyössä esitetyn kaltainen Linnakaupungin kanaali, mikä on pienveneillä kuljettava mutta tulvatilanteissa suljettava.

Kaikissa tilanteissa ja skenaarioissa nykyinen henkilöjunaraide välillä Satama-Turku on poistettava ja muutettava kevyenliikenteen väyläksi, kuten aiemmin on suunniteltu.

Vastine:

Satamaraiteen osalta ks. vastine lausuntoon 1 Varsinais-Suomen ELY-keskus.

Nykyisen satamaraiteen alueen tulevaisuuden käyttö tarkentuu jatkosuunnittelussa.

Mielipide 7

Viite: Turun kaupunginhallituksen päätös 20.12.2021 § 582: Yleiskaava 2029 ehdotus (1/2009)

Vastustamme ehdottomasti Yleiskaava 2029 -yleiskaavaehdotukseen sisältyvää Kurjenmäen tunnelivarausta. Vaadimme, että tunnelivarausta poistetaan yleiskaavasta seuraavista syistä:

1. Tunneli on täysin turha:
 - a) Suunnitellun tunneliaukon kohdalla Vähäheikkiläntiellä ei nykyisin ole liikeneruuhkia ja liikenne on sujuvaa.
 - b) Tunnelin käyttö tulee olemaan vähäistä. Niissä liikennemääriä koskeissa selvityksissä, joita Turun kaupunki on teettänyt, arviot liikennemäärien kasvusta ovat ylimitoitettuja
 - c) Tunneli ei juurikaan lyhennä matkaa tai matka-aikaa Vähäheikkiläntieltä Kupittaaan suuntaan
 - d) Tunneli ei vähennä autoliikenteen määrää alueella
 - e) Tunneli ei lyhennä matkaa Vähäheikkiläntieltä Turun keskustaan tai Kaarinan suuntaan, jonne Vähäheikkiläntien liikennevirrat pääosin suuntautuvat
 - f) Tunneli ei tarjoa oikotietä Vähäheikkiläntieltä Kupittaaan suuntaan edes kevyelle liikenteelle, koska tunnelisuunnitelman mukaan kävely ja pyöräily tulee olemaan kiellettyä tunnelissa.

2. Kurjenmäen tunnelin rakentaminen ei ole linjassa Turun kaupungin liikennestrategian ja liikennettä koskevien visioiden kanssa, joiden mukaan tulevaisuudessa pääosan henkilöliikenteestä tulee tapahtua joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen keinoin ja yksityisautoilua tulee vähentää
3. Mikäli tunneli rakennetaan se tulee vaikeuttamaan Vähäheikkiläntien liikenteen sujuvuutta ja aiheuttamaan liikennemuutoksia tulevan tunneliaukon kohdalle tulevien monimutkaisten liikennejärjestelyiden vuoksi. Seurannaisvaikutuksena on, että liikenteen sujuvuus tulee romahtamaan laajalla alueella
4. Tunnelin kustannukset tulevat olemaan hyvin korkeat. Vuonna 2019 laaditun Kurjenmäen tunnelin esiselvityksen mukaan alustava kustannusarvio oli 32 milj. euroa. Sittenmin rakentamisen kustannukset ovat edelleen nousseet.
5. Vaikka tunnelia ei koskaan rakennettaisi, sen aukkokohtan suunniteltu sijoitus Vähäheikkiläntiellä estää aukkokohtan lähialueen järkevän asemakaavoituksen. Aukkokohta on suunniteltu sijoitettavaksi aivan Saga Kaskenpuiston palvelutalon suunnitellun lisäsiiven läheisyyteen. Tunnelivaraus ja siihen liittyvä kiertoliittymä joudutaan ottamaan huomioon Saga Kaskenpuiston II asemakaavamuutoksessa, jonka tarkoituksena on palvelutalon lisäsiiven rakentaminen. Kurjenmäen tunnelisuunnitelman vuoksi lisäsiipi on uudessa suunnitelmassa siirretty alkuperäisestä suunnitelmasta Vähäheikkiläntien vierestä taaemmas hyvin lähelle viereisten omakotitonttien rajaa. Sen vuoksi ei lisäsiiven ja lähimpien omakotitonttien rajan väliin jää kunnolla tilaa edes istutuksille, jotka peittäisivät näköalan kerrostalosta välittömässä läheisyydessä oleville naapuritonteille.

Mikäli vastustuksestamme huolimatta tunnelivarausta ei täysin turhana ja erittäin kalliina sekä tunneliaukon läheisen alueen järkevän asemakaavoituksen vaikeuttavana poisteta yleiskaavasta, toisena vaihtoehtona edellytämme, että mahdollisesti tulevaisuudessa rakennettavan Kurjenmäen tunnelin suuaukko sijoitetaan yleiskaavassa toiseen paikkaan kauemmas palvelutalolta. Suuaukko tulee sijoittaa siten, että palvelutalon lisäsiipi voidaan sijoittaa tontille alkuperäisen suunnitelman mukaisesti kauemmas lähimpien omakotitalojen tonttirajalta. Näin menetellen jää riittävästi tilaa näkyvyyttä estäville istutuksille lisäsiiven ja pysäköintialueen ja viereisten omakotitonttien väliin.

Lisäksi ehdotamme, että vilkkaasti liikennöidyn Vähäheikkiläntien varrella liikkuvien Seniorikeskuksen iäkkäiden asukkaiden ja muiden jalankulkijoiden turvallisuuden parantamiseksi tulee rakentaa jalkakäytävä myös Seniorikeskus Kaskenpuiston puolelle Vähäheikkiläntietä.

Edelleen ehdotamme, että Lylynpuistosta rakennetaan Seniorikeskus Kaskenpuiston ja lähialueen asukkaiden käyttöön ulkoilupuisto kevyen liikenteen väylineen ja istutuksineen. Rakennettun puiston käyttömukavuutta parantaisi esimerkiksi kukkivien pensaiden ja pikkupuiden istuttaminen meluesteeksi Vähäheikkiläntien varrelle.

Vastine:

Ks. vastine muistutukseen 37.